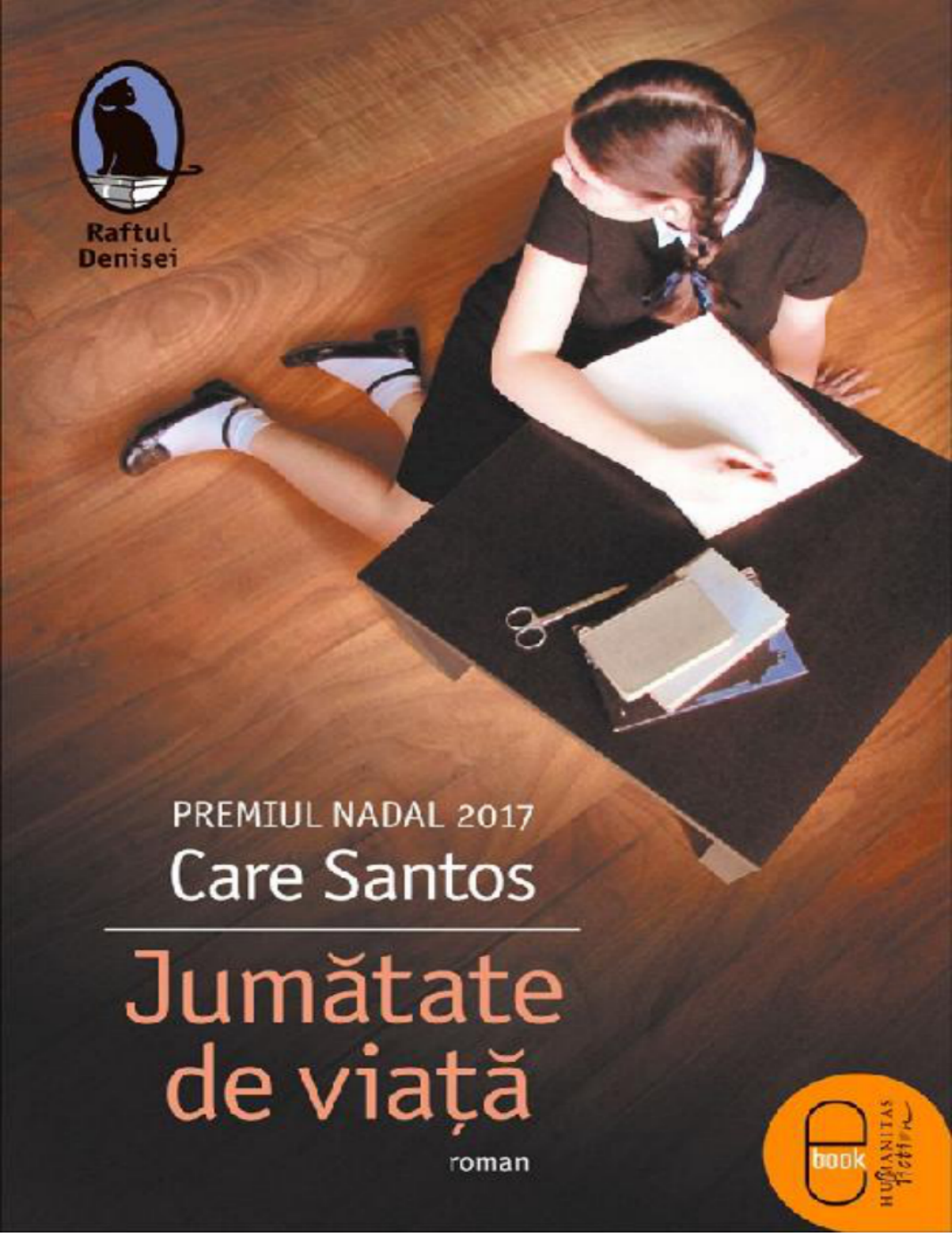
Raftul
Denisei
PREMIUL NADAL 2017
Care Santos
Jumătate
de viață
roman
book
HUMANITAS

Serie coordonată de
DENISA COMĂNESCU

Care Santos

Jumătate de viață

Traducere din spaniolă și note de
IRINA DOGARU

CARE SANTOS
MEDIA VIDA
Copyright © Care Santos, 2017
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2018, pentru prezenta versiune românească (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-779-346-8 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 021.311.23.30

Cuprins

JUMĂTATE DE VIAŢĂ
1950
Jocul cu gajuri
1981
Monopole alb
Olga
Marta
Lola
Nina
Julia
Tenebrism
I-ai fura soțul unei prietene?
Ce notă ați da vieții voastre sexuale?
Scurt intermezzo cu ciondăneli și vorbe stânjenitoare
Care e cea mai importantă hotărâre pe care ați luat-o în viață?
Ați putea să vă îndrăgostiți de un bărbat mai tânăr decât voi?
Clauze contractuale speciale, potrivit Martei și Ninei
Foarfeca de broderie
Nota autoarei

Lui Dani Olmedo,
for every single day of my life[1]

1. „Pentru fiecare zi din viața mea“, în engl., în orig. (N. red.)

Nu se poate ierta decât ceea ce este de neiertat.
JOAN-CARLES MÈLICH

1950

Jocul cu gajuri

— Intră odată, sau începem fără tine!

Julia se strecură aproape târându-se în cortul improvizat din cearșafuri, pe care cele patru colege de cameră îl ridicaseră între paturile din dormitorul pe care-l împărțeau. Flacăra lumânării așezate în mijloc pâlpâi, de parcă i-ar fi dat binețe. Căută să se așeze undeva, iar Lolita, mereu atentă la toate, îi făcu loc lângă ea. Julia își aranjă poalele cămășii de noapte, care era de fapt un combinezon vechi și uzat, din percal bej-deschis. Își lăsă mâna să-i alunece, ca din întâmplare, peste gaura pe care o descoperise la o palmă deasupra tivului. Îi era rușine, dar nu avea în ce altceva să doarmă. Colegele ei, în schimb, purtau cămăși de noapte frumoase, din țesături fine cu imprimeuri sau colorate, împodobite cu bante și panglici. Haine de fete bogate. Ceea ce ea nu era. Încercă să-și liniștească răsuflarea pe când celelalte o priveau, așteptând.

— Mereu faci la fel, întârziato! șuieră Olga, supărată. E ultima oară când te așteptăm și nu începem fără tine!

De fiecare dată când Olga mustra pe cineva, chiar dacă o făcea în șoaptă, gușa îi tremura ca o gelatină. Deși le pufnea râsul pe toate, se abținură. Erau pătrunse de acea solemnitate teatrală pe care o cerea jocul. Julia le privea pe celelalte cu coada ochiului. Și ea ar fi avut chef să râdă, dar nu o făcu.

Gușa Olgăi tremură din nou.

— Ei bine, Julia? Ai de gând să ne saluți? Ori s-o fi strecurat înăuntru vreun cățeluș?

Olga învățase acea frază de la călugărițe, care, în anumite privințe, erau pentru ea o sursă fantastică de inspirație.

— Bună seara, spuse Julia.

Olga își înăspri și mai mult tonul și întrebă:

— Ești gata, sau trebuie să așteptăm următoarea fază a Lunii?

— Nu, nu! Sunt gata.

Olga șuieră printre dinți:

— O să mă gândesc mai încolo dacă meriți sau nu o pedeapsă pentru c-ai întârziat.

În apărarea ei sări Lolita, ca întotdeauna. Lolita era prietena universală, batista de șters lacrimile, confidenta, sursa generoasă de cuvinte dulci de consolare, pe care toate le căutau când erau triste sau aveau probleme. Cu toate că vorbise în șoaptă, de teamă că s-ar putea expune, spuse cu fermitate:

— Ea nu are nici o vină, Grăsunico. Sunt sigură că sora Antonina nu

a lăsat-o să plece, nu-i așa?

— Nu-mi spune „Grăsunico“! protestă Olga, iar între sprâncene îi apăru o cută adâncită în grăsime.

— Scuză-mă, bâigui Lolita.

— E-adevărat, vina e a surorii Antonina, se apără Julia timid, pentru că nici nu îndrăznea, nici nu avea chef să povestească tot ce făcuse după ce ele, domnișoarele de bani gata, terminaseră cina, se ridicaseră de la masă și ieșiseră din salon. Era sâmbătă, trebuia să curețe lună mesele și scaunele. Mai întâi să adune vasele, să le spele și să le șteargă, unul câte unul. Apoi să spele cu apă și cu mult săpun fiecare scaun și spătarele de care celelalte se sprijineau zilnic și să lustruiască totul cu o cârpă uscată, până le făcea să strălucească. Să şteargă cu o cârpă apa de pe podea, stând în genunchi, observând unghiile dezgustătoare care ieșeau din sandale și totodată veșmântul sorei Antonina, sperând că aceasta îi va spune că a făcut totul bine și că poate să plece. Viața ei era mereu la fel. Iarna, le slujea pe fetele de bani gata. Vara, le slujea și pe călugărițe. Făcea curățenie ca un automat. Asculta ordinele, nu punea întrebări. Știa că așa trebuie să fie și era chiar recunoscătoare că o lăsau să studieze, lucrul pe care și-l dorea cel mai mult pe lume.

— E foarte urât ca tocmai tu să le învinovățești degeaba pe măicuțe, spuse Olga.

Julia își lăsă capul în jos, prefăcându-se rușinată, deși nu era.

— Las-o, ajunge, Grăsu… Vreau să zic, Olga, interveni din nou Lolita. Haideți să începem!

Marta și Nina se agitau. Trei dintre ele se așezaseră în fața celorlalte două. Nina Borrás, Lolita Puncel și Julia Salas de-o parte. Gemenele Viñó, Olga și Marta, de cealaltă parte. Gemenele erau identice întru totul – ochi căprui, păr ondulat, statură medie –, dar Olga era de trei ori mai corpolentă decât sora ei. Toate cinci umblau desculțe; le plăcea să simtă răcoarea pardoselii sub tălpi. Era o căldură sufocantă, de sfârșit de iulie, pe malul Mediteranei. Lolita își lăsase părul pe umeri. Pletele ei lungi și drepte, de un blond- închis, se revărsau peste cămașa de noapte cu floricele galbene, ajungându-i până la talie. Nina își purta părul prins în două codițe. O pieptănătură destul de infantilă pentru o fată de treisprezece ani și jumătate, se gândeau toate, deși ea nu se străduia să pară mai mare, poate pentru că se resemnase să fie cea mai mică din grup. Se născuse în decembrie și era singura care nu împlinise încă paisprezece ani și căreia nu îi venise ciclul. Lolitei, în schimb, îi venise la unsprezece ani și se născuse în februarie. Era mult mai dezvoltată decât celelalte și, bineînțeles, toate o invidiau. Să ai menstruație îți dădea un fel de rang de noblețe, care era cu atât mai mare cu cât se întâmpla mai devreme. Desigur, toate erau la curent cu datele respective.

Sora Presentación, o măicuță nouă, tânără și aprigă din fire, o obliga pe Lolita să poarte o fașă care să-i strângă sânii și, de asemenea, să facă duș fără să-și dea jos cămașa de noapte. Deja o luase la ochi pe Marta, al cărei trup începuse și el să se schimbe cu mare repeziciune. Sora Presentación era plată ca o scândură, nepoată de preot și înveninată. Crescuse pe lângă unchiul ei până când devenise o prezență incomodă și o închiseseră la mănăstire. Soarta îi fusese pecetluită și nu părea să o bucure prea tare, judecând după modul în care își vărsa pe ele oful și frustrarea. Le-ar fi fost milă de ea, dacă nu ar fi urât-o atât de tare. Pe ascuns, când sora Presentación pleca, făceau duș în pielea goală. Toate, în afară de Olga. Ea nu era de acord să își expună trupul diform în fața nimănui. Și, când una dintre ele o întreba de ce nu se dezbracă, răspundea: „Eu nu sunt ca voi, eu respect regulile“. O ignorau, mulțumite că nu le pâra (cu toate că nu erau întotdeauna sigure de asta).

În lunile mai călduroase, la internatul mănăstirii nu mai rămâneau decât ele, pentru că toate celelalte eleve plecau acasă, la familiile lor, când se terminau cursurile. Ele nu. Ele erau, fiecare în felul său, o excepție. Fete fără părinți sau cu părinți atât de ocupați, încât preferau să le țină la distanță, chiar dacă trebuiau să plătească pentru asta o mică avere. Cu excepția Juliei, desigur. Julia nu le avea decât pe măicuțe.

Întâlnirea din acea seară avea un caracter cu totul excepțional pentru gemenele Viñó. Nu doar că era 29 iulie, ziua lor de naștere, ci și ultima lor noapte la internat. Chiar în acea dimineață primiseră un telefon de la mama lor. Le anunțase că avea să le ia în ziua următoare, împreună cu noul lor tată vitreg, pentru a le duce „acasă“. Le aștepta un viitor plin de mistere și de noutăți, foarte departe de locul acela. Nimic altceva nu mai conta. „Tatăl vitreg“ era un domn urât și chel, pe care-l știau doar dintr-o fotografie. „Casa“ lor nu mai era întunecosul apartament numărul trei de pe strada Pérez Galdós, unde crescuseră, ci un demisol de pe strada Laforja, colț cu Via Augusta, pe care nu erau în stare să și-l imagineze. Olga era exuberantă, îi plăceau schimbările, își punea o grămadă de speranțe în ele. Marta nu scotea nici o vorbă. Scria în jurnalul ei pagini întregi, una după alta, numai pentru ea.

— Să începem cu jurământul! spuse Olga pe un ton apăsat.

Julia arboră o mină resemnată. Se întâmpla mereu același lucru: Olga făcea veșnic pe maestra de ceremonii. Teoretic, era o funcție prin rotație, dar fetele o alegeau întotdeauna pe ea pentru că avea o imaginație debordantă și perversă. Nimănui nu îi treceau prin minte probe mai complicate, nici pedepse mai cumplite. Cu Olga pe post de responsabilă, emoția era garantată. În plus, fiind atât de grasă, în cămașa de noapte avea un aer de pitonisă din benzile desenate,

accentuat de părul pe care și-l strângea sub un turban de catifea neagră, presărat cu steluțe strălucitoare, luat cu împrumut dintr-un sertar de la comoda maică-sii.

Celelalte îi ziceau Olgăi „Grasa“. De bună seamă, mereu pe la spate și în șoaptă. În față, și doar dacă era în toane bune, accepta din partea lor apelativul afectuos „Grăsunica“, nu întotdeauna lipsit de ironie. Ca regulă generală, Olga nu admitea să se facă referire la faptul că era grasă, purtându-se ca și cum asta nu ar fi fost o problemă sau un lucru de care să își dea seama. Numai de la Marta aflaseră celelalte că, de fapt, sora ei era foarte complexată – „tot mai mult“, le asigura ea – și că, noapte de noapte, își plângea soarta cea crudă, afurisindu-le pe slăbănoage.

— Nu mă mir că plânge, spusese Julia odată. Seamănă cu o chiftea.

— Vai, nici să nu-ți treacă prin minte să-i spui așa ceva!

Dar îi spusese. Cu prima ocazie, drept răzbunare. După una dintre cruzimile Olgăi, i-o trântise în față, în gura mare. Nu lipsiseră cele care să se bucure că, în sfârșit, cineva o înfruntase pe domnișoara căreia îi plăcea să comande. Nici cele care zâmbiseră, pe ascuns, când Olga se înroșise, simțind că se sufocă de rușine. Înainte de ziua respectivă, se înțelegeau bine. Julia fura pentru Olga fursecuri și brânză din cămara măicuțelor. Olga îi dăruise, o dată, o panglică de atlaz, ca să-și prindă părul. Dar de la treaba cu chifteaua nimic nu mai fusese ca înainte. Între ele se instalase tot mai mult o ranchiună care, deși copilărească, avea tensiunea conflictelor specifice adulților. Olgăi îi venea să plângă doar când o vedea pe Julia, care era mai sfrijită și mai slabă decât ar fi putut ea să fie vreodată. Când apărea Olga, Julia se încorda, gata să se apere, așteptând să audă vorbe de ocară din gura ei. Din nefericire, grăsana nu îi înșela niciodată așteptările.

— Jucăm „Adevăr sau provocare“? întrebă Nina, nerăbdătoare.

— Toate la timpul lor, răspunse Olga. Încă nu am terminat cu jurământul. Luați-vă de mâini!

Mâinile unite formară un oval. Imitând-o pe Olga, toate își luară un aer solemn.

— Jurăm să o ascultăm întru totul pe maestra de ceremonii, șopti Olga, cu măreția unei preotese.

— „Jurăm să o ascultăm întru totul pe maestra de ceremonii“, repetară celelalte în cor, încercând să coboare cât mai mult glasul.

— Jurăm să spunem numai adevărul.

— „Jurăm să spunem numai adevărul“. În timp ce recitau litania, Julia se gândi că îi era frică de Olga, pentru că era rea.

— Dacă nu respectăm regulile, acceptăm să ne primim pedeapsa, oricât de dură ar fi.

— „Dacă nu respectăm regulile… “

— Dacă suntem descoperite, jurăm pe Dumnezeu să păstrăm

secretul, pentru a le proteja pe colegele noastre.

— „Dacă suntem descoperite, jurăm pe Dumnezeu…“ Această ultimă parte o rostiră înspăimântate, pentru că a jura pe Dumnezeu era un păcat și pentru că toate își imaginară atitudinea eroică a celei care ar fi fost interogată de măicuțe.

— Bine, conchise Olga, și își dădură drumul la mâini. Iar acum, gajurile. Începe tu, Marta. Ce-ai adus?

Marta lăsă în mijloc, lângă lumânare, stiloul ei, un Parker albastru de care nu se despărțea de doi ani. Fusese ultimul cadou primit de la tatăl ei, atunci când împlinise vârsta de doisprezece ani, înainte ca acesta să moară. Numele ei era gravat pe capac. Marta voia să devină scriitoare, și acel stilou era dovada că deja cineva o lua în serios.

— E rândul tău, Nina, continuă Olga.

Nina adusese cartea ei, îndelung folosită, de chiromanție, o adevărată comoară pentru ea, pe a cărei copertă se vedea o mână verde pe fond galben. Se intitula *Harta destinului în palmă* și era o ediție greu de găsit, de la începutul războiului, pe care măicuțele o considerau o carte eretică. Așa se explica faptul că proprietara o ascundea de privirile tuturor, băgând-o între cearșaf și saltea, mereu la căpătâi. Din această carte uzată, Nina învățase știința de a citi viitorul, ceea ce o transformase într-una dintre elevele cele mai populare de la școală. Își vindea scump cunoștințele: prietenelor, pentru trei reali, celorlalte, pentru două pesete.

— Lolita, e rândul tău! îi atrase atenția Olga.

La acea grămadă a fost adăugat portretul, destul de boțit, al unui om tânăr. Părea să aibă în jur de douăzeci de ani și era așezat în fața unui pian, cu o partitură în mână. În partea de sus a partiturii se citea: „Fantezia *Impromptu*. Chopin“. Bărbatul era îmbrăcat într-un costum deschis la culoare, cu vestă asortată. Albeața gulerului apretat se potrivea cu vârful batistei care se ițea din buzunarul de sus al sacoului. Cravata era neagră, ca de altminteri și părul lui, pieptănat pe spate și dat cu briantină. Pe fotografie era o semnătură: Gaspar Puncel.

Nici una nu întrebase nimic, pentru că toate știau cine era acel pianist ferchezuit. Prietena lor le vorbise de mii de ori despre tatăl ei, pe care îl asasinaseră „roșiii“ la începutul războiului. Mergea la nunta moștenitorului uneia dintre cele mai bune familii din Barcelona, unde fusese angajat să cânte, alături de mama ei, care era artistă lirică. Astfel ajunsese Lolita orfană la numai câteva luni de la naștere, fără să aibă frați mai mari, doar niște unchi care trăiau la San Sebastián și care, spunea ea, aveau să vină s-o ia. Nu era de mirare că ea considera, la fel ca mulți alții, că roșiii erau vinovați de toate relele care se petreceau pe lume.

— Doar tu ai mai rămas, Julia, spuse Olga în încheiere.

Julia șovăi.

— Nu am adus nimic. O să mă duc să-mi caut păpușa din cârpe.

— E interzis să ieși, șuieră Olga, știi doar!

— Nu am avut timp. Lasă-mă să mă duc, n-o să întârzii.

— Nu! Olga refuza cu seriozitatea unui judecător, iar gușa îi tremura. Regulile nu pot fi încălcate.

Julia își examină posibilitățile, puține la număr. Dacă ar fi avut o cămașă de noapte ca toate celelalte, ar fi putut renunța la o panglică sau la un nasture, dar a ei nu avea decât găuri și cusături desfăcute.

— Știu! sări ea brusc. Poate să fie un fir de păr? Mi-aș putea smulge unul și…

Își dusese deja mâna la pletele negre, când Olga o opri, arătându-i o palmă de pantocrator.

— Un fir de păr nu e un gaj adevărat, îi spuse. Nu vezi? Uită-te la ce au adus celelalte. Obiecte foarte prețioase pentru ele, pe care vor dori să le recupereze cu orice preț. Cine ar vrea să redobândească un fir de păr?

Julia se simțea pierdută.

— Îți pot împrumuta eu ceva, se oferi Lolita.

Olga clătină de mai multe ori din cap înainte să spună:

— Trebuie să fie un obiect personal.

— Atunci va trebui să ies din joc, spuse Julia, tulburată.

— Din nefericire, da, continuă maestra de ceremonii, cu asentimentul celorlalte, mai puțin al Lolitei, singura stânjenită de umilința la care era supusă colega ei. Asta dacă nu cumva… Un zâmbet malițios lumină privirea Olgăi. …Asta dacă nu cumva ai putea să renunți la ceva mai intim.

Julia se înroși. Celelalte rămaseră stană de piatră. Olga savura efectul vorbelor sale. Arta de a crea un orizont de așteptare nu avea secrete pentru ea.

— Mai intim? repetă Julia.

— Chiloții, o lămuri Olga. Porți chiloți, sau nici pentru asta nu ai avut timp?

Chicoteli și fețe scandalizate. Cum de îndrăznea Olga să meargă atât de departe?! Dacă măicuțele ar fi știut ce le cerea, ar fi trimis-o direct la capelă și i-ar fi scris arhiepiscopului – care era vărul maicii Rufina – pentru a cere să fie excomunicată. Numai Lolita se opuse acelei idei nebunești.

— Nu ți-e rușine să-i ceri una ca asta, Olga? Retrage-ți cuvintele! Las-o să meargă și să aducă un gaj normal!

— Vai! Cum așa? Tu nu crezi că o pereche de chiloți înseamnă un gaj normal, Lolita? Dar tu ce folosești? Jupon?

Și mai multe râsete, de data asta mai greu de înăbușit.

— O să votăm prin ridicarea mâinii, propuse Olga, ca și cum asta ar

fi fost soluția. Ridicați mâna cele care sunteți de acord ca Julia să-şi scoată chiloții și să ni-i dea ca gaj.

Înăbușindu-și râsul – e foarte greu să râzi cu voce joasă –, Marta și Nina ridicară mâna. Olga le imită, înainte de a declara răspicat:

— Suntem în majoritate. Ori chiloții, ori nimic!

— Julia, nu le lua în seamă, sunt puse pe șotii, îi ceru Lolita prietenei sale, pe un ton rugător.

Dar Julia, care avea mândria ei, hotărâse să accepte jocul.

— Lasă-le, nu-mi pasă! răspunse ea, în timp ce-și răsucea încet, cu stângăcie, poalele cămășii, pentru a apuca marginea chiloților de bumbac la fel de grosolani ca restul îmbrăcămintii ei, prinși cu sfoară deoarece erau singurii pe care-i avea, iar elasticul se rupsese de multă vreme.

Câteva răsuciri dibace, și chiloții se aflau deja în dreptul gleznelor. Julia îi azvârli la picioarele Olgăi, care era desculță. Aceasta îi prinse între arătător și degetul mare și îi ridică, strângând din buze în semn de dezgust. Cuiva îi scăpă un: „Ce scârboșenie!“ Olga îi lăsă în mijloc, chiar lângă fotografia cu tatăl Lolitei, pentru că nu ar fi fost nimerit să îi așeze pe ea. Spuse răspicat:

— Acum chiar că putem începe. Desigur, eu nu pun nici un gaj, anunță ea. Maestra de ceremonii nu participă. Sunteți pregătite?

Nerăbdarea plutea în aer, ca de obicei când Olga hotăra să anunțe ce aveau să joace în noaptea respectivă.

Jocul se numea „Adevăr sau provocare“. Dacă pica „Adevăr“, Olga le punea o întrebare foarte delicată, de genul: „Pe cine urăști cel mai mult pe lumea asta?“, sau „Dintre cele șapte păcate capitale, pe care ți-ar plăcea cel mai tare să-l faci?“. Teoretic, nu era îngăduit să minți, dar nu se întâmpla nimic dacă tăinuiai informații. Deși totul depindea mereu de judecata maestrei de ceremonii, care obișnuia să considere că nu erai sinceră dacă nu spuneai ceva îngrozitor. Așa încât jocul consta în a spune lucruri de nerostit, dintre cele care te fac să roșești sau te trimit în iad. Era foarte amuzant și extrem de incitant.

Când pica „Provocare“, în schimb, lucrurile deveneau mult mai primejdioase. Olga avea niște idei teribile: să intre în zona interzisă a chiliilor și să-i fure un pantof unei călugărițe; să coboare în fântână ca să-și ude cămășile; să se plimbe arătându-și pulpele prin fața cămăruței unde dormea Vicente cel nătâng… Fetele o luau drept experiență inițiatică. Era singura aventură pe care și-o puteau îngădui în acel loc plictisitor și cenușiu, în care nici una dintre ele nu voia să se afle.

— Astăzi vom juca „Provocare“! decretă Olga, pentru a adăuga imediat: Vă previn, proba de azi va fi foarte periculoasă. Din nefericire, acum e prea târziu ca să vă retrageți din joc. Dacă nu treceți proba sau nu o faceți cum se cuvine, o să vă pierdeți gajul.

Poate că sora mea și cu mine o să-l considerăm un cadou de ziua noastră de naștere. Sau poate de despărțire. Știți doar că mâine vom pleca de-aici și nu ne vom mai întoarce niciodată, anunță ea plesnind de fericire, în timp ce toate celelalte, cu o singură excepţie, o invidiau.

Olga scoase ceva de sub fundul ei generos: o forfecuță aurită de broderie, delicată, având mânerul împodobit cu frumoase motive vegetale.

— Asta va fi arma crimei, zise ea, schițând un zâmbet răutăcios și coborând și mai mult vocea. E forfecuța mea de broderie; aveți mare grijă, nu vreau să se piardă. O veți folosi pe rând. Proba va fi aceeași pentru toate. Ascultați cu atenție, pentru că am să vă dau indicațiile o singură dată. Ați priceput?

— Da, murmurară fetele la unison și se apropiară să o asculte, străduindu-se cu mult interes să nu piardă detaliile.

Olga rosti cuvintele cu multă emfază.

— Va trebui să intrați într-o cameră, să tăiați o șuviță de păr și să ieșiți. Totul în doar șase minute – cel mult.

Lolita își înăbuși un strigăt și își acoperi gura cu mâna. Nu era prima oară când Olga le cerea să intre în zona interzisă, dar niciodată nu mersese atât de departe. În plus, ceea ce dorea ea era imposibil.

— Cum vrei să îi tăiem o șuviță de păr unei călugărițe, de vreme ce doarme cu vălul pe cap? întrebă Lolita, deși toate se gândeau la același lucru.

— Eu n-am spus că trebuie să intrați în chilia vreunei călugărițe, precizează Olga zâmbind, cu gușa ridicată. Pe asta am făcut-o de multe ori, așa că nu mai are nici un haz. Începu să clatine din cap.

Altă convulsie colectivă.

— Atunci unde trebuie să intrăm?

— Unde stă nătângul de Vicente.

Zâmbetul triumfător al Olgăi se dovedi a fi în contrast cu perplexitatea și teama colegelor ei. Aia chiar că era o probă adevărată, ceva aproape imposibil!

— Vrei să intrăm în cămăruța nătângului de Vicente? Ăsta-i un păcat! zise Marta.

— Să-i tai cuiva o șuviță de păr nu e un păcat, din câte știu, răspunse Olga.

— Dar să rămâi singură cu un bărbat în odaia lui chiar este.

— Prostii! tranșă problema maestra de ceremonii. Vicente cel nătâng nu e un bărbat adevărat.

Călugărițele îl lăsau pe Vicente cel nătâng să doarmă în cămăruța de lângă magazia de lemne. În acel loc, care le trezea o curiozitate interzisă, se găseau un pat ca vai de el, lipit de un perete murdar, o măsuță care, de fapt, era o ladă pentru portocale ruptă și un raft plin cu porcării de neimaginat, pe care băiatul le găsea pe câmp și îi plăcea

să le colecționeze: știuleți, pietre, bucăți de sticlă, piulițe, nasturi, gângănii moarte, ba chiar și câte un șoarece disecat, sau poate doar țeapăn.

Vicente cel nătâng era o altă operă de caritate a călugărițelor, singurul băiat pe care fetele de la internat îl puteau vizita în afară de familiile lor, un fel de uriaș cu părul închis la culoare, ochii negri și reacții imprevizibile. Era doar cu cinci ani mai în vârstă decât ele, împlinise de curând nouăsprezece ani, dar faptul că era corpolent îl făcea să pară mai mare. Fetele îl spionau pe furiș când asuda cărând lemne sau când își scotea cămașa pentru a se răcori la spălătoria din curte. Dacă n-ar fi fost nătărău, Vicente cel nătâng ar fi fost chiar chipeș, spuneau fetele, poate la fel de chipeș precum vărul Lolitei, pe care-l știau doar dintr-o fotografie veche. Vărul Lolitei era tare frumușel și foarte deștept, dar intangibil, pentru că locuia la San Sebastián.

Pe micuțul nătâng, călugărițele ziceau că îl găsiseră pe placa turnantă[2] de primire a copiilor părăsiți, când la mănăstire încă mai exista așa ceva, iar maica portăreasă, fiind cea mai bătrână dintre toate, destul de surdă și de înceată, nu fusese în stare să se dezmeticească la timp pentru a vedea cine-i lăsase acel dar atât de incomod. Maica Rufina se sfătuise cu preotul paroh și chiar și cu vărul ei, arhiepiscopul, și toți îi spuseseră că Dumnezeu îl trimisese pe nefericit la ele pentru a le pune la încercare bunătatea și milostenia, și că acum Dumnezeu aștepta ca ele să-l hrănească, să-l educe și să-l ascundă de lumea care-l văzuse născându-se diferit de ceilalți, cu siguranță drept pedeapsă pentru viața desfrânată a vreunei rătăcite. Așa că nu avuseseră încotro și îl primiseră pe nou-născut, ale cărui trăsături oglindeau stigmatul unui păcat pe care ele nu îndrăzneau nici măcar să și-l imagineze.

2. În Evul Mediu, la mănăstirile care primeau copii abandonați exista un fel de placă turnantă pe care mamele acestora îi așezau, sunau din clopoțel și cineva dinăuntru învârtea placa, bebelușul ajungând în mănăstire. Astfel, era asigurat anonimatul persoanei care abandona copilul.

Îl botezaseră Vicente, în cinstea sfântului întemeietor al misiunii lor, și, timp de câțiva ani, devenise jucăria preferată a măicuțelor mai tinere, care făceau cu schimbul ca să-l hrănească, ziua și noaptea. La vremea cuvenită, începuseră să-l învețe rugăciunile, cele patru operații matematice de bază și alfabetul. Când împlinise șase ani, îl trimiseseră la școala mănăstirii, în clasa întâi. Până într-a doua treacă-meargă, dar într-a treia se împotmolise și nu fusese chip să meargă mai departe. Rămăsese în aceeași clasă cinci ani la rând, până când se făcuse prea mare ca să mai stea cu fetele, aşa că se hotărâseră să-l scoată de-acolo și să-l pună să facă alte lucruri. Cel mai ușor învăța rugăciunile, dovadă clară că era mai aproape de Dumnezeu decât de

oameni. Recita pe de rost *Tatăl nostru*, *Ave Maria*, *Crezul*, *Eu, păcătosul*, *Salve Regina*, *Fericirile*, cele treisprezece puncte ale Articolelor de credință, ba chiar și tot Acatistul Preasfintei Născătoare, cu o viteză vertiginoasă și fără să se încurce niciodată. Noaptea, vocea lui puternică răsuna cu ecou în clădire, atât de repede, încât abia dacă înțelegeai ce spunea: „Ție, Maică Sfântă, preablândă Fecioară Marie, îți ofer în această zi sufletul și inima mea. Fie-ți milă de mine, nu mă lăsa, Maica mea“. Pe călugărițe le încercau fugare accese de mândrie auzindu-l. În schimbul acestor învățături atât de folositoare, el plătea cu munca lui. Curăța sau smulgea buruienile din grădină. Ajuta la slujbă când venea parohul din sat, un bărbat mărunțel care trebuia să-și lase capul pe spate când se uita la Vicente. Mai căra și lemne sau le ajuta pe surori la treburi care cereau mai multă forță decât iscusință, mereu cu o simplitate surâzătoare care te fermeca.

Cam în perioada când îl scoseseră de la școală, care coincisese cu apariția primului puf deasupra buzei și cu primele sunete răgușite ale vocii lui sparte, călugărițele hotărâseră să-l izoleze în cămăruța de lângă magazia de lemne. Era de negândit să rămână aproape de ele, și cu atât mai puțin de fete. Era și așa mult prea ciudat că-l țineau pe băietanul ăla într-un pension de domnișoare, chiar dacă prin aceasta ascultau de ordinele arhiepiscopului. Micuțul Vicente se transformase, spre uimirea întregii comunități, într-un bărbat enorm, aproape un gigant, ale cărui picioare pline de bătături și păroase nu mai încăpeau în patul prăpădit în care dormea. În sat, unii țărani îi ziceau „Înapoiatul“, dar ele preferau să-l numească „Copilul“. Porecla de „Prostuțul“ sau „Vicente cel nătâng“ fusese găselnița elevelor mai mari şi mai puţin miloase. Călugărițele încercau să-l țină departe de ele, pentru că observaseră cum se uita la picioarele și la pieptul lor, deși le țineau ascunse, după cum le recomandase sora Presentación. În pofida acestor lucruri, pentru călugărițe, el continua să fie jucăria lor, copilul lor și numai al lor, unul special pe care Dumnezeu nu îl lăsa să crească.

— Ce înseamnă că nu e bărbat adevărat? Nina se încruntă, nedumerită. Vrei să spui că nu poate…?

Olga clătină din cap, foarte sigură pe ea.

— Ce se va întâmpla dacă se trezește în timp ce-l atingem? întrebă Marta. Și dacă ne pârăște măicuțelor?

Verbul „a atinge“ stârni alte râsete, din pricina ideii de păcat pe care o implica.

— Vom spune că nu e adevărat, tranșă Olga problema. Toate cinci. Pe cine vor crede? Pe un biet înapoiat sau pe cinci fete de familie bună, cu toate mințile în cap?

Căzură de acord că era un raționament înțelept.

— Nu vă faceți griji! N-o să se trezească, răspunse Julia.

Călugărițele îi dau pastile ca să doarmă.

— Dar tu de unde știi? întrebă Olga.

— Pentru că uneori le ajut să le pregătească. Eu știu tot ce fac călugărițele.

— Putem merge câte două? își încercă norocul Nina.

— Nu. Proba e individuală, răspunse Olga cu fermitate. Tăcerea scoase în evidență o teamă pe care toate o împărtășeau. Alte întrebări?

Nimeni nu spuse nimic.

— Bine. Atunci vei începe tu. Olga arătă către Nina. Dar, înainte de asta, vom rosti o rugăciune pentru succesul misiunii.

Mâinile lor formară din nou un cerc, iar ele rostiră în șoaptă un *Tatăl nostru* în latină, care părea solemn și adecvat situației. După ultimul „Amin“, Olga îi înmână Ninei forfecuța, iar aceasta o luă și ieși din cort, în timp ce restul fetelor se țineau de mână cu un aer tragic de martire, începând numărătoarea inversă a secundelor.

— Trei sute șaizeci, trei sute cincizeci și nouă, trei sute cincizeci și opt…

Era un moment neliniștit, încordat, incitant, care se încheie cu întoarcerea victorioasă a Ninei când mai erau doar cincizeci și opt de secunde. Fluturând-o ca pe un trofeu, ținea în mână o șuviță groasă de păr aspru și închis la culoare. Le-o prezentă colegelor ei. Făcură cu rândul ca să o atingă.

— Ai ceva să ne împărtășești? întrebă maestra de ceremonii.

În loc de raport, prima eroină a serii spuse doar:

— Sforăie.

Urmă Lolita, care primi forfecuța din mâna precursoarei sale cu un gest tremurător. De data asta, finalul aventurii le decepționă. Lolita se întoarse pe când ele ziceau „o sută cincizeci și doi“, palidă și gâfâind. Și cu mâinile goale.

— N-am putut! spuse ea. Mi-e frică!

— Gândește-te bine! o mustră Olga. Dacă nu-ți îndeplinești misiunea, am să păstrez gajul. Poate o să te las să ți-l recuperezi dându-ți o pedeapsă, dar va fi dintre cele mai grele, să știi. Îți mai acord o șansă, numai că de data asta va trebui să termini în cinci minute.

— Nu! Prefer să primesc o pedeapsă, hotărî Lolita, întorcându-se la locul ei.

Pedepsele Olgăi erau și ele de temut, dar nu la fel de mult ca acea misiune, se gândea Lolita. Puteau consta în a ieși în curte fără palton, în plină iarnă, o săptămână încheiată, sau în a urca scările către camere în genunchi vreme de trei zile, sau alte chestii de genul ăsta. Lolita era dispusă să facă orice pentru a-și recupera fotografia cu tatăl ei. Orice, în afară de a se întoarce în camera lui Vicente cel nătâng.

Îi veni rândul Martei. Olga îi dădu surorii ei forfecuța și îi ură

succes. Începu din nou numărătoarea inversă, cu aceeași neliniște ca prima dată.

— Trei sute șaizeci, trei sute cincizeci și nouă, trei sute cincizeci și opt…

Ajunseseră la ultimele zece secunde și Marta nu se întorsese încă. Când toate se gândeau deja că nu reușise, ea se înfățișă triumfătoare, cu o șuviță și mai groasă decât cea adusă de Nina.

— M-a apucat de cămașă! Mai aveam un pic și muream de frică! spuse, poate doar ca să iasă în evidență.

— În somn? întrebă Lolita.

— Nu știu, pentru că s-a întâmplat chiar când plecam. Își încreți nasul și adăugă: Locul ăla unde doarme e dezgustător.

— Dar el nu-și dă seama de asta, proasto! N-ai văzut că e redus mintal? spuse Nina.

— Nu se poate să nu-și dea seama, șopti Marta. Adevărul e că nimeni n-ar trebui să doarmă într-un asemenea loc.

— Asta nu-i treaba voastră, ci a călugărițelor, decretă Olga și se întoarse spre sora ei pentru a-i spune, arătând spre șuviță: Trebuie să mi-o dai.

Marta i-o înmână, scrâșnind din dinți, iar Olga o duse la nas și o adulmecă cu nesaț.

— Miroase a animal, dădu ea verdictul înainte de a o așeza în mijloc, lângă lumânare.

— Pot și eu? o întrebă Lolita.

— Nu. Tu nu meriți, o pedepsi Olga.

Era rândul Juliei. Marta îi înmână forfecuța, cum făcuse înainte Nina cu Lolita: cea inițiată, candidatei.

— Mult succes, Julia! îi ură Marta.

— Mulțumesc. Vocea abia i se auzea. Nu putea decât să se uite la foarfecă fix, de parcă i s-ar fi încredințat, într-adevăr, o armă.

— Ți-au făcut misiunea foarte dificilă, Julia, spuse Olga cu un aer de superioritate. Să nu ne dezamăgești! Și eu îți doresc succes.

Julia ieși din cort de-a bușilea, cu foarfeca în mână și cu inima cât un purice.

Numărătoarea secundelor începu încă o dată:

—Trei sute șaizeci, trei sute cincizeci și nouă… Picioarele desculțe ale Juliei abia dacă se auzeau coborând treptele. Nici o balama de ușă nu scârțâi. Toate calculară că Julia ajunsese jos, că era înăuntru, că se apropia de uriașul adormit. Trei sute douăzeci, trei sute nouăsprezece… Și-o imaginară bâjbâind pe întuneric, căutându-i părul sârmos și murind de frică.

Parcă de data asta secundele treceau mai încet – „trei sute, două sute nouăzeci și nouă…“ – sub privirile înfricoșate ale participantelor – „două sute cincisprezece, două sute paisprezece“ – și în pâlpâirea

tremurătoare a lumânării, care se legăna în ritmul răsuflării lor întretăiate – „o sută treisprezece, o sută doisprezece…“ –, până când, dintr-odată, începură să se alarmeze înainte de final, așa cum făcuseră și în cazul Martei – „cincisprezece, paisprezece…“ –, și ciuliră urechile, să audă lipăitul grăbit al pașilor desculți – „nouă, opt… “ –, dar nu se auzea absolut nimic și timpul începea să se sfârșească – „cinci, patru…“ –, așa încât se resemnară la gândul că nu mai era nici o șansă.

— Trei, doi, unu, zero, șușotiră ele și se uitară una la alta, într-o tăcere deplină, ținându-se de mâini, așteptând ceea ce trebuia să se întâmple.

Simțiră un fel de înfiorare. Olga spuse:

— Julia a pierdut.

Nu se auzea nimic. Mai trecură zece secunde. Flacăra rămăsese total nemișcată. Gușa Olgăi, la fel.

— Să spunem un *Tatăl nostru* pentru ea, propuse maestra de ceremonii.

— Ar trebui să mergem să o căutăm, propuse Lolita, dând să se scoale.

Olga ridică o mână și îi porunci:

— Liniște! Ascultați. Nu auziți un zgomot?

Ciuliră din nou urechile, ținându-și răsuflarea. Mai întâi auziră un zgomot nedeslușit. Un sunet înfundat, în liniștea nopții. Era mai degrabă un avertisment decât o amenințare, nici măcar nu putea fi socotit un zgomot autentic. Urmară sunetul sec al unei uși trântite și un mârâit aproape animalic. Trecuseră mai bine de trei minute de la numărătoarea inversă, când le ajunse la urechi, cât se poate de clar, o trosnitură, urmată de o sumedenie de lucruri care cădeau – colecția de obiecte scârboase a nătângului? – și de un țipăt al Juliei, care le îngheță sângele în vine. Nu auziseră niciodată ceva asemănător. Era un strigăt de durere, sau de groază, sau amândouă la un loc. Privirile lor întrebătoare deveniră îngrozite. Era ea, Julia, nu încăpea îndoială. I se întâmpla ceva cumplit.

— Retragerea! ordonă Olga. Toată lumea în pat!

În mai puțin de cinci secunde, toate cearșafurile erau la locul lor, iar cortul dintre paturi dispăru brusc. Olga adună gajurile și șuvițele de păr și le îngrămădi pe toate într-o cutie pe care o ținea sub pat. Urmă un alt țipăt sfâșietor, pe care ecoul de pe scară îl amplifică, apoi încă unul, și încă unul. Acum erau foarte îngrijorate să nu fie descoperite. Se băgară în pat, se înveliră cu cearșaful și închiseră ochii. Trebuiau să pară că dorm, cu toate că era imposibil, dacă nu reușeau să respire normal.

Erau toate în pat când Olga avu una dintre ideile ei geniale. Scoase din cutia de sub pat chiloții urâți și uzați ai Juliei și îi aruncă de sus

prin golul de pe scară. Nu își dădu seama unde căzură, dar îi văzu zburând o secundă, ca un fluture uriaș. Se simți foarte ușurată că nu trebuia să doarmă în apropierea lor. Se întoarse în pat cât de repede i-o îngădui trupul corpolent și rămase la pândă. Tot ce se petrecea era o aventură neașteptată.

Urmară gemete, zgomote, voci, pași. N-ar fi știut să spună dacă erau realitate sau vis, ori poate jumătate din fiecare. Fetele auziră deschizându-se ușa care separa școala de zona chiliilor. Sunetul făcut de încălțările maicilor. Două. Poate trei. Una dintre ele era maica Rufina, pentru că îi recunoscură vocea stridentă și neplăcută dând ordine. Fără să îndrăznească să deschidă ochii, simțiră o nouă prezență în camera pe care o împărțeau. Una dintre călugărițe intrase să verifice dacă totul era în ordine. Auziră foșnetul veșmântului şi pașii ei ușori pe pardoseală. Câteva secunde mai târziu, ajunse din nou până la ele glasul maicii Rufina, de data asta din odaia nătângului, spunând:

— Scoateți-l de aici pe copil, să ia puțin aer.

Și vocea maicii Antonina:

— Întrebați-o pe Julia dacă sunt ai ei.

Doar Olga și-o putea imagina pe călugăriță cu chiloții în mână, căutând-o pe proprietara lor. Pentru o clipă, simți o străfulgerare de vinovăție și de milă, dar o alungă imediat, gândindu-se: „Ea a fost cea care a întârziat mai mult decât trebuia. Nu e vina mea“.

După tot acest vacarm urmă liniștea, care părea să domnească dintotdeauna, însuflețită de greierii din grădină. Adormiră toate, istovite după o petrecere atât de palpitantă.

Numai Olga rămase atentă, cu urechile ciulite. Voia să știe tot ce se întâmplase, ceea ce nimeni altcineva nu avea să mai afle. După ce se încredință că toate adormiseră – răsuflarea lor liniștită și profundă era dovada –, se ridică și ieși din nou pe hol. Se așeză lângă scară, ghemuită. Mai întâi se lipi cu spatele de pardoseală. Apoi se lăsă să alunece pe dale și rămase acolo, la pândă, până îi amorțiră picioarele.

Ascultă înspăimântată sughițurile Juliei, care la răstimpuri erau foarte puternice. Forfota pașilor care răzbăteau de jos. Vocea stridentă a maicii Rufina și vorbele ei înțepătoare.

— Termină cu exagerările și ridică-te! Sunt sigură că poți să mergi, nu încerca să mă faci să-mi fie milă de tine. Pe mine, fetele ca tine nu mă impresionează, așa să știi! Spală-te, pentru Dumnezeu, ești dezgustătoare! Ascultă-mă bine! O să-mi povestești chiar acum, fără să sari peste nici un amănunt, tot ce s-a petrecut aici. Și, mai ales, o să-mi spui ce făceai tu la ora asta în camera lui Vicente. Pe deasupra, și fără chiloți pe tine, Preasfântă Fecioară!

Vocea Juliei se auzi iarăși. Continua să sughițe. Se liniști puțin, dar după o vreme începu din nou. De data asta, plânsul ei se amesteca cu

o bolboroseală pe mai multe voci, atât de slabă, că nu se înțelegea nici un cuvânt. Din când în când, stareța o întrerupea. Vocea ei se auzea clar:

— Ce spui? Vorbește deslușit! (…) Suflă-ți nasul! (…) Nu mai rosti cuvântul ăsta! E numai vina ta, pentru că tu l-ai provocat. Ce te așteptai să se întâmple, pot să știu și eu?

Cu un nod în gât, Olga continuă să stea la pândă multă vreme, atât cât dură interogatoriul sărmanei Julia. Trebuia să se asigure că aceasta nu le pâra, nu spunea nimic despre joc și nici nu rostea numele inventatoarei jocului. Asta ar fi fost o catastrofă. Călugărițele n-ar mai fi considerat-o un model de bună purtare. I-ar fi zis mamei sale. Nu ar mai fi fost favorita lor. Ar fi rămas doar „Grăsana“. Nici nu voia să se gândească la așa ceva. În pofida a tot ce se întâmplase, încerca să se liniștească. Julia nu avea să le pârască. Făcuse un jurământ sfânt. Nimeni nu îndrăznise vreodată să încalce un jurământ sfânt.

Rămase acolo foarte mult timp. Julia nu le pârî. Olga mai prinse câteva crâmpeie de conversație. Maica Rufina vorbea acum mai încet, deși cu aceeași asprime. Ți se făcea frică chiar de la distanță. Îi spuse Juliei că nu mai putea rămâne la școala mănăstirii, că trebuiau să o trimită în altă parte. Îi mai zise și că neghina trebuie stârpită cât mai curând și aruncată departe, ca să nu strice roadele bune.

— Ai păcătuit foarte grav împotriva lui Dumnezeu, Julia. Mult mai grav decât îți închipui. Am să-ți spun motivul, ca să înțelegi că trebuie să plătești pentru crima asta, îi zise stareța, care continua să vorbească. Rosti puține cuvinte. Însă teribile. Olga auzi totul. De la început până la sfârșit.

Sughițurile Juliei se răriră în timp ce o asculta, dar după aceea reîncepură. Olga, înspăimântată, se căia că se afla acolo. Descoperi chiar în acea clipă că aflarea anumitor secrete o punea într-o poziție incomodă, pe care nu și-o dorea. Se gândi: „Poate că nu am înțeles eu bine“. În fond, din locul unde se afla era aproape cu neputință să știe ce se întâmpla jos, lângă magazia de lemne. Se gândi: „Dacă nimeni nu știe că eu știu, e ca și cum n-aș ști“. Se gândi: „Dacă am înțeles bine, o să mă duc în iad“.

Hotărî, pentru binele ei, să dea uitării totul, pe loc. Și se închină de trei ori, pentru orice eventualitate.

Se întoarse foarte târziu în pat, când deja se plictisise să mai tragă cu urechea fără să audă nimic. Călugărițele nu urcaseră încă; erau strânse ciopor și își recitau Rozariul. Rugăciunile lor semănau cu zumzăitul unor insecte în toiul nopții.

Înainte de a se lăsa pradă somnului, Olga își aminti ceva: forfecuța ei aurită de broderie, cu mânerul împodobit cu motive vegetale, primită în dar de la mama ei. Nu ar fi trebuit să o împrumute nimănui. Nu voia să-și înceapă noua viață fără ea.

De aceea, ultimul ei gând înainte de a adormi a fost următorul: „Te rog, Doamne, dă-mi înapoi forfecuța mea prețioasă de broderie“.

1981

Monopole alb

Olga

Chiar înainte de a descoperi o linie secretă ascunsă în dulapul din dormitorul ei, cea mai mare parte a vieții Olgăi Viñó se învârtea în jurul telefonului.

Soțul ei, renumitul profesor universitar de dermatologie Benito Pardo, un asiduu participant la congrese, conferințe, cursuri postuniversitare, întâlniri omagiale și înmânări de diplome, și, din această pricină, veșnic absent, glumea pe seama marii pasiuni a soției sale.

— Mi-e teamă să mă gândesc cât de nefericită ai fi fost dacă te-ai fi născut înainte de Graham Bell, iubito.

De fapt, telefonul era pentru ea un aparat de o importanță vitală, aproape un membru al familiei. Avea în casă patru receptoare, de diverse modele, fără a-l pune la socoteală pe cel clandestin. Aparatele legitime erau instalate în diferite puncte ale apartamentului enorm. Unul în biroul soțului ei, pe care-l folosea numai el. Cum doctorul Pardo utiliza telefonul doar dacă la celălalt capăt al firului cineva trăgea să moară, cel din birou abia dacă era întrebuințat. Mai era unul în bucătărie, dotat cu un cablu spiralat de doi metri lungime, care slujea pentru ca servitoarea să preia mesajele în absența Olgăi. Un al treilea se afla în dormitor, gândit pentru cazuri de boală sau urgență, de la care se purtau conversații doar cu persoanele de mare încredere. Bunăoară, duminica dimineața, după ce lua micul dejun în pat, Olga obișnuia să le sune de-acolo pe cele două fete ale ei, de-acum căsătorite, pentru a le întreba cum aveau de gând să-și petreacă ziua și ce vor găti. Pe cei doi fii nu îi suna dacă nu avea un motiv temeinic – ca, de pildă, o zi de naștere –, pentru că mereu îi deranja și pentru că nu îi plăcea să stea de vorbă cu nurorile ei. Telefonul din odaie, mai ușor de manevrat și de culoare bej, era dintre cele care se numeau „gondolă“, amintind, prin forma lui arcuită, de ambarcațiunile venețiene. Pe acesta, Olga îl găsea ideal pentru conversațiile intime. Cu totul diferit de cel care se afla în sufragerie, de bachelită neagră, solemn, aproape funebru și, de departe, cel mai folosit dintre toate patru. De la acest aparat, Olga își administra afacerile: primea mesajele profesionale ale soțului ei, făcea cumpărături de la un supermarket de pe strada Guillermo Tell, comanda tratamente de înfrumusețare la domiciliu, le trimitea prietenelor plante de ziua lor, transmitea condoleanțe şi felicitări la ocazii speciale și își îndeplinea, fără grabă, toate obligațiile impuse de agenda ei socială. Desigur, toată această activitate se reflecta în niște facturi exorbitante, pe care

soții Pardo și le puteau permite să le plătească.

Pasiunea ei pentru telefon luase amploare în ultimul deceniu. Cu ani în urmă, copiii nu îi lăsau timp pentru distracții. Ținuse să se ocupe ea însăși de ei când erau bebeluși. Se încăpățânase să îi alăpteze, în loc să-i treacă pe Pelargón, cel mai bun – și mai scump – lapte praf apărut pe piață. Nu se îndoia de beneficiile lui, evidente, de altfel, dar prefera să nu le ia în seamă. Bebelușii îi satisfăceau nevoia de a se simți indispensabilă, îngăduindu-i totodată să trăiască intens iluzia dragostei materne. Câtă vreme avusese un prunc pe care să-l țină la pieptul ei generos, nu cedase în fața altor distracții. Totuși, când acesta începea să meargă, manifestând interes și față de altceva, nu doar față de ea, îi lăsa în grija unei dădace alese pentru tinerețea și rezistența ei, pe care o avertiza că singura ei îndatorire era să se ocupe de micuț în așa fel încât acesta să ajungă, teafăr și nevătămat, în primul an de grădiniță. Între timp, ea avea grijă să mai nască unul, să-l alăpteze, să-l înțarce și să i-l dea din nou în grijă dădacei. Și tot așa, până îi avusese pe toți cinci. Dintre care cel mai mic – de șaptesprezece ani, baterist și textier într-o trupă rock care cânta prin garaje, recent înscris la Facultatea de Filozofie – era singurul care-i îngăduia să simtă că încă mai era utilă pentru cineva.

Mezinul era oaia neagră a familiei pentru că îi semăna cumnatului ei într-un mod atât de evident, încât până și doctorul Pardo recunoștea asta. Lucrurile care țin de genetică sunt un fel de loterie la care nu știi niciodată câte numere joci. Asemenea lui Damián, pe care ea îl cunoscuse, mezinul ei avea multă imaginație, era creativ, dovedind o înclinație neliniștitoare către tragedie și o sensibilitate exacerbată care-i oferea nenumărate prilejuri de a-și exercita talentul. De la distanță, erau calități fascinante, dar, privite de aproape, cereau mare atenție. Presimțea, din perspectiva pe care ți-o dă experiența, că oamenii aveau să se îndepărteze de fiul ei cel mic în același mod în care se îndepărtase ea de Damián de îndată ce putuse. Și că, tot astfel, aveau să existe și persoane care, cu timpul, să regrete că o făcuseră. Din când în când se trezea că se gândește la Damián, întrebându-se ce s-ar fi ales de viața ei dacă s-ar fi măritat cu el, și nu cu Benito, ce mașină ar fi avut, la ce școală și-ar fi trimis copiii, cum ar fi fost nopțile ei, ce i-ar fi șoptit Damián la ureche dimineața. Din când în când îl visa pe cumnatul ei, ca pe un fel de consolare. Uneori, visul era atât de frumos, încât își petrecea toată ziua supărată pe realitate, până când uita cu totul acele senzații și se resemna din nou să fie cea care era, instalată într-o viață pe care nici măcar numeroasele ei eforturi nu o făceau să înceteze să mai pară dezamăgitoare. Aceste visuri erau, desigur, mereu fugare și, tocmai din această pricină – potrivit interpretării ei –, inofensive. Veneau și treceau ca o furtună de vară. Și, când domnea liniștea, Olga reușea să se convingă singură că totul

mergea bine și că niciodată nu se întâmplase nimic rău. Reușise să aibă parte de acea porție de fericire care se cucerește numai trecând cu vederea anumite lucruri.

Cât despre telefonul secret, acesta nu o apăsa pe conștiință, pentru că nu fusese ideea ei. Îl descoperise unul dintre muncitorii care îi renovaseră casa atunci când demontase, nu fără ponoase, marele dulap din dormitor.

— Doamnă, ce facem cu ăsta? o întrebase arătându-i aparatul, pe care nu-l mai văzuse până atunci.

Era vorba despre o vechitură de telefon de perete cu care nu puteai suna nicăieri, pentru că nu avea un disc care să se învârtă, ci numai unul fix, fără numere. Era agățat pe partea laterală a dulapului, la o înălțime ceva mai mică decât cea considerată normală, ascuns sub un raft misterios, care-l făcea invizibil. Logic ar fi fost să nu folosească la nimic, și tocmai din cauza asta Olga fusese surprinsă să constate că avea ton și că aspectul lui era acceptabil. Îi ceruse muncitorului să-l lase acolo și începuse să cerceteze misterul de una singură. Bineînțeles, nu îi spusese nimic doctorului Pardo și nimănui altcuiva. Olgăi nu-i stătea în obicei să dea socoteală pentru activitățile ei și nici pe medic nu-l interesau fleacurile casnice ale soției sale.

În calitate de responsabilă cu reparațiile vechiului apartament al familiei – doar o mână de zugrăveală pe pereți, la care se adăuga construirea unui vestiar potrivit pentru garderoba ei impresionantă –, Olga se simțea îndreptățită să iscodească orice ar fi avut chef. În plus, avea și timp pentru așa ceva. După apariția telefonului din dulap, își puse câteva întrebări, după cum era firesc. Apartamentul, de trei sute de metri pătrați, situat la intersecția dintre strada Laforja și Vía Augusta, aparținuse dintotdeauna familiei tatălui ei vitreg. Ele, femeile, se instalaseră în acea casă după a doua căsătorie a mamei lor. Gemenele aveau pe atunci paisprezece ani. Olga locuise acolo până să se mărite cu Pardo, fără să observe niciodată prezența unui telefon ascuns în dulap. Marta plecase câțiva ani mai târziu și, din câte știa, nu făcuse nici ea vreo descoperire ciudată. Asta însemna, după calculele ei, că aparatul era anterior anului 1962 – când avusese loc nunta Martei cu Álex –, deși exista și posibilitatea ca el să fi fost acolo și nimeni să nu-l fi văzut. În orice caz, îndoiala principală nu era neapărat legată de „când“, ci de „pentru ce“ și „din ordinul cui“. Cine ceruse să fie instalat acolo și din ce motiv? Oricum, era un secret care aparținea familiei sale și ea hotărî că așa trebuia să rămână în continuare.

După câteva zile de cercetări, descoperi că aparatul nu suna, pentru că cineva îi scosese soneria de multă vreme și linia la care era conectat reprezenta, de fapt, o extensie a celei instalate în spațiul de la parter. Acesta îi aparținuse tot tatălui ei vitreg, a cărui singură pasiune

era aceea de a cumpăra mașini vechi sau doar stricate și de a le repara în tihnă. Spațiul slujise ani de zile drept atelier mecanic și fusese un loc murdar, plin de fiare vechi, praf și grăsime, unde nici ea, nici sora ei nu puneau piciorul vreodată. Prin testament, tatăl vitreg îi lăsă apartamentul Olgăi – cea mai mare dintre ele două, cu numai șapte minute –, iar atelierul, Martei. Fără îndoială, o nimerise. Marta nu ar fi acceptat niciodată să trăiască printre amintirile tinereții ei, o perioadă a vieții cu care nu se împăcase nicicând. În schimb, Olga n-ar fi știut ce utilitate să îi dea vechiului atelier auto, în afară de a-l vinde prost. Fusese ultimul lucru bun pe care îl făcuse pentru ele acel bărbat ciudat, care nu încetase nici o clipă să fie astfel, în pofida numeroșilor ani pe care-i petrecuseră sub același acoperiș.

Doctorul Benito Pardo era cu doisprezece ani mai în vârstă decât Olga. Războiul Civil îi răpise prima tinerețe, îl făcuse să-și amâne studiile și să anticipeze obstacolele pe care le avea de trecut ca persoană adultă. Se făcuse medic fiindcă așa era tradiția familiei și din admirație față de tatăl său, care se întorsese de pe frontul de la Toledo cu răni provocate de mitralieră la picioare și cu o decorație militară.

Asemenea tuturor, războiul îi schimbase Olgăi viața complet, deși nu își dăduse seama niciodată de asta, pentru că se născuse în prima vară de după încetarea ostilităţilor, pe când armatele răsculate modificau, după bunul lor plac, istoria deceniilor viitoare. Dacă aceste armate nu ar fi înaintat, viața Olgăi, și a tuturor Olgilor din vremea ei, nu ar fi fost atât de plină de maici plenipotențiare, de confesionale, de tutori legali, de ore de croitorie, de rozarii la căderea serii, de cântări cu noaptea-n cap și de filme neînțelese de nimeni. Deși toate acestea erau, de fapt, foarte importante, pentru că nimănui nu i se face dor de ceva ce nu a avut niciodată.

Într-un fel, istoria logodnei Olgăi, și, prin urmare, a vieții ei, prinsese contur în după-amiaza zilei de 17 noiembrie 1950, când se dusese, împreună cu întreaga familie, la cinematograful Windsor Palace, să vizioneze *Pe aripile vântului*. A fost prima și ultima dată când au ieșit toți patru în oraș, dar ocazia era cu totul ieșită din comun. După mai multe piedici puse de cenzură și cu unsprezece ani de întârziere, în sfârșit avea loc premiera faimosului film american pe care femeile din familie își doreau atât de mult să-l vadă. Tatăl vitreg se folosise de relațiile sale pentru a obține patru invitații în lojă, și ieșiră din casă bățoși nevoie mare din pricina noutății, hotărâți să meargă pe jos pe Vía Augusta până pe Diagonal, care acum se numea bulevardul Generalisimului[3]. Fetele erau deja, potrivit mamei lor, „niște puicuțe“, ceea ce însemna că se puteau descurca singure, dar că nu se cădea să o facă. Cu atât mai puțin pentru a vedea un film pe care cenzura îl calificase ca aparținând categoriei „3-O“. Cu alte cuvinte, între 3 – „permis persoanelor majore“ – și 4 – „extrem de

periculos“, o poziție intermediară, în care O însemna „cu obiecții“ (exclusiv din partea cenzorului). Iată aici una dintre ele, după cum suna raportul cenzurii din 1947: Scarlett O’Hara se arată mult prea fericită după noaptea nunții cu Rhett Butler, ceea ce denotă o evidentă „delectare concupiscentă“. Treaba cu „delectarea“, mai ales „concupiscentă“, nu era un lucru pe care femeile spaniole să și-l poată măcar imagina. Ele erau decente, ascultătoare, caste, sfrijite și catolice, așa cum prevăzuse regimul că trebuie să fie. Trei ani mai târziu, un alt cenzor, sau poate același, îmblânzit, lăsase să treacă filmul, cu toate că Scarlett continua să fie la fel de plină de concupiscență și de obiecții ca înainte.

3. Dictatorul Franco, care avea gradul de general.

Pentru a răspunde atâtor emoții, familia se îmbrăcă la patru ace, cu cele mai bune haine. Tatăl vitreg, în smoking. Mama, în rochie lungă și cu noua ei etolă de vizon. Fetele deja nu mai acceptau să se îmbrace la fel și nici nu puteau, pentru că Olga era de trei ori mai corpolentă decât Marta. Amândouă purtau taioare *haute couture* făcute la croitoria Santa Eulalia, dar create în scopuri diferite: al Martei căuta să îi pună în evidență conformația și talia; al Olgăi făcea tot posibilul să o subțieze și să îi ascundă defectele. Olga era supărată pe toată lumea – pe sora ei, pe catifeaua rochiei, pe imaginea ei reflectată de vitrine, pe refuzul de a cumpăra migdale prăjite în foaier… –, până când se făcu întuneric în sală, se auzi muzica și apăru Scarlett O’Hara în porticul din Tara, în rochia ei albă cu crinolină și cu o neobrăzare suficientă pentru a se opune oricăror mașinațiuni ale destinului. Olga stătu cu inima cât un purice vreme de două ceasuri, își dori să aibă grijă de răniți într-un spital de campanie, se neliniști când apărură dușmanii în Atlanta și plânse de emoție când Scarlett îl luă pe Dumnezeu drept martor că nu va mai îndura niciodată foamea. În timp ce pe ecran strălucea cuvântul „Pauză“, iar tatăl vitreg se gândea pentru prima oară în viață la posibilitatea de a da o raită printr-un bar, Olga era în continuare într-o stare aproape catatonică, fără să se miște de pe scaun, cu privirea ațintită înainte, meditând. Nimic altceva nu o mai răscolise atât de tare ca filmul ăsta. Și nimeni.

— Uite, aici scrie, zicea Marta între timp, arătându-i o pagină din programul de sală, că Scarlett poartă patruzeci și patru de rochii și nouă pălării în film. Tu știai că Vivien Leigh e englezoaică? Ăștia o spun de parcă ar fi ceva important.

Olga nu o asculta. Urmând exemplul lui Scarlett, cea mai mare dintre gemenele Viñó luă hotărârea, în acea seară, că venise pe lume pentru a fi foarte dorită și a face ceva eroic. Ea nu putea să salveze Tara, dar se putea salva pe sine. La întoarcerea acasă, în vreme ce toată familia mergea în tăcere, fără a avea nimic de spus, iar Marta continua să răsfoiască programul de sală, Olga punea deja la cale

propria transformare. Avea să înceapă prin a nu mai mânca. După asta, avea să se străduiască să găsească un bărbat interesant, mai mare decât ea, cu multe relații, un Rhett Butler iberic, care s-o iubească. Acolo, pe o Vía Augusta întunecată și brăzdată de tramvaie, îl luă pe Dumnezeu drept martor că avea să facă foamea cea mai cumplită din toată viața ei. Și se ținu de cuvânt. Noua Olga O'Hara înțelesese, în sfârșit, în ce voia să se transforme și își urmări țelul cu tenacitatea unui spărgător de gheață.

Era încă pătrunsă de toate aceste idei, când, în 1954, reuși să facă în așa fel încât tatăl vitreg să-i plătească primul an la Medicină. Pe atunci, Marta purta cu un număr mai mult ca ea și scria primul ei roman, în același ritm vertiginos în care destinele lor începeau să se îndepărteze unul de altul. Hotărârea unei femei de a merge la universitate era, în acei ani, suficient de eroică pentru a-i trezi noii Olga interesul. În anul ei, mai era o singură nebună ca ea, care decisese să facă același lucru. Restul erau bărbați, foarte convinși de superioritatea inteligenței lor masculine și gata să râdă de fetele dornice să-i imite, cu toate că nu era prea clar dacă într-adevăr asta își doreau ele. Era locul potrivit pentru a fi adorată, fie și numai fiindcă reprezenta o raritate.

Abia la două săptămâni de la începerea studiilor, un ziarist de la ziarul *El Español – Săptămânal al spaniolilor pentru spanioli* – vizită sălile de curs și le luă un interviu celor două viitoare doctorițe. Când o întrebă pe Olga de ce se înscrisese la universitate, ea răspunse:

— Cea mai mare dorință a mea este să ajut oamenii.

Bărbatul care o intervieva o întrebă atunci dacă nu voia să se căsătorească, la care ea răspunse fără să șovăie:

— Dacă găsesc în drumul meu un băiat inteligent și care să nu fie chiar de lepădat, sigur că am să mă mărit cu el. Nici o femeie nu alege să-și exercite profesia dacă poate sta acasă, ca o regină și doamnă, alături de soțul și de copiii ei. În fond și la urma urmei, asta e adevărata carieră a femeii.

Dacă s-ar fi aflat acolo Pilar Primo de Rivera, președinta Secțiunii Feminine a Mișcării Falangiste, ar fi plâns de mândrie patriotică. Aproape că o făcuse mai târziu, în biroul ei din castelul La Mota, citind articolul pe care secretara ei i-l adusese odată cu rezumatul presei din acea zi. Ziaristul adăuga că, „în pofida tuturor lucrurilor", intervievata lui răspândea „o pătrunzătoare mireasmă de feminitate rafinată". Iar doña Pilar, cu un simț al realității pe măsura statutului ei, rosti verdictul: „În acest caz, nu va rămâne mult la universitate".

În articol nu se făcea referire la ce era mai important: orele de disecție. Olga descoperi că le făcea față cu mai mult sânge rece decât majoritatea colegilor ei de sex masculin. Văzând acele imagini cu trupuri omenești spintecate în două ca niște pui de găină, unii dintre

ei își dădeau seama că se înșelaseră cu privire la vocația lor și dezertau pentru totdeauna din sălile de curs. Deși nu pentru toți era atât de clar și atât de simplu. Majoritatea strângeau din dinți în fața bazinelor cu acid fenic, privind cu ochi îngroziți cadavrele scufundate acolo și făcând eforturi să nu leșine. Unul dintre ei, cel mai sfrijit și mai albicios, deveni, după ce i se făcuse rău, cel mai bun prieten al Olgăi.

Se întâmplase la una dintre primele ore. Profesorul de anatomie își începuse disertația, în timp ce locuitorii bazinelor ieșeau în tăcere la suprafață, pentru a-i întâmpina pe studenți, aduși de îngrijitor. Dintr-odată, unul dintre studenți căzu grămadă la picioarele Olgăi. Ochelarii băiatului zburară spre băncile din aulă, iar tâmpla lui dreaptă alunecă pe glezna ei stângă, înainte de a se lovi de podea cu un zgomot surd, care îi făcu pe cei prezenți să se înfioare. După o consultație grăbită și lipsită de interes, profesorul decretă că nimeni nu fusese vătămat, ceru ca băiatul care leșinase să fie așezat cu picioarele în sus și o însărcină pe Olga – singura femeie prezentă – să se ocupe de el până își revenea. Bietul băiat își veni repede în simțiri. Deschise niște ochi miopi și bâjbâi după ochelari. Olga i-i înapoie, proaspăt recuperați de sub o bancă și cu o lentilă spartă.

— Vai, ce catastrofă! spuse el, părând pe punctul de a începe să plângă. Am leșinat, nu-i așa? Olga încuviință. Știam eu, n-am stofă de medic!

Vorbeau în șoaptă, ca să nu-i perturbe pe ceilalți de la ocupațiile lor îngrozitoare.

— Atunci de ce studiezi medicina? întrebă ea.

Băiatul suspină, ca și cum n-ar fi avut putere să vorbească despre chestiuni atât de obositoare.

— Îți povestesc în altă parte, dacă nu te deranjează. Putem pleca de-aici?

— Ne-au scutit de oră, zâmbi ea, fermecătoare.

— Atunci te invit la o cafea și ne povestim viața, spuse el.

Olga stătu în cumpănă pentru o clipă, într-un mod foarte teatral. Strânse din buze, privi în altă parte, își frământă mâinile. Voia și nu voia. Putea și nu putea. Hotărî că era mai bine să nu se lase văzută alături de acel slăbănog într-un local public, căci poate exista un candidat mai bun decât el care să-i dea târcoale.

— Mergem pe o bancă din curte, da? îi propuse ea.

Ceva mai întremat, băiatul reuși să ajungă în colțișorul însorit ales de Olga. Când se așeză, îi întinse o mână.

— Să mă prezint, sunt Damián Pardo.

— Olga Viñó.

— Olga! Își miji ochii, ca și cum ar fi ascultat un acord foarte frumos. „Cea care e invulnerabilă“.

— Poftim?

— Semnificația numelui tău. Nu știai?

Olga chicoti. Totul se potrivea.

— Nu, dar îmi place. Știi că ai dreptate? Cred că sunt invulnerabilă.

— Am observat imediat. Vrei să fii iubita mea?

— Dacă începi cu impertinențele, plec.

— Pardon, pardon! Sigur că ai deja un iubit. O frumusețe ca tine nu poate umbla fără escortă. Dacă iubitul tău dă de mine, o să mă facă bucăți și o să mă arunce în bazin, alături de ceilalți. Spune drept: toți cei din sala de disecție sunt pretendenți care au vrut să-ți afle numele înaintea mea.

— Ce idee! se prefăcu ea speriată. N-am iubit. Nici nu vreau deocamdată. Dar nu contează, pentru că tu nu ai putea să fii niciodată iubitul meu.

— Zău? Și de ce nu?

— Pentru că ești prea tânăr pentru mine.

— Dar avem aceeași vârstă.

— Pe naiba! Tu în ce lună te-ai născut?

— În noiembrie.

— Vezi? Eu, în iulie. Nu se poate.

— Și ce-aș putea să fac?

— Nimic. Eu vreau un bărbat mai copt.

— M-aș putea coace la soare. Dacă putrezesc, poți să faci marmeladă din mine.

Olga râdea, acoperindu-și gura și mișcându-și umerii spasmodic.

— Ești ciudat. Haide, povestește-mi viața ta, că de-asta am venit aici.

Damián rămase pe gânduri, abătut.

— Nu știu de unde să încep.

— Începe prin a-mi spune de ce studiezi medicina, de vreme ce nu vrei să ajungi medic.

— A, asta! Pentru ca nu cumva tatăl meu să mă dezmoștenească.

— Tatăl tău vrea să fii medic?

— Toți cei din familie vor să fiu medic.

— Care „toți“?

— Tata, bunicul, fratele meu mai mare. Toți sunt medici. Știi cine e fratele meu mai mare?

— Habar n-am.

— Noul asistent de la catedra doctorului Gil Vernet. Proaspăt dermatolog. Anul viitor s-ar putea să-ți fie profesor. Vrea să obțină un post la catedră. Vezi? La mine acasă, toți sunt eminenți, mai puțin eu. Eu am ieșit nătărău.

— Și tu ce vrei să te faci?

El răspunse cu mândrie:

— Eu sunt sonetist.

Olgăi îi scăpă un hohot de râs.

— Și asta în ce constă?

— Fac sonete.

— Halal meserie!

— Medicina mă întristează. Pe tine nu?

— Sincer, Damián Pardo, sunt întru totul de acord cu familia ta.

— Vezi de ce ar trebui să fii logodnica mea? Așa, m-ai ține sub supraveghere.

— Te-am prevenit. Și se ridică aproape dintr-un salt. Ai spus de două ori aceeași impertinență. Am plecat. Și Olga se răsuci pe călcâie și se îndepărtă, cu fusta albă cloș umflându-se în ritmul pașilor ei, demnă ca o domnișoară din Sud înaintea Războiului de Secesiune.

Dar se întâlniră din nou, desigur, iar Olga se prefăcu a-i mai da o șansă, pe care el nu o lăsă să-i scape. Încercă să nu mai rostească impertinențe, adorând-o în taină. Damián dezertase de la orele de disecție, dar continua să meargă la facultate numai ca s-o vadă pe Olga. Ea știa, era încântată, îi căuta tovărășia și totodată se prefăcea că o disprețuiește. În mai puțin de cincisprezece zile, Damián scrise 527 de sonete și își petrecu timpul privind-o cu coada ochiului și căutând rime în timp ce se prefăcea că asistă la ore. Olga pretindea că nu-și dă seama de acel interes și, astfel, își putea îngădui să stea la palavre cu el cât avea chef. Lucrurile, potrivit amândurora, mergeau ca pe roate.

Pentru Olga era foarte avantajos să aibă un aliat pe acel teren minat. Cel puțin, dacă ieșea cu Damián, o lăsau toți în pace și n-o mai întreba nimeni de ce voia să urmeze o profesie pe care Dumnezeu le-o hărăzise bărbaților. Majoritatea studenților aveau o atitudine trufașă și jignitoare față de colegele lor. Sau le tratau ca și cum ar fi fost proaste ori băiețoase. În primul caz, lăsau să se înțeleagă că aveau să se mărite imediat după studii. În al doilea, se mirau să descopere cel mai mic semn de feminitate. Uneori, făceau pe seama lor glume care frizau infracționalitatea. Chiar colega ei de an fusese victima unei asemenea glume. Tocmai urcase în autobuz, în drum spre casă, și își căuta un ruj în poșetă, când dăduse peste testiculele, mai țepene decât două smochine uscate și proaspăt retezate, ale unui cadavru. În mașină, în spate, i se păruse că vede un grup de colegi alături de care stătuse chiar în acea după-amiază la orele de disecție și pricepuse care era originea acelei descoperiri bizare. Așteptase puțin, fără să facă valuri, observându-le mirarea când o văzuseră că-și face buzele, până să bage rujul la loc și să-și continue drumul, atentă la stații, ca în fiecare zi. Așteptase să ajungă la destinație și se îndreptase cu naturalețe către acel grup. Chiar înainte de a coborî, vârâse mâna în poșetă, apucase de piele suvenirul și îl azvârlise la picioarele colegilor săi.

— Cred că unuia dintre voi i-au căzut astea, spuse, coborând din mașină.

Nu fusese prea plăcut, dar reușise să le câștige respectul.

Nici cu profesorii lucrurile nu stăteau cu mult mai bine. Existau și liberali, care le tolerau, protejau, ba chiar le ajutau pe studente, dar majoritatea se zbăteau între îndoială și scepticism. Unii se dădeau de ceasul morții ca absolventele să primească numai un titlu onorific, care să nu le îngăduie să-și exercite profesia. Alții încă mai pluteau în sfera acelor eminenți profesori madrileni care, cu doar un veac în urmă, neavând încotro și trebuind să îi acorde titlul de doctor unei femei, scriseseră în partea de jos a diplomei: „Să nu se mai repete“. Însă ceea ce aveau cu toții în comun erau figurile mirate pe care le făcuseră descoperind în noua promoție patru doctorițe care, pe lângă faptul că-și făceau meseria, țineau să se mărite, să aibă copii sau să-și facă unghiile.

Pe scurt, era nevoie de mult curaj, multă convingere și multă răbdare pentru a merge mai departe. Așa stăteau lucrurile în mult încercații ani ’50.

— Părinții mei organizează o petrecere sâmbătă pentru a sărbători doctoratul și obținerea postului de către fratele meu mai mare. Pot invita pe cine vreau. Ți-ar plăcea să vii?

Damián îi punea această întrebare cu o figură atât de fericită, încât era imposibil să nu accepte. Chiar dacă ar fi fost cu putință, Olga tot nu l-ar fi refuzat. Avea o rochie nouă cu care voia să iasă în lume și era un prilej nemaipomenit pentru a o face.

— Bine, dar va trebui să vin însoțită de sora mea. Nu îmi vor da voie să vin singură.

— E firesc. Sora ta e la fel de frumoasă ca tine?

— Suntem gemene, răspunse, înainte de a adăuga, savurând fiecare silabă: Dar e puțin mai grăsuță decât mine.

— Să vină, să vină! Am putea s-o măritǎm cu Benito.

— Benito?

— Fratele meu cel pustnic. Nu iese din camera lui. Toată ziua studiază.

— Uf, ce claustrofobie!

Compania Martei nu fusese suficientă. Mama lor considerase că o petrecere era o primejdie destul de mare ca să merite deranjul de a le însoți pe fiicele sale. Tatăl vitreg, care credea cu sfințenie în bunele maniere, aprobă decizia cu totală pasivitate.

Petrecerea era, în realitate, o recepție anostă, înțesată de domni care vorbeau despre ficați, tiroidă, ulcere și alte orori, folosind cuvinte de neînțeles, ca „tromboflebită“ sau „megalosplenie“. Un cvartet de coarde se străduia să însuflețească asistența cu piese de Beethoven și Haydn, dar nimeni dintre cei prezenți nu părea să-i prețuiască

eforturile și nici măcar să le ceară. Să încerce să participe la conversațiile masculine era un plan prea puțin atrăgător, iar, în cazul celor feminine, media de vârstă bătea către șaptezeci de ani, tema favorită fiind nașterile (mai ales cele proprii, relatate cu mare entuziasm și cu lux de amănunte). Olga și Marta nu și-ar fi putut aduce contribuția în nici o direcție decât prin tinerețea lor și printr-o grație care nu putea trece neobservată. Damián încerca să le înveselească ducându-le tartine și pahare cu punci, dar cele două surori nu voiau decât să plece cât mai repede de-acolo. Olga tocmai începea să-și înțeleagă prietenul când se apropie de ele un domn foarte înalt, cu părul ondulat și ochelari fără ramă, care le spuse:

— De vreme ce catastrofalul meu frate nu face prezentările, am să o fac chiar eu. Sunt Benito Pardo.

— Eu sunt Olga Viñó. Iar ele sunt sora mea, Marta, și mama mea.

Doctorul Pardo – doctor în ambele sensuri ale cuvântului – îi zâmbi surorii și se înclină înaintea mamei, care nu se deranjă să se ridice și aproape că nici nu-i răspunse.

— Și cui datorăm plăcerea acestei vizite? întrebă dublul doctor.

— Sunt colega lui Damián, explică Olga, arătându-l din ochi pe prietenul ei, care era la bufet, pregătindu-le o tavă cu fructe.

— Colegă? Doctorul Pardo ridică o sprânceană, mirat.

— De facultate.

Acum arăta surprins din cale-afară. Ba chiar făcu un pas în spate, ca s-o privească mai bine.

— Carevasăzică, vreți să deveniți medic?

Olga își luă acea figură de eroină, atât de studiată, și spuse:

— Cea mai mare dorință a mea este să ajut oamenii.

— Sunt sigur că veți reuși, fără putință de tăgadă. Și dumneavoastră? Se întoarse spre Marta. Studiați tot medicina?

— Nu, nu! sări Marta.

— Sora mea vrea să devină scriitoare, îl informă Olga.

Din nou, sprânceana neîncrezătoare a doctorului Pardo trebui să se ridice.

— Scriitoare? Foarte interesant. Și ce scrieți?

— Tocmai termină un roman.

Expresia de ură profundă a Martei față de sora ei trecu neobservată pentru doctor, dar nu și pentru Olga.

— A, un roman! Aș putea să vă întreb despre ce e vorba? se interesă Pardo.

— Nu, spuse Marta repede.

Stânjeneala puse stăpânire pe micul lor grup, asemenea unui val nestăvilit. Olga o privi pe sora ei, apoi pe doctor, fără să știe ce să spună. Voia să se scuze, când Pardo deschise primul gura.

— Iertați-mă, nu era în intenția mea să vă stingheresc.

Marta își dăduse seama că făcuse o gafă și că o pusese în încurcătură pe Olga, așa că bâigui o explicație:

— Nu-mi place să vorbesc despre ceva ce nu e terminat.

— Înțeleg foarte bine, spuse el, înainte de a adăuga, plin de solicitudine: Am prieteni editori. Vi i-aș putea prezenta, dacă vi se pare oportun. Când îl veți termina de scris, desigur.

Aici interveni Olga:

— Cât de binevoitor sunteți, nu-i așa, Marta? E foarte drăguț din partea dumneavoastră. Sora mea vă va fi recunoscătoare. Vă vom înștiința fără întârziere.

— Asta dacă îl voi termina vreodată, murmură Marta.

Fascinația pe care acea ființă rebelă o exercita asupra celui omagiat începea să devină evidentă. A fost suficient pentru Olga ca să ia hotărârea de a interveni imediat.

— Doctore Pardo – își lăsă capul în jos, cu cochetărie, și zâmbi, încercând să fie cât mai eficientă cu putință –, e-adevărat că anul viitor o să vă fiu studentă?

— Pentru asta va trebui să treceți cu bine de primul an. O veți face?

— Sper.

— În cazul ăsta, e posibil.

— Și mă pot aștepta la un tratament preferențial, pentru că sunt prietena fratelui dumneavoastră? Și mai multe zâmbete, ca niște nade.

— Fiind vorba despre fratele meu, mă tem că acest tratament n-ar putea să fie decât în defavoarea dumneavoastră.

— Îmi pare rău să știu că nu vă înțelegeți bine, spuse ea, făcând paradă de o prudență socială foarte bine studiată.

— Cum să ne înțelegem bine? Nu v-a spus că renunță la carieră? Va fi primul Pardo care abandonează medicina după cinci generații. Și toate astea pentru ce? Vrea să fie poet! Sonetist! S-a mai văzut o asemenea prostie? Tatăl nostru e atât de supărat, că nici măcar nu mai vorbește cu el. Zicând acestea, arătă spre conciliabulul la care participa tatăl său, unde în acea clipă se vorbea cu însuflețire despre pancreatita acută.

Chiar atunci apăru Damián, care, încercând să păstreze echilibrul precar al celor două pahare și al farfuriei pline de fructe, spuse în gura mare:

— Văd că l-ai cunoscut pe admiratul meu frățior.

Doctorul Pardo se îmbățoșă puțin, își drese glasul, se înclină din nou în fața musafirelor și a mamei lor și spuse:

— E o onoare că v-am cunoscut, domnișoarelor. Anul viitor vă aștept la ore, i se adresă el Olgăi. Iar dumneavoastră – și se întoarse spre Marta – vă doresc să scrieți mult și să vă supărați puțin. Și nici uneia să nu-i treacă prin minte să se mărite cu fratele meu. Bună seara. Și se îndepărtă, cu mersul lui elegant și puțin adus de spate din

pricina studiului, diferit de cel al bărbaților pe care-i cunoscuse.

Olga nu avea să mai înceapă niciodată al doilea an, cum era de așteptat. Nu se încheiaseră bine cursurile din primul an, că dublul doctor începu să o curteze, iar ea îi îngădui, deși fără să-i spună nimic deocamdată prietenului ei, care continua să caute rime perfecte pentru ea. Damián obișnuia să se prezinte acasă la Olga pe neașteptate, spre neplăcerea mamei, cu intenția de a-i citi ultimele poezii pe care le scrisese. Fiind un poet foarte prolific, era și un vizitator destul de greu de suportat. Ea îl asculta, prefăcându-se că nu-și dădea seama că toate versurile îi erau dedicate, iar apoi dădea un verdict descurajator.

— Cele de ieri rimau mai bine.

— Desigur, fiindcă cele de azi au rimă albă.

— Vezi? Cele de ieri erau mai frumoase.

Erau cuplul perfect: Olga își dorea ca Damián să nu înceteze niciodată să se topească de dragoste pentru ea, iar Damián era îndrăgostitul cu cea mai mare vocație de nefericit de pe planetă. Mare păcat că interveni Benito.

Pentru că, în paralel cu dezbaterile despre rimă și metrică, fratele mai mare începu să îi facă curte, metodic și discret, în fiecare marți, joi și sâmbătă seara, când, rupându-și câteva ore de la lecturile sale, îi făcea o vizită celei pe care o socotea deja logodnica lui. Îi ducea câte o cutie de bomboane mamei, căreia îi era clar pe cine prefera, și pălăvrăgea cu tatăl vitreg despre chestiuni banale – aproape întotdeauna despre fotbal, amândoi fiind microbiști. Apoi făcea o plimbare cu gemenele până la cofetăria Mora, unde le invita la o limonadă sau la o ceașcă de ciocolată, în funcție de anotimp. Marta se plimba în tăcere, cufundată în gânduri. Olga, în schimb, făcea tot posibilul să nu tacă nici o clipă. Uneori, doctorul își dorea ca logodnica lui să fi fost Marta, pentru liniștea pe care o promitea o viitoare conviețuire cu ea, dar vitalitatea Olgăi, în fața firii ursuze a surorii ei, sfârșea prin a-l face să creadă aproape tot timpul că alesese bine.

Dublul joc se prelungi vreme de douăzeci și două de luni, până când Benito obținu un post la Catedra de Dermatologie a Universității din Barcelona și îi ceru tatălui vitreg mâna Olgăi, în cadrul unei ceremonii de familie destul de insipide. În acea seară, Olga îi dădu de urgență întâlnire sonetistului pentru a-i povesti totul și a-și lua adio de la el. De data asta, copleșită de tristețe, îi spuse întregul adevăr: că se obișnuise cu lingușelile și prostiile lui și că îi venea teribil de greu să renunțe la ele, dar că trebuia să o facă, în numele decenței și al loialității. Avea un aer insuportabil de martiră, pe care Damián nu i-l iertă. Plecă cuprins de mânie, rănit în ce avea mai profund, fără măcar să o lase să termine. Olga plânse toată noaptea. Pentru o clipă, trăise cu speranța că jocul avea să continue, poate pentru alte câteva luni de

la nuntă, cu condiția să rămână mereu platonic și să se limiteze la poezii, indiferent de rimă. Într-un fel, presimți că Benito nu avea să-i satisfacă niciodată acea nevoie de a fi adorată și că, nu peste multă vreme, urma să-i ducă dorul lui Damián. Temerile ei se adeveriră cu vârf și îndesat.

Nunta Olgăi cu noul profesor s-a ținut în a treia duminică din luna mai a anului 1957, la Mănăstirea Pedralbes, în fața a trei sute de invitați. Damián nu se număra, desigur, printre ei, deși numai cei apropiați își dădură seama de asta. Plecase, nimeni nu știa unde, fără să-și ia rămas-bun de la însurăței și fără să participe la nici una dintre petrecerile care precedaseră căsătoria lor. Olga aprecia faptul că avusese inspirația de a nu-i reproșa nimic. Nici doctorul Pardo și nici ea nu îngăduiră ca absența lui să le strice ziua. În fond și la urma urmei, nu există poveste de dragoste care să nu includă măcar un cadavru. În acest caz, fără a-i pune la socoteală pe cei din bazinul de la universitate, mai exista unul: cel al viitorului Olgăi, dar nu în calitate de soție de medic. Nici măcar ei nu-i părea rău.

Singura dovadă rămasă de la ceremonia căsătoriei cu numeroși invitați era un album în care fotografiile se îngălbeneau între foițe de mătase și la care nimeni nu se uita vreodată. Olga obișnuia să pretindă că nu era vorba despre dezinteres, ci despre dor. „În albumul ăsta sunt prea mulți morți“, spunea ea. Dar adevărul gol-goluț era că nu voia să accepte că se schimba. Tinerica aceea cu voal pe față din fotografie nu mai semăna cu femeia de patruzeci și cinci de ani. Nu era numai o chestiune legată de primele fire albe sau de primele pete întunecate de pe piele. Era expresia – acea fericire pe care o trăise cu ani în urmă, evidentă în imagini și în buchetul de mireasă. Când se privea pe sine în ziua nunții, își putea recunoaște bucuria, iluzia, așteptările, chiar și aroganța. Comparându-le pe toate acestea cu clipa prezentă, simțea aceeași dorință de a se revolta pe care o simțise în seara de la Windsor Palace, când o cunoscuse pe Scarlett O'Hara. Doar că acum revolta pe care i-ar fi plăcut să o iște nu era posibilă. Ăsta era singurul motiv pentru care, în douăzeci și patru de ani, nu deschisese albumul de fotografii de la nuntă decât de trei ori, mereu la cererea uneia dintre fiicele ei, și îl privise cu coada ochiului, pentru a-l băga imediat înapoi în sertarul uitării.

În fine. Sunt lucruri pe care e mai bine să le lași acolo unde se află.

Astfel, linia telefonică secretă îi prilejui multă distracție Olgăi. Mai ales după terminarea reparaţiilor din casă, când începu să spioneze convorbirile soră-sii. Era foarte simplu. Dacă era atentă (și stătea pe partea dinspre stradă), o putea auzi pe Marta ridicând vechile storuri ale atelierului aflat dedesubt. Atunci, se așeza la pândă lângă aparatul ascuns, până când un mic țârâit dădea în vileag începutul unei convorbiri. Ridica receptorul și-l ducea la ureche, timp în care

acoperea microfonul cu o batistă pe care o lăsase pe raft special în acest scop. Trebuia să se aplece puțin, și uneori dădea impresia că se vâră în dulap, dar secretele pe care le descoperea compensau toate aceste neplăceri. Odată fusese cât pe ce să o descopere slujnica – ce încurcătură! –, dar știuse să disimuleze la timp, vorbind despre dificultatea de a detecta cari în lemnul nou.

Viața Martei o interesa foarte tare. De mai bine de zece ani nu purtaseră o conversație autentică, asta în caz că avuseseră vreodată așa ceva. Marta era din fire laconică, retrasă. Când se întâlneau, vorbea puțin. În plus, Olga bănuia că, dacă ar fi avut ceva de zis, nu ea ar fi fost aceea căreia să i se destăinuie. De fapt, niciodată nu avuseseră o relație apropiată, cu atât mai puțin una bazată pe încredere. Olga se întreba mereu cum de ea și Marta puteau să fie atât de diferite, din moment ce erau gemene. Nici una din ele nu simțise vreodată comuniunea despre care se vorbește în popor că ar exista între surorile care au stat împreună în pântec. Ba dimpotrivă. Când se gândea la Marta, avea o senzație ciudată, de neliniște. Fizic, aveau trăsături comune, cu toate că sora ei era dușmanul fardurilor, al podoabelor și, în general, al oricărui lucru ce i-ar fi diminuat mult apărata ei „naturalețe“ – pe care Olga o numea „neglijență“ –, așa încât, atunci când erau împreună, Marta părea o versiune nemachiată a Olgăi. Un prototip de bază, la care puteai adăuga lucruri, pentru a ajunge la Olga.

Când Olga o spiona pe sora ei, avea senzația că ascultă o necunoscută. Marele ei interes consta în a face comparații: cu cât era viața Martei mai bună decât a ei; cu cât era mai fericită în căsnicie; ce anume avea, care ei să-i fi lipsit. Nu reușise să afle nimic din toate astea, în parte pentru că tot ce făcea sau spunea Marta reprezenta o enigmă pentru ea, chiar și în privința lucrurilor concrete.

Se bucură să descopere însă că îl chemase pe un negustor de fier vechi pentru a elibera atelierul. Urmări cu mare interes activitățile de curățenie, care ținură câteva zile. Sora ei nu părea preocupată când descria starea dezastruoasă a locului, deși trebuia să admită că responsabilul de la firma de curățenie inspira multă încredere. Ca și cum l-ar fi însărcinat pe un vânător de elefanți să prindă un iepure. În mai puțin de o săptămână, atelierul părăginit și murdar de grăsime se transformă într-un loc curat și plăcut. În alte cincisprezece zile, avea un tavan fals, împodobit cu volute în stil rococo și o podea nouă, din plăci de gresie gri, peste care sora ei avea de gând să pună o mochetă roșu-închis. Marta hotărâse să păstreze neschimbat vechiul birou al tatălui vitreg, o cămăruță cu pereți lambrisați, care se aflase întotdeauna în spate și unde era telefonul, cel de la care ea – îi venea atât de ușor să și-o imagineze – purta toate acele conversații. Trebuia să recunoască faptul că telefonul le prindea bine gemenelor Viñó.

Totuși, la câteva săptămâni după ce descoperise linia clandestină, și în pofida eforturilor sale, Olga încă se mai întreba la ce slujeau atâtea reparații, atâtea cheltuieli, atâta grijă. Pe neașteptate, Marta ceru să fie scoase storurile ruginite, zgomotoase și slinoase – Olga nu avea să o mai audă când sosea dimineața – și comandă o ușă nouă, din lemn de stejar și sticlă jivrată. Mai comandă și două canapele Roche Bobois, din catalog (modelul Bubble, una galbenă și cealaltă albastră), stabili o întâlnire cu un vânzător de antichități și lăsă un mesaj pe robotul unei decoratoare de interioare destul de cunoscute, cerându-i o „întrevedere pentru a stabili cheltuielile estimative".

Apelurile profesionale ale Martei o interesau aproape la fel de mult ca și celelalte. O dată pe săptămână, cei de la revista *Lecturi* aveau îndoieli cu privire la transcrierea ingredientelor sau a cantităților din rețete și simțeau nevoia să o întrebe amănunte. Sora ei le răspundea cu o răbdare de profesionistă. Din când în când, o suna și directorul postului de radio, ca să o felicite pentru emisiunea ei de sfaturi gastronomice, oferite în cadrul unui program de mare audiență. O cunoscută marcă de supă de pui sub formă de cubulețe avea să fie noul sponsor, o informase el cândva, foarte mulțumit. Se pierdea în laude la adresa ei și a muncii prestate. Olga împărtășea și înțelegea elogiile, pentru că era o ascultătoare asiduă a emisiunii radiofonice a surorii sale. O asculta zilnic, asaltată de un amestec neînțeles de gelozie și mândrie. Apoi folosea sfaturile Martei pentru a-și certa slujnicele, ca și cum ar fi fost adevăruri absolute, pe care toată lumea se cuvenea să le cunoască.

— Pe tine nu te-a învățat nimeni că trebuie să dai cartofii prin ou înainte de a coace tortilla? Și să adaugi puțină drojdie? Dumnezeule, nu știu unde ați învățat să gătiți voi, fetele din ziua de azi!

Mai era și chestiunea provenienței aparatului. Asta chiar că era dificil. Îi treceau prin minte diverse teorii, care mai de care mai nebunească. Nici măcar mintea ei nu le accepta. Dacă telefonul fusese ideea mamei ei, pentru a-și spiona soțul când se afla la atelier, trebuia să presupună că acesta dusese o viață dublă, ceea ce nu se potrivea deloc cu firea mereu apatică pe care i-o cunoștea. Ca să ai amante trebuie să dai dovadă de un anumit chef de viață, se gândea Olga, nu să ai permanent acel rictus aproape vegetal pe chip. Și mai neverosimil i se părea să îi atribuie o viață secretă mamei sale, despre care Olga bănuia că nu avea decât două preocupări: să nu îi fie roase de molii hainele de blană și să nu rămână fără servitoare.

Dat fiind că nu găsea nici o soluție la acea enigmă, îl întrebă pe doctorul Pardo dacă el credea că tatăl ei vitreg ar fi putut să fie spion în regimul Franco. Îi intrase în cap că, de vreme ce fusese militar, asta ar fi explicat totul, chiar și motivul pentru care mama ei îl alesese pe acel domn atât de plicticos pentru a-și reface viața. Cu siguranță că

noaptea, când se culcau, așteptau să adoarmă fetele pentru a vorbi despre problemele lor, care trebuie să fi fost foarte periculoase și incitante. Dar doctorul Pardo îi făcu praf fanteziile și o aduse cu picioarele pe pământ:

— Spion? Asta doar dacă nu cumva spiona cutele covorului…

În cele din urmă, până și ea renunță la acea teorie. Îi păru rău, pentru că, atât cât durase, o ținuse destul de ocupată. Doctorului Pardo îi plăcea să o vadă ocupată pe soția lui, chiar dacă era vorba despre niște prostii.

Din nevoia de a afla ce punea la cale sora ei, Olga mări timpul pe care-l dedica spionajului telefonic. Ar fi putut opta pentru alte soluții, ca, de pildă, să-i facă o vizită și să o întrebe, dar nici măcar nu se gândi la varianta asta. Ar fi părut suspect așa, dintr-odată. Nu se văzuseră din ziua în care se întâlniseră la notar, în urmă cu două luni, pentru a primi moștenirea lăsată de tatăl vitreg. Și, înainte de această zi, stătuseră mai bine de trei ani fără să găsească motive pentru a se vedea. Își dădeau telefon de ziua lor de naștere, de ziua de naștere a soților lor, de Crăciun și de Anul Nou. Toate apelurile aveau un scenariu dinainte stabilit, în care nu era nevoie să aibă ceva de spus. Își amintea cu groază când se întâlniseră odată, din întâmplare, într-un mare magazin, la raionul de baterii de chiuvetă pentru bucătărie, și cât de incomod se simțise în prezența Martei, intimidată de privirea și de tăcerea ei. Să nu știe ce să îi spună surorii ei gemene și să simtă că și ei i se întâmpla același lucru fusese o experiență dureroasă, pe care n-avea de gând să o repete. Era mult mai bună clandestinitatea telefonului din dulap, pentru a evita neplăcerile.

După câteva zile, tenacitatea ei obținu, în sfârșit, o recompensă. Olga interceptă ceva interesant. Un scurt apel al lui Álex, cumnatul ei, care suna de la muncă. Discuția pe care o avu cu Marta se desfășură pe un ton atât de glacial din partea amândurora, încât ea ghici imediat că ceva mergea foarte prost între ei. Álex îi reproșa Martei nenumăratele absențe și lipsa din ce în ce mai mare de interes față de lucrurile care-i priveau pe amândoi. Marta se apăra.

— În ultimul timp sunt ocupată.

— Ocupată cu lucruri pe care eu nu le aprob, iar tu știi bine asta.

Se lăsă o tăcere stânjenitoare, la puterea a treia: a Martei, a lui Álex, a Olgăi.

— M-am săturat de câte ori am vorbit despre asta. Glasul Martei trăda o mare oboseală. Aș prefera s-o lăsăm pentru altă zi.

— Adevărul e, Marta, că nu știu pentru când. Lămurește-mă măcar de ce te bagi în încurcătura asta. N-avem nevoie de-un restaurant. Câștigi suficient cât să…

— Tu ești cel care nu are nevoie.

— Te-ai gândit ce sacrificiu presupune?

Olga înregistră mesajul: „Un restaurant“. O, ce emoție, ce idee bună, ce frumos!

— M-am gândit la sacrificii, da, răspunse Marta. Mai mult decât crezi. De ani de zile mă gândesc la ele.

Când Álex vorbea despre „sacrificii“, în realitate se referea numai la sacrificiile lui. Restaurantul nu era o variabilă pe care să fi vrut să o adauge vieții lui, ceea ce se ghicea de la o poștă. Nu el fusese cel care luase această hotărâre, fiind unul dintre bărbații care nu puteau suporta așa ceva. Probabil că era prima dată și nu părea dispus să conviețuiască cu o Marta diferită, care avea propriile preocupări. Pentru el, Marta era un fel de achiziție, ca un tablou sau o mobilă de lux. Iar căsnicia lui cu ea, după cum li se întâmpla multora, era o succesiune de activități de rutină, pe care voia să le lase așa cum erau.

— Haide, nu face pe victima! spuse Álex.

— Așa ți se pare? Asta era intenţia mea.

— Și, după ce te-ai gândit atâta, înțeleg că te-ai hotărât să mergi mai departe.

— Exact. E criza vârstei mijlocii.

— Cum ai spus?

— Lasă, nu contează.

— Văd că părerea mea nu te interesează.

— Ca, de altfel, nici pe tine a mea.

— Să nu începem din nou, te rog.

În tonul istovit al cumnatului ei, Olga recunoscu ecoul a zeci de discuții anterioare, al resemnării, al nopților albe sau petrecute în camere separate. Oboseala gândului că știi ce va urma.

Altă tăcere încordată. Și, în cele din urmă, vocea lui Álex, din nou:

— Gata? Discuția se sfârșește aici?

— Nu știu ce altceva ai vrea să mai spun, răspunse ea.

— Tocmai asta-i problema: Ceea ce spui e întotdeauna insuficient.

Olga încuviință în tăcere. Îl înțelegea pe Álex mult mai bine decât avea el să afle vreodată și era de acord cu răzbunarea lui, oricare ar fi fost aceasta.

— La revedere, Marta. Fă ce vrei. Dar trebuie să știi că și eu voi face la fel.

— Oare n-ai și fă…?

Dar Álex închisese.

Olga aștepta. O auzi pe Marta plângând reținut, așa cum le făcea pe toate în viață. Pe urmă puseră telefoanele în furcă. Ultima a fost Olga.

Un restaurant. Asta da surpriză! Aproape la fel de mare ca aceea de a descoperi că, iată, căsnicia surorii ei era pe cale să se destrame. Asta o transforma pe ea într-un fel de învingătoare. În acea clipă, Olga avu sentimentul că viața ei era mai bună, mult mai bună decât a Martei. Ce satisfacție!

Pentru câteva zile, își pierdu orice interes față de telefonul din dulap.

Cum era o femeie tragic de singură și lipsită de ocupație, Olga avea nevoie să investească mult timp în ea însăși. Dedica propriei persoane multe ore, lucru care o ajuta să-şi păstreze încrederea în ea. Încerca toate felurile de tratamente de înfrumusețare, se trezea devreme în fiecare zi pentru a urmări la televizor emisiunea de gimnastică aerobică a Evei Nasarre, o năucea pe croitoreasa ei cu tipare scoase de prin reviste și o primea pe manichiuristă în fiecare vineri, cu religiozitate, la ora cinci fără un sfert. Într-o vreme se înscrisese la un club de tenis, deși nu știa nici cum să țină o rachetă în mână și nici nu avea de gând să învețe. Îi plăcea să facă plajă la piscină în bikini (era singura femeie de vârsta ei care purta așa ceva), mereu în posturi studiate, împodobită cu cele mai scumpe bijuterii, ochelari de soare și pălărie de pai cu boruri largi, pentru a vedea dacă vreunul dintre acei instructori vânjoși în pantaloni scurți făcea un gest fermecător față de ea. Îi pândea, așezată într-un colț din separeul ei, mereu atentă la mișcările lor.

Odată, unul dintre cei mai chipeși o întrebă dacă se putea așeza lângă ea. Olga îi răspunse:

— Desigur, de ce nu?

Bărbatul – pantaloni scurți, picioare foarte păroase, tricou mulat – se instală la o masă alăturată ca să citească ziarul. Olga se simțea destul de stânjenită auzindu-l cum dădea paginile încet. Nu îndrăznea nici să se miște. După o bună bucată de vreme, el închise ziarul, îl împături pe masă și o invită la o gustare.

— Sunt o femeie căsătorită, spuse ea, cu tonul cuiva care părea că se sacrifică. Nici nu vă imaginați cât de mult regret.

— Regretați că sunteți căsătorită? o întrebă el.

— Nu, bineînțeles. Regret că nu vă pot însoți.

— A, nu vă faceți griji, o să găsesc eu pe cineva. Și plecă.

Nu-și mai vorbiră. Începând din acea zi, bărbatul cel chipeș se aşeza, cu ziarul în mână, la celălalt capăt al piscinei. Ea nu-l scăpa din ochi. Mereu sfârșea prin a invita câte o femeie să bea ceva; îi cunoștea toate mișcările. Același lucru se întâmpla cu toți cei care făceau parte din acel microcosmos de oameni bogați și lipsiți de ocupație. Când instructorii de tenis își dădeau jos hainele și rămâneau într-un costum de baie minuscul, ea se uita în altă parte, tulburată. Obișnuia să spună că nu îi plăceau bărbații prea dezbrăcați, că îi prefera cu vestă și cravată.

Olga abia dacă intra în apă. Chiar și atunci, împodobită cu bijuterii și cu ochelarii de soare pe nas, avea grijă să nu-și ude părul. Făcea trei pași leneși în piscină, își îndoia puțin genunchii, întinzându-și gâtul ca un struț, și ieșea imediat. Ceea ce îi plăcea cu adevărat era să stea la

soare. O făcea cum făcuse totul în viața ei: cu încăpățânare. De trei ori pe săptămână, unsă cu crema Lancaster Ultra, cu bretelele de la sutien lăsate în jos și cu burta cât mai suptă. Și asta se întâmpla din mai până în septembrie, deși încă de la începutul lunii iunie se fălea cu un bronz mai mult decât arămiu. Niciodată nu se mai apropie de ea vreun alt bărbat. Aveau cu toții cercurile lor bine stabilite de prieteni, unde găseau mereu pe câte cineva cu care să flirteze. Nici n-o băgau în seamă. Probabil că asta se întâmpla pentru că nu juca tenis, hotărî ea, cu puțin înainte de a se plictisi definitiv de toate acele lucruri și de a se retrage din clubul select.

Când doctorul Pardo o întrebă dacă mai mergea la piscină (vreo șase luni mai târziu), Olga îi răspunse:

— Nu e un loc potrivit pentru o femeie ca mine.

— De ce? o întrebă el.

— Mă hărțuiau bărbații.

La care doctorul Pardo, cu obișnuitul său interes, zise:

— Aha!

Acel răspuns o făcu pe Olga să se cufunde într-o tristețe care dură săptămâni întregi. Se vindecă visându-l pe Damián, bând burbon și vopsindu-și șuvițe *rouge intense*.

Renunțase la club, dar nu și la bronzat. Își începu următorul sezon estival stând la soare pe terasă. Își cumpără un paravan, pentru a se pune la adăpost de privirile indiscrete (cele ale slujnicelor din vecini care urcau acolo numai pentru a întinde rufe), și ceru să-i fie instalate un șezlong și o măsuță pe care să-și pună loțiunea de soare și un pahar cu martini. Celelalte – crema, bijuteriile, pălăria de soare, ochelarii și bikini – rămaseră neschimbate.

În pofida tuturor acestor ocupații, din când în când Olga se îmbolnăvea de o melancolie incurabilă, care ajungea de obicei la apogeu atunci când îl învinuia, pentru toate, pe distratul doctor Pardo. Nu mai mânca, devenea nesuferită și bea peste măsură. Dublul doctor nu știa ce să facă sau ce să spună pentru a o scoate din acea stare. Într-una dintre aceste zile, pe când își proba o rochie de seară în prezența soțului, cu croitoreasa care îngenunchease la picioarele ei, cu gura plină de bolduri, îi spuse:

— Cât de tare mi-ar plăcea să mă vadă acum fostele colege de liceu!

Iar doctorul Pardo, atent cu acea ocazie, îi propuse:

— Și de ce nu le inviți la un coktail sau la o cină, ori la ceva de genul ăsta?

— Pe colegele mele?

— De ce nu? Nu ai numerele lor de telefon?

Doctorul știa că asta era o întrebare-cheie.

— Presupun că aș putea să le aflu, medită Olga.

— În cazul ăsta, nu știu ce mai aștepți.

Zilele următoare, Olga desfășură o activitate telefonică febrilă. Avu ideea de a suna la fostul colegiu al Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul, unde își petrecuse o parte din copilărie. Sună la informații pentru a obține numărul, dar domnișoara care îi răspunse se dovedi incapabilă să-l găsească. Olga îi repetă de mai multe ori numele micii localități din apropierea Barcelonei unde se afla internatul, dar nu avu noroc. Funcționara îi recomandă până la urmă să sune la primărie ca să întrebe și îi dictă imediat câteva cifre.

La primărie i se spuse că respectivele călugărițe plecaseră în urmă cu un an și că acea clădire era acum proprietatea municipalității și găzduia o grădiniță, în memoria maicii Presentación Yuste. Întrebă de arhivele maicilor. Voia să facă o listă cu fostele colege, ca punct de plecare în căutările ei, zise ea. O trimiseră la arhiva municipală, unde o funcționară foarte amabilă îi povesti că toate congregațiile religioase se mută, de obicei, cu tot cu arhive și o sfătui să sune la sediul central al maicilor pauline din Barcelona. Ceea ce și făcu, dar acolo sfârșiră prin a o descuraja: dacă acea congregație se dizolvase, probabil că își distrusese toate arhivele.

— E un fel de regulă nescrisă, pentru a se proteja, adăugă fata care-i răspunsese la telefon, pesemne și ea tot călugăriță.

— Ca să se protejeze de ce anume?

— Nu știu. De ceea ce se întâmpla înăuntru, lucruri despre care nu trebuia să se afle.

— Dar ce se putea întâmpla înăuntru? o întrebă Olga, care credea într-un soi de bunătate infinită a congregațiilor religioase.

— Asta n-am de unde să știu, răspunse interlocutoarea.

După maratonul telefonic, se consolă gândindu-se că nu ar fi fost bine nici să se vadă cu toate fetele din clasă. Nici măcar nu-și mai amintea câte fuseseră – externe, interne, plus muncitoarele de la fabrică, cele care veneau numai seara ca să primească o educație de bază. Și le amintea însă foarte clar pe cele patru colege de cameră. Împărțiseră aceeași încăpere vreme de șapte ani, deși unele dintre ele stătuseră și mai mult la școala mănăstirii decât Julia. Se despărțiseră la paisprezece ani, către sfârșitul lunii iulie, în vara în care mama ei se recăsătorise pentru a le scoate din mizerie.

Verile erau de departe perioadele cele mai intense, cele care i se întipăriseră cu-adevărat în memorie. Școala pustie, cu excepția lor, a călugărițelor și a bietului Vicentín. Măicuțele dispăreau în zona chiliilor zile întregi, relaxate că scăpaseră de eleve. Cele care plecau o făceau doar pentru câteva zile, ca să-și viziteze familiile, și asta se întâmpla mereu, pentru că toate aveau câte o rudă foarte bolnavă.

— Eu credeam că familia călugărițelor era Dumnezeu, spunea Olga.

— Nu, proasto. Au și ele un tată și-o mamă, ca toată lumea. Deși Dumnezeu e cel mai important, o lămurea Nina.

Toată lumea avea mamă și tată, da, mai puțin Lolita, care era orfană din cauza războiului. Și Julia, care era orfană nu se știe din cauza cui. Părinții Ninei erau fabricanți de sifon și băuturi gazoase și, din an în Paște, o vizitau, aducând băuturi pentru toate. Olgăi i se părea că, la fel ca în alte cazuri, existau mai multe categorii în privinţa situației de orfan: era mai bine să fii orfană și să știi a cui erai. Din această pricină, calitatea de orfană a Lolitei era superioară celei a Juliei. Câteodată, când era foarte tristă, i se părea mai bine să fii orfană decât să ai o mamă care te abandonează pentru a pleca în vacanță cu un domn chel. Sentimentul de tristețe o însoțea pe Olga mai mereu, dar numai uneori își dădea seama. Și în privința asta existau diverse categorii.

Olga începuse să se simtă cu adevărat dezolată în ziua în care mama le spusese, ei și surorii sale, că întâlnise un domn „foarte amabil și foarte bogat“, care o invita să-și petreacă vara pe Riviera Franceză. Fusese nebună de bucurie, dar entuziasmul n-o ținuse mult. Doar până ce înțelesese.

— Voi nu puteți veni, îi spuse atunci mama. Vrea să fie singur cu mine, ca să mă cunoască.

Mama le arătă fotografia domnului amabil și bogat. Avea o față lungă și palidă, de parc-ar fi fost unul dintre portretele lui El Greco, și era urât. Nu, era din cale-afară de urât. Mama adăugă:

— O să-l iubiți mult, veți vedea.

Olga ar fi vrut să o întrebe dacă și ea îl iubea, dacă îl iubea mai mult decât pe ele sau mai mult decât pe tatăl lor biologic – care murise cu doi ani în urmă – și dacă ea îl uitase deja pe acesta din urmă sau numai se prefăcea. Mama, care poate ghicise neliniștile fiicei mai mari, adăugă:

— Fac toate astea pentru voi. Într-o zi veți înțelege cât de greu mi-a fost.

Așa că ele rămăseseră la școala mănăstirii toată vara, împreună cu călugărițele, cu celelalte fete abandonate și cu Vicente cel nătâng.

Vicente cel nătâng, sau „Prostuțul“, vorbea cu o voce gâtuită – „ca și cum ar înghiți un cartof“, zicea Nina – și le făcea să râdă aproape tot timpul. Se purta ca și cum ar fi fost încă un copil, deși nu mai era câtuși de puțin. Dacă își propunea, le putea ridica în brațe fără nici un efort. Uneori, ele îi cereau asta când călugărițele nu se uitau. Toate, în afară de Olga, desigur; cu ea nu se putea pune nici Vicentín, nici altcineva. Prezența lui le distra pe fete, care îl iubeau în felul lor trufaș. Vicente era diferit, se purta altfel. Acum le privea mai mult ca înainte. Mult mai mult. Uneori se simțeau stingherite. Aproape mereu le umfla râsul, dar alteori li se făcea și teamă, pentru că nu era chip să fie oprit. De multe ori, călugărițele nu își dădeau seama de nimic.

Vicente striga, cu mare entuziasm:

— Frumoasefrumoasefrumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

Iar ele râdeau în hohote și îl avertizau pe ascuns:

— Vezi-ți de treaba ta, Prostuțule, călugărițele o să te plesnească!

Vicente râdea și el.

— Nu-mi pasă. Să mă plesnească! Frumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

Călugărițele îi cărau adesea palme lui Vicente. Când scăpa lemnele, când era distrat, când îi intra în cap câte o prostie și-o repeta ca o moară stricată, când stătea cu gura căscată, când rămânea cu ochii la fete prea multă vreme. Pe deasupra îl mai și pedepseau, nelăsându-l să mănânce la cină ori închizându-l uneori într-o cămăruță mizerabilă, pe care o încuiau cu un lacăt. Asta mai rar, e drept, pentru că atunci Vicente cel nătâng, care avea un glas de stentor și multă forță, își petrecea noaptea zgâlțâind ușa și zbierând, lucru care le speria pe fetele de la internat.

În schimb, câte o călugăriță începea să pună joarda pe el.

— Călugăriță rea! spunea uneori nătângul, dar supărarea îi trecea îndată și se întorcea la complimentele lui neîntrerupte: Frumoasefrumoasefrumoasefrumoase!

— Nu te mai uita la noi, Vicente! Lasă-ne în pace! îi spuneau ele.

— E greu… răspundea el, plecându-și capul, foarte rușinat.

— Fă bine și nu te mai holba, că altfel o chemăm pe maica Rufina! îl amenințau ele.

— Sunteți foarte frumoase. E greuegreuegreu!

— Toate suntem frumoase? îl întreba uneori Nina, cu intenții cât se poate de rele.

— Da, toatetoate.

— Și Olga?

— Da, da, și Olga.

Atunci, Nina clătina din cap, ca în fața unei cauze pierdute, și murmura:

— Ești de pomină, Vicentín! Nebun de legat.

Ori de câte ori Olga le auzea pe colegele ei râzând de ea, simțea cum i se aprinde o vâlvătaie în vintre. Își jura că într-o zi are să pună la cale o răzbunare ca în piesele de teatru reușite, unde jignirile se plătesc mereu cu sânge. Cu mult sânge.

— Eu, ca să vă spun drept, nu pot pricepe de ce călugărițele îl lasă să stea cu noi pe acest imbecil, spuse ea odată.

— Pentru că sunt cumsecade, îi răspunse Lolita, și pentru că el nu are unde să se ducă în altă parte.

— Ar trebui să se ducă la balamuc, unde îi e locul, tranșă problema Olga. Sau să crape, ce contează? De oameni ca el n-are lumea nevoie.

— Și de tine are? întrebă Lolita.

Acea întrebare o duru pe Olga mai mult decât orice jignire. Putea să

fie veninoasă, o adevărată harpie, dar nu era proastă. Își dădea seama că, în fond, atât Vicente, cât și ea se aflau acolo din același motiv: cine ar fi trebuit să îi iubească și să aibă grijă de ei era ocupat cu alte treburi.

Una dintre puținele distracții autentice de care avea parte Olga la internat era să-i controleze pe ceilalți. Se pricepea de minune să-și manipuleze colegele și reușea să obțină ce dorea nu doar la jocurile nocturne. Reușise, bunăoară, să o pună pe Julia să șterpelească pentru ea fursecuri și brânză din cămara călugărițelor. Le ronțăia sub cearșaf când nu putea dormi, în vreme ce se gândea la mama ei și la acel necunoscut, care petreceau într-un hotel din Monte Carlo sau din Saint-Tropez. Mama ei pe un iaht, îmbrăcată ca Grace Kelly. Mama ei în halat roșu, cu un dragon verde brodat pe spate, luând micul dejun cu acel domn urât, care, foarte curând, avea să devină tatăl ei vitreg.

— Într-o zi o să ne plictisim atât de tare, încât ne vom trezi călugărițe, spunea Olga când măicuțele nu o puteau auzi.

Râsetele tuturor, aprobarea lor, o puneau la adăpost de sine însăși. Râsul era singurul antidot împotriva singurătății și a furiei. Râsul fără motiv, din orice, chiar și față de nefericirea altora, de care nimeni nu s-ar fi cuvenit să râdă. Râsul consola. La fel ca mâncarea. Era aproape imposibil să mănânci și să plângi în același timp. În acea perioadă, odată cu tristețea se născu și foamea. O foame atroce, care nu-i trecea niciodată cu nimic, oricât de mult ar fi mâncat, și care, încetul cu încetul, o transforma într-un glob, într-un zepelin, într-o planetă, și tot așa, până în ziua în care avea să pocnească.

Nu făcuse niciodată fotografii în anii petrecuți la internat. Călugărițele nu erau partizanele unor frivolități precum aceea de a te lăsa pozată. Totuși, cu o claritate surprinzătoare, memoria ei reținuse câteva imagini. Cartea galbenă și verde care avea desenată o mână pe copertă, din care Nina învăța arta chiromanției. Caietele Martei, așternute cu un scris mărunt. Noaptea, scârțâitul peniței pe hârtie al surorii ei o făcea să se înverzească de invidie și îi alunga somnul. Călugărițele dormind pe sub copaci, cu veșmintele învolburate de vântul verii, care sufla în rafale. „Măicuță, nu vă e cald cu asta pe cap?“ În loc de răspuns, călugărița suspina. Cortul secret făcut din cearșafuri, flacăra lumânării care umplea chipurile de umbre, secretele, întrebările, misiunile, pedepsele, greșelile. Jocuri inocente numai în aparență. La paisprezece ani, fetele aproape că nu mai sunt fete, deși par, chiar dacă nici măcar ele nu-și dau încă seama.

Își aminti ultima dimineață, când maica Rufina apăru în sfârșit în camera lor și le spuse, ei și Martei, că „părinții lor“ veniseră, cerându-le să-și strângă lucrurile. Olga scoase cutia de sub pat. Acolo se aflau gajurile lăsate zălog în noaptea din ajun. Cu solemnitatea unei despărțiri definitive, îi restitui Ninei cartea de ghicit. Martei îi înmână

stiloul Parker albastru. Lolita era singura care își pierduse gajul, dar se hotărî să i-l înapoieze și ei, căci ce să fi făcut ea cu o fotografie în care apărea tatăl altcuiva? În cutie rămaseră niște fursecuri pe care nu le mâncase. Erau o parte dintre proviziile pe care Julia le furase pentru ea și, văzându-le, își aminti de colega ei, că nu se mai întorsese în cameră în noaptea aceea, și se întrebă unde se afla oare acum. Totuși, avea atâtea lucruri la care să se gândească și atâtea incertitudini personale cărora să le facă față, încât preferă să o dea uitării pe Julia și tot ce auzise în noaptea precedentă. Împărți fursecurile între colegele rămase și se despărți de ele cu o îmbrățișare sinceră. Între timp, Marta coborâse deja scările și se uita împietrită la mama ei și la necunoscut.

Primul lucru pe care îl rosti mama lor văzându-le, în timp ce se prefăcea că le sărută pe obraji, a fost:

— Să nu pomeniți niciodată despre tatăl vostru! Niciodată!

Iar al doilea, adresat Olgăi:

— Ești monstruoasă, fetițo! Parcă ai fi un păun.

Olga își stăpâni lacrimile.

Lolita coborî să-și ia rămas-bun de la ele în poartă. Poate că era și curioasă să-l vadă pe tatăl vitreg. Sau poate că voia numai să o consoleze pe Olga, pentru cea din urmă oară. În pofida prezenței liniștitoare a colegei sale, Olga nu avea să uite niciodată figura dezgustată pe care o făcuse tatăl ei vitreg când o văzuse pentru prima dată. Nici ochii alunecoși ai mamei spionând-o, ca și cum ar fi așteptat să se întâmple ceva în orice clipă. Cu timpul avea să uite că privirea mamei sale nu fusese întotdeauna astfel.

Însoțită de toate amintirile, neașteptate și volatile ca niște fantome, Olga stătea pe gânduri, invocând trecutul. Avea nevoie de mai mult. Lolita Puncel Farrús. Tatăl, pianist. Mama avea o legătură de rudenie cu Hilados Farrús. Era ușor de aflat numărul de telefon al unei fabrici atât de cunoscute. Sună pe la zece dimineața, după ce ascultă la radio sfaturile culinare ale Martei. Le dădu multe explicații celor trei secretare cu care vorbi, încercând să fie amabilă și să nu pară țicnită. În cele din urmă veni la telefon Emilio Farrús, vărul inaccesibil al Lolitei, care, pe când erau mici, li se părea misterios pentru că locuia la San Sebastián.

— Bună ziua, doamnă Pardo. Mi s-a spus că o căutați pe María Dolores, îi spuse el.

— Da. Pe Lolita. Dați-mi voie să mă prezint. Mă numesc Olga Viñó de Pardo, am fost colegă la internat cu Loli… cu María Dolores. Era o școală aflată sub îngrijirea unor maici pauline, știți?

— Sigur că da. Am fost acolo o dată.

Acea informație o tulbură pe Olga. Nu-și amintea de vizită. Normal, se întâmplase când ea nu mai era la internat.

— De fapt, știu prea bine cine sunteți, spuse vărul. Sunt bun prieten cu Damián, cumnatul dumneavoastră.

Tăcerea mustind de întrebări deveni stânjenitoare. Erau întrebări pe care nimeni nu le formula și la care nimeni n-avea de gând să răspundă.

— Ce surpriză! disimulă Olga. Și păstrați legătura cu el?

— Ne vedem adesea, da.

— Atunci salutați-l din partea mea. Și pe soția lui, dacă există.

— Nu există.

— Vai, ce ciudat! Altă tăcere. Firește, transmiteți-i salutări și din partea soțului meu.

— Sigur, sigur. Cât despre verișoara mea, ca să închidem subiectul, chiar acum secretara mea vă va comunica numărul ei de telefon. A fost o plăcere să vă salut, doamnă Pardo.

O clipă mai târziu, Olga îi explica secretarei că prefera o adresă la care să trimită o invitație și își nota adresa Lolitei – a Maríei Dolores – pe una dintre foile pe care le folosea doctorul Pardo ca să scrie rețetele. Și îndrăzni să adauge:

— Sunteți drăguță să-mi dați totodată numărul de telefon al domnului Damián Pardo?

Când voia să impresioneze, Olga folosea cuvinte pline de emfază. „Totodată“, verificase ea, dădea rezultate excelente. Și acum se întâmplă la fel.

În sfârșit avea un motiv temeinic pentru a o suna pe sora ei. Stătu în cumpănă o clipă, simți o lene enormă sau o ușoară teamă și se răzgândi. Îl sună pe Damián. Îi plăcea să facă lucruri care să o surprindă până și pe ea. Adora surprizele, schimbările de opinie, neprevăzutul. Să plece pe nepusă masă, să revină brusc în viața cuiva, genul acesta de efecte dramatice care, în mod normal, se întâmplă doar în filme sau în viața persoanelor care se plictisesc prea mult. În timp ce lăsa telefonul să sune, totul i se părea din cale-afară de emoționant. Se întrebă dacă nu cumva era chiar ea cauza burlăciei lui Damián – ceea ce ar fi fost flatant –, fiind dispusă să recunoască faptul că se gândea la el din când în când, în schimbul acelei confirmări.

Îi răspunse robotul. „Aici Damián Pardo. Nu sunt acasă, vă rog să lăsați un mesaj, vă mulțumesc.“ Inima prinse să-i bată cu putere când recunoscu glasul sonetistului ei – ce proastă! –, dar asta se întâmpla doar pentru că făcea ceva interzis, despre care bineînțeles că nu avea să-i spună doctorului. Închise fără să lase nici un mesaj. După aceea, formă numărul de la vechiul atelier. Marta îi răspunse imediat.

— Sunt eu.

— Bună.

Îi tremură vocea doar la început, înainte de a adopta un ton de o naturalețe foarte antrenată, care semăna cu trucurile făcute de

acrobați ca să nu-și piardă echilibrul: să privească numai ce se află în fața lor și niciodată distanța enormă care-i desparte de pământ, adică de cădere.

Îi vorbi surorii ei despre intenția de a organiza o cină cu fostele colege de la mănăstirea paulinelor, îi povesti rezultatele primelor cercetări și încheie, pe un ton triumfător:

— Am adresa Lolitei.

Marta, în schimb, nu se strădui deloc să pară naturală, nici să dea impresia că se simte bine.

— Te pricepi ca nimeni altcineva să pierzi vremea, îi spuse.

Olga continuă. Nu voia să se supere. Cu atât mai puțin să capituleze. Nu o făcuse în fața nici uneia dintre marile provocări ale vieții ei – să slăbească patruzeci de kilograme, să pună mâna pe doctorul Pardo, să-și ia carnetul de conducere din a treisprezecea încercare – și nu avea de gând s-o facă acum doar pentru că sora ei era prost-crescută.

— Mi-ar plăcea să găsesc un loc cu adevărat deosebit, care să aibă un separeu doar pentru noi, unde să ne simțim în largul nostru. Vom avea multe de povestit, după treizeci și unu de ani de când nu ne-am văzut. M-am gândit că m-ai putea sfătui cu privire la restaurant și la meniu.

Un om bine informat este un om puternic. Olga observă imediat că vorbele ei o făcuseră pe Marta să se înmoaie.

— O ai și pe Julia în vedere?

— Bineînțeles.

— Știi că e deputată?

— Cum? Deputată?!

Desigur, habar n-avea. La televizor, Olga se uita numai la Eva Nasarre. Și uneori la *Opt sunt suficienți* [4], în timp ce aștepta să i se usuce unghiile.

4. *Con ocho basta*, serial TV transmis în Spania și în America Latină în perioada 1977–1981, avându-l ca protagonist pe jurnalistul american Tom Braden, tată a opt copii, autor al cărții cu același titlu. (N. red.)

— Se pare că a fost militantă a Tineretului Socialist aflat în ilegalitate. E și avocată specializată în drepturile femeilor și a absolvit nici mai mult, nici mai puțin decât la Sorbona. Și e una dintre autoarele noii legi a divorțului.

— Ești sigură că vorbim despre aceeași Julia?

— Absolut sigură. Mi-a scris acum o vreme, recunoscu Marta, fără a preciza când.

— Ți-a scris?!

— La radio. Ca să mă felicite pentru program.

— Asta înseamnă că ai adresa ei?

I se păru că Marta șovăise înainte de a-i răspunde:

— S-ar putea.

— Minunat! O să redactez o invitație oficială foarte frumoasă, o să vezi. Nu ne mai rămâne să o găsim decât pe Nina.

— Invitația asta i-o trimiți și Juliei?

— Desigur.

— Și dacă nu vrea să vină?

— De ce să nu vrea?

— Nu-ți mai amintești cum s-a terminat totul?

— Mă rog, în realitate nu știm cum s-a terminat. Doar că măicuțele au hotărât să o mute de la școală și că n-am mai văzut-o. Nu cred că au trimis-o la galere, zău așa! Erau călugărițe, nu inchizitoare. În plus, au trecut treizeci și unu de ani!

— Da, iar tu faci parte dintre cei care cred că timpul vindecă totul.

— Nu, draga mea, nu. Eu sunt dintre cele care preferă să nu se gândească la timp.

Marta tăcu, ca și cum chiar s-ar fi gândit la relația ei cu cronologia. Apoi zise brusc:

— O să deschid un restaurant.

Olga se prefăcu surprinsă.

— Un restaurant? Ce veste bună! Unde?

— Aici, în atelier.

— Aici? Ce grozav! Mimase atât de prost bucuria, încât, pentru o clipă, îi trecu prin cap că Marta băgase de seamă ceva. Când?

— Încă îl amenajez. Poate peste o lună.

— De ziua noastră?

De data asta mimă o bucurie și mai mare.

— S-ar putea.

— Ce alegere bună!

— O întâmplare.

— La școală n-am putut niciodată să o sărbătorim cum se cuvine. Ar fi frumos s-o facem acum.

— Olga, nu începe să-mi organizezi viața.

— În fine, cum zici tu. Felicitări pentru restaurant! Probabil că ești de-a dreptul încântată.

— Deocamdată sunt foarte ocupată.

— Și n-am putea să organizăm cina acolo, la restaurantul tău? Lăsă întrebarea să cadă așa cum un bombardier lansează o bombă. N-ar fi ceva cu totul deosebit? Imaginează-ți! Fetele ar fi încântate. Nu-mi spune că e o idee proastă.

— Deocamdată trebuie să vezi dacă dai de ele și dacă vor să vină.

— Să zicem că da.

— Bine. În cazul ăsta, o să mai vorbim.

— E mai mult decât un refuz.

— Și mai puțin decât o confirmare. Notează-ți adresa de la Camera Deputaților. Acolo trebuie să-i scrii Juliei.

— La parlament? Măiculiță! Ești sigură că va ajunge plicul la ea?
— Acolo îi scriu eu, minți Marta.
— Bine, atunci dă-mi-o.

Olga începuse să pregătească invitațiile. Îi plăcea la nebunie să corespondeze. Ea însăși își asumase sarcina de a răspunde la misivele primite de doctorul Pardo, folosind din belșug expresii ca „mult stimați domni" și „al dumneavoastră, cu deosebită afecțiune", fără să uite niciodată de copia pe hârtie indigo, pe care o arhiva la loc precis, după inițiala numelui de familie al destinatarului. De data asta se simți încântată că era protagonista mesajului, pe care îl începu printr-un „Preaiubite prietene din copilărie", urmat de trei rânduri de melancolie, contaminate de un ton birocratic și de o scurtă referire la trecerea timpului. În realitate, miezul problemei apărea în al doilea paragraf, unde, „cu imensă bucurie", le invita la o „cină neoficială", care urma să aibă loc „cu ușile închise" la noul restaurant al surorii sale Marta, „cu puțin timp înainte de inaugurarea lui oficială". Le ruga să trimită o confirmare, le dădea numărul ei de telefon și încheia: „cu dorința fierbinte de a vă revedea foarte curând".

Bătu la mașină trei copii pe hârtie filigranată, cu antetul și numărul de membru al soțului ei în cadrul Colegiului Medicilor. Aprobă cele trei paragrafe curate, fără nici o greșeală, separate de un spațiu ca de un zid ignifug. Pentru a-și desăvârși opera, adăugă niște arabescuri buclate, purtând semnătura ei: Olga Viñó de Pardo.

Băgă în plicuri invitațiile Juliei și pe cea a Lolitei, scrise pe fața plicurilor adresele și, tocmai când era pe punctul de a le închide, îi veni o idee, așa că deschise din nou plicurile, luă stiloul și, sub semnătură, scrise: „Dacă din întâmplare ai numărul de telefon și adresa Ninei, ți-aș rămâne recunoscătoare dacă mi le-ai trimite cât mai curând posibil". Ezită între a scrie „Te îmbrățișez" sau „Te pup", așa că, în cele din urmă, optă pentru „Calde salutări". Băgă din nou scrisorile în plicuri, umezi clapa cu un burețel și le închise. Apoi sună dintr-un clopoțel aurit pe care-l avea mereu pe masă și, după șapte secunde, apăru o slujnică.

— Pune-ți haina și du astea la poștă, îi ceru ea.

Olga formă din nou numărul lui Damián câteva zile mai târziu, în timpul obișnuitei plictiseli de seară, care preceda o cină solitară. Doctorul Pardo era la un congres pe tema psoriazisului și avea să se întoarcă abia peste trei zile. La televizor nu se transmitea nimic care să o intereseze. Fiul ei cel mic nu era acasă și, ca de obicei, nu spusese când avea să se întoarcă.

Se aștepta să-i răspundă robotul. De data asta avea un mesaj gândit, foarte teatral, pe care voia să-l înregistreze cu o voce caldă. Rămase foarte surprinsă când o voce energică îi răspunse:

— Alo!

Nu știu cum să reacționeze. Vocea repetă:

— Alo!

— Bună, murmură Olga, în timp ce inima îi bătea tot mai tare. Damián?

Și vocea hotărâtă, aproape violentă:

— Da, eu sunt.

Folosi tonul pe care-l exersase:

— Știi cine sunt?

Urmă o clipă de îndoială.

— Lidia?

Bucuria evidentă pe care o observă la el o dezarmă.

— Rece, rece! se miorlăi ea.

Un ton tăios o întrebă din nou:

— Cine e?

— „Cea care e invulnerabilă“, răspunse Olga.

— Poftim?

Începu să-i pară rău că sunase.

— Sunt cumnata ta.

— Olga! O notă de surpriză în glasul acum glacial și străbătut de o undă de neîncredere. A murit Benito?

— Ce-ți veni?! se sperie ea. Sigur că nu. De ce spui asta?

— Pentru că mereu m-am gândit că o să mă suni în ziua în care va muri fratele meu.

— Mă rog, te mai pot suna și din alte motive…

— Nu-mi vine în minte nici unul.

— Voiam să știu ce mai faci, asta-i tot.

— Bine. Altceva?

— Ești supărat pe mine? Ți-am făcut ceva? îl întrebă mieroasă.

— Olga, te rog – ton obosit –, spune-mi ce vrei. Sunt ocupat.

Olga rămase paralizată, fără să știe ce să răspundă. De fapt, nu voia nimic. Sau ceea ce voia era atât de absurd, încât până și ea își dădea seama.

— Doar să vorbim. Mă întrebam ce mai faci, asta-i tot.

Însă Damián avea multe de zis și n-avea de gând să-și pună lacăt la gură. Îi turui:

— Chiar atât de tare te plictisești în viața ta de Penelopă fără Ulise? Frățiorul meu, medicul, nu-ți dă suficientă atenție? Ce ciudat! Și ce păcat! Ai ceva să-mi spui, da sau nu?

— Nu mă plictisesc. Iar fratele tău se ocupă mereu de mine, minți ea. Nu te înțeleg, Damián.

— În schimb, eu pe tine da. Nu suporți faptul că sunt fericit, în pofida a tot ce s-a întâmplat, nu-i așa? Crezi că la un singur cuvânt venit din partea ta o să mor de emoție? Te porți ca o copilă stupidă. Nimic nou.

— Mă jignești. Și nu știu despre ce vorbești.

Olga simți că un ghem dens îi urca din pântece până în gâtlej. Se stăpâni să nu izbucnească în lacrimi. Se ținu foarte tare și reuși să răspundă:

— Te înșeli amarnic în privința mea. Indiferent dacă mă crezi sau nu, mă bucur enorm că ești fericit. Sper că te vei bucura la rându-ți să afli că și eu sunt la fel, alături de fratele tău. Și că, dacă te voi suna într-o zi să-ți spun că Benito a murit, mă vei trata puțin mai bine. Adio!

Și închise.

Își petrecu seara plângând. Nu vru să mănânce nimic la cină.

La zece fix înghiți un calmant și se culcă, cu câte o felie de castravete pe fiecare ochi.

Lolita își confirmă prezența la cină câteva zile mai târziu. Telefonă, dar Olga nu era acasă. Slujnica notă un mesaj scurt: „Doamna Lolita Puncel Farrús acceptă invitația și spune că vă mulțumește mult“.

De la Julia, absolut nimic. Din spusele Martei, era de înțeles. Avea mult de lucru și primea munți de corespondență. Uneori citea scrisorile cu întârziere și dura și mai mult ca să răspundă. Poate că nici măcar nu apucase să o deschidă.

Marta nu îi povestise – și nici nu avea de gând – că scrisoarea ajunsese, că Julia o citise și că stătea în cumpănă dacă să vină sau nu. Că nu îi era ușor să ia o asemenea decizie.

Telefonul secret zăcea de zile întregi în dulap într-o tăcere neliniștitoare. Marta nu avea nimic de cumpărat, de comandat sau de precizat? Nu se mai certa cu soțul ei? Cei de la revistă nu aveau nici o urgență sau nedumerire?

Serile, Olga se așeza să mediteze în fața telefonului de bachelită. Își storcea creierii așa cum storci o lămâie. Nu știa cum să dea de Nina. Până când distratul doctor Pardo îi sugeră:

— Ai căutat în cartea de telefoane?

— Poftim?

— Trebuie să începi întotdeauna cu ce ai la îndemână.

Nina – Ana María Borrás Truyol – era în cartea de telefoane. Locuia pe strada Hospital. Euforică, o sună chiar în acea zi, la ora patru fix – respecta codul bunelor maniere și nu suna niciodată la cineva acasă între orele două și patru –, și îi răspunse chiar ea la telefon.

— Olga Viñó? Nu-mi vine să cred că ești tu. Vai, drăguța mea, ce surpriză! De unde-ai apărut? Cât timp a trecut? Treizeci și unu de ani? Nuuuu! Nu se poate! Ce bucurie să-ți aud vocea! E ca și cum ai fi apărut dintr-un tunel al timpului. O cină? Minunat! A fost ideea ta? Ce bine te-ai gândit! Marta, un restaurant?! Nu-mi dai decât vești bune. Îmi place foarte mult emisiunea ei de la radio, o ascult în fiecare zi. Eu nu sunt o bucătăreasă prea grozavă, dar colegii mei de la birou nu o

ratează niciodată. Da, sigur că lucrez, și nu de azi, de ieri. Tu nu? Și nu te plictisești? Eu cred că aș lua-o razna dacă ar trebui să stau acasă. Mă rog, despre viața mea conjugală ar fi mai bine să vorbim altă dată, că sunt prea multe de povestit. Și chiar o să ne gătească Marta? Un adevărat privilegiu, suntem fete norocoase! Când o să le zic colegilor mei, o să leșine de invidie. Sigur că voi veni, dragă, am să vă povestesc o mulțime de lucruri. Mă rog, toate vom avea multe de povestit, nu-i așa? Închipuie-ți câte lucruri s-au petrecut în treizeci și unu de ani. O să fie foarte emoționant. Așteaptă, să-mi notez adresa. Ai spus că pe 29 iulie? Stai așa, ce e pe 29 iulie? A, uite că nu-mi aminteam că e ziua voastră de naștere. Dar nu, nu e asta. Gata, știu! E ziua nunții regale din Anglia! Charles și Diana, știai? Sigur, pe ei doi îi cunoaște toată lumea, așa că e-un eveniment care face mare vâlvă. La ce oră ai zis? Bine, bine, trimite-mi invitația, dacă ții atât de mult, dar eu mi-am notat deja. Și zici că te-ai schimbat mult? Patruzeci și cinci de kilograme? La naiba! Poate nu te recunosc. Păi cum vrei să fiu? Mai bătrână; ca toată lumea, de altfel. Nu-mi atârnă sânii pentru că nu am. În rest… Auzi, Julia o să vină și ea? Nu știi cât de mult îmi doresc s-o revăd. Admir mult ceea ce face. Și ce femeie puternică a devenit! De fiecare dată când apare la televizor, mă mândresc că i-am fost colegă pe vremea când eram niște mucoase. Ai văzut-o când cu lovitura de stat? A fost impresionantă! Ce curajoasă! Așa și trebuie. Ascultă, tu știi dacă e adevărat că e lesbiană? Vai, dragă, toată lumea vorbește, ce mai! N-ai auzit? Ciudat! Vai, ce emooooooooționant! Ard de nerăbdare, frumusețe! Mulțumesc că m-ai sunat, iubito! Te pup, te pup.

Ultimele zile înainte de cină au fost frenetice pentru Olga, de parcă și ea ar fi organizat o nuntă regală. Manichiură, coafor, masaje, curățarea tenului, probat de rochii, alegerea poșetei și a pantofilor, grabă, nervi, stări bruște de rău, mici probleme intestinale – totul ca urmare a excitației nervoase –, și deodată, când ar fi avut cel mai puțin nevoie de asta, trei pandalii neașteptate: prima, matinală, provocată de un coș roșu care-i apăruse pe vârful nasului. „Din cauza stresului“, decretă esteticiana. „E ceva firesc.“

A doua, cu o zi înainte, când deschise ușa de la dulap pentru a-i acorda cinci minute de atenție telefonului secret și descoperi că nu exista nimic în acel colțișor, sub raft, în afară de o urmă murdară pe perete și un mănunchi de cabluri prost tăiate. Aparatul dispăruse. Și, odată cu el, toate distracțiile pe care le aducea în viața ei.

A treia se petrecu chiar în ziua cu pricina, la ora cinci după-amiaza, în timp ce vedea, plictisită, imaginile transmise de la Buckingham. Mulțimea aștepta în piață, în fața clădirii colosale, pentru a-i vedea ieșind în balcon pe proaspeții însurăței. De dimineață, Olga se plictisise uitându-se la ceremonie pe canalul public de televiziune și

nu avea chef de mai mult. Începea să se întrebe cu ce să-și ocupe timpul care-i mai rămânea până la șapte, ora la care stabilise să coboare la restaurant, sub pretextul că voia să ajute și cu intenția de a iscodi. Murea de nerăbdare să vadă cele două canapele Bubble, mocheta, mesele – douăzeci la număr, de diverse forme și mărimi – și rezultatele atâtor vizite la magazinul de antichități și la decoratoare. Își examina cuticulele când sună telefonul. Vocea stinsă a Martei suna ca o prezicere funestă:

— Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina.

Abia atunci își ridică privirea spre fereastră și își dădu seama că ploua și că nu dădea semne că s-ar opri.

Marta

După ce auzi ușa trântindu-se, Marta rămase pentru câteva minute nemișcată, dorindu-și ceva care nu avea să se întâmple, cu privirea ațintită asupra geamurilor translucide ale ușii, în aceeași poziție în care ascultase, prefăcându-se nepăsătoare, toată perorația lui. Îl lăsase să termine fără să-l întrerupă, așa cum îi plăcea să facă toată lumea atunci când deschidea el gura, ascultându-i cu foarte mare atenție argumentele (numerotate, niciodată mai mult de șase), care conduceau în chip logic la o concluzie premeditată și de maximă relevanță. De data asta, argumentele fuseseră următoarele (și chiar în această ordine): 1) Deveniseră doi străini care locuiau în aceeași casă. 2) Mai funcționa viața lor intimă? 3) Amândoi erau încă suficient de tineri pentru a încerca să fie fericiți. 4) Cunoscuse o altă femeie. Dacă Marta ar fi trebuit să le ordoneze în funcție de importanță, sigur că nu ar fi ales această ordine și, cel mai probabil, ar fi scos sau adăugat câte un punct. Dar se mărgini să-l asculte cu impasibilitatea unei statui, fără a-l întrerupe, fără a-l aproba, fără a-i arăta nici o emoție. Pe urmă, el spuse ceva de genul: „Mă bucur că înțelegi. Mi-a venit atât de greu să-ți spun toate astea“ și porni spre ușa cu geam la fel de nouă ca toate celelalte lucruri din încăpere. Când să iasă, observă că începuse să plouă și se întoarse din drum, de data asta transformat într-un om obișnuit, care e gata să spună ceva banal, cum ar fi:

— Îmi împrumuți o umbrelă? Am să ți-o înapoiez.

Ea, desigur, i-o împrumută. Una pliabilă, oribilă, neagră cu picățele roz şi cu două spițe rupte. Habar n-avea de unde apăruse. Probabil că o uitase cineva acolo, poate Lidia sau vreunul dintre muncitorii care renovaseră sala. Apoi, pașii lui înfundați pe mochetă, îndepărtându-se din nou, jacheta perfect potrivită pentru umerii lui lați, care îi plăcuseră întotdeauna, un gest ușor ridicol în încercarea de a deschide drăcovenia de umbrelă, la fel de grotescă, și, trei secunde mai târziu, ușa trântită, inaugurând o liniște care, după cum i se părea, avea să joace rolul principal pentru tot restul vieții ei.

Deodată, se trezi invadată de atâtea gânduri, încât preferă să-l aleagă pe cel mai simplu: „Trebuie să bag vinul alb în frigider“. Cu toate că, înainte de a-l duce la bun sfârșit, gândul ei zburase în altă parte: „Să dea Domnul să se răzgândească“.

El era Álex Baudet – oare trebuia să-și pună problema să-i spună din nou „Alejandro“? –, patruzeci și nouă de ani, un metru optzeci și patru, absolvent de filozofie și litere, adorabil, editor, sufletul tuturor reuniunilor, vorbăreț, strălucitor, egoist, infidel de la mama natură,

bărbatul vieții și soțul ei de aproape două decenii.

Se așezase la o masă de două persoane, la capătul sălii pustii și în penumbră. Pe fața de masă avea agenda – deschisă la pagina unde inventase meniul serii –, stiloul ei Parker albastru, cheile de la mașină și un păhărel pe o farfurie pătată de cafea rece, fără linguriță și cu urmele buzelor lui încă imprimate pe marginea de sticlă. Foarte aproape, o pată ca un satelit sau ca o greșeală. Trebuia să spele fața de masă ca să o facă să dispară. Scaunul pe care se așezase Álex pentru a-și rosti discursul de despărțire era acum ușor înclinat. Indica o fugă și în același timp o prezență. Álex era, pesemne, una dintre acele persoane a căror prezență se face simțită mai mult atunci când pleacă. Poate că scaunul păstra ceva din căldura trupului său. Când avea să dispară cu totul, va începe o altă poveste. Care nu avea să-i placă.

Marta alesese tocmai acea masă, înainte ca el să vină cu argumentele sale, pentru că îi oferea o perspectivă completă asupra restaurantului. Înainte de a începe să treacă în revistă felurile de mâncare din meniu, își luă câteva minute bune pentru a se bucura de detalii: fețele de masă de culoarea lavandei, abajururile cu franjuri ale lămpilor, vitrina în stil englezesc, mocheta închisă la culoare, cele două canapele Bubble de la Roche Bobois din zona de așteptare, în contrast cu marele candelabru de cristal. Anticarului de la care cumpărase lampa nu îi spusese cu ce intenționa să o combine. Rezultatul nu urma tendințele modei, dar nici nu contrasta cu ele. Era marele ei proiect, care, în sfârșit, devenise realitate.

Se întrebă dacă i-ar fi făcut bine să plângă. Îndepărtă acest gând. „Nu e locul și nici momentul“, își spuse. „Mai bine mai târziu.“ În schimb, se întoarse la muncă și la meniu – salată de anghile, budincă de vinete, *crêpes* cu pește- undițar, rață cu pere și profiterol de ciocolată cu frișcă – și i se păru conceput pentru un eveniment care urma să aibă loc pe altă planetă. Ca întotdeauna când ceva foarte important îi dădea viața peste cap, Marta trăia acest lucru ca și cum l-ar fi contemplat din fotoliul unei loje, de departe, în siguranță.

Luă farfuria pătată și paharul murdar și le duse la bucătărie. „Nu mai are cine să verse cafeaua“, își zise, în timp ce împingea cu fundul una dintre ușile batante. Gândurile îi răspunseră foarte repede printr-o cruzime: „Și nici nu va mai fi altcineva“. Aruncă o privire în cuptor. Gogoșile de profiterol așteptau pe tavă, ca o armată gata să debarce. Le lăsase acolo să se usuce, cu aragazul oprit și o lingură care-l ținea deschis, ca să iasă căldura. Erau gata – și se răciseră –, așa că le scoase și începu să le taie cu un cuțit, încercând să nu se gândească, să se lase purtată de rutina acțiunii. Abia atunci, văzându-le gata pentru faza finală, simți povara realității prăbușindu-se dintr-odată asupra ei.

Ieși cu pas lent și hotărât din bucătărie și se îndreptă către micul birou din capăt. Masa era înțesată de o grămadă de facturi, toate

neplătite. Ridică receptorul, care era la fel de vechi ca pereții de lemn. Șovăi o clipă înainte de a forma numărul lăcătușului, același pe care cu numai câteva zile în urmă îl pusese să schimbe încuietorile de la local.

— Am nevoie de o favoare urgentă, îi spuse. De data asta e vorba despre casa mea. Ați putea trece diseară pe la restaurant să luați cheile și adresa?

Omul acceptă lucrarea fără să pună întrebări. Avea să ajungă în mai puțin de o jumătate de oră, o asigură. Un adevărat profesionist.

De îndată ce închise, Marta formă numărul surorii ei. Când aceasta îi răspunse, îi zise, pe nepusă masă:

— Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina.

Marta detesta să pară dezolată, chiar dacă era. Nu suporta să-i fie cuiva milă de ea. Acum, amintindu-și conversația cu Álex, îi părea rău că spusese anumite lucruri. Ca, de exemplu, atunci când întrebase:

— N-ai găsit altă zi? Trebuia să o faci chiar de ziua mea?

Álex sărise imediat, cu gestul cuiva care spune ceva bine cunoscut, rostit până atunci de o mie de ori:

— Ce contează asta, Marta? Fii serioasă! Când am sarbătorit noi ultima dată ziua ta de naștere? Și de când îți pasă ție de asemenea lucruri? Hai să ne purtăm ca niște adulți. Tu ai organizat deja o petrecere pentru seara asta.

Vorbele lui îi răsunau în urechi – „Să ne purtăm ca niște adulți“ –, lăsând mereu un ecou în gândurile ei, fără ca ea să se poată împotrivi. Care era, după el, comportamentul adecvat al unui adult? Să plece cu o femeie care era, negreșit, cu douăzeci, douăzeci și cinci de ani mai tânără? Voia și nu voia să știe. El nu sufla o vorbă.

— E majoră măcar cea pentru care mă părăsești? îndrăzni ea să întrebe.

— Nu vreau să fiu necioplit, dar nu te privește, tranșă el chestiunea și imediat păru să-și dea seama că, deși nu voise, fusese destul de necioplit, așa că adăugă: Nu s-ar cădea să-ți vorbesc despre ea, așa cum nici ei nu i-aș vorbi vreodată despre tine, oricât de mult m-ați întreba voi.

„În sfârșit a învățat ceva“, își zise Marta, cu toate că o deranja să fie băgată în aceeași oală cu cealaltă, cu celelalte, cu lungul șir de „celelalte“ cu care-l împărțise de când se măritase cu el, în acea după-amiază fatidică din 1962.

— Ea întreabă de mine?

— N-am de gând să răspund la așa ceva, Marta.

— Întreabă. Toate facem asta, nu? Așa suntem noi. Curioase. Distructive. O tăcere care se pretindea mângâietoare, dar care era departe de a fi astfel. Sunt sigură că ei îi povestești lucruri.

— Nu fi infantilă! Nici măcar nu știe cum te cheamă.

— Și nici mie n-o să-mi spui cum o cheamă pe ea. Și nici de unde o cunoști.

— Am cunoscut-o întâmplător, lucrurile astea nu se premeditează.

— Mereu am fost surprinsă de cât de bine știi să profiți de împrejurări. De absolut toate.

— Nu deveni ironică, te rog!

— Ai dreptate. Nici n-aș ști de unde să încep.

— Las-o baltă!

— În orice caz, mă bucur că nu știu nimic.

— Așa va fi în continuare.

— Mă liniștește să aflu asta.

— Îmi închipuiam.

Era atât de multă trufie în aceste două cuvinte – „Îmi închipuiam“ –, încât Marta simțea nevoia să se ridice și să-i tragă două palme. Dar în același timp o încerca și o mare oboseală, pe care nu o putea depăși. Oboseala de a trebui să o ia de la capăt chiar în ziua în care se anunța, încă o dată, finalul.

— Ți-ai făcut deja valiza? îl întrebă.

— Da.

— Ce-ți iei cu tine de data asta?

— De ce vrei să știi? Pui întrebări absurde.

— Încerc să-mi dau seama cât timp ai de gând să stai plecat. Săptămâni? Luni? Zile? Presupun că ai avut aventuri care au ținut doar câteva ore, dar de astea n-am aflat. Au fost?

— Marta…

— Și-ți jur că mi-ar plăcea să știu de ce te întorci. Se plictisesc de tine? Te plictisești tu? Ți se face dor de pisică? Îți lipsește patul?

— Marta, ajunge!

— Sau o faci numai ca să nu te pot acuza de nimic? Dacă îți petreci viața venind și plecând nu înseamnă că ți-ai abandonat căminul, nu-i așa? Cu siguranță știi bine ce faci, cunoști legea.

— O să vorbim când o să fii mai liniștită.

— Tipic pentru tine. Tu hotărăști ce, când și în ce fel, nu? Ca atunci când ai hotărât în locul meu că nu voi fi scriitoare.

— Ce tot vorbeşti? Eşti scriitoare!

— Nu fi imbecil! Ai început să crezi în propriile minciuni.

— Ești o scriitoare care are mii de admiratori. La târgul de carte ai dat autografe mai mult ca oricine. Nu-ți amintești ce coadă era? Lumea te adoră! E înnebunită să te cunoască! Cărțile tale au fost reeditate de nenumărate ori. Și sunt scrise magistral. Toată lumea zice asta!

— Păcat că puiul la cuptor e un protagonist destul de anost.

Álex pufni de mânie, de plictiseală. Era o conversație pe care-o mai avuseseră, o știa pe dinafară. Doar că acum repetiția avea un rost. Era

sortită să introducă un element nou, care avea să schimbe multe lucruri și care era imprevizibil. Cu câteva minute mai devreme, se gândea s-o lase pentru altă zi. Brusc, se hotărâse că era mai bine să-i spună totul.

— Îți petreci viața gândindu-te la ce nu ai reușit să faci. Ești o autoare de succes, mulți și-ar dori să fie în locul tău.

— Sunt autoare de cărți de bucate! Eu eram romancieră!

— Erai o romancieră proastă. Eu te-am transformat într-o bună autoare de cărți de bucate.

Replica sună ca un tunet îndepărtat, menit să aducă ceva nou în conversație. Două chipuri surprinse, un moment de inflexiune. Pauza necesară pentru ca el să îndrăznească să spună, în sfârșit, ceea ce ținea în el:

— De data asta e diferit, Marta. E un subiect asupra căruia trebuie să ne punem de acord.

— Trebuie să o facem azi?

Uneori, Marta se întreba de ce bărbații au un simț atrofiat al momentului potrivit, unde se învață asta, la ce școală îi fusese ei inculcat, de ce aceste diferențe?

Álex se ridică și își netezi haina cu palmele. Își aranjă cămașa, cravata, betelia pantalonilor. Rosti cu mult calm:

— Îți spun azi ca să ai vreme să te gândești. Ia-ți timp. Vreau să divorțăm.

Cuvântul era atât de nou, încât pică în conversație ca un aparat nou-nouț, despre care habar nu ai cum funcționează.

Marta pufni în râs.

— Vorbești serios?

— Cât se poate de serios, răspunse Álex.

Nu știu ce să-i mai spună. Se vorbise mult în ultima vreme despre Legea divorțului, pe care parlamentul urma să o aprobe. Exista temerea că vor apărea sute de mii de persoane care să profite de ea imediat cum acest lucru va fi fost posibil. Nici nu-i trecuse prin minte că avea să fie una dintre ele. În biserici, se făceau rugăciuni pentru ca un asemenea cataclism să nu aibă loc.

— O să mă gândesc, reuși să îngaime.

Álex o sărută pe frunte, fără ca ea să fi avut timp să se ferească, și ieși în stradă. Mergea pe jos, fără cheile de la mașină, pentru că ea nu fusese de acord să îi dea nimic. Golful era al ei, nu avea de ce să i-l împrumute, și cu atât mai puțin să i-l dăruiască. Ea îl alesese, ea îl plătise, ce conta că era pe numele lui! Să îndrăznească să i-l ceară la tribunal, dacă-i mai rămânea putere să lupte pentru ceva după ce se culcase cu una de douăzeci de ani.

În momentul acela se întoarse el și rosti acea propoziție câtuși de puțin remarcabilă (uneori, viața distruge în două secunde cel mai bun

scenariu):

— Îmi împrumuți o umbrelă? Am să ți-o înapoiez.

Pe strada care se întunecase brusc, pavajul reflecta farurile fugitive ale mașinilor. Ceea ce începuse ca o ploaie măruntă se întețea la răstimpuri și dădea semne că se va transforma într-o furtună de vară. „Să dea Domnul să toarne cu găleata“, se gândi Marta, pentru că zăpușeala era insuportabilă.

Senină, fără să-și ascundă interesul, Marta se uită după Álex cum pleacă, înarmat cu umbrela ridicolă, cum se luptă să o deschidă în stradă, cât de neîndemnatic era și cât de tare stricau spițele rupte imaginea finală.

„Ce n-aș da să fiu eu umbrela aia“, își zise.

În clipa aceea, îşi plânse de milă.

Așa că Marta avea motive temeinice să spună: „Olga, sună-le pe fete! Se contramandează cina“.

La rândul ei, Olga avea motive să se gândească: „A, nu! Asta nu se va întâmpla“. Totuși, reuși să fie drăguță și întrebă:

— De ce? S-a întâmplat ceva?

— Nimic. Tu sună-le înainte să fie prea târziu.

Puținele cuvinte și absența explicațiilor erau ceva obișnuit în conversațiile dintre cele două surori. În rarele momente când își vorbeau, desigur.

— S-a întâmplat ceva? insistă Olga.

Nu avea nici cea mai mică intenție de a-i povesti.

— Nu contează.

— Ba da. E vorba de Álex, nu? Altă aventură de-a lui.

Că-i plăcea sau nu, escapadele soțului ei erau refrenul vieții sale și al vieții celorlalți. Álex și doctorul Pardo continuau să fie buni prieteni, pe lângă faptul că erau cumnați. Uneori se uitau la fotbal împreună, la televizor. Beau, vorbeau. Se înțelegeau.

— Mă rog, da.

— A plecat din nou?

— Așa se pare.

O durea că trebuia să recunoască.

— Și cine e de data asta? Altă secretară de la editură? O tânără de douăzeci de ani care aspiră să devină scriitoare?

Marta lăsă ca tăcerea să-i dea de înțeles că se simțea rău și că nu avea chef să înceapă o discuție pe tema respectivă. Din nefericire pentru ea, fuseseră cu vârf și îndesat din fiecare categorie. Sora ei decretă:

— Mama lui de nenorocit!

— Ține-ți grosolăniile pentru tine, spuse Marta. Nu te onorează.

— Bine, dar dacă vrei să păstrezi aparențele nu contramanda cina. Nu cred că ți-e dor de el.

Marta se gândi cât era de ciudat că trebuia să-i dea dreptate surorii sale.

— N-am chef să primesc pe nimeni.

— Îmi închipui, dar trebuie s-o faci. Cobor și vorbim.

— Mai bine nu, Olga. Nu e momentul potrivit.

— Mereu e momentul potrivit ca să stai de vorbă.

— Te înșeli amarnic.

— Lasă-mă să te ajut. Întotdeauna ești atât de nesuferită… Olga avea acea atitudine supărătoare care consta în a le aminti mereu celorlalți de defectele lor. Sau de ceea ce considera ea a fi defecte. Nu-mi ia nici trei minute.

— Olga, nu vreau să…

— Ascultă! o întrerupse Olga, fără să dea atenție spuselor ei. Nu te gândi, nu lua nici o decizie – bea un whisky.

Și închise.

Martei i se păru folositor numai ultimul sfat. Se apropie de bar, scoase sticla de Chivas vechi de optsprezece ani și turnă din plin în două pahare. Deschise radioul. Se auzea o cântonetă stupidă, cu rimă: „Împreună, o zi în doi e mai mult decât o zi obișnuită, împreună, iubire în doi, iubire într-o companie plăcută…“ Închise aparatul. Sunt momente când pentru a supraviețui e nevoie să ignori fericirea oamenilor simpli. Bău dintr-o singură înghițitură jumătate din whisky-ul ei. Își concentră atenția asupra celeilalte uși, cea care făcea legătura între local și scara interioară a blocului, pe unde Olga urma să vină dintr-o clipă într-alta, după cum o anunțase.

Sora ei apăru, dornică de noutăți. Nu călcase în local dinainte de reparații, din ziua în care se întorseseră de la notar, după ce acceptaseră moștenirea.

— Uau! Ce-i cu canapelele astea? Sunt Roche Bobois?

— Cunoști marca?

— Bineînțeles! Sunt cele mai frumoase. Dragul nostru tătic vitreg ar face infarct.

Olga aranjă cu grijă scaunul pe care stătuse cumnatul ei și se așeză.

— Puțini le prețuiesc, continuă Marta. Álex, de pildă, zicea că sunt bani aruncați pe prostii.

— Ba eu cred c-ai făcut foarte bine. Oamenii sunt încântați să se așeze pe chestii pe care nu-și permit să le plătească. Singurul lucru care nu-mi place e mocheta asta, atât de închisă la culoare. Pentru celelalte… nota zece! Serios. Ai aranjat tu, sau te-a ajutat cineva?

— Nu, eu am făcut totul.

— Ei bine, pare opera unui profesionist, îți spun sincer! Se uită la whisky cu un rictus (teatral) de panică. Vai, nu cred că aș putea să beau whisky la ora asta.

Marta știa că, în pofida afectării, sora ei putea să bea foarte bine un

whisky (sau două, sau șase) la orice oră. Olga se așează picior peste picior și lăsă să-i alunece pe masă o mână cu manichiura îngrijită, la a cărei încheietură zornăia una dintre acele brățări de aur încărcate de mici medalioane gravate cu numele copiilor. Își alesese, pentru scena pe care și-o imagina de consolare, un costum de toată ziua: pantaloni negri, conici, bluză albă și turban asortat. Și balerini, desigur, pentru a nu lăsa impresia că e prea solemnă.

— Hai să dăm noroc! zise Olga pe neașteptate, ridicând paharul.

Marta se uită la ea, nevenindu-i să creadă.

— Și pentru ce crezi că aș putea să dau noroc azi?

— Pentru ziua noastră de naștere, bineînțeles! Nu împlinești patruzeci și cinci de ani în fiecare zi. Un gând metafizic îi făcu zâmbetul să înghețe. Ce ciudat, nu? Eu nu mă simt ca o femeie de patruzeci și cinci de ani. Dar tu?

Olga ciocni cu sora ei, fără tragere de inimă, paharul din cristal de Boemia.

— Eu mă simt de parcă aș avea nouăzeci.

— Vai! Ce negativistă ești! Fă-mi plăcerea și înveselește-te. Nu te mai gândi la Álex. A plecat, nu? Asta e. Ce-a fost mai rău a trecut. O să petrecem o seară minunată. Apropo, ai văzut nunta regală din Anglia?

— Nu.

— Nici eu. Plictisitor subiect!

Marta deschise gura. Voia să spună ceva, dar deodată nu mai știu cu ce să înceapă. I se întâmpla adesea cu Olga; dacă i-ar fi zis tot ce gândea, i-ar fi trebuit ani din viață. Optă pentru un rezumat mai mult sau mai puțin rapid.

— Uneori, simplitatea ta mă sperie.

— Lucrurile sunt de obicei simple, filozofă Olga.

De fapt, toate acele lucruri musteau de simplitate. Álex plecase, ea era în continuare acolo, avea o cină cu persoane pe care nu voia să le vadă și o soră care găsea că totul era extrem de ușor. „Ce-a fost mai greu a trecut“, îi spusese. Nu putea să fie mai puțin de acord cu ea.

Pentru Marta, cel mai rău era că trebuia să renunțe la viitor. Singurul lucru care-i mai rămânea când Álex îi amăra prezentul. Deodată trebuia să accepte ideea că nu o aștepta o bătrânețe placidă. Își putea lua adio de la posibilitatea îndepărtată de a-și sărbători nunta de aur într-un loc exotic. Nu avea să apuce clipa, de atâtea ori imaginată, în care Álex să se căiască pentru trecutul lui plin de minciuni și de trădări, iar ea să îl ierte. Nu avea să se mai bucure de liniște, nici de prietenie, nici de răsplată. Nu avea să existe pat de moarte, nici dragoste calmă, nici ultimele cuvinte izbăvitoare. Nu aveau să mai existe dimineți cu fraze tandre, rostite cu voce joasă. El nu ar fi putut niciodată să-i fie complice, nici măcar în final. Doar

dușmanul ei pentru totdeauna. Asta era cel mai rău. Să renunțe la ultimul lucru bun care-i mai rămânea. Și să trebuiască să se mulțumească cu bătrânețea solitară, pe care nu o prevăzuse. Cu un rictus ciudat ori de câte ori ar fi întrebat-o cineva despre el. Cu o soartă pe care nu și-o alesese. Cu o umilință imposibil de digerat, concentrată pe acel cuvânt nou care era pe buzele tuturor: divorț.

— Vrei să vorbească Benito cu el? se oferi Olga, mărinimoasă.

Marta tăgădui energic din cap. Spuse, ca și cum i-ar fi scăpat gândurile pe gură:

— Zice că vrea divorțul.

— Vai, divorțul! Olga pufni în râs. Ce modern, și-a pierdut mințile! Lasă-l. O să să întoarcă ca un mielușel, așa cum face mereu.

— Niciodată nu se întoarce ca un mielușel.

— Dar se întoarce. Asta-i important.

— Da?

— Sigur că da. Îți mai torn niște Chivas.

Olga se duse la bar, se uită la toate etichetele, alese o sticlă mai mult sau mai puțin din intuiție, turnă cu generozitate peste cuburile de gheață încă întregi și se întoarse, cu o sentință pe buze:

— Treaba asta cu divorțul e numai pentru străini, dragă. O să-i treacă.

— Olga, legea tocmai s-a aprobat. Marta mirosi conținutul paharului înainte de a trage o dușcă zdravănă. Mulțumesc pentru whisky.

Ușa dinspre stradă se deschise brusc. Intră Lidia, ajutorul ei la bucătărie, udă fleașcă, deși avea umbrelă, ținând în mână un platou mare de frișcă bătută. Nu împlinise încă douăzeci și cinci de ani, avea acea prospețime pe care majoritatea oamenilor o asociază cu câmpul și un trup rotofei și împlinit, pregătit să dea cu coasa și să mulgă vaca. Marta o iubea ca pe o fiică, sau cel puțin așa credea, cu toate că nu știa de ce, pentru că, spre binele lor sau dimpotrivă, ea și Álex nu avuseseră copii.

— Ce mai seară! comentă nou-venita, încercând să nu ude podeaua.

În hol nu exista suport pentru umbrele, așa că o lăsă într-un colț, lângă ușă, și intră cu pași mari, ținându-și echilibrul cu tava în mână și vorbind fără încetare, ca de obicei.

— Nu avem suport pentru umbrele, Marta. Va trebui să caut unul, dacă nu cumva e pe-aici pe undeva, nedespachetat. Nu te gândești la vremea rea când strălucește soarele, după cum zice bunică-mea. Of, Doamne, frișca asta miroase minunat, îți vine s-o mănânci pe loc cu linguriță. Doamna de la fermă mi-a spus că abia a bătut-o și că trebuie băgată la frigider. Sunt leoarcă, mă duc să mă usuc nițel. Dar mai întâi las frișca, ca să nu… Se opri brusc, privind-o țintă. Vai! Pardon! Nu știam că ai musafiri. Bună seara. Mă rog, e un fel de a spune.

— Ți-o prezint pe sora mea, Olga, interveni Marta. Ea e Lidia, ajutoarea mea.

— Semănați tare de tot, observă Lidia.

— Serios? Olga ridică din sprâncenele pensate.

— Suntem gemene, o lămuri Marta.

— A, da!

— Ia te uită, eu n-am observat că semănăm atât de mult! comentă Olga, sorbind din whisky.

— De unde să încep, șefa?

Martei i-ar fi plăcut să îi spună și ei cineva de unde să înceapă. Nu neapărat în legătură cu cina.

— Lasă frișca în frigider și du-te acasă! îi ceru Marta.

— Poftim?

— Având în vedere că e așa o vreme în seara asta, cu siguranță că ți-ar plăcea să te întinzi pe canapea, cu pisica în poală.

— Da, dar cina?

— S-a contramandat.

— N-o băga în seamă, Lidia! Martei îi arde de glumă, interveni Olga.

— Da, îmi arde de glumă. Du-te acasă! Vorbesc serios.

— Ia să vedem, Lidia, se auzi vocea mieroasă și interesată a Olgăi, nu te grăbești prea tare, nu-i așa? Mai poți rămâne puțin, până când se lămurește Marta? Și, întorcându-se spre sora ei, cu brățara zornăind, zise: Așa biata fată se usucă nițel și poate că între timp stă și ploaia. Vezi? Sunt numai avantaje.

— Nu trebuie să mă lămuresc. Marta tăgădui din cap. Hotărârea e luată.

Olga se întoarse către Lidia.

— De ce nu bagi frișca în frigider, draga mea? Cu zăpușeala asta, o să se topească.

Lidia așteptă aprobarea Martei.

— Bag-o în frigider! confirmă Marta.

— De acord, șefa, spuse ea și intră în bucătărie cu pași mici și repezi, ușurată că putea pleca de-acolo.

— Îți zice „șefa“, ce drăguț! remarcă Olga.

Marta insistă:

— Anunță-le pe fete, sau va fi și mai rău.

Se auzi un tunet atât de puternic, încât luminile pâlpâiră. Lidia apăru din nou.

— Vrei să umplu gogoșile pentru profiterol?

— Da, da, bună idee! Umple-le! sări Olga.

Se auzi sunând telefonul din fundul salonului. Marta se gândi: „S-ar putea să fie Álex“. Se ridică dintr-un salt și dădu fuga la aparat. Lidia se retrase în bucătărie. Olga rămase singură, șezând picior peste

picior, cu paharul în aer, clătinând din cap și gândindu-se: „Săraca, și-a ieșit din minți“, ca și cum ea ar fi fost un model de seninătate.

Trecură optzeci de secunde, după ceasul de pe perete, pe care Olga le cronometră ca un notar.

Marta se întoarse din spate mai liniștită, sau poate mai resemnată. Își făcu apariția intrând pe una din ușile batante și spuse:

— Când termini cu gogoșile de profiterol, bagă-le în frigider. A, și încinge cuptorul! Imediat ne ocupăm de rață. Mulțumesc că nu m-ai luat în seamă.

— Pentru nimic, șefa.

Sprânceana ridicată a Olgăi era o întrebare care cerea un răspuns.

— Era María, secretara Juliei. Spune că doamna deputat are o întâlnire în seara asta și că s-ar putea să ajungă cu oarecare întârziere la cină. Că agenda ei e foarte plină și că uneori e greu să-i aranjeze toate întâlnirile.

— Măi să fie, și ea când a confirmat?

— Acum câteva zile. Scuză-mă, am uitat să-ți spun.

— În fine. Și nu i-ai spus că s-a contramandat?

— Nu mi s-a părut de bun-simț.

— Binecuvântat apel! Olga ridică mâinile, foarte teatrală, ca și cum le-ar fi mulțumit zeilor telefoniei. Micile medalioane agățate de brățara ei zornăiră festiv. Atunci, mergem acolo, nu? Cu ce te-ajut?

— Tu? Măiculiță!

— Cu cât terminăm mai repede, cu atât avem mai mult timp să ne schimbăm.

— Cum să ne schimbăm?

— De haine, bineînțeles. Mi-am făcut o rochie de tafta glasată *à la* Grace Kelly, care e o minune, o s-o vezi. M-a costat o avere.

— Eu mă gândesc să rămân îmbrăcată așa.

— Așa? Olga își luă discret o figură scârbită, transformată rapid într-una plină de compasiune. Mă rog, vor înțelege toate că nu ești în apele tale. Nu-i nimic.

Un deget arătător se îndreptă direct spre Olga.

— Nimeni nu va înțelege nimic. Asta e condiția mea: nici o referire la Álex. Nici una! Chiar dacă vor întreba. M-ai înțeles?

— Da, da. Stai liniștită.

— Vai, Doamne! Marta își împinse scaunul de lângă masă, tresărind. Până la urmă, nu am băgat vinul Monopole în frigider!

Se ridică și intră în bucătărie așa cum un pistolar dă buzna într-un bar.

Marta știa că nu putea avea încredere în Olga de când o prinsese odată, la internat, citindu-i jurnalul. I-l furase din cutia de lemn – exista câte una sub fiecare pat – și îl savura în timp ce înfuleca o ciocolată, așezată pe closet, la ora la care toate trebuiau să doarmă.

Pentru a se putea bucura de acest moment de intimitate ilicită, Olga pretextase că avea diaree. Iar Marta, care era suspicioasă, îi dăduse răgazul pe care i-l dictase prudența și o urmase. Scuza era perfectă: își făcea griji pentru sora ei atât de tare, încât nu putea să doarmă. Intrase la toaletă fără să facă zgomot, se cocoțase pe closetul alăturat și privise peste peretele despărțitor, care nu ajungea până la tavanul înalt. Și acolo se afla hoața, băgăreața, sora cea rea, bucurându-se de intimitatea ei. O așteptase, furioasă, la o cotitură a coridorului și, fără să dea sau să ceară explicații, îi trăsese așa o palmă, încât mătăhăloasa de Olga se clătinase, cât era de mare. Nici lacrimile de durere care urmaseră, nici promisiunile surorii sale, care o asigura că nu va mai face așa ceva, nu slujiseră la nimic.

— Nu voi mai avea niciodată încredere în tine! îi spusese.

Și așa fusese.

Olga se simțea atrasă de secretele celorlalți. Îi plăcea să citească scrisorile altora, să-și bage nasul prin sertare, prin bagaje și, întotdeauna când avea ocazia, să asculte discuțiile lor. La internat, căuta orice pretext pentru a se ascunde în casa scării, care se afla lângă telefon, ascultând astfel ce spunea norocoasa pe care o sunau de-acasă. Colegiul călugărițelor pauline fusese, în acest sens, o școală magnifică pentru ea.

La câtăva vreme după acest episod, când împărțeau camera în casa tatălui vitreg, Marta își dublase precauțiile. Jurnalele, pe care continua să le scrie, le păstra sub cheie, într-un sertar din dulapul de haine. Cheia o ținea mereu atârnată de gât pe un lănțișor, ca acele institutoare din filme, care au de ascuns secrete teribile. Niciodată nu se gândise că Olga ar fi putut să fie interesată de ciorna romanului ei, pe care îl scrisese cu litere mărunte și cu creionul pe foi de hârtie furate de la tatăl vitreg, pe care după aceea le cosea.

Odată isprăvit, după mai multe corecturi, când originalul era un talmeș-balmeș de cuvinte tăiate pe care nici ea nu le înțelegea, se hotărâse să-l culeagă. Tatăl vitreg îi dăduse permisiunea să folosească vechea mașină de scris Hispano Olivetti, dar trebuia să o facă noaptea, pentru că ziua el avea nevoie de mașinărie la birou. Marta începuse să-și dactilografieze marea operă în ceasurile pe care și le rupea din timpul de somn. Nu putea lucra în camera ei, pentru că zgomotul ar fi trezit-o pe Olga. În salon nu exista problema asta, dar era atât de frig și de întuneric, încât i se făcea teamă. Cel mai mult înainta cu lucrul la sfârșit de săptămână, deși atunci trebuia să suporte văicărelile mamei, care considera toate acestea o mare pierdere de timp.

— Ce păcat că mașina de scris nu te poate cere de nevastă, fiindcă atunci sigur te-ai fi măritat! spunea doamna.

În pofida atâtor eforturi, rezultatul nu îi plăcu. Se hotărî să îngroape manuscrisul dactilografiat în sertarul cu secrete, până va fi fost în

stare să decidă care era pasul următor: să uite de el și totodată să renunțe la visul ei, sau să-și accepte limitele și să lupte din răsputeri pentru a le depăși. Adică să înceapă de la zero. Marta era prea tânără pentru a ști că genialitatea e, de obicei, rodul unei munci susținute. Și că adevăratul geniu nu știe niciodată că e un geniu.

Încă mai încerca să ia o hotărâre cu privire la talentul și viitorul ei, când primi scrisoarea unui editor important, în care i se dădea întâlnire la editură pentru a face „un schimb de impresii“ cu privire la manuscris. A fost nevoită să citească scrisoarea de două ori ca să înțeleagă ce i se spunea și că nu era vorba despre o greșeală. Titlul era, de fapt, cel al romanului abandonat (un titlu privizoriu, desigur). Numele din antetul scrisorii era, într-adevăr, al ei. Singura eroare era că ea nu trimisese nimic nici unui editor. Se duse să verifice în sertarul unde se hotărâse să îngroape rodul atâtor eforturi și bănuielile i-au fost confirmate. Nici măcar nu trebui să meargă să o caute pe Olga. Era chiar acolo, privind-o cu un zâmbet strengăresc, așteptând acel moment de săptămâni întregi și, după toate aparențele, foarte mulțumită de sine însăși.

— Asta e opera ta? o întrebă fluturându-i hârtia pe la nas.

— Tu ce crezi?

— Și de ce, mă rog? Nu-l încheiasem.

— Prostii! Era cât se poate de încheiat. Chiar dacă, poate, sfârșitul e cam brusc.

— L-ai citit?

— Ia te uită, ba bine că nu! Cum l-aș fi putut recomanda, dacă nu o făceam?

— Nu voiam să-l recomanzi.

— Bine, în realitate nu eu l-am recomandat. Logodnicul meu a făcut-o.

— L-a citit și el?

— El? Chicoteli. Nu, el nu citește romane. Dar are încredere în mine.

— Cum ai deschis sertarul? Ești și hoață de chei?

— Haide, Marta, zău așa, sertarul ăsta se deschide cu o agrafă!

În sertar erau și jurnalele ei, câteva fotografii și scrisori. Tot ce nu voia să cadă în mâinile surorii sale. Era mai furioasă și se simțea mai vulnerabilă ca niciodată.

— Dacă aș putea, ți-aș mai trage o palmă.

— Da? Ce mod ciudat de a-mi mulțumi!

— Pentru ce să-ți mulțumesc?

— Pentru recomandare. Se pare că romanul îți va fi publicat.

— Dar nu vreau să-mi fie publicat.

— Ce mincinoasă! Toți scriitorii vor să li se publice operele. Altfel, de ce-ai mai scrie un roman? Adevărul e că ți-e frică. Făcu o pauză, ca

și cum și-ar fi cântărit cuvintele, ca și cum ar fi fost în stare să o facă, și adăugă: Ca întotdeauna.

— Lasă-mă în pace. Nu vreau să merg la întâlnire. Poți să-i spui și logodnicului tău.

— Ești o fraieră.

— Iar tu, o bârfitoare.

Martei îi venea să plângă de furie, dar se gândi că nu era momentul să se arate slabă și o lăsă pentru altă dată. Discuția se termină cu un schimb de jigniri. La masă, nici una din ele nu îi adresă vreun cuvânt celeilalte, deși atitudinea lor nu atrase atenția nimănui. În acea casă, în cea mai mare parte a timpului, domnea o tăcere mai mare decât la mănăstire, ca și cum nu le-ar fi fost îngăduit să scoată vreun sunet, în afară de cazul în care se aflau într-o primejdie de moarte.

În noaptea aceea, Marta nu luă nici o decizie. Îi dădea un curaj enorm faptul că trebuia să îi dea dreptate surorii ei în atâtea privințe: își dorea acea întâlnire, la care sigur că se gândea să meargă, îi era groază de ceea ce i s-ar fi spus și își dorea să publice mai mult decât orice pe lume. Olga nu se înșelase în nici o privință.

I-ar fi plăcut să o întrebe ce avea de făcut, cum trebuia să se comporte, cu ce trebuia să se îmbrace. Sora ei era mereu atât de stilată, se pricepea așa de bine să-și aleagă hainele. În schimb, ea era dintre cele care se îmbrăcau de nevoie, fără convingere, disprețuind moda și tratamentele cosmetice, simțindu-se mereu șleampătă. Marta considera că moda și cosmetica erau chestiuni banale, nedemne de atenția ei. Totuși, acum, când voia să impresioneze, i-ar fi plăcut să știe să le combine, măcar o dată. Sau să se lase sfătuită de o adevărată cunoscătoare, cum era Olga. Nu făcu nimic din toate acestea. Încă mai era stăpânită de mânie. Nevoia surorii ei de a fi mereu protagonista, sau responsabila, sau binefăcătoarea, sau toate laolaltă, o scotea din sărite.

Pe de altă parte, dacă romanul nu le plăcuse? Și dacă o chemau din politețe față de protectorul ei, dublul doctor, pentru a-i spune că era cel mai prost lucru pe care-l citiseră vreodată? Atunci mai bine să se ducă șleampătă decât să dea impresia că se pregătise pentru o mare ocazie. În fond, se gândea ea, ar fi fost de acord dacă i s-ar fi spus că romanul era oribil, dar n-ar fi putut suporta. Și dacă-i ziceau că era bun numai pentru ca să-i facă pe plac profesorului Pardo? Nu suporta nici ideea de a avea protectori în loc de talent. Da, Olga avea dreptate: era o fraieră. Cea mai mare fraieră din istoria literaturii occidentale. Asta era singura concluzie la care se simți în stare să ajungă în dimineața dinaintea întâlnirii de la editură. Nu era mare lucru, ce-i drept.

În cele din urmă, sosi și ziua cu pricina. O primi un tânăr care se prezentă drept „Alejandro Baudet, fiul patronului și totuși un angajat

ca oricare altul“, și care, încă de la începutul întâlnirii, o lămuri că erau interesați să-i publice romanul.

— Doar în cazul în care ajungem la un acord financiar, desigur. Ați vorbit despre această chestiune cu tatăl dumneavoastră?

— Sincer, nu.

Nu se cuvenea ca o femeie să meargă singură la o astfel de întâlnire și nici ca o femeie să se întâlnească cu un editor. Nici statutul de scriitoare nu stătea în firea lucrurilor, fiind doar o specie nou-născută, care abia începea să-și înalțe capul, spre stupefacția tuturor, chiar și a lor.

— Tatăl dumneavoastră va fi de acord să se întâlnească cu mine pentru a stabili detaliile?

— Tatăl meu vitreg.

— A, mă scuzați. Tatăl dumneavoastră vitreg va fi de acord?

— Aș prefera să nu-l public. Încă.

Tânărul editor se lăsă pe spate în fotoliul lui comod de piele. Nu era, firește, fotoliul unui angajat oarecare, aşa cum nu era nici biroul unde se întâlniseră, amenajat cu sobrietatea celui care-și poate permite capriciul de a fi sobru. O fereastră enormă încadra figura stilizată a bărbatului, elegant, chipeș, sigur pe sine, zâmbitor, îmbrăcat, desigur, într-un costum cu sacou și cravată. Pe masă, o Underwood veche, perfect funcțională, câteva stilouri de calitate și multe teancuri de foi așezate în ceea ce părea să fie o dezordine studiată. Editorul zâmbi neîncrezător. Nu prea era obișnuit să i se opună rezistență.

— Încă?

— Mi-ar plăcea să mai lucrez la manuscris. Cred că l-aș putea îmbunătăți.

— În cazul acesta, pot să vă întreb de ce ni l-ați trimis, dacă nu-l considerați încheiat?

— Îmi pare rău că v-am făcut să pierdeți timpul, zâmbi Marta amabilă, dar fermă. Nu eu am fost cea care vi l-a trimis.

— A! Álex clătina din cap, fără să înțeleagă. Vreți să spuneți că altcineva ni l-a trimis, fără consimțământul dumneavoastră?

— Da. Sora mea.

— Și dumneavoastră nu știați nimic?

— Nu, domnule.

— Se pare că sora dumneavoastră vă iubește mult. Și are mare încredere în dumneavoastră.

— Mă rog…

— Îmi închipui ce mirată ați fost când ați primit scrisoarea noastră.

— Și mai mirată am fost să aflu că vreți să-mi publicați cartea. Nu mă așteptam deloc la asta. Vă mulțumesc mult.

— Mulți scriitori debutanți ar vrea să fie în locul dumneavoastră.

— Bănuiesc, spuse ea coborându-și privirea, stânjenită.

— Spuneți-mi, sunteți dispusă să vă reconsiderați refuzul?

— Nu e un refuz. Doar o amânare.

— Îngăduiți-mi să vă atrag atenția că, în lumea editorială, șansele nu durează mult.

— Dar cărțile da. Nu vreau să fie mediocră contribuția mea la posteritate.

Editorul izbucni în râs.

— Posteritate?

— Sau ce-o fi.

— Încep să vă admir caracterul. Ați socotit când anume veți termina contribuția pe care vreți să o aduceți posterității?

— Nu pot. Marta se prefăcu că nu observă tonul zeflemitor. E un proces prea îndelungat.

— V-ar deranja dacă m-ați ține la curent cu procesul?

— Dacă doriți…

— Permiteți-mi să vă dau un sfat: nu lăsați obsesia de a fi perfectă să vă înăbușe obsesia de a fi scriitoare. Uneori, autoexigența e o formă de paralizie.

Acea siguranță, atât de caracteristică unui fiu de patron, era stânjenitoare. Încuviință cu sfială.

— Voi ține seama de sfat, mulțumesc.

— O ultimă întrebare: ați accepta câte o colaborare între timp, dacă nu vă reține prea mult de la treburi?

— Ce fel de colaborare?

— Corectură, redactarea unor texte de mici dimensiuni, câte o traducere… Știți franceză?

— Da, domnule. Tatăl meu era francez.

— Ar fi minunat să deveniți una dintre colaboratoarele noastre. Ați putea lucra de-acasă, în orele care v-ar conveni.

Marta stătu o clipă în cumpănă. Să câștige ceva bani i-ar fi prins bine. Cel puțin câtă vreme nu avea alte planuri.

— Am să mă sfătuiesc cu tatăl meu vitreg.

— Ce ușurare! spuse el zâmbind plin de farmec. Mă temeam c-o să mă refuzați. Și putem îndrăzni să bănuim care va fi răspunsul tatălui dumneavoastră vitreg?

— Presupun că va vedea asta cu ochi buni. Acum zâmbea, zâmbea, în sfârșit! Lui Álex nu-i venea să creadă. De obicei are încredere în deciziile mele. Și, dacă aș lucra de-acasă…

— Bine. Editorul se ridică și își aranjă sacoul. (Marta ghici că ăsta era un gest aproape reflex la el, efectul cochetăriei sale.) Nu știți cât de mult mă bucur că am ajuns la un acord cu dumneavoastră. Înțelegeți că nu vă puteam lăsa să scăpați așa, pur și simplu. Nu mi-aș fi iertat-o niciodată.

— Le faceți complimente tuturor scriitorilor care vă trimit manuscrisele lor?

— Nu. Doar celor care sunt ca dumneavoastră.

— De sex feminin?

— Talentați.

Marta își coborî privirea, din nou stânjenită. Editorul îi strânse mâna cu fermitate și îi spuse:

— Sper că nu v-am dezamăgit.

— Nu, nu… dimpotrivă.

Marta tocmai ieșea când își rări pașii și, cu o solemnitate destul de teatrală, se opri în prag pentru a spune:

— Știu că nu mă exteriorizez prea mult. Vreau doar să precizez că mă simt foarte onorată de propunerea dumneavoastră și că am să încerc să fac totul cât de bine mă pricep. La revedere.

— Mă bucur, răspunse editorul, stupefiat de acel impuls.

Pentru tot restul vieții sale, Álex avea să-și aducă aminte de acea imagine a Martei, în pragul ușii de la biroul lui, cu picioarele lipite, cu degetele strângând ca niște gheare poșeta, cu fusta ajungându-i sub genunchi și vesta albă din lână de angora, în timp ce rostea cu evidentă greutate acele cuvinte, poate cele mai sincere dintre cele pe care i le spusese vreodată unui necunoscut.

Pentru tot restul vieții sale, aceasta avea să fie pentru Álex imaginea candorii și a cinstei desăvârșite și avea să o caute la toate tinerele care ciocăneau la aceeași ușă și la celelalte uși ale viitoarelor lui birouri. Nu îi mărturisi niciodată asta Martei, pentru că era sigur că nu l-ar fi crezut, dar ea avea, dincolo de ingenuitate și sfială, ceva care îl atrăsese din prima clipă ca un magnet: fermitatea opiniilor ei, cu tot cu erori, acel mod, deloc agreabil, de a fi diferită. Îi amintea de pisica mamei sale – cu toate că primul lucru pe care-l percepeai la ele erau neîncrederea și fornăielile, sfârșeau prin a-ți arăta afecțiune dacă le dădeai puțin timp și libertatea de a alege ele momentul.

Când, în acea zi, tatăl lui îl întrebă cum era cea pe care o recomandase doctorul Pardo, Álex îi răspunse:

— Încă o studiez.

Dacă Álex ar fi urmărit-o pe Marta în acea dimineață, ar fi putut descoperi ceva și mai neobișnuit. Tânăra ieși din editură ametită și merse cu pași șovăielnici pe trotuar, până când nu se mai simți în stare să înainteze și se refugie sub un portic, primul întâlnit în cale, să plângă puțin. Stătu acolo fix trei minute, descărcându-și sufletul, ștergându-și lacrimile şi suflându-și nasul, până când consideră că era de-ajuns și hotărî să-și continue drumul. De obicei nu-și permitea să plângă, dar atâta tensiune adunată într-o singură dimineață îndreptățea, cu vârf și îndesat, o excepție.

După cum era de așteptat, Olga se înfurie din cale-afară auzind

veștile.

— Cum să spui nu? În ce situație l-ai pus pe logodnicul meu, care a băgat mâna-n foc pentru tine!

Dar Marta nu se lăsă înduplecată.

— N-ar fi trebuit s-o facă. Eu nu i-am cerut așa ceva.

— Sigur că nu, eu am făcut-o!

— Nici tu n-ar fi trebuit!

Olga era din ce în ce mai isterică.

— Ești o nerecunoscătoare! Să nu te-aștepți să te mai ajutăm vreodată!

— N-am așteptat asta niciodată.

Întrevederea nu se încheie așa cum își dorise Olga, dar în orice caz îi schimbă Martei destinul. După numai trei zile, o secretară o sună pentru a o întreba unde i-ar putea trimite – la cererea domnului Baudet – niște manuscrise. Începu prin a face corectură, două sau trei cărți pe lună. Comunicarea ei cu editura se desfășura mereu prin telefon, cu secretara lui Álex, dar întotdeauna, pe lângă originale, primea câteva rânduri, scrise de mână, din partea lui, care nu uita niciodată să-i facă complimente și nici să-i trimită „salutări tatălui dumneavoastră vitreg“. După o vreme, începu să facă mici redactări. Domnul Baudet îi găsea stilul „sobru și concis“ și o lăuda pentru asta. Încerca să o asigure adeseori cât de mulțumit era de colaborarea cu ea.

— Să scrii e, ca orice altceva, o chestiune de bun-gust – obișnuia el să declare –, iar bunul-gust nu se învață, îl ai sau nu-l ai.

Álex nu întârzie să-i propună să se alăture echipei editoriale. Ar fi avut propriul ei birou și s-ar fi văzut zilnic. Insistă asupra acestui ultim detaliu. Înainte de a accepta, Marta îi vorbi despre slujbă tatălui ei vitreg, care nu găsi nici un inconvenient în a se întâlni cu editorul și a semna contractul în numele Martei.

— E bine să lucrezi cât încă nu ești căsătorită, a fost de părere mama ei. Cu toate că, în ritmul ăsta, fata mea, o să te măriți cu un dicționar.

Munca zilnică la editură a fost prima mare schimbare din viața ei. Avea o masă în capăt, alături de alte fete, cu vedere către biroul lui Alejandro Baudet. Bineînțeles, locul fusese ales de către el dinadins și, pentru a-și duce planul la îndeplinire, o mutase pe una dintre secretarele de la departamentul de contabilitate. Tânărul editor îi zâmbea Martei ori de câte ori intra sau ieșea de la ședințe, uneori în timp ce-i primea pe cei mai buni autori ai editurii, care stăteau mereu cu spatele la ea și erau atât de izolați în crisalidele egoului lor, încât nu băgau de seamă că editorul lor suferea de un tic straniu la ochi. Martei nu-i venea să creadă că Álex era atât de nerușinat. Se înroșea, uneori râdea de una singură, își cobora privirea și încerca să se

concentreze asupra manuscrisului pe care-l citea. Era un joc între ei doi care ținea la distanță restul omenirii.

Încet, încet, teoria despre pisică se confirma. Marta nu mai era așa de nesuferită. Deși continua să fie diferită față de celelalte fete din editură și din lume. Trecuseră câteva luni de ocheade prin geam când se trezi cu altă propunere: ar îndrăzni să se ocupe de relațiile cu presa? Ar trebui să călătorească din când în când, să-i însoțească pe autori, să le distreze pe sfintele lor soții în timp ce ei se supuneau sesiunilor obligatorii de autografe, să organizeze cine și să se transforme, într-un fel, în mâna dreaptă a șefului ei. Marta primi – de data asta fără să șovăie ori să se consulte cu familia, și fără să aibă măcar vreme pentru asta. Se dovedi a fi activitatea visurilor ei, începutul celei mai fericite perioade din viața sa. Se descurca bine cu organizarea cinelor și a prânzurilor, ziariștii îi lăudau sinceritatea și stăpânirea de sine de care dădea dovadă, iar pe autori îi trata ca pe niște regi, mereu atentă la toate, păstrând mereu distanța corectă, mereu cu băgare de seamă ca nu cumva consoartele lor să se plictisească. Era desăvârșită.

Álex devenise cu totul dependent de ea. Nu voia să organizeze nimic și să meargă nicăieri fără Marta. Îi cerea sfatul în toate privințele. Obișnuia să spună că nimeni nu îl cunoștea mai bine ca ea (ceea ce începea să fie adevărat). Uneori chiar avea stranii crize de gelozie când ea se ocupa prea mult de un autor sau își sporea atențiile față de un editor străin. Fusese o perioadă prosperă pentru afaceri, care, în parte, se datora tandemului benefic format din Álex și angajata lui eficientă și care se termină brusc în dimineața în care, după o interminabilă sesiune de autografe cu autorul cel mai bine vândut al editurii, o cină extrem de lungă la un restaurant de lux și o peregrinare prin trei baruri diferite, Marta se trezi goală, într-un pat din hotelul Palace din Madrid, lângă șeful ei.

Fusese doar o slăbiciune, una singură, și și-o amintea ca pe unul dintre acele vise pe care le ai la începutul nopții. În dimineața următoare avea o mahmureală oribilă și o înfățișare și mai și, dar îi rămăsese suficientă luciditate pentru a face ce se cuvenea: își prezentă demisia chiar acolo, fără să se îmbrace măcar. Álex nu se simțea cu mult mai bine decât ea, dar se arătase rapid în reacții, răspunzându-i, în vreme ce se căznea să-și dezlipească pleoapele:

— Și dacă îți fac o ofertă pe care să n-o poți refuza?

— Nici una nu m-ar putea interesa după ce am căzut atât de jos, răspunse ea, demnă ca Maria Antoaneta în fața ghilotinei.

— Mărită-te cu mine!

Trebuia să recunoască: Álex era un adevărat campion al negocierilor in extremis.

Fixară nunta opt luni mai târziu, dar nu reușiră să o celebreze din

pricina nefericitei morți a mamei mirelui, subită și dureroasă. Încă o dată, destinul era surd la dorințele Martei. Logodna sfârși prin a se prelungi cu aproape doi ani față de ceea ce fusese stabilit, ani de care ea profită pentru a-și schimba din nou viața. O pregăti pe cea care avea să o înlocuiască la editură, o tinerică foarte arătoasă, proaspăt ieșită de pe băncile facultății, care vorbea patru limbi. Treptat, se întoarse la munca ei de corector și redactor, din nou de-acasă.

Reveni și la uitatul ei roman, care, citindu-l după atâta timp, nici nu i se părea că-i aparține, că e bun, că e gata de a fi publicat și că e, la urma urmei, un roman, așa încât hotărî să înceapă să îl rescrie încă de la primul capitol. Împrejurările erau acum mai bune: avea propria mașină de scris, cumpărată din salariu, nimeni nu-i mai stabilea programul ori vocația, iar nunta Olgăi o transformase în singura ocupantă a camerei, așa că putea lucra în voie. Însă, cu cât căuta mai mult cuvintele potrivite pentru a da naștere poveștii ei, cu atât mai mult ele își pierdeau strălucirea, ca și cum s-ar fi uzat tot mai tare la fiecare lectură. Erau zile în care să scrie însemna să lupte împotriva limitărilor și a frustrării personale. Alteori i se părea că personajele aveau o viață proprie, dincolo de ceea ce stabilea ea, și că luau hotărâri de capul lor. De parcă ar fi pus stăpânire pe poveste și ar fi scris-o fără să-i ceară părerea.

În pofida tuturor obstacolelor, izbuti să isprăvească romanul cu numai câteva zile înainte de nuntă. Voia să i-l ofere logodnicului ei, ca pe un dar cu semnificație specială pentru amândoi, și, pentru a izbuti acest lucru, munci fără odihnă în ultimele săptămâni. Ziua, la colaborările cu editura. Noaptea, la blestematul de roman. Nunta era cea mai mică preocupare a ei, pentru că familia lui Álex se ocupa de toate, ținându-i săptămânal la curent cu privire la noutăți pe mama și pe tatăl ei vitreg, care întotdeauna erau de acord.

Singurele decizii pe care le luase fuseseră cele legate de rochie. Mama ei îi dăruise o bucată de dantelă brodată, care o făcu pe croitoreasă să-și dorească să concureze cu veșmintele purtate de prințesa Sofia la nunta ei cu Juan Carlos, ținută cu câteva luni înainte. Pentru a încerca să o oprească pe croitoreasă și să o țină departe pe mama ei avea nevoie de hotărâre și de perseverență. Un efort mult prea mare, pentru care nu merita să piardă vremea. Se mărită împopoțonată cu o copie nereușită a rochiei princiare. La banchet asistară câțiva invitați din partea familiei ei prin alianță. Și astfel totul merse înainte, ca și cum n-ar fi existat alt drum.

Până când…

„Până când“ marchează limita a tot ce-i mai bun în viață, schimbările de direcție care trasează orice existență.

Cu câteva zile înainte de nuntă, un Álex spăsit, care părea sincer, îi mărturisi că făcuse „o greșeală de neiertat“. Ei, care era începătoare și

în aceste privințe, îi trebui o vreme ca să priceapă că greșeala purta nume de femeie – cel al tinerei și poliglotei ei înlocuitoare – și că era măsurabilă în bani: suma pe care viitorul ei socru o plătise pentru a o îndepărta pe fată din editură și din viața fericită pe care i-o dorea fiului său. Ar fi înțeles, îi spuse Álex, dacă, „date fiind circumstanțele“, ea nu ar mai fi vrut să se mărite cu el. Ar fi acceptat, cu umilință, să-și recunoască vina în fața mamei ei și a tatălui ei vitreg, scutind-o astfel de rușinea de a da explicații. Totul pentru a nu o face și mai nefericită, îi spuse. Și dacă, în pofida comportamentului lui rușinos, i-ar mai fi dat o șansă, îi jura pe ce avea mai sfânt că se căia sincer și că își învățase lecția. Pentru totdeauna, îi spuse. Și îi repetă asta de câteva ori, ca și cum el însuși ar fi avut nevoie să creadă în ce spunea.

Marta întrerupse acel discurs plin de căință doar pentru a formula, cu o voce profund nazală, o singură întrebare:

— Tu mă mai iubești?

La care Álex îi răspunse printr-un exagerat:

— Mai mult ca niciodată.

Așa că Marta îl ascultă, îl compătimi, îl consolă, îl crezu, îl făcu să sufere pentru douăzeci și patru de ore (ar fi preferat un termen mai lung, dar nunta îi presa), se bucură de aplicarea pedepsei și, până la urmă, îl iertă, din toată inima și, în același timp, pentru totdeauna (așa credea ea), ascultând de sfatul pe care i-l dăduse mama ei:

— Dacă nu ești în stare să-l ierți, nu te mărita cu el. Dar dacă îl ierți, fă-o cu adevărat!

Ziua nunții se scurse ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, cu câteva excepții notabile: socrul ei îi mulțumi cu lacrimi în ochi pentru „generozitatea incredibilă“ de care dăduse dovadă, iar Álex însuși se purtă cu ea ca un copil năzdrăvan care vrea să-și ascundă năzbâtiile.

În timpul valsului prin care mirii deschiseră dansul, Álex se împiedică fără să vrea și o călcă îngrozitor pe Marta pe picior. Trebui să-i vină în ajutor un medic care se afla printre invitați.

După cum se întâmplă de obicei, bazele a ceea ce avea să fie căsnicia lor fuseseră perfect stabilite încă din ziua nunții.

Romanul Martei nu ajunse niciodată să fie publicat. Álex îl citi – sau i-l dădu cuiva să-l citească, cine știe? – şi, după câteva luni, dădu verdictul:

— Îmi plăcea mai mult prima versiune.

Între timp, Marta pătrunsese, pe bună dreptate, în viața literară din Barcelona, în rolul ei de consoartă. Era o gazdă perfectă pentru a primi atât autori, cât și colegi din străinătate. Uneori făceau rezervare la câte un restaurant, dar lui Álex îi plăcea foarte tare să-i primească acasă. Așa că Marta începu să gătească. Era puțin ciudat că se descurca atât de bine, pentru că în realitate nu avusese niciodată ocazia de a pregăti o rețetă de una singură. Îndemânarea ei era rodul

multor ore de observație. De mică îi plăcea să le vadă lucrând pe bucătăresele mamei sale și își petrecea timpul liber în bucătărie, unde era mereu bine primită. Cu toate că avea și ceva talent, pe care se bucură să-l descopere și să-l cultive.

— În fond, să gătești e ca și cum ai scrie, începu ea să spună. Totul e o chestiune de bun-gust.

Câțiva dintre invitații la acele cine începură să glumească, spunând că rețetele erau opera unei profesioniste pe care Baudet o ținea ascunsă în bucătărie. Uneori o luau pe tânăra care ajuta la bucătărie – nelipsită, dacă invitații erau numeroși – drept adevărata autoare a cinei. Doar câțiva dintre obișnuiții admiratori ai Martei îndrăzneau să-i facă complimente. Dintre ei, cel mai asiduu era editorul italian Mario Spagnol, care cu două săptămâni înainte de a pleca de la Milano îi scria, făcând uz de o încredere și prietenie neascunse, cerându-i crochete, pateu de scorpie-de-mare sau tocăniță de fructe de mare. Tot Spagnol a fost cel care, după una dintre acele petreceri, în timp ce bea împreună cu Álex cafeaua, sorbind dintr-un coniac bun și încercând să prevadă cine se va afla în topul vânzărilor amândurora, se încumetă să spună:

— Ceea ce trebuie să publici tu sunt rețetele soției tale! *Ascoltami*, prietene! *So bene di cosa sto parlando*.

Mario Spagnol știa bine despre ce vorbea, pentru că el însuşi experimentase treaba asta publicând reţetele minunate şi practice ale soţiei sale, Elena, care se bucuraseră imediat de succes. Călăuzit de exemplul şi de sfaturile prietenului, Álex se hotărî să-şi încerce norocul. Pe vremea aceea, începuse să-l înlocuiască pe tatăl său în luarea deciziilor şi avea nevoie să găsească un mod de a demonstra că o putea face.

Să publice prima carte a Martei Viñó, ascunzând, desigur, faptul că era soţia lui, a fost una dintre primele şi cele mai reuşite mişcări ale sale. Se intitula *Ce avem de mâncare?* Era o carte de bucate concepută ca un manual uşor pentru casnicele fără experienţă. Mâncăruri tradiţionale, fără exotisme ori complicaţii, cu o notă extrem de vagă de modernitate şi un dram de pedagogie, în care principala noutate consta în folosirea aparaturii electrocasnice nou-apărute: mixer vertical, blender, maşină de tocat… Cât rafinament! Avu drept subtitlu: *Reţete care nu dau greş niciodată* şi apăru pe piaţă cu puţin înainte de Târgul de Carte de la Madrid din 1966. Se bucură de un succes imediat. A fost reeditată în mai puțin de două săptămâni, și numai un an mai târziu fuseseră publicate douăzeci și patru de ediții. Marta, atât de puțin dornică să fie în centrul atenției, se transformă dintr-odată într-un fel de celebritate națională. Nu exista casnică să nu aibă cartea ei sau să nu-i urmeze sfaturile întru totul. Chiar doña Carmen Polo de Franco cumpără mai multe exemplare pentru a le

dărui celor trei membri ai gărzii civile care găteau pentru familia ei la palatul El Pardo, ca să vadă dacă învățau ceva și dacă Generalul reușea să mănânce și altceva în afară de pâine cu brânză. Trebuie să fi funcționat, pentru că la scurtă vreme soții Franco țină să o invite pe Marta la prânz, dornici să o „cunoască pe autoarea pe care o admirau atât de mult“, se spunea în scrisoarea cu antet oficial. Marta refuză invitația imediat, dintr-un singur motiv: detesta să fie cunoscută ca autoare a unei cărți de bucate, oricât de mult succes ar fi avut aceasta. Dacă ar fi fost invitată ca romancieră (lucru cu totul imposibil), fără îndoială că ar fi acceptat. Deși trebuia să recunoască faptul că era mult mai realist să și-l imagineze pe Franco discutând despre sosuri de legume decât despre literatură.

Cu toate astea, Marta continua să gătească pentru invitații ei la fel ca înainte, doar că acum Álex se împăuna mai tare.

— Și eu care căutam prin toată lumea găina cu ouăle de aur, fără să știu că o aveam în casă.

A doua carte îi dădu mai multă bătaie de cap. Ea nu era o profesionistă, singurele ei merite fiind meticulozitatea și dorința de a învăța, și nu cunoștea atâtea rețete infailibile. Álex își liniști soția angajând câțiva profesori de la școala hotelieră din Madrid pentru a o ajuta să aleagă și să pregătească felurile de mâncare. A fost publicată doar câteva luni mai târziu și se intitula *Ce altceva mai avem de mâncare? Noi reţete care nu dau greș niciodată*. După cum era de așteptat, avu la fel de mare succes ca prima. Marta începu să participe la târgurile de carte pentru a da autografe. Peste tot o așteptau cozi lungi formate din femei care voiau s-o cunoască, toate îi mulțumeau pentru claritatea rețetelor, pentru trucurile de a folosi mâncarea rămasă sau pentru modul în care le făcuse să scape de teama față de aparatele electrice. Multe veneau însoțite de soți surâzători, care-i povesteau cât de bine mâncau datorită ei. Cărțile ei se epuizau din stoc oriunde mergea. Nu se întâmplase ceva asemănător de când marchiza de Paraberre publicase, cu câțiva ani înainte de război, *Bucătăria completă*.

Pentru al treilea succes – *Ce avem la desert? Rețete de patiserie care nu dau greș niciodată* –, Marta avu parte de ajutorul câtorva cofetari de mare renume (care fuseseră plătiți pentru a rămâne în anonimat). Numai că, de data asta, abia dacă reuși să participe la redactarea ei, fiindcă era foarte ocupată să țină conferințe și să facă prezentări. Cartea se vându ca pâinea caldă, cum era de așteptat, imediat după publicare.

În timp ce Marta se transforma, după cum se întâmplă de obicei, în ceea ce toți credeau că este, iar jurnaliștii începeau să-i bată la ușă, o echipă de bucătari îi scria următoarele cărți, care aveau să ajungă în topul vânzărilor, de fiecare dată tot mai îndepărtate de spiritul

original, despre care câte un critic iubitor de hiperbole ajunsese să spună că „salvaseră căminele spaniole de fiertura zilnică“. În acea perioadă, începu să colaboreze cu revista *Lecturi*, unde publica o rețetă săptămânal, și cu Radio Barcelona, unde întemeie și conduse „Studioul Martei Viñó: primul studio gastronomic al radiodifuziunii spaniole“.

Colaborările radiofonice o ajutară pe Marta să redevină stăpână pe situație. Ea, și nu altcineva, era cea care alegea și redacta sfaturile, ca răspuns la întrebările ascultătorilor. Săptămânal, postul de radio îi aducea scrisorile primite – sute –, iar ea alegea șapte, cele pe care le putea rezolva în spațiul de emisie de care dispunea. Femei disperate că nu le ieșeau ouăle prăjite, sau că li se fărâmițau crochetele, ori că nu reușeau să săreze exact cât trebuie codul. Redacta soluțiile acordând mare importanță tuturor problemelor și chiar și ascultătoarelor: „Dragă prietenă, oul trebuie sărat întotdeauna după ce-l prăjești, pentru că sarea face uleiul încins să sară și ne putem arde. Mai mult, dacă o adăugăm la final, controlăm mai bine solnița și nu depășim cantitatea optimă. Deși cel mai important e să nu ne îngrijorăm. Am convingerea că foarte curând o să vă iasă un ou prăjit perfect, cu marginea crocantă, albușul închegat și gălbenușul lichid, care va merita laudele oricui îl va vedea și gusta“. Totul cu profesionalism, respect față de publicul ei și o bunăvoință cu accente materne. Răspundea și la scrisorile care nu puteau fi difuzate. Existau doi redactori care lucrau cu normă întreagă în acest scop, iar ea îi supraveghea, luând fiecare caz în parte.

S-ar fi putut ajunge la concluzia că, în această privință, Marta Viñó fusese o invenție a lui Álex. El fusese cel care o transformase în autoare de cărți de bucate, nu în romancieră. Și nu într-o autoare oarecare, ci într-un autentic star, care făcea senzație ori de câte ori își dădea cu părerea despre prăjeli, gazpacho sau tocături. Un personaj care adusese o schimbare majoră. Iar Marta, care avea o fire practică, se hotărî să se resemneze și să profite de ocazie, ca să învețe. Detesta ideea de a fi o impostoare, oricât de puțin părea că îi pasă de asta soțului ei. Voia să obțină lucrurile prin merite proprii. Așa că făcu diferite cursuri cu cei mai buni bucătari din acea vreme – chiar Álex o duse la Lausanne și la școala Le Cordon Bleu de la Paris, făcând ceea ce considera a fi o investiție pentru viitor –, se înscrise la primul curs oferit de nou-înființata școală hotelieră de la Girona și purtă corespondență chiar cu frații Troisgrois, cu marele Paul Bocuse sau cu câțiva colegi de generație dispuși să revoluționeze totul pornind din bucătăria lor, ca bunăoară Juan María Arzak. De asemenea, stabili relații mai strânse cu Elena Spagnol, cu care împărtășea anecdote, trucuri și, mai cu seamă, o autentică prietenie. Într-un cuvânt, învățăcât putu, munci mult și obținu rezultate bune din ambele activități.

Din toate câte se petrecuseră după ce se transformase într-o

bucătăreasă faimoasă, cea mai importantă pentru ea fusese relația cu ascultătorii ei. Se dovedi a-i oferi un imbold neașteptat, insuflându-i o încredere pe care nu o avusese niciodată. Modul în care era privită și în care lumea avea încredere în ea îi schimbă, încetul cu încetul, imaginea despre sine. Ca și cum faptul că le era utilă altora i-ar fi dat o valoare nesperată. Într-o bună zi, descoperi că avea suficient curaj pentru a face încă un pas, unul pe care Álex nu-l organizase, nici nu-l prevăzuse, și pe care nici măcar nu-l aproba. Voia să deschidă un restaurant. Era dispusă să încerce, să lucreze din răsputeri. Dacă eșua, avea să ceară ajutor sau să-și recunoască greșeala. Dacă nu, ar fi avut în sfârșit un proiect care să-i aparțină cu totul, ca acela al sărmanului ei roman răposat. De data asta era dispusă să meargă până la capăt, fără să cedeze. Nu trebuia decât să găsească ocazia și momentul. Pe atunci nu putea bănui că nu aveau să întârzie să se arate, sub forma unei moșteniri. Nici că atelierul murdar căruia, când era copil, nu îndrăznea să-i treacă pragul va ajunge scena unde visul ei va deveni realitate.

Marta tocmai băgase cele trei sticle de Monopole în frigider când se auzi un tunet care făcu să se cutremure pământul sub ea. Lumina electrică pâlpâi vreme de câteva secunde.

— Avem lumânări? întrebă Lidia, care isprăvea de aliniat gogoșelele, de-acum umplute, pe un platou.

— Sper că nu va fi nevoie să le folosesc, răspunse Marta în timp ce supraveghea rațele, două la număr, pârlite, legate, condimentate, unse cu untură și gata să fie băgate în cuptor. Când poți, curăță perele și pune-le la fiert cu apă și lămâie. Numai cinci minute, să nu se înmoaie prea tare.

— Da, șefa.

Răsună un al doilea tunet. Luminile pâlpâiră din nou, dar își reveniră. Era în jur de șapte.

Olgăi nu-i plăceau furtunile. Căpșorul ei perfect coafat apăru în ușa bucătăriei.

— Te pot ajuta cu ceva?

— Știi să cureți pere?

— Bineînțeles.

— Atunci vino-ncoace. Marta îi dădu fructele și un cuțit. Ai grijă, e ascuțit!

Olga luă prima pară și începu să-i dea coaja jos cu mai multă îndemânare decât s-ar fi așteptat cineva. Medalioanele de la brățara ei zornăiau. Ea se încrunta și scotea puțin limba.

— Ce emoție! Gătesc! Când bubui alt tunet, Olga tresări și spuse imediat: Preasfântă Fecioară!

Marta o privi fără să-i vină a crede: era ca și cum ar fi văzut-o din nou pe mama ei. Același păr ondulat, șaten-închis, aceeași atitudine de

aristocrată de viță veche, care le făcea mereu să pară nelalocul lor în locurile unde se muncea. Nici una din ele nu se născuse pentru a se murdări sau pentru a-și strica manichiura. Marta, înlemnită în fața surorii sale, vrând să curețe perele rămase, simți deodată că ducea în spate toată istoria ei.

Tatăl ei, pe jumătate artist și pe jumătate nebun, despre care era interzis să se vorbească. Apartamentul din strada Pérez Galdós, unde nu se mai întorseseră. Întâlnirile secrete ale prietenilor cu preocupări comune – toți alpiniști, toți de stânga – la care se vorbea franțuzește, se bea mult vin la carafă, era binecuvântată Republica, era blestemat Franco și erau urzite conspirații. Marta își amintea foarte bine de acele întâlniri. Mama ei râdea împreună cu alte femei; nu existau diferențe între ele, se înțelegeau foarte bine. Vorbeau despre Rusia, despre artă, despre muzică. Spuneau lucruri pe care nimeni nu îndrăznea să le rostească și pe care le-ar fi tăgăduit câteva secunde mai târziu. Erau fericiți.

Apoi, accidentul. O coardă prost făcută, o escaladare ca atâtea altele, dar diferită, pentru că se sfârși printr-o tragedie. Trei bărbați în floarea vârstei, trei văduve, cinci copii fără tați. Grupul care se dezintegră și care dintr-odată nu mai avea nimic de sărbătorit, și cu atât mai puțin de tăifăsuit. Visurile, luptele, conspirațiile se dizolvară în neant. Erau anii cei mai negri ai dictaturii. Nu era nimic de făcut, nimeni la care să poți apela. Pentru gemenele Viñó, acesta fusese începutul unui drum întunecat. Aveau doisprezece ani, mama lor, abia treizeci și patru, lipsindu-i cu totul vocația de văduvă. Era o femeie pragmatică, dar neînzestrată cu talentul de a supraviețui singură. Rochiile vechi, pantofii uzați, foamea. Promisiunile la lumina lumânării.

— O să vă scot din asta, fetelor. O să purtăm din nou rochii frumoase și vom avea iarăși bucătăreasă, vă făgăduiesc.

Mama lor își schimbă prietenii, cartierul, ideile, pielea. Ele nu întrebară niciodată unde îl cunoscuse pe tatăl lor vitreg. Nu făceau parte dintr-o generație obișnuită să pună întrebări. Lucrurile se întâmplau pur și simplu, fără să fie nevoie de explicații. Uneori fără sens, alteori împotriva logicii, dar era totuna.

Deodată, absențele mamei, verile petrecute la internat, acele călătorii la care nu fuseseră invitate și apariția acelui bărbat chel și cenușiu, care vorbea puțin și le trata ca și cum n-ar fi locuit în casa lor.

Ori de câte ori suna cineva la ușă, mama ei tresărea la fel cum o văzuse pe Olga făcând acum. Apoi, era neliniștită până când fata în casă venea cu informații: un încasator, poștașul, care venea să ceară darul pentru sărbătorile de iarnă, portarul, care strângea gunoiul… Odată zisese:

— Un domn care greșise ușa.

Mama o interogase: unde se ducea, cum era, ce spusese, care fuseseră, cu exactitate, cuvintele lui? Fusese agitată toată ziua și abia dacă se atinsese de mâncare.

Într-o zi, un vecin o întrebă, în prezența fiicelor sale:

— Dumneavoastră de când sunteți falangistă?

La care mama răspunse instantaneu, apărându-se:

— Eu? Dintotdeauna…

Tatăl lor vitreg era falangist, militar, erou de război, șchiop, slut, chel și bogat. Un bărbat care vorbea puțin și nu asculta mai deloc. De privit, privea, asta da. Observa multe. În fond și la urma urmei, nu era nimic de zis, trăiau vremuri în care totul era foarte clar. Ideile nu contau pentru nimeni. Ceea ce conta era să mănânce în fiecare zi și să-și facă câte o plăcere din când în când. Dintr-odată, toți se întrebau împotriva cui naiba luptaseră cei care câștigaseră războiul. Dacă nici nu mai existau roșiii! Dacă erau toţi oale şi ulcele!

Odată o văzură pe stradă pe văduva altui alpinist mort în acel nefast accident care le lăsase orfane. Mama lor spusese:

— Să traversăm pe trotuarul celălalt, fetelor.

Dar ea le văzuse și le strigase pe nume. Mama grăbise pasul, prefăcându-se că nu o recunoaște.

— Să nu-i spuneți nimic tatălui vostru vitreg, le implorase cu o voce tremurătoare. Făgăduiți-mi!

De la nunta mamei lor cu domnul cel chel rămăsese o singură fotografie, în care mirii aveau fețe foarte serioase. Ea purta un taior alb, iar el, uniforma militară. Nu existaseră invitați, nici petrecere, iar Marta bănuise mereu că nici noaptea nunții. Era o căsătorie de conveniență pentru amândoi, fără dragoste, fără dorință, fără tandrețe, fără pat comun, fără cuvinte, fără nimic. De la conveniență nu așteptau decât partea practică. Ea conducea casa, el le ocrotea. Ea era un bun administrator, el avea bani. Un tandem perfect pentru o viață tristă.

Marta detesta să vorbească despre acea perioadă. Și despre tatăl ei vitreg. Dar disimula acest lucru. Amândouă surorile se purtau ca și cum nici o amintire nu le-ar fi durut. Mai bine așa, mult mai practic. La ce bun să-ți amintești, dacă trebuie să trăiești? Amândouă învățaseră asta de la mama lor și era un lucru liniștitor. Măcar în această privință ea și sora ei erau de acord.

Fulgeră. Lidia calculă secundele care rămâneau până la bubuitul tunetului și făcu observația, cu privire la furtună:

— Se tot apropie.

— Mă duc să văd ce masă pregătim, spuse Marta, ieșind din bucătărie și totodată din amintirile ei.

Chiar și acum, când era gata să fie inaugurat oficial, restaurantul

continua să i se pară un vis. Când se uita la salonul modern, la mesele aranjate, la canapele, avea o senzație necunoscută și plăcută, se simțea norocoasă. Acolo, totul îi aparținea, de la cel mai neînsemnat detaliu dintr-un meniu care reprezenta o combinație între rețete clasice și mâncare sofisticată până la ultima linguriță pentru desert. Pentru prima oară avea convingerea că va veni o zi când va fi foarte fericită.

Tresări când dădu peste o femeie care se oprise în mijlocul salonului. Se vedea de la o poștă că era însărcinată după burta atât de umflată, încât parcă urma să nască în chiar seara aceea. Plete roșcate, bogate. Purta o fustă lungă cu imprimeuri, ținea într-o mână o eșarfă, un pardesiu în cealaltă, și o poșetă enormă îi atârna pe umăr. Transpira și părea să aibă nevoie de un loc unde să se așeze.

— Am lăsat la intrare umbrela. N-am găsit nici un suport, o informă nou-venita.

Marta se pregătea să-i spună că restaurantul era închis, când femeia adăugă:

— Știu că am ajuns cam devreme.

Marta înțelese. Sau poate nu pe de-a-ntregul. Imaginea nu se potrivea cu amintirile ei, nici cu așteptările.

Cealaltă își dădu seama că era nedumerită și o lămuri:

— Marta, sunt Lola, nu mă recunoști? Mă rog, pe atunci eram Lolita. Am fost colege de cameră la internatul mănăstirii pauline.

Marta se lumină dintr-odată. „Sigur, are aceiași ochi!“ se gândi. Și spuse primul lucru care-i veni în minte:

— Cum era să te recunosc, dacă ești roșcată?!

Lola

— Pleci deja? se auzi vocea lui Andrés din salon. La televizor străluceau culorile mirei de reglaj și se auzea orchestra lui Johnny Miranda. Vrei să merg cu tine?

Lola aruncă o privire pe fereastra din antreu. Era ora șapte și ploua cu găleata. Nu avusese în vedere asta, dar putea aștepta să se mai potolească ploaia; avea destul timp. În acea clipă, un tunet făcu geamurile să vibreze.

— O să aștept puțin, poate se mai potolește, spuse ea.

— Vrei să te duc cu mașina? insistă vocea lui Andrés.

— Nu. Prefer să merg pe jos.

— Să mergi pe jos? Pe vremea asta?

— Sau poate iau un taxi.

— Ți-e rușine să fii văzută cu mine?

— Haide, nu fi prostuț!

— Iar tu nu mă mai trata ca pe un copil!

— Bine.

— Nu sunt copil. Am nouăsprezece ani.

— E-adevărat. Nu ești.

María Dolores Puncel Farrús se hotărî să aștepte în salonul unde se afla pianul și unde-și aștepta elevii. Se așeză pe banchetă, lăsă poșeta și umbrela jos, pe covor. Capacul era ridicat, și claviatura, la vedere. Pe pupitru, partitura *Impromptu* a lui Chopin, pregătită ca o piesă de decor. Era un pian vechi, nemțesc, din lemn negru, străjuit de sfeșnice. Îi aparținuse tatălui ei.

Se certă singură: „Nu începe, că ne cunoaștem. Nu începe să te învârtești în jurul aceluiași subiect. A trecut foarte puțin timp. Nu gândești limpede“. Pauzele pe care trebuia să le facă în ultima vreme îi dădeau de gândit și nu-i picau bine. Nu mai reușea să doarmă noaptea, deși pentru asta nu erau vinovate numai gândurile. Dar aveau și ele contribuția lor, bineînțeles. Noaptea, toate problemele par mai complicate. Restul ține de temperatură și de sarcină.

Nu voia să se gândească la tot ce-i trecea prin minte. Uneori fiindcă era prea curând, iar alteori i se părea prea târziu. Simțea mereu o apăsare pe piept, de care nu știa cum să scape. Vinovăția, se gândea ea, pentru că de ani de zile încetase să se mai teamă de păcat, de osânda veșnică, de judecata de apoi și de toate acele prostii răzbunătoare și artificiale care le fuseseră inculcate de mici fetelor din generația ei. Șarpele care intră pe gură pentru a devora păcatul nemărturisit.

Ca și cum n-ar fi avut suficiente bătăi de cap, mai era ceva, un fapt trivial, nici măcar un inconvenient, care-i tulbura liniștea de câteva zile. O scrisoare. O primise marți, ascunsă printre plicurile pe care i le adusese sus, cu pași înceți, portăreasa. „Azi n-au venit doar facturi“, îi spuse acea femeie cumsecade, în capot, oprită pe penultima treaptă, cu mâna sprijinită pe genunchi, gâfâind. În timp ce o citea, i se păru atât de absurdă, încât se gândi s-o arunce la gunoi. Ar fi trebuit s-o facă.

Era scrisă de mână, cu stiloul, cu cerneală neagră şi caligrafie clară. Poate prea clară. Era scrisul cuiva care se străduiește să scrie frumos. Ca un elev silitor. În dreptul expeditorului, o singură inițială: S.

O băgase în buzunar pentru că nu voia s-o vadă Andrés. O scoase și începu s-o recitească. Pentru a nu știu câta oară:

> Dragă Lolita,
> Iartă-mă, înainte de toate, pentru că îți trimit această scrisoare, pe care o tot scriu de douăzeci de ani încoace. De fiecare dată am aruncat-o la gunoi. Sper că acum voi avea curajul de a o pune la poștă. Vom vedea.

Lolita. Nici Lola, nici Dolores, nici María Dolores, câte un nume pentru fiecare etapă a vieții ei sau, poate, pentru fiecare persoană pe care o întrupase de-a lungul anilor. Lolita. Când totul era încă posibil.

> Ultima dată când am stat de vorbă mult, pe îndelete, a fost la nunta prietenei tale Nina, pe 7 noiembrie 1953. Pe urmă ne-am mai intersectat de câteva ori, ca din întâmplare, o dată de Crăciun, la catedrală, și încă o dată la concertul Beatles. Ambele întâlniri au părut întâmplătoare, dar nu au fost. M-a ajutat prietena ta Nina, cred că-i era milă de mine. Până m-a făcut să-mi dau seama că pierdeam vremea cu tine, pentru că tu nu erai îndrăgostită de mine și, probabil, nici nu vei fi vreodată. Îmi amintesc foarte bine concertul Beatleșilor de la Monumental. Cum l-aș putea uita? A fost o noapte istorică. 3 iulie 1965. Ultima oară când te-am văzut. Voi aveați alte planuri, iar eu am fost un idiot. Mi-a lipsit curajul de a rămâne. Cât sunt de ridicol, nu-i așa? Să mă căiesc pentru ceva ce n-am făcut în urmă cu șaisprezece ani. Cine știe ce aș fi reușit să fac dacă n-aș fi plecat?!

Concertul Beatles de la Barcelona. Niciodată un spectacol nu fusese atât de așteptat, nu iscase atâtea critici, atâta teamă. Presa de specialitate – numai așa nu era – îi numea „păroșii“, „lățoșii“. Despre muzica lor nu vorbea nimeni și nici nu se putea vorbi. Aici, lumea încă mai credea că Dúo Dinámico era modern. La conferința de presă pe care o dăduseră cei patru englezi înaintea concertului, ziariștii nu puseseră decât întrebări stupide: „Vă place soarele din Spania?“, „V-ați

căsători cu o spanioloaică?“, „Nu vă tundeți din lipsă de chef, sau de bani?“.

— Ce țară amărâtă! spunea Nina, suspinând.

Cu câțiva ani în urmă, autoritățile le interziseseră lui Bill Haley și His Comets – americani din Pennsylvania, rockeri în stilul lui Elvis – să concerteze la Barcelona, pentru că, în trecerea lor prin Madrid, detectaseră „un exces de revoltă tinerească“ în rândul publicului. Toată lumea se aștepta să se întâmple la fel și în cazul Beatleșilor. Mai era numai o săptămână până la sosirea formației și autorizația oficială încă nu venise. Nu se puteau pune afișe, nici difuza anunțuri publicitare, marele eveniment atârna de un fir de ață. Impresarul artistic nu mai dormea nopțile gândindu-se la falimentul care-l aștepta dacă, în cele din urmă, i-ar fi fost refuzate autorizațiile pentru concert.

Dar se întâmplă ceva neașteptat. Regina Elisabeta II a Marii Britanii se hotărî să-i decoreze pe cei patru Beatleși cu Marele Ordin al Imperiului Britanic. Își primiră medaliile pe 12 iunie 1965, cu doar trei saptămâni înainte de data stabilită pentru concertele spaniole. În țara lor, lorzii se supărară foarte tare pentru această distincție – pe care, până atunci, nu o primiseră decât dirijori cărunți, tenori celebri și compozitori de simfonii –, dar în Spania fusese mană cerească. Autoritățile ajunseră la concluzia că nu era bine să-i disprețuiască pe prietenii reginei Angliei. Le îngăduiră, scrâșnind din dinți, să intre în țară cu o săptămână înainte, pentru a evita un conflict diplomatic. Așa că Beatleșii susținură concerte în principalele orașe spaniole, în zile consecutive, vizitară Jerez[5] însoțiți de impresarul lor, Brian Epstein – care era prieten și admirator al Cordobezului[6] –, li se păru grozav să cânte în arenele pentru coride, unde se bucurară de succes, se distrară pe cinste și se întoarseră în țara lor având, pare-se, destule de povestit.

5. Oraș din Andaluzia, Spania, considerat cetatea flamencoului, a sherry-ului, a cailor și a motocicletelor. (N. red.)

6. Manuel Benítez Pérez, zis Cordobezul, este un celebru toreador spaniol.

Nina știa toate astea pentru că impresarul era șeful ei și pentru că ea însăși se ocupase, în mare parte, de pregătirea ședeirii celor patru la Madrid și la Barcelona. Nu putuse merge la concertul de la Madrid, dar obținuse două bilete, dintre cele mai scumpe, pentru cel de la Barcelona. Costau două sute de pesete fiecare. Cum în acea perioadă nu avea iubit, o invitase pe Lolita să meargă cu ea.

— O să ne distrăm de minune, ai să vezi, îi spusese când o sunase pentru a-i da vestea.

— Dar eu nu le știu cântecele. Nu e genul de muzică pe care s-o ascult, se scuză, convinsă că ar fi putut găsi pe cineva mai potrivit care să o însoțească.

— Înțeleg, dar, din păcate, Liszt și Beethoven nu sunt disponibili, glumi Nina. Ne întâlnim în față la Monumental, la opt. Haide, n-am

mai ieșit împreună de-o veșnicie.

Nina avea dreptate. Trecuse o veșnicie.

La concert domnea o atmosferă foarte ciudată, de eveniment cu caracter excepțional. Agenții poliției franchiste erau peste tot, se spunea că inclusiv în public, deghizați în civili. Oamenii strigau ca nebunii, cuprinși de emoție. Atât de tare, încât, în prima parte a spectacolului, abia dacă se auzea ce cântau formațiile, întâmpinate cu huiduieli și fluierături. Prezentator era Torrebruno, pe care mulți nu îl considerau cea mai bună alegere (și se prea poate ca și el să fi fost de acord). Începură prin a-l insulta și sfârșiră prin a-i aprecia priceperea, pentru că dădu dovadă de ea. Aproape nimeni nu auzi ce cânta Orquesta Florida. Când interpretul (nici liric, nici folcloric) Michel îi acompanie, cântând *Granada*, se iscă scandal. Dar cei mai huiduiți au fost Los Shakers.

— De ce se supără? întrebă Lola, care nu pricepea nimic.

— Pentru că-s madrileni, presupun. Nina ridică din umeri. Aici se întâmplă mereu la fel.

Cu Beat Chics – „Beatleșii feminini", strigă Torrebruno atunci când le prezentă –, spiritele se mai liniștiră. Cei de la Sírex se văzură deja întâmpinați cu entuziasm și aplauze.

— Normal, ăștia sunt catalani, îi explică Nina. Cântărețului, care se numește Antonio Leslie, i se spune aici „Anxoveta".

După o pauză de douăzeci de minute, sosi și marele moment. Lumea fremăta de nerăbdare. O tânără admiratoare era atât de emoționată, încât leșină când îi văzu apărând pe scenă. Și iată-i: Paul, John, George și Ringo. Începură cu *Twist and Shout*. Paul McCartney rosti câteva cuvinte – foarte puține – în spaniolă, pentru a prezenta cântecele. Oamenii înnebuniră ascultându-le pe cele mai cunoscute, deși aproape nimeni nu înțelegea versurile. Nina, da. Nina știa engleză și făcea traducere simultană, în timp ce publicul nu era capabil să lălăie decât „yee, yee, yee". Ceea ce se întâmpla era perceput ca un fenomen straniu într-o țară atât de rămasă în urmă.

— Știi că oamenii ăștia vând în Spania mai multe discuri decât numărul de pick-upuri existente? îi povesti Nina prietenei sale. Se estimează că la noi sunt vreo două mii de pick-upuri. Ei vând cam trei mii cinci sute de discuri. Nu-i așa că e amuzant? Suntem o țară de nebuni!

Erau puțin abțiguite. Băuseră câte trei beri fiecare, fără să se oprească din dansat. Pe tot parcursul concertului avură senzația că se aflau pe altă planetă. Când, după patruzeci și două de minute și douăsprezece cântece, cei patru din Liverpool făcură un pas în spate și se înclinară în fața publicului, Nina spuse:

— Haide să-i salutăm.

Oamenii îi strigau pe nume – pe Paul și pe John –, voiau mai mult.

Nu mai isprăveau cu aplauzele, cu ovațiile. Polițiștii franchiști deveneau nervoși.

— Poate mai cântă unul, la cererea publicului, spuse Lola ingenuă.

— Nu vor exista bisuri, răspunse Nina, foarte sigură pe ea, deoarece cunoștea clauzele semnate de Epstein și de șeful ei. Vino înăuntru. Și spune-i, te rog, plicticosului ăsta să înceteze să te mai urmărească, sau să ne viziteze altădată.

Plicticosul era Sebas. Se învârtea în jurul lor ca un satelit, de o bună bucată de vreme. Părea puțin neghiob. Mai avea multe de învățat în materie de seducție.

— Ar fi mult mai bine dacă aţi veni cu mine, le spuse tânărul, grăbit, uitându-se în jur. Mi-a zis un polițist că se lasă cu scandal și să vă duc acasă, că e primejdios pentru niște fete să rămână aici.

— Sebas dragă, noi, „fetele“, avem douăzeci și opt de ani. Ne-am șters de multișor cașul de la gură! i-o trânti Nina.

Lola se distra cu Nina. Spunea lucrurilor pe nume. Era atât de aspră, încât uneori îi era rușine să iasă cu ea. Era, în același timp, una dintre cele două prietene ale ei (cealaltă era Mercedes) și, bineînțeles, cea mai veche relație din viața sa, în afară de unchiul ei.

— Preferi să rămâi cu prietena ta în loc să mă lași să te conduc acasă? o întrebă Sebas, profund mâhnit.

Lola îi răspunse cu cea mai mare sinceritate de care era în stare:

— Noi doi o să ne întâlnim altădată.

Și schiță un zâmbet care putea fi interpretat ca un adio, un pretext sau o consolare.

În realitate, nu avea nici un interes să-l revadă. Faptele confirmară acest lucru: nu se mai văzură de-atunci.

— Haide, Lola, ce mai aștepți? o strigă Nina.

Lola zâmbi și plecă.

Francisco Bermúdez, impresarul artistic, le lăsă să intre în infirmeria de lângă arena pentru coride, unde fusese amenajată zona de relaxare. Era întinsă o masă pentru mâncarea adusă de o firmă de catering și alta pentru băuturi. Mai ales cola, deși văzură și câteva sticle cu băuturi alcoolice. Mișuna multă lume pe-acolo, cu toate că accesul era extrem de limitat: personalul indispensabil, lucrătorii de la arenă, angajații agenției de impresariat artistic și câteva rude sau prieteni extrem de norocoși. Lola și Nina așteptară acolo, ciugulind câte ceva. Bermúdez era euforic. Totul mersese mai bine decât își imaginase.

Deodată, îl văzură venind pe Paul, cu bretonul, cu ochii rotunzi și cu zâmbetul lui. Lolei i se păru foarte simpatic. Nina li se adresa celor patru spunându-le pe nume: *Hello, Paul, how are you? Ringo, come here, you have another photo shoot! Is everything OK in the hotel? The catering? The rooms? Please, let me know if not. John, please, please, come here with me!* [7]

7. Bună, Paul, ce mai faci? Ringo, mai ai o ședință foto de făcut! Cazarea e-n regulă? Dar mâncarea? Camerele? Vă rog să-mi dați de știre dacă nu e OK. John, te rog, te rog, vino încoace! – în engl., în orig. (N. red.)

Prietena ei o prezentă celor patru:

— *This is Lola, my friend. She's a piano player*, le spuse și se întoarse spre ea. Le-am zis că ești pianistă.

— Vai, termină! Ce rușine! murmură Lola.

Lola se simți minunat. Cel mai simpatic era Paul, dar John i se păru cel mai inteligent, poate și cel mai timid. Părea destul de distant, ca și cum s-ar fi crezut deasupra celorlalți, sau ca și cum s-ar fi gândit necontenit la altceva. Poză foarte serios, cu șapca lui albă pe cap, strângându-le foarte tare pe după talie. Oamenii treceau pe-acolo neîncetat și toți îi priveau. Dar ei erau fericiți, relaxați, în elementul lor. Cu trecerea anilor, scena aceea avea să i se pară ireală Lolei, genul acela de miracole pe care le înfăptuia Nina cu dezinvoltura ei, oriunde se ducea. În acele momente, Lola o admira mai mult ca niciodată. Oamenii admiră cel mai mult la cei din jur ceea ce le lipsește lor.

— *I can read palms*, îi spuse Nina lui Paul McCartney, cu tupeul ei obișnuit. *Would you…*?

— *Really*? vru să știe acel Beatle și îi arătă palma. *Go ahead!*

— Ce zice? întrebă Lola. O să-i citești în palmă?

— Da, răspunse Nina și, când începu, exclamă: *Wow! My God! You have the longest life line I've ever seen!* Nina părea foarte impresionată. *You'll live to, at least, the age of eighty or ninety. Trust me!* Și se întoarse spre Lola. Îi ziceam că o să trăiască cel puțin până la optzeci sau nouăzeci de ani și că niciodată n-am văzut o linie a vieții ca a lui.

Chiar atunci trecea pe-acolo John, și colegul lui îl strigă:

— *Hey, man, come here. This girl can read your palm. Let's have a look at your future!*

Dar John răspunse printr-un gest disprețuitor și trecu mai departe. Se încheie și prezicerea, printre râsete. Starurile aveau să plece să se odihnească, sau să facă ce voiau, la hotelul lor de pe Gran Vía.

Cele două prietene se mai învârtiră o vreme pe-acolo, înainte de a merge acasă. Bermúdez se apropie zâmbitor, transpirat.

— Luați o cola, îi spuse Ninei, e din partea mea.

Dar ea răspunse:

— Urăsc cola. Nu mă întrebați de ce.

Nina se grăbi să facă prezentările. Zise:

— Ea e Lolita, prietena mea. E pianistă. Domnul acesta este șeful meu.

— Mai bine Lola, o corectă ea.

Erau câțiva ani de când respingea diminutivul cu seninătate. La douăzeci de ani îl detesta, fără să stea pe gânduri.

— Da, Lola e mai bine, se arătă de acord Bermúdez înainte de a

întreba, mereu pe față: Pianistă? Țineți concerte?

— De fapt, sunt profesoară de pian. Dau ore particulare.

— Aha! Bermúdez își pierdu interesul. Dacă nu vreți cola, luați-vă altceva. O să rămână multă băutură, e păcat.

Încă mai avea de făcut un lucru important: să-i scoată pe băieți de-acolo în siguranță. În alte părți avuseseră loc incidente, atacuri ale admiratorilor, episoade neplăcute. Bermúdez nu voia să fie părtaș la așa ceva. Era hotărât să-și consolideze prestigiul prin acele două concerte.

Închiriase două Cadillacuri identice și le parcase afară. Unul, lângă intrarea principală a arenei pentru coride, unde se adunase o adevărată mulțime de admiratori și unde poliția franchistă începuse să-și facă treaba. Celălalt, în spate, pe unde nimeni nu se aștepta ca trupa să iasă. Era o altă strategie a acestui vulpoi bătrân, pusă la cale pentru a evita problemele. În doar câteva minute, cei patru părăsiseră discret arena, se urcaseră în mașină și dispăruseră.

Fotografiile. Voia să le găsească. Nina i le trimise la doar câteva săptămâni de la noaptea cu pricina, într-un plic al producătoarei și cu o notiță care suna așa: „Data viitoare, Beethoven și Liszt“. Habar n-avea unde le pusese. Era sigură că nu le arătase nimănui niciodată, poate pentru că niciodată nu le dăduse prea mare importanță. Cu toate astea, simți brusc dorința de a se lăuda cu ele în fața lui Andrés. Mama lui vitregă, plicticoasa profesoară de solfegiu și pian, nici mai mult, nici mai puțin decât în compania celor patru Beatleși! Era o fotografie istorică încă din clipa în care fusese făcută, dar mai ales după ce John Lennon murise așa cum murise, cu doar câteva luni în urmă. Cu siguranță că Andrés avea să o privească îndelung și să o întrebe dacă era trucată. Și cu siguranță că avea să rămână cu gura căscată când îi va spune că nu.

Să-l impresioneze pe un băiat de nouăsprezece ani, iată care erau ocupațiile ei din prezent. „Ar trebui să-mi fie rușine“, se mustră ea.

> Eu m-am însurat la mai puțin de un an de la concert, am avut o fiică minunată, m-am despărțit. Căsnicia mea nu avea cum să meargă bine. M-am gândit mereu la tine. Ai fost, ești și vei rămâne singura iubire din viața mea. Of, cât de greu e să-ți scriu toate astea fără să par un imbecil! Dar lucrurile sunt așa cum sunt, iar eu sunt prea bătrân pentru ascunzișuri și jocuri de copii. Până acum am primit mereu vești despre tine prin alte persoane. Am aflat că te-ai măritat acum cinci ani și m-am bucurat mult. De foarte curând am auzit că soțul tău a murit și mi s-a rupt sufletul. Te asigur că nimănui nu-i pare mai rău decât mie pentru durerea sau nefericirea de care ai avut parte în viață. Voiam să mai aștept puțin până să-ți scriu. Nu vreau să te deranjez. Nu aștept nimic, de fapt. Există persoane, știu bine, care sunt de neînlocuit. În

realitate, mă mulțumesc cu foarte puțin. De-asta mă încumet să-ți cer să-mi dai voie să te revăd. Ai accepta să te invit la o cafea zilele astea, dacă n-ai ceva mai bun de făcut? M-ai face bărbatul cel mai fericit din lume.

Ce situație stupidă, își zise Lola încă o dată. Nici măcar nu știa de ce o tulbura atât de tare. Poate era din cauza sarcinii, care-i răscolea emoțiile. Totuși, se hotărî să-i răspundă. O luă ca pe un fel de datorie: dacă cineva își deschide sufletul față de tine în felul ăsta, poți măcar să-i dai puțină atenție, se gândea ea.

Începu în mai multe rânduri un răspuns. Prima versiune îi ieși prea dură:

> Dragă Sebas, mă tem că ai fost îndrăgostit toată viața de o fantasmă. Nu mai sunt de mult acea tinerică despre care vorbești. Cel puțin, nu cea în care m-au transformat anii și viața.

Ce oroare!

Se hotărî să înceapă din nou. A doua încercare era mai pe măsura firii ei, dar prea tragică.

> Dragă Sebas, câte amintiri mi-a trezit scrisoarea ta și ce senzații ciudate! Cum de am fost în stare să ignor atâția ani tot ceea ce-mi scrii?

Nu, nu, nu! Mult mai prost! Demn de Sautier Casaseca. *Stăpâna Rosa*[8] în varianta epistolară. Și mai multă hârtie făcută bucățele și aruncată la gunoi!

8. *Ama Rosa* a fost unul dintre primele seriale radiofonice difuzate în Spania, la Radio Madrid, în 1959. Radionovela a fost scrisă și regizată de Guillermo Sautier Casaseca, în colaborare cu Rafael Barón.

Vreme de câteva zile se simți neliniștită, mâncă puțin, încercând să găsească tonul și cuvintele potrivite. Erau prea multe posibilități, trebuia să o aleagă pe cea potrivită.

Vreo două dimineți la rând, în săptămâna cinei, se ridică să bea apă și rămase o vreme lângă fereastră, contemplând coroanele copacilor, agitate de vânt. Stătea să înceapă o furtună de vară. Intră în camera lui Andrés să oprească ventilatorul. „Copilul ăsta o să răcească“, se trezi gândind. Iar cuvântul „copil“, lansat de subconștientul ei, îi alungă somnul cu totul.

În acea noapte se hotărî, în sfârșit, să caute albumele de fotografii, tot atât de bine ascunse în fundul debaralei pe cât erau în memoria ei. Pe cutie scrisese: „De păstrat“. Îi trecu scurt prin minte o întrebare: de ce hotărâm că cineva sau ceva nu mai face parte din viața noastră, de ce preferăm să gonim anumite lucruri, anumite episoade, anumite persoane?

Nu găsi fotografii cu cele patru colege de la internat, care i-ar fi

ajutat memoria să se dezmorțească. Le găsi, asta da, pe cele de la concertul ținut la Monumental. Un John Lennon de douăzeci și cinci de ani, cu șapcă și sacou albe, le strângea – pe Nina și pe ea – pe după talie. Era mai înalt decât ele, era serios, dar părea liniștit, relaxat. Și atât de tânăr! Nina purta părul tuns scurt și o fustă minimalistă, avea picioare frumoase și nu-i era deloc rușine să și le arate; ea avea încă părul blond-închis și purta una dintre veșnicele ei fuste înflorate, în stil hipiot. Păreau trei prieteni care tocmai pleacă de la o petrecere. Era o fotografie minunată, pe care se bucura enorm să o aibă. O privi atât de mult, încât sfârși prin a izbucni în plâns. De data asta nu din cauza morții lui Andrés, ci a lui John. Își aminti chipul ucigașului pe care-l publicaseră ziarele, petalele de trandafir cu care fanii acoperiseră sângele vărsat în plină stradă, la New York, și se simți adânc mâhnită o bună bucată de vreme. Apoi se întoarse la fotografie. Era o imagine irepetabilă. Își spuse: „Viața întreagă e o imagine irepetabilă“.

O puse deoparte pentru a i-o arăta lui Andrés a doua zi. „Zău dacă nu sunt bătrână, de vreme ce am poze cu Beatleșii!“ i-ar fi putut spune.

Pe fundul aceleiași cutii găsi și pozele de la nunta Ninei, care erau și mai vechi, din 1953. Amândouă atât de tinere – optsprezece ani, deși Nina încă nu-i împlinise –, ținându-se de braț. Nina îmbrăcată în rochie de mireasă, sfidătoare. Cu buzele date cu roșu carmin. Lângă ea, mirele, la costum și cu o floare la butonieră. Cum se numea? Când vorbea despre soțul ei, Nina îi spunea „dobitocul“, așa că încercă zadarnic să-și amintească numele lui. Ea forma o pereche cu Sebastián, Sebas. Iată-l! Cel care-i scria acum, dar cu atâția ani în urmă. Cât de mult te surprinde tinerețea a ceea ce vezi îmbătrânind! Ce absurditate! El nu se poate să fi avut mai mult de douăzeci și trei sau douăzeci și patru de ani. N-avea nici cea mai mică idee ce făcuse cu viața lui. Uitase aproape toate detaliile. Mai puțin că își făcuse de cap cu el. În limitele canoanelor acelor vremuri, desigur, pe care ea le respectase. Nici vorbă de sex, nici vorbă să fi ieșit singuri împreună undeva, nici vorbă de nimic, în general. Se sărutaseră de vreo șase ori și mâinile lor se căutaseră în penumbra unui cinematograf. Rula filmul *Circ în toată regula*. Restul, întunecat, șters din memorie. Viața e prea lungă pentru a ne-o aminti pe toată.

Era dimineața foarte devreme și ea era trează în continuare când puse din nou mâna pe o foaie de hârtie. De data asta scrise: „Dragă Sebastián“. Și rămase pe gânduri, prinsă în meandrele amintirilor, fără să știe cum să continue. Se întoarse în pat și, pe drum, se opri în camera lui Andrés ca să-l vadă dormind, ca să-i asculte respirația regulată. Încercă să nu se mai gândească.

Ultima versiune a scrisorii, cea pe care o consideră potrivită, o

scrise în cursul dimineţii, în ziua cinei, în timp ce urmărea nunta regală pe canalul public de televiziune. Era un mesaj ambiguu, la care meditase îndelung și pe care-l compusese împotriva unei părți din ea însăși, doar pentru că se gândise că trebuia s-o facă. Dedică două pasaje descrierii amănunțite a „surprinderii“, „stuporii“ și „emoției“ pe care i le provocase scrisoarea. Câteva rânduri între poezie și filozofie pentru a vorbi despre dragostea adevărată și despre dreptul tuturor ființelor omenești de a se înșela. Câteva vorbe pentru a pomeni, în treacăt, natura schimbătoare a oamenilor, dar fără referiri la propria persoană. În cele din urmă, pe un singur rând, foarte pe scurt, acceptă invitația la cafea. „Îți las numărul meu de telefon. Sună-mă când vrei“, scrise, înainte de a mâzgăli șapte cifre. În definitiv, era o epistolă pe care n-ar fi așternut-o pe hârtie în nici un alt moment al vieții sale. Nici măcar în cel prezent, dacă lucrurile ar fi stat altfel.

Se simți tristă tot restul zilei. Andrés era de părere că din cauza ploii. Ea credea că din cauza nunții. Diana Spencer îmbrăcată în rochie de mireasă părea altă persoană. Cu toate acestea, de îndată ce o văzu pe prințesă intrând în biserică, se gândi la tatăl pe care nu-l cunoscuse.

Potrivit unchiului său, tatăl ei ar fi vrut s-o boteze Lolita, deși îi pusese numele după bunică, María Dolores. Se părea că el și mama ei speraseră să aibă mai mulți copii. Mult mai mulți. De asemenea, speraseră să aibă succes ca artiști. El ca pianist, ea, cântăreață. Mama ei avea voce de alto și, de trei stagiuni, cânta în corul de la Liceo. Fusese nevoită să renunțe când o născuse pe ea. Apoi izbucnise războiul și fusese ucisă. Trei incidente care făcuseră praf totul.

Despre moartea părinților săi cunoștea, de asemenea, numai versiunea unchiului ei. Știa că fusese un act laș și nejustificat, pentru că niciodată nu se amestecaseră în politică și nici nu aveau intenția de a o face. Soții Puncel erau de dreapta – „respectau ordinea“, le plăcea lor să spună, fiindcă, pentru ei, bunăstarea lumii însemna să nu schimbe niciodată anumite lucruri –, votaseră cu Frontul Național la alegerile din 1936 și fuseseră oripilați când milițienii începuseră să ucidă oameni ai bisericii și să dea foc mănăstirilor. În plină nebunie anticlericală la Barcelona, acceptaseră să participe la nunta unuia dintre cei mai bogați moștenitori ai aristocrației de viță veche. El – la pian, ea – solistă aveau să ofere un repertoriu minunat din Schubert și Berlioz. În dreptul schitului, un membru al miliției populare, beat, își îndreptase revolverul asupra lor. Îi întrebase cine erau și unde mergeau. Le ceruse să cânte *Internaționala comunistă*. Soții Puncel Farrús răspunseseră – ceea ce era adevărat – că nu o cunoșteau.

— „Sculați, voi, oropsiți ai vieții, voi, osândiți la foame, sus!…“ începuse să cânte membrul miliției populare, pentru a-i încuraja, dar ei nu continuaseră. Haide! Cântați! Cântați sau trag! le poruncise el.

Nu cântaseră.

Trăsese câte două focuri de armă în fiecare și plecase. Umbla vorba că același nelegiuit îl omorâse și pe preotul de la micul schit unde urma să fie ținută slujba de căsătorie, pe diacon și doi călugări, înainte de a incendia locul, care se numea Torrentbó. Schitul purta numele patroanei muzicii: Sfânta Cecilia. Era o minunată zi de primăvară a anului 1937. Când se sfârși războiul, rezultă că părinții ei făcuseră parte din tabăra câștigătoare.

În timp ce prinții englezi rosteau „Da, vreau“, Lolita își aminti de Andrés și de propria nuntă. Fusese o petrecere discretă și intimă. Andresito le dusese verighetele. Preotul paroh nu fusese de acord să-i spună Lola, deși ea așa îi ceruse. Poate se gândea că Dolorosa era o fecioară mult prea serioasă pentru prescurtări. Îi spusese tot timpul pe numele cu cea mai puternică rezonanță oficială, dar și canonică:

— Andrés, vrei să o iei pe María Dolores de soție și făgăduiești să-i fii credincios, la bine și la greu, la sănătate și la boală, să o iubești și să o respecți în toate zilele vieții tale?

Iar Andrés, radiind de fericire, o privise și spusese:

— Da, María Dolores.

La care preotul, contrariat, se văzu nevoit să îi atragă atenția:

— Trebuie să-mi răspundeți mie. Iar răspunsul este: „Da, vreau“.

Tulburat, Andrés repetase afirmația, de data asta cu mai multă cumpătare, în vreme ce puținii invitați mureau de râs, cât mai pe furiș cu putință. Această anecdotă, povestită chiar și în momentele cele mai triste, o făcea în continuare să râdă. O povestiseră de cel puțin o sută de ori.

Nunta lui Lady Di cu bățosul acela fusese foarte frumoasă, dar nu se putea compara cu a ei în privința spontaneității, și cu atât mai puțin a bucuriei.

La opt fără un sfert i se păru că ploaia se mai domolise și hotărî că sosise momentul.

— Plec, dragul meu. Ieși undeva în seara asta? îl întrebă pe Andrés.

— Pe vremea asta? Nici mort!

— Bine. Ai cina în frigider.

— Mulțumesc. Petrecere frumoasă! Și, înainte de a o lăsa să plece: Ești sigură că nu vrei să te duc eu?

— Sunt sigură. Nu-ți face griji.

— Bine.

Andrés moștenise de la tatăl său seninătatea, farmecul. Chiar și fizic îi semăna, deși avea multe trăsături și de la mama sa. Ochii, alura stilată, poate înțelepciunea. Uneori se întreba ce-i plăcea mai mult la el, trăsăturile comune sau diferențele. Alteori se învinuia că face comparații, că mereu căuta motive și argumente.

Ieșind din casă, ca întotdeauna se opri în antreu în fața pozei

celuilalt Andrés, tatăl, soțul ei, răposatul. Ani de zile îi deosebise folosind diminutivul: fiul era „Andresito“. Trecuseră cincisprezece zile de când sufixele nu mai erau în vigoare. Andresito era acum Andrés, iar Andrés, cel din fotografie, dragostea ei, era mort.

Nu existase o ceremonie publică de adio, după cum nu existase nici în cazul lui John Lennon. În ambele cazuri, prin voința singurului protagonist. Și ea prefera același lucru. Lola își sărută vârful arătătorului și apoi îl așeză în dreptul buzelor lui, pe geamul fotografiei.

— La revedere, dragostea mea, mă duc să iau cina cu colegele mele de la internat, să vedem cum iese. Mă întorc repede, șopti ea, vorbind cu portretul.

Ieși din casă cu cele două scrisori – cea primită și cea pe care avea s-o expedieze – în poșetă, care era enormă, îndreptându-se spre cutia poștală de pe Balmes, colț cu Vía Augusta. Își continuă drumul pe Príncipe de Asturias, mergând încet, din prudență. Ajungând la destinație, se opri în ploaie, cu umbrela deschisă, udă fleașcă la picioare, și se uită la plic îndelung.

Îi părea rău pentru tot ce scrisese, dar simțea că singura ieșire înțeleaptă din labirintul în care se transformase viața ei era să profite de acea șansă. La patruzeci și cinci de ani nu avea să mai întâlnească multe asemenea ocazii și, în fond și la urma urmei, Sebas era un bărbat cumsecade.

Băgă scrisoarea în cutia poștală. O împinse, pentru a se asigura că avea să cadă peste celelalte. Simți imediat dorința de a o recupera, pentru a o face bucățele. Se gândi că asta era ceea ce ar fi trebuit să facă. Se învinui pentru a fi căutat soluții de conveniență în loc să accepte realitatea. Se întrebă: „De conveniență, pentru cine?“ Se gândi din nou la Andresito. Își spuse: „Am făcut bine, vom vedea ce se-ntâmplă“. Viața o învățase că uneori se întâmplă ceea ce vrei. Și că a aştepta consecințele unui lucru e unul dintre modurile de a demonstra că faci parte din această lume.

Își continuă drumul. Se afla foarte aproape de restaurant, de care o despărțeau doar câteva sute de metri. Ajunse vlăguită. Se opri în dreptul ușii, pentru a contempla firma pusă de curând, deocamdată neluminată: Jumătate de viață. Dacă nu i-ar fi fost gândul în altă parte, i-ar fi plăcut numele. Își zise: „N-am chef să văd pe nimeni. Nu vreau să vorbesc despre trecut, n-ar fi trebuit să accept invitația asta“.Se mai gândi: „Nu te plânge, Julia probabil că a stat mult mai mult în cumpănă“.

Ele cinci, în vara dinaintea plecării Juliei. Înainte să fie dusă de-acolo. Niciodată nu știuse unde. O singură dată își luase inima în dinți și o întrebase pe maica Rufina unde plecase Julia și dacă avea să se întoarcă.

Maica Rufina zâmbise, misterioasă, înainte de a răspunde:

— E unde merită să fie și nu se va întoarce.

La mănăstirea maicilor pauline – asta înțelese mai târziu –, toate ispășeau păcatele altora.

Cu mâna pe cordonul clopoțelului, se gândi: „Încă mai am timp să plec“.

Simțea nevoia de a se așeza. Ploua din nou foarte tare. Fetele aveau să fie uimite s-o vadă, cu acel burtoi de sfârșit de sarcină. Ar fi amuzant să le vadă fețele, să le spună că mai avea numai trei zile până să ajungă la termen. La vârsta ei! Încă una dintre nebuniile din viața ei. Nebunii cu ușile închise, pe care aproape nimeni nu le cunoștea. Există oameni care-și etalează intimitatea ca și cum ar fi un cățeluș dresat, și oameni care și-o ascund de parcă ar fi o gânganie monstruoasă.

În acel moment, bubui un tunet asurzitor. Noaptea se anunța agitată.

Lolita, Lola, Dolores, María Dolores. Desfăcu nodul eșarfei pe care și-o legase sub bărbie, își scutură pletele lungi și roșcate, împinse ușa, și cele patru femei care fuseseră ea însăși intrară, toate odată, în restaurantul Martei.

Nina

Patruzeci de minute mai târziu decât fusese stabilit și tropăind ca un cal. Așa ajunse Nina la cina de la restaurantul Jumătate de viață. Se opri în antreu, cu umbrela în mână, sorbi din priviri canapelele Roche Bobois, își scutură părul ca un cățel, în fața oglinzii, și intră cu pași mari, strigând:

— Unde sunt reginele mele?

Nina era una dintre acele femei care percep vârsta ca pe un afront, și nu trebuie decât să le privești ca să-ți dai seama de asta. Încă nu-și revenise de pe urma supărării că trecuse de pragul celor patruzeci de ani și deja începea să sufere din pricină că se apropia de cincizeci. Cei patruzeci și patru de ani împliniți îi picaseră atât de prost, încât se hotărâse să nu-i ia în seamă și să rămână la acea vârstă pentru o bună bucată de vreme. Dintre consecințele vârstei, cea pe care o îndura cel mai greu era să-și descopere riduri noi în fiecare dimineață. Sau să dea deodată peste o fotografie făcută în urmă cu doar câțiva ani și să se vadă indubitabil mai tânără. Încerca să compenseze toate aceste neplăceri îmbrăcându-se și comportându-se ca o fată de douăzeci de ani. Asta includea, mai ales, lungimea fustei, înălțimea tocurilor, grozăviile care-i ieșeau pe gură, activitatea frenetică în toate compartimentele vieții – inclusiv în cel amoros – și modul scandalos de a râde în hohote.

— Îmi puteți fi recunoscătoare, le salută ea, în timp ce le pupa, una după alta, pe obraji. M-am dat jos din pat ca să vin.

— De ce? Ești bolnavă? se îngrijoră Lola.

— Da. Nina slobozi unul dintre hohotele ei de râs. De pasiune! Dar mai bine să întârzii decât să n-ajungi deloc, nu? Sau să mergi cu iubitul la cină doar pentru că nu poți scăpa de el. Nu vă povestesc ce-am făcut toată după-amiaza, ca să nu muriți de invidie și să nu cumva să se scandalizeze vreuna dintre voi. Lola, la naiba! Cât de gravidă ești! Și cât de grasă! Și cât de superfrumoasă! Când naști?

— Ajung la termen peste trei zile.

— Fir-ar să fie! Trei zile! Are careva experiență de moașă?

— Nu va fi nevoie, suntem foarte aproape de clinica mea, El Pilar. E chiar alături.

— Am putea să te cărăm în spate! strigă Nina. De cât timp nu ne-am văzut?

— Nu m-am gândit să calculez, răspunse Lola.

Toate avură grijă să o facă pe Lola să se așeze și să țină picioarele ridicate. I se oferi limonadă naturală și simți că începea să se

răcorească, pentru că Marta dăduse drumul la aerul condiționat. Olga avusese timp să se schimbe, iar acum părea un bobocel galben și foșnitor. Cele două gemene continuau să bea whisky, de data asta diluat cu cola. Lidia muncea în bucătărie. Cina prindea contur. Primele feluri de mâncare erau pe cale să apară.

Nina făcu trei pași de parcă s-ar fi aflat pe o pasarelă de modă, înainte de a întreba:

— Ei? Ce părere aveți despre mine? În caz că n-ați ghicit încă, am un iubit. Pentru ea, cuvântul „iubit“ avea un efect de întinerire. Să vedem dacă de data asta ține, fiindcă e așa de drăguț! Măcar nu e mai tânăr decât mine, ce ciudat! În ultima vreme aveam mână bună la tinerei. Dar ăsta e un bărbat adevărat! Ce ușurare că nu trebuie să-l învăț toată teoria! Vine cu lecția învățată, o plăcere, zău așa, deși e nițel cam ruginit. Cred că nevastă-sa nu-i oferă prea multe bucurii.

— A, e căsătorit? întrebă Olga pe un ton (nereușit) care se voia plin de naturalețe.

— Da, dragă, da. *Nobody's perfect*!

— Cum ai spus?

— Că nimeni nu e perfect. Cel puțin, nu bărbații.

Lola își simțea fața foarte înfierbântată și-și băgase nasul în paharul cu limonadă. Comentariile Ninei făceau mereu pe cineva să se simtă prost, dintr-un motiv oarecare. Era prea directă, prea veselă, prea slobodă la gură, prea sinceră. Și vorbea prea tare. Asta, mai ales. Olga o asculta încruntată, dezaprobând-o în sinea ei. Dar Nina era deșteaptă; pricepea imediat ce gândeau ceilalți despre ea.

— Olga! Ce bine arăți! Și cât de elegantă ești! o lăudă Nina. Parcă ai fi din corpul diplomatic! Părul e natural? Pari cu totul schimbată, Grăsunico. Bineînțeles că nu te-aș fi recunoscut. Voi?

— A, Grăsunica, nu-mi aminteam că îmi ziceați așa! minți Olga. Acum nu mi se mai potrivește.

Lola, care își făcea vânt cu meniul, îi dădu dreptate Ninei. Spuse:

— Nici eu nu te-aș fi recunoscut.

— Apropo, interveni Nina, vreun suflet milostiv mi-ar turna și mie puțin din Chivasul ăla de optsprezece ani pe care l-am văzut pe-aici?

Marta sări, plină de solicitudine, în rolul ei de gazdă perfectă.

— Da, sigur, iartă-mă. Îl vrei cu gheață și cu apă?

— Dublu și cum vrei tu.

— Imediat.

— Și ia povestește-ne, Olga, cum ai făcut să slăbești așa?

Nina se așeză aproape călare pe marginea mesei, lăsând să-i atârne un picior încălțat cu o sanda cu tocul de zece centimetri și arătându-le tuturor – cu sau fără voia ei – chiloții ei negri de dantelă.

— Ei, asta s-a întâmplat așa de demult, că nici nu-mi mai amintesc. Mi s-a schimbat metabolismul, presupun.

Să facă să pară neînsemnat acel lucru era un mod de a-i conferi importanță.

Marta lăsă paharul de whisky în fața Ninei, care îl luă, trase o înghițitură zdravănă și continuă:

— Știți metoda lui Elizabeth Taylor de a-și păstra silueta? Ține mereu în frigider o poză cu ea de când era grasă. În felul ăsta îi trece pofta de mâncare.

— Elizabeth Taylor a fost vreodată grasă? se miră Marta.

— Ca toate femeile, presupun, zise Lola.

Olga gândi cu voce tare:

— Și când se îngrașă nu ies din casă. Dar nu e valabil pentru toate. Uitați-vă la Audrey Hepburn.

— Aia e o coadă de mătură! sări Lola. O prefer pe Marilyn Monroe.

— Sărăcuța! o compătimi Nina. Aia se-ngrășa din pricina tristeții.

— Eu cred că atunci când ești grasă e mai bine să te ascunzi în casă până devii din nou prezentabilă, își exprimă Nina părerea. Știți ce mânca la micul dejun? Lapte cu ouă crude. Nu lua prânzul niciodată. La cină mânca ficat fiert, cu morcovi cruzi. Și în fiecare după-amiază își lua o înghețată uriașă cu fructe uscate. Ce porcărie! Iar sex, zero, asta-i clar! Trebuie să fii din cale-afară de bărbat ca să îndrăznești să fii cu o femeie pe care și-ar dori-o toți.

— Sărăcuța! Tu crezi că era castă? glumi Lola, așa cum nu mai făcuse de ani de zile.

— Castă? râse Nina. Nu m-ar mira să fi fost fecioară!

Olga stătea pe gânduri, ca și cum ar fi trebuit să ia o decizie. În cele din urmă, spuse:

— Fecioară nu cred…

— În fine, ascultați ce vă spun, râse Nina. Cea mai bună metodă de slăbire e sexul. Trei sau patru ore pe zi și nu te-ngrași nici cu un gram. Nu se vede? Își ridică brațele, arătându-și trupul și scoțând la iveală niște subsuori perfect rase. Așa că azi, de îndată ce ajungeți acasă, să le spuneți soților voștri ce v-am zis. O să fie mulțumiți.

Marta nu era în toane prea bune, ca să poată suporta nerușinarea fericirii altora. Se ascundea în spatele treburilor pentru a nu fi nevoită să intervină în conversație. Asculta cu mare atenție, dar nu se simțea în stare să se distreze. Deși trebuia să admită că se gândise că avea să-i fie mai greu. Între timp, sora ei se încrunta. Avea îndoieli. Întrebă:

— Dar tu cum de știi atâtea lucruri despre actrițele celebre, Nina?

— Pentru că înainte citeam săptămânal o grămadă de reviste străine. Cele care la noi erau interzise de Paca Fundmare[9].

9. Una dintre poreclele lui Franco era „Paca la Culona“, aluzie la faptul că generalul avea fundul mare și era mic de statură.

— De cine?

— Se referă la Franco, explică Lola.

— Bineînțeles, zăpăcito! Piticul piticilor! Mica pramatie a Spaniei, din voia Domnului! punctă Nina. Ăsta cu siguranță nu se uita la nevastă-sa nici picat cu ceară. Doar o dată, ca să-și facă datoria, și atunci au dat-o-n bară.

— În bară?

— Le-a ieșit o fată. Un dictator trebuie să aibă băieți! Fetele sunt pentru poponari.

— Taci, smintito, nu vorbi așa! O să fii denunțată! sări Olga.

Nina izbucni într-un hohot de râs.

— Să mă denunțe? Cine? N-ai aflat că a murit, drăguțo? Se împlinesc șase ani. Acum putem vorbi despre orice. Nu e minunat?

— A murit, săracul…

Părerea de rău a Olgăi era sinceră.

— Care săracul?

Nina își apropie fața de a Olgăi.

— Mi se strângea sufletul, la sfârșit, când ieșea tremurând în balcon, cu vocea aia subțire și semănând cu o micuță pasăre bolnavă.

Nina, veselă:

— Da, ce bine-ar fi fost dacă i-ar fi dat cineva brânci de la etajul trei din Palacio de Oriente și s-ar fi făcut praf pe asfalt, ca un găinat de porumbel.

— Ferească Dumnezeu!

Olga își făcu semnul crucii.

— Mulți s-ar fi bucurat să-l vadă transformat în rahat.

— Da, oameni cu mâinile mânjite de sânge, cu siguranță.

— Ce tot spui?

Nina rostea cuvintele pe un ton nonconformist și ferm.

— Așa se spunea. Că n-au fost pedepsiți decât cei care aveau mâinile mânjite de sânge.

— Olga, tu în ce țară ai trăit în toți anii ăștia? Fruntea Ninei se umplu de mici riduri orizontale. Ai crezut tot ce se spunea?

Olga îi evită privirea.

— Eu nu m-am luat niciodată de nimeni. Nu fac decât să repet ce se spunea.

— Până la urmă o să fie adevărat că, activi sau pasivi, toți am fost franchiști, conchise Marta. La voi în casă erau franchiști? întrebă ea, uitându-se curioasă la fiecare în parte.

— Toată lumea era franchistă, spuse Lola.

— Din convingere sau doar ca să-și salveze fundul, nu? continuă Nina.

— Dar ai tăi, Nina? întrebă Lola, fără să înceteze să zâmbească, privind-o de jos.

— Da, bineînțeles. Familia Borrás-Truyol era mai franchistă chiar decât Carmen Polo! De-asta am ieșit eu așa, roșie ca sângele.

Și începu să râdă în hohote.

Lola își luă o voce dulce și, cu o expresie senină pe chip, le ceru:

— Să nu mai vorbim despre politică, fetelor. Doar avem atâtea lucruri importante să ne spunem!

Olga le atrase atenția, fără să privească pe nimeni, ca și cum s-ar fi adresat tuturor:

— Eu nu mă gândesc decât că morții trebuie tratați cu respect.

— Atunci mai bine schimbăm subiectul, de acord! atacă din nou Nina.

Lola, senină, continuă să joace rolul de moderatoare neutră. Întrebă:

— Despre ce vorbeam?

— Despre revistele străine, de unde am aflat ce mâncau actrițele celebre, îi aminti Nina.

— Așa e. Tocmai voiam să le povestesc că pe vremea aia tu lucrai pentru un impresar, spuse Lola, îndreptând conversația într-o direcție mai liniștită.

— Și asta ce însemna? întrebă Olga.

— Păi, Francisco Bermúdez, de la Spectacole Internaționale, explică Nina, șeful meu de atunci, a fost cel care i-a adus pe cei patru Beatles în Spania. Un eveniment remarcabil.

— Pe cine?

Din nou Olga se dovedea a fi de pe altă planetă.

Nina pronunțase *Bitäls* cu o rotire dificilă a limbii pe litera „t“ și cu un „ă“ neutru și abia auzit. Nici una nu era în stare să priceapă ce spunea.

— Beatleșii! le lămuri Lola, rostind mai apăsat.

— A, ei! Olga se dumiri. Lățoșii ăia! Parcă erau fete. Se zice că americancele erau înnebunite după ei.

— Sunt englezi, Olga.

— Mă rog, englezi. Ce mai contează!

— Noi am fost la faimosul concert de la Monumental, povesti Lola, mândră. Nina și cu mine. A fost o noapte istorică.

Cele două surori Viñó nu păreau impresionate. Olga vru să știe:

— Istorice pentru cine?

— Pentru toți. Pentru țara noastră. Începutul modernității, spuse Nina.

— Modernitatea! Ce mai progres! În ziua în care bărbații o să pară femei va fi începutul Apocalipsei, nu uitați!

— Așa spunea maica Rufina! se înveseli Nina. Mi-am amintit acum!

— Așa spune la Biblie, Nina!

— Recunosc că nu e lectura mea favorită.

— Îmi închipuiam.

— Prefer *Playboy*.

— Sfântă Fecioară!

— Știți ceva? În 1970 l-am cunoscut pe fondatorul ei, pe Hugh Hefner. Alt nume pe care nu-l înțelese nimeni. A venit în Spania invitat la inaugurarea portului Banús. Noi am organizat gala. Ce bărbat deștept! Și ce derbedeu!

— Văd că te-ai bătut pe burtă cu cei mai buni de peste tot, își exprimă Olga părerea.

— Cu cei mai amuzanți în mod sigur, răspunse Nina. Viața e prea scurtă ca să o trăiești plictisindu-te.

— Bine, presupun că fiecare se distrează în felul său.

Nina tresări amintindu-și ceva. Spuse:

— Apropo, ați aflat că maica Rufina a renunțat la călugărie?

— Nu! Lola căscă ochii mari. Știi din sursă sigură?

— Mi-a zis sora Presentación. Râse. Ha, ha, ce față ați făcut!

— Și ai aflat de ce? întrebă Olga, contrariată.

— Nu, dar presupun că pentru a o șterge cu un bărbat.

— Nu se poate!

Neîncredere totală.

— Păi din ce alt motiv, dacă nu ăsta? Nina își bălăbănea un picior, gesticulând exagerat. Nu cred că-i venise chef să se mute la o altă mănăstire.

În seara aceea, Nina era exuberantă. Veselia ei nu mai părea de data asta un scut în fața lumii. Nu doar că își arăta genunchii și pulpele până mai sus de jumătate, ci își dezgolise și umerii. Nu obișnuia să poarte sutien – n-avea nevoie de el, „din nefericire“, zicea ea –, dar lipsa lui nu fusese niciodată atât de evidentă. Sfârcurile tari i se vedeau prin bluză. Se simțea fericită, pregătită să se laude în fața prietenelor ei și să spună o mulțime de grozăvii.

Olga întrebă, fără să-și descrețească fruntea:

— Suntem toate căsătorite?

— Of, da, sări Nina, de câteva ere glaciare. Cu un dobitoc. Dar tu?

— O, nu, eu nu!

— Nu te-ai măritat?

— Ba da, bineînțeles. Vreau să spun că soțul meu e normal.

— A, da? Și cum îți dai seama de asta?

— Mă rog, mă refer la faptul că nu-mi dă motive să-mi doresc să-l insult.

— Ce noroc! Și tu, Marta? Arătă spre Marta cu paharul de whisky. Tu ești măritată?

— Ca toată lumea.

— Nu ca toată lumea, preciză Nina. Julia nu e căsătorită, după cum se știe. Și se zice că e lesbiană.

— Pentru Dumnezeu! se alarmă Olga.

— Și tu, Lola?

— Eu sunt văduvă.

Veselia Ninei și a celorlalte se spulberă brusc. Lola le aruncă o privire resemnată și strânse puțin din buze. Încă îi era greu s-o spună. Avea un nod în gât, ca o bucată foarte mare de ceva pe care nu-l putea înghiți. Cu toate acestea, știa că trebuia s-o facă. Trebuia să vorbească despre asta. Să înfrunte reacțiile celorlalte.

— La naiba, Lola! Ce porcărie! Nina schimbase tonul. Acum părea să ceară explicații unei instanțe superioare. S-a întâmplat de mult?

— Acum două săptămâni.

Lola o spuse cu un zâmbet pe buze, ca și cum, de fapt, nu ar fi fost conștientă de ceea ce i se întâmplase.

În realitate, așa și era. În ultimele două săptămâni trăise izolată de lume și de timpul care o guvernează. Învățase că, atunci când viața îți răpește pe cineva foarte drag, în realitate te răpește și pe tine odată cu el. Asta i se întâmpla Lolei, încă nu se întorsese, era undeva departe. Nu știa în ce loc anume. Singurul lucru pe care-l știa era că, mai devreme sau mai târziu, trebuia să se-ntoarcă. Poate că cina aceea era primul pas.

— Lola, ce curajoasă ești! Ai venit totuși!

— Mă rog, trebuie să înfrunt realitatea.

— E cumplit… murmură Olga, abătută și cu o veselie forțată în glas.

— Da, uneori așa e viața, spuse Lola zâmbind.

Toate privirile erau îndreptate asupra ei, în timp ce ea continua să-și facă vânt cu meniul, părând dintr-odată să capete o altă dimensiune, să crească în ochii celorlalte. Numai câteodată relația directă cu nefericirea te face să pari uriaș. Până și Marta se oprise pentru o clipă și o privea stăruitor, fără să știe ce să zică. În seara aceea, nefericirea altora o reconforta. Întrebă:

— De ce-a murit soțul tău, draga mea? S-a întâmplat subit?

— Nu chiar. Era bolnav de ceva vreme. Dar s-a agravat brusc. A văzut cum i se apropie sfârșitul. Cred că n-a suferit. A fost foarte curajos, ce-i drept.

— Asta înseamnă că acum ești singură? Olga făcea o față de parcă ea însăși ar fi rămas văduvă.

— Locuiesc cu fiul meu vitreg. Lola zâmbi din nou.

— Fiul soțului tău, desigur.

— Da. Andresito. Andrés. Poartă numele tatălui său.

— Înseamnă că e și mai rău – din nou Olga și tonul ei melodramatic –, pentru că o să ai doi copii, iar tu ești singură, și mai ești și la prima naștere. Cum o să…?

— Nu, nu! Lola râse. Andrés e mare. Are nouăsprezece ani. Face duș singur. Acum râseră toate. Tatăl lui era cu douăzeci și cinci de ani mai în vârstă decât mine. Viața mea nu a fost ca a voastră. Mie totul mi s-a întâmplat cu încetinitorul. Cel puțin până acum.

Rămaseră toate tăcute, gândindu-se la repeziciunea cu care se

scursese viața Lolei, viața lor, la cât de ciudat e să-ți măsori viața după viteza sau încetineala cu care se scurge. Vieți lente care se accelerează. Vieți intense care se opresc. Vieți liniștite sau într-o permanentă mișcare. Cum era viața lor, a fiecăreia dintre ele? Există vieți care să aibă un ritm uniform, unde totul se întâmplă când trebuie să se întâmple?

Marta se gândi: „Azi, viața mea s-a oprit brusc, ca o mașină căreia îi cedează dintr-odată motorul și trebuie înlocuit"; dar își mai zise: „N-am dreptul să mă plâng, există vieți mult mai grele decât a mea și mult mai triste, eu am locul meu în lume și proiectele mele". Pentru prima oară în acea seară se bucură că organizase cina. Începea să se simtă mai bine. Cu toate că senzația ei de bine era direct proporțională cu nivelul alcoolului din sânge, lucru de care iarăși își dădea foarte bine seama. „Mă rog, există seri în care e obligatoriu să te îmbeți", se justifică ea înainte de a continua conversația, care-și urma cursul.

— Douăzeci și cinci de ani… repetă Nina. Asta-nseamnă că avea…

— Șaptezeci. I-ar fi împlinit luna viitoare, răspunse Lola.

— Erați de mult căsătoriți?

— De cinci ani. Dar eu eram îndrăgostită de el de la douăzeci, cel puțin.

— Serios? Lola încuviință cu un zâmbet eroic. Cum așa?

— Mă rog, presupun că era bărbatul vieții mele.

— Nu, nu, întrebam de ce a trebuit să aștepți atât de mult până să te măriți cu el.

— A! În fine, să zicem că exista o piedică. Soția lui, de exemplu. Sărmana! Nu mă înțelegeți greșit. O iubea mult și eram bune prietene.

Ninei nu-i venea să creadă ce auzea. Făcu ochii mari. Continua să pună întrebări:

— Erai prietenă cu soția bărbatului vieții tale? E cel mai ciudat lucru pe care l-am auzit vreodată, draga mea!

— Dacă ai fi cunoscut-o, nu ți s-ar mai fi părut așa. Era o femeie nemaipomenită.

— Ce înseamnă că erați prietene? întrebă Marta.

— Ce înseamnă de obicei. Ne apreciam. Mergeam împreună la cumpărături, la medic, la masă din când în când.

— Și vorbeați despre el?

— Da, bineînțeles, aproape mereu.

— Și cum puteai suporta?

— Era normal. Despre ce să vorbim? Era soțul ei. Mie-mi plăcea să-mi vorbească despre el. Și eu îl iubeam.

Nu-și reveneau din uimire. Lola nu-și dădea seama cât de ciudată era povestea ei, fiind de prea multă vreme cufundată în ea.

— Dar el pe tine? Te iubea? vru să știe Nina. Cât a fost însurat,

vreau să zic.

— Pesemne că mă iubea ca pe o prietenă, presupun. Nu mi-a mărturisit niciodată. Poate că ne iubea și pe Mercedes, și pe mine.

— La naiba, Lola! Chiar că seamănă cu o telenovelă!

— E viața mea cu încetinitorul, v-am mai spus.

— Asta-nseamnă că nu te-ai încurcat cu el cât a trăit cu cealaltă?

— Nu, bineînțeles că nu. Nu mi-a trecut niciodată prin cap așa ceva. O iubeam mult pe Merche, v-am mai zis. Să o trădez ar fi însemnat să mă trădez pe mine. Nu, nu, nu! Dădu din mână, alungând acele idei atât de supărătoare. Nu m-am gândit niciodată la asta!

— Dar ai sfârșit prin a te mărita cu el…

— Asta pentru că am multă răbdare. Un zâmbet fermecător. Și ea a murit, sărăcuța! Acum probabil că sunt din nou împreună.

— La naiba, Lola! Doar e soțul tău!

— Da, dar înainte a fost al ei.

— La naiba, la naiba, la naiba! Nina întinse brațul. La capătul mesei era un pahar gol. Marta, am nevoie de încă un pahar de whisky!

— Imediat. Marta se ridică să aducă sticla.

Se lăsă o tăcere lungă, prima din acea seară, de asimilare. Povestea Lolei era una dintre cele care cer o pauză.

— Ai fost foarte curajoasă că ai venit, Lola! repetă Olga, care, după tot ce auzise, nu-și revenea din mâhnire.

— Da' de unde! Îmi face bine să merg în locuri unde n-am fost niciodată cu el. Mai greu e invers.

— Am fi putut amâna cina, draga mea. N-am știut nimic.

— Ba nu. Nu trebuia să amânați nimic! V-am mai zis că-mi face bine să ies. Altă pauză îndurerată, solidară. Lola plescăi. Acum v-am întristat.

Nina consideră acea propoziție un ordin de a muta conversația pe alt făgaș. Îl alese pe cel mai ușor.

— Ia spune-ne, Marta, cum suportă soțul tău să fie căsătorit cu o celebritate?

— Ce tot spui… Marta, vizibil stânjenită, încercă să zâmbească. Eu nu sunt o celebritate.

— Cum să nu? Când le-am zis colegelor de serviciu că vin azi să cinez la restaurantul tău, mai aveau puțin și mă înjurau. E una care vrea un autograf, dar am uitat cartea acasă, din cauza grabei. Probabil că sexul sălbatic provoacă amnezie. Râsete dezlănțuite. Vouă nu vi se-ntâmplă?

— Nu, mie nu, niciodată, se grăbi să spună Olga.

Nina îi adresă un zâmbet înghețat prietenei ei din copilărie. Putea fi interpretat drept o confirmare de genul: „E evident", dar nimeni nu-i dădu atenție.

— Serios, Marta, trăiesc înconjurată de admiratorii tăi. Te ascultă

mai mult decât pe propriile mame. Dau drumul la radio cât sunt la muncă și își iau notițe. Ești un fenomen!

Lola încuviința în tăcere. Deodată își aminti ceva și întrebă:

— Și ce s-a întâmplat cu vocația ta de scriitoare? Vă amintiți? La internat își petrecea toată ziua scriind.

— Presupun că era un mod ca oricare altul de a fugi de realitate. Marta zâmbi. Internatul era insuportabil.

— Maica Rufina murea de nervi. Mereu te pedepsea în capelă, îți amintești?

— Dacă-mi amintesc? Nu mi-a fost mai frică de ceva în toată viața mea! Acolo era camera groazei! Sfinții se mișcau în lumina făcliilor de ceară. Parcă erau vii. Noroc că Julia mă consola.

— Julita, sărmana, își petrecea viața în capelă.

— Și de ce o pedepseau? Se purta atât de rău? vru să știe Olga.

— Nu, proasto! Urma să devină călugăriță, nu-ți amintești?

— Poate vrei să zici că ele, călugărițele, hotărâseră să o țină acolo, interveni Nina. Serviciu contra serviciu.

— Și după aia s-au răzgândit, sau ce s-a întâmplat? întrebă Lola.

— A fost din cauza nopții ăleia. Tare-aș vrea să știu ce s-a-ntâmplat de fapt! Nina agita băutura în paharul pe care tocmai i-l dăduse Marta, și cuburile de gheață răsunau înăuntru.

— Eu am adormit, spuse Marta.

— Și eu, adăugă Lola. N-am auzit nimic.

Olga bea în tăcere, cu memoria adormită în mod voit. Reuși doar să se alăture dezvinovățirii generale.

— Toate am adormit.

Vinovăția abia dacă o atingea, orice s-ar fi întâmplat. Mereu fusese expertă în a găsi scuze pentru a evita orice răspundere, dar și acestea se transformaseră cu trecerea anilor. La patruzeci și cinci de ani era mai ușor să dea vina pe naivitatea de la paisprezece. În fond și la urma urmei, ce tânără e în stare la vârsta aia să măsoare consecințele faptelor sale? Cine să-și aducă aminte cum era atunci? Oare ea își amintea, sau făcuse la rându-i tot posibilul pentru a uita de sine însăși?

— Nu știm unde au dus-o, continuă Lola conversația, dar probabil că a fost un loc bun, judecând după cum i-a mers, nu credeți?

— Julia ar trebui să le fie recunoscătoare călugărițelor, vorbi Olga. E-adevărat că muncea mult, dar, în schimb, i-au oferit aceleași șanse ca nouă tuturor. Altfel nu s-ar fi bucurat de ele.

— Crezi? Nina își bălăbănea piciorul, arătându-și chiloții. Tu chiar crezi că a avut aceleași șanse ca noi?

— Lola a zis bine ce-a zis. E evident! Uită-te numai unde-a ajuns!

— Și, după tine, pentru asta trebuie să-i mulțumească clerului?

— Bineînțeles! Nu clerului, în general. Măicuțelor pauline, care

aveau faima de a fi bune. De ce credeți că familiile noastre ne-au dus acolo?

Nina râse, împingându-și trupul înainte.

— Atunci să ne ferească Dumnezeu de alea rele! Își agită o mână prin aer. Dar de nătâng vă mai amintiți? Cât de crude eram! Râdeam de el.

— Dar ne plăcea când ne făcea ochi dulci, observă Lola.

Nina adăugă:

— Și, când se uita la noi, îi curgeau balele. Sărmanul!

— Ce s-o fi întâmplat cu el?

— Probabil că a murit și el. În multe asemenea cazuri, nu ajungi la vârsta adultă.

— La cât de puternic era? interveni Olga. Crezi?

Marta întrebă:

— Oare și-ar mai aminti de noi? Dacă mai trăiește, evident.

— Nu vi se pare ciudat, privind înapoi? Un băiat care să stea într-un internat de fete, pe vremea aia. Marta își ținea ochii mijiți, provocatoare.

Lola murmură gânditoare:

— Ce lucruri se întâmplau atunci! Nu eram conștiente de nimic… Nici de cruzime, nici de inocență, de nimic.

Comentariul Lolei căzu ca o găleată cu apă rece, scoțând lucrurile la iveală și dând de gândit. Olga alungă orice sentiment de vinovăție și, desigur, nu spuse nimic. Se simțea luată în vizor din pricina cuvintelor Lolei, dar nu o arătă în nici un fel. Între amintirile fragmentate ale tuturor se strecura o tăcere ca un act de căință. Până când Nina îndreptă conversația către un subiect mai plăcut. Nu pentru toate însă.

— Așadar nu mai scrii romane, Marta?

— Nu.

Acel răspuns, atât de scurt, le lăsă pe celelalte în expectativă, simțind nevoia de a primi mai multe informații. Marta înțelese că trebuia să continue:

— Presupun că în viață trebuie să alegi. Nu le poți avea pe toate. Acum scriu rețete.

Folosi un ton atât de fericit și de convingător, încât toate o crezură.

Olga coborî glasul, teatral, pentru a face o dezvăluire:

— Cu toate că a scris un roman extrem de bun și n-a vrut să-l publice.

O privire ucigătoare străbătu aerul care le despărțea pe gemene.

— Serios? Şi de ce oare?

Marta se pricepea, la rândul ei, să facă în așa fel încât cel mai important lucru să pară lipsit de însemnătate.

— Sunt mulți ani de-atunci. Nici măcar nu-mi amintesc despre ce era vorba.

— Eu da, spuse Olga, dând din cap. Mie mi-a plăcut la nebunie.

Lola, curioasă:

— Tu l-ai citit, Olga?

— Am fost prima. Am încercat să o conving că trebuie să-l publice. Dar n-o cunoașteți pe Marta? E mai încăpățânată ca un catâr.

Noroc că Lola schimbă subiectul.

— Bine, de fapt ești scriitoare. Publici cărți și, din câte-am înțeles, se vând ca pâinea caldă.

— Nici nu vă puteți da seama! întări Olga, din dorința de a fi eroina principală pentru o clipă. E autoarea cea mai vândută a editurii.

— Nu-i adevărat, o corectă Marta, care nu suporta dovezile de mândrie prefăcute (și false) ale surorii sale.

— Așa zice editorul tău. N-am inventat eu asta. I-a povestit lui Benito zilele trecute, se apără ea.

Chiar atunci sună telefonul. Olga se oferi:

— Vrei să răspund eu?

Și tocmai se ridica de pe scaun când Marta, tăioasă, o opri:

— Stai liniștită!

Marta dispăru în direcția cămăruței din fundul salonului. Celelalte trei păstrară tăcerea, zâmbind, împietrite, de parcă ar fi așteptat întoarcerea gazdei pentru a-și relua conversația. Singurul lucru care se auzea erau foșnetele rochiei de tafta a Olgăi.

— Olga, draga mea, rochia asta nu te lasă nici să te miști. Nu te incomodează?

Nu era numai rochia. Erau și bijuteriile, pantofii – noi, strâmți, extrem de scumpi –, machiajul, coafura, cu meșele false de rigoare, și genele sintetice.

— Nu-i chiar așa de rău, disimulă Olga, care în realitate nu putea nici să ridice brațele, dar înțelegea, văzând cât de neglijent se îmbrăcase prietena ei, că aceasta gândea diferit. Îmi place să mă aranjez când ies din casă. Hainele comode nu te avantajează câtuși de puțin…

Nina continuă:

— Și cât de bronzată ești! Parc-ai fi abisiniană! Unde stai la soare?

— La clubul de tenis. De trei ori pe săptămână, minți ea.

— Joci tenis? Ninei i se luminase fața de bucurie.

— Foarte rar… A doua minciună.

— Și eu! Într-o zi ne-am putea întâlni să facem o partidă.

Înainte de a se vedea prinsă în mrejele propriei minciuni, se hotărî să le dezvăluie o parte din adevăr:

— Nu cred, pentru că mă gândesc să nu mă mai duc acolo.

— A, da? De ce?

— Pentru că mă hărțuiesc bărbații, folosi ea din nou vechea scuză. Când stau la soare, la piscină, nu mă lasă în pace.

Marta, care se apropia, se uită la sora ei fără să priceapă prea bine ce spunea.

— Ai grijă cu soarele! spuse Lola. Usucă pielea. Te face să pari mai bătrână.

În acel moment, Olga simți un început de euforie și strigă:

— Ce emoționant, fetelor! Suntem la fel ca atunci!

— Ferească Dumnezeu! răspunse Nina.

Marta aducea vești.

— Era din nou secretara Juliei. I s-a prelungit ședința. Zice să începem fără ea, că ajunge mai târziu, le informă. Mă duc să aduc mâncarea.

— Cu ce vine-ncoace?

— Cu mașina. Probabil are o mașină oficială la dispoziție.

— Și unde-a zis că e?

— Nu mi-a spus.

— La naiba! Secretară, mașină oficială… Cât de importantă a ajuns! remarcă Nina.

— E politicos din partea ei că a sunat, spuse Marta.

— Chiar credeți c-o să vină? întrebă Lola.

— Sigur, tocmai asta ne-a transmis.

— Șșșt! Nina ridică mâinile și își împinse capul înainte, ca o broască țestoasă. Ascultați! Auziți cum plouă?

Turna cu găleata. Apa cădea peste oraș ca și cum cerul ar fi pedepsit lumea. Se auzi un tunet, care bubui în toată clădirea.

— Ce frică mi-e! șopti Olga.

— Dacă vreți, haideți să începem, interveni Marta, pragmatică. Nu cumva să vină sfârșitul lumii și să ne prindă cu burta goală.

Marta dispăru în bucătărie și dădu indicațiile corespunzătoare. Imediat apăru Lidia cu salata de anghile. Peștișorii se lăfăiau într-un sos albicios, care mirosea ușor a usturoi. Părea delicioasă. Lăsă platoul pe mijlocul mesei și dispăru. Se întoarse cu farfuriile pe care aranjase antreul următor. Pe fiecare trona un dreptunghi perfect de culoare pământie, acoperit de un sos portocaliu, aburind. Mirosea a ardei, dar era greu să-ți dai seama ce altceva mai conținea. Lidia împărți farfuriile și le lăsă pe invitate să se întreacă în laude la adresa bucătăresei. Se întoarse pentru a treia oară ca să aducă o sticlă de Monopole alb. Marta o atinse pentru a se convinge că era suficient de rece. Își dădu acceptul. Ajutoarea ei turnă în pahare.

Ori de câte ori se deschidea ușa, se auzea din bucătărie o melodie ușor de memorat. Nina o fredona absentă, fericită. „E un lucru pe care vreau să ți-l zic, care e important cel puțin pentru mine / Toată noaptea n-am dormit, fiindcă vreau s-aud câteva vorbe de la tine… “

— Haideți, treceți la masă! ordonă Marta, punând la punct ultimele detalii.

Fetele își ocupară locurile. Câte două, față-n față. Nina, lângă Lola. De îndată ce se așezară, Nina își puse mâna pe burta celeilalte și o întrebă:

— Am voie, am voie, am voie? Se zice că aduce noroc.

— Sigur. Atinge-mă!

— Draga mea dragă! Chiar că ești cât pe ce să pocnești! O tăcere, un gând fugar care deodată simte nevoia de a se manifesta, o privire complice: Și, în cazul nostru, de ce a trecut atâta timp de când nu ne-am văzut?

Lola ridică din umeri. Nici una din ele nu știa. Își cultivaseră prietenia în cea mai grea perioadă din viața Ninei, pe vremea când Lola era încă o sârguincioasă studentă la Conservator. Continuaseră și după, când Nina era o femeie liberă, cu un serviciu bun, iar Lola, o profesoară de pian cu reputație bună în oraș. Își scriseseră câteva scrisori când Nina se stabilise la Madrid. Concertul Beatleșilor fusese un fel de despărțire.

— Eu simt că e ca și cum te-aș fi văzut ultima dată ieri, spuse Lola, care mereu avea o formulă potrivită pentru orice ocazie. Prietenia iartă distanța, spre deosebire de dragoste.

— E-adevărat. Dragostea e un rahat! conchise Nina.

Iar Lola se arătă de acord.

— Chiar așa.

— Asta nu trebuie să se mai întâmple. Nina era hotărâtă să remedieze lucrurile. Greșelile trecutului trebuie să slujească la îmbunătățirea prezentului, asta era filozofia ei. Săptămâna ce vine trebuie să ne întâlnim ca să ne bem cafeaua împreună.

— S-ar putea să vin însoțită… Lola se mângâie pe burtă cu o mână.

Nina simți că sosise momentul de a reveni la obișnuitul ei ton nesăbuit. Când vorbea serios prea mult timp o durea stomacul. Făcu gesturi largi cu mâinile, pentru a atrage atenția. Vocea ei histrionică, ascuțită, se impuse în fața adunării.

— O clipă, fetelor! Lola are ceva să ne spună. E un secret! Ascultați! E gravidă! Râsete peste râsete, din ce în ce mai sonore. Iar noi suntem moașele ei. Să vedem! Atenție! Câte dintre noi au născut? Să ridice mâna cele care au născut!

Ridicară mâna Olga și cu ea. Lola le privea amuzată.

— Eu de cinci ori! se lăudă Olga și își zdrăngăni medalioanele de la brățară. Câte unul pentru fiecare copil, plus cel de la nuntă, plus unul în formă de inimă, cu zeul Cupidon în mijloc, care simbolizează dragostea oarbă.

— Cinci? râse Nina. Ce iepuroaică! Și toți cu același bărbat?

— Păi bineînțeles! Ce-ți mai trece prin minte…

— Mă rog, nu se-ntâmplă chiar atât de rar. Se zice că vreo douăzeci la sută dintre noi nu suntem copiii cui credeam. Dar în cazul tău,

Olga, draga mea, nici vorbă. În cazul tău știm că sunt toți legitimi. Cinci copii și să arăți așa! E cu-atât mai lăudabil! Cred că Pardo și cu tine îi plătiți tribut zeiței sexului o grămadă, zi că nu-i așa?!

Olgăi îi căzu fața când o auzi vorbind despre viața ei conjugală în acei termeni. Cuvintele Ninei tocmai îi amintiseră că trecuseră luni de zile de când nu mai avusese un contact intim. Atât de multe, încât nici măcar nu mai știa dacă ultima oară se întâmplase de Anul Nou, de ziua lui Benito sau de Buna Vestire. N-o mai făceau decât în zile de sărbătoare şi pe repede înainte. Un final scurt, mecanic, ce consta în câteva mișcări convulsive ale doctorului Pardo, un „ah-eh-oh“ al lui, un „oh“ al ei, și fuga la baie. În total, vreo cinci minute. Până în noaptea aceea, Olga nu se îngrijorase, pentru că se gândea că așa era normal. Nu avea cu cine să se compare și nici pe cine să întrebe. Mai mult, repulsia naturală pe care o simțea față de genul acela de chestiuni nu o predispunea la curiozitate. Dar dacă, în afară de rușine, cuvintele Ninei dăduseră naștere la o reacție în ea, atunci acest lucru erau îndoielile. Dintr-odată, se întreba dacă frecvența cu care doctorul Pardo și cu ea făceau dragoste nu era, în realitate, cam scăzută. Olga nu reuși să-și ascundă stinghereala în fața acelei întrebări directe. Bâigui ceva pe un ton ofensat:

— Haide, Nina, e un subiect… foarte intim!

Părea atât de tulburată, încât Nina ținu să se scuze.

— Iartă-mă, draga mea, ce nesimțită sunt! Nu te simți jignită, că eu nu o fac cu rea intenție.

— Vulgaritățile astea pe care le spui nu-mi pică bine, îmi pare rău, îi mărturisi Olga.

— Sigur, scumpo, ai dreptate, sunt o ordinară, continuă Nina, și era cu neputință să-ţi dai seama dacă vorbea serios sau glumea, cu toate că se scuza. Nu vreau să jignesc pe nimeni, doar să mă distrez puțin. Cu toate că, dacă n-aș fi eu, fetelor, întâlnirea asta ar părea o înmormântare. Așa că noi, toate, avem – le numără capetele cu un deget săltăreț –, punând-o la socoteală pe Lola, care n-are scăpare, avem… opt copii! Lipsesc cei ai Juliei, dacă-i are.

— Nu are, o informă Marta.

— Ce păcat! Să știți că noi, femeile, nu mai știm să naștem ca înainte, spuse Nina în încheiere. A, așteptați, că nu v-am zis tot. Am o ditamai vestea. Cum naiba am putut să uit? Sunteți pregătite? Liniște plină de nerăbdare, priviri șugubețe. Sunt bunică! Nu-i așa că nu s-ar zice?

— Ești bunică? întrebă Olga. Ce vârstă are fiica ta?

— Douăzeci și șapte. Dar nu e de la fiica mea. E de la cel mic. Douăzeci și cinci de ani, de care a știut să profite foarte bine. Știam eu că mi-l vor răpi de cum iese pe stradă.

— Și eu aș putea să fiu bunică, gândi Olga cu voce tare. Am două

fiice măritate.

— Fiul meu nu e însurat și nici n-are de gând. S-a combinat anul trecut cu o fată foarte frumoasă, care părea și foarte deșteaptă… dar, vedeți, zbang! Marchează-n poarta primei femei întâlnite-n cale. De-asta au fost legalizate anticoncepționalele? Băiatul are paisprezece zile și se numește Hugo. Numele i l-am pus eu, asta ca să știți! Nu-i așa că sunt grozavă pentru o bunicuță? Dacă nepotul meu ar ști cum îmi petrec serile…

— Și cei doi copii ai tăi sunt de la soțul tău? vru să știe Olga.

— Da, de la dobitoc. De la cel pe care Lolita l-a cunoscut. Se întoarse spre asistență pentru a explica: Lola a venit la nunta mea.

— De ce-l insulți întruna? Nu te doare, de vreme ce e tatăl copiilor tăi?

Și asta părea s-o mâhnească pe Olga.

— Ar trebui să-l doară pe el, care, după ce l-am născut pe băiat, s-a cărăbănit, zicând că nu se simțea pregătit să fie tată. Și dus a fost de-atunci. În plus, n-a vrut niciodată să-i vadă și nici nu mi-a dat vreun sfanț pentru ei. Îl insult, dar ar fi trebuit să-l omor.

Olga lăsă capul în jos.

— Ai motive să fii îndurerată, recunoscu ea, scrâșnind din dinți. Dar ar trebui să-l ierți.

— Sigur, sigur, și să-l absolv de vină, nu? Nu, nu… Iertarea cere un timp pe care el nu-l merită.

— În plus, poate se-ntoarce…

— Olé! sări Nina. Așa, i l-aș putea prezenta noului meu iubit, să vedem dacă-i place de el!

Lola se apropie de plăcinta care aștepta pe farfurie și o mirosi.

— Ce facem, nu mâncăm minunea asta?

— Ba da, ba da, te rog, am nevoie să-mi refac forțele. În după-amiaza asta am lucrat din greu! Și Nina slobozi un hohot de râs la volum maxim.

— Lidia, te rog, pune rața la încălzit! Eu am lăsat un rățoi fierbinte acasă! Haideți, fetelor, la atac! Nu fiți fandosite, că suntem în altă epocă! Dacă atmosfera nu se mai însuflețește, mă duc acasă și încălzesc iar rățoiul. Râsete dezlănțuite. Gata, gata, tac acum. Pardon, pardon. Nu știu când să mă opresc. Ce naiba, sunt fericită! Pentru prima oară în viață le am pe toate – iubit, prietene, nepot, ba chiar și un plan! Fericirea îmi dezleagă limba. Vouă nu vi se întâmplă așa? Mă rog, s-ar putea să fie și din pricina whisky-ului. La naiba! Vinul ăsta alb e excelent, Marta. Ce mai beție o să tragem! Eu prima! Haideți să dăm noroc.

— Mie mi s-a terminat limonada, dar o să dau noroc cu apă.

— Nebuno! Nu se dă noroc cu apă! Niciodată! Turnați-i vin din ăsta bun Lolitei! A sosit momentul ca fiul tău să guste alcoolul. Of, pardon!

Lola, Lola! Nu mă pot obișnui să-ți spun Lola. Deși recunosc că nu mai suntem la vârsta diminutivelor. Haide, numai două degete, așa. Cât să dai noroc.

— Unde-o fi Julia pe-o vreme ca asta? întrebă Marta.

— Eu vă zic din nou că n-o să vină, insistă Nina.

— De ce să nu vină?

— Tu ai veni în locul ei? Eu cred că doar o dă cotită; în realitate, n-are chef să ne vadă. Următorul apel o să fie ca să ne spună că s-a făcut târziu și că ne vedem altă dată.

— Crezi?

Lola căsca ochii, împingându-și trupul înainte.

— Da, dar nu mă luați în seamă. Eu mă înșel deseori. Tot timpul! De fapt, simt că toată viața mea, până în seara asta, a fost o greșeală. O greșeală de proporții cosmice! Cu excepția copiilor mei, bineînțeles. Cei doi copii ai mei n-au nici o legătură cu asta. Ce bun e vinul ăsta! Ce e?

— Monopole alb.

Nina strânse din buze și își încreți nasul, afișând o expresie care însemna: „N-am auzit de el în viața mea“.

— Mie nu mi se pare că Juliei îi e teamă de noi, își dădu cu părerea Lola. N-ați văzut-o când cu lovitura de stat? Era la parlament când a intrat Tejero trăgând în stânga și-n dreapta și strigând: „Toată lumea la podea“. A fost una dintre femeile pe care le-a lăsat să plece mai devreme, dar ea a ales să rămână.

— Serios?

Lola nu aflase de acea faptă de vitejie.

Marta continuă:

— Când i-au luat interviu la televizor, a zis că a procedat așa pentru că nu a vrut să se dezică de la ideile pe care le promovează. După ce a militat atâta pentru egalitatea dintre bărbați și femei, nu putea accepta un tratament preferențial doar pentru că era femeie.

— Ce nebună! îi scăpă Olgăi.

— Ba mie mi se pare de un curaj admirabil, zise Marta tranșant.

— Da, da, și mie la fel. Nu mă luați în seamă, vai, cred că sunt cherchelită. Nina își ținea ochii puțin mijiți. Vouă nu?

Lidia ieși din bucătărie, cu paltonul și umbrela. O aromă puternică și dulceagă pătrunse în încăpere odată cu ea, de la rața din cuptor.

— Rața e gata. Am pus sosul separat. Lidia zâmbi și nu se putu stăpâni să adauge: Ți-a ieșit foarte gustos, șefa. A, și clătitele sunt pe platou, gata să fie băgate în cuptor.

— Foarte bine, Lidia, mulțumesc pentru tot.

— Sigur pot pleca?

— Da, da, sigur, răspunse Marta. Ai făcut și-așa prea multe.

— Adevărul e că într-o noapte ca asta simți nevoia să fii acasă.

— Mie-mi spui! râse Nina.

— Sigur, du-te!

Lidia își luă rămas-bun de la toate cu un zâmbet candid, fluturând din mâna pufoasă și albă.

— Să petreceți bine până la sfârșit, doamnelor! spuse ea.

O porni spre ușă, gata să înfrunte furtuna.

— Uf, ne-a numit „doamne“… Ce pișicheră! zise Nina.

Olga se încruntă.

Nici nu se închisese bine ușa și bubui un alt tunet asurzitor, luminile pâlpâiră de două ori și se întâmplă ceea ce amenințase să se întâmple toată seara: rămaseră în beznă.

De la radioul din bucătărie, care funcționa cu baterii, se auzea o voce masculină: „Azi poate fi ziua cea mare, când totul așteaptă să fie descoperit / Dacă te porți ca și cum ar fi ultima pe care ți-e dat s-o trăiești… “

Nimeni nu știa prea multe despre viața Anei María Borrás Truyol, căreia toate îi spuneau Nina de când se știau. Și-o aminteau ca pe o fetiță veselă, mărunțică, destul de leneșă la școală și mai degrabă înclinată spre activități în aer liber. Singura fiică a unui cuplu de fabricanți de băuturi gazoase din Mataró, atât de preocupați de prosperitatea afacerii lor, încât nu-și găseau timp să-și viziteze fiica nici măcar duminica. În această privință, nici una dintre cele cinci nu fusese prea norocoasă. Cu toate că diferența era notabilă: Nina era singura căreia încă îi mai trăiau părinții.

În puținele rânduri în care părinții Ninei veneau la călugărițe, în ziua de vizite, o făceau într-o mașină încărcată de băuturi carbogazoase. Apă gazoasă, limonade, oranjade, sifon… Vicente cel nătâng le descărca și le îngrămădea în magazia de lemne, trântindu-le unele peste altele. În cele din urmă era premiat cu o sticlă mare de apă gazoasă numai pentru el. Fetele își primeau și ele porția la prânzul din ziua respectivă. Sticlele de sifon, ca toate celelalte, erau pentru călugărițe, cărora vălurile și arșița verii le provocau o sete teribilă. La misa de duminică, uneori preotul mulțumea pentru donațiile domnului Borrás. Și la binecuvântările rostite la masă era de obicei rostit numele lui. Nina se simțea atunci foarte mândră de tatăl ei.

Dar nu băuturile gazoase erau cele care o făceau pe Nina una dintre fetele cele mai populare din școală. Era acea abilitate – „emanată de astre“, după spusele ei – de a citi în palmă. Avea o carte pe care nu se mai sătura s-o studieze și de unde, încet, încet, învăța totul: care sunt liniile principale, ce planetă guvernează fiecare deget sau ce se întâmplă dacă dimensiunea acestora nu e cea așteptată. Toate ascultau fascinate. Prietenelor le lua, pentru prezicerile ei, trei reali. Pentru ceilalți, valorau trei pesete. În cazuri speciale, era gratis. Ca atunci când îi citise în palmă lui Vicente. Niciodată până atunci nu cercetase

– și nici nu atinsese – palma unui băiat. Începuse, ca întotdeauna, cu liniile principale: viața, inima, capul și destinul.

— Uite, boala ta e aici, vezi punctul ăsta puțin roșu? Arătă către baza degetului mare. Și steaua asta care încheie linia capului, o vezi?

Vicente o privea de foarte aproape, lipindu-și nasul de propria palmă, dar nu reușea să vadă nimic din ce spunea Nina.

— Nu știu, răspunse.

— Și crucea asta de aici înseamnă o dragoste pe viață. Cineva te va iubi mult și pentru totdeauna.

— Ce bine, ce bine! O să fii tu?

Vicente era mulțumit cu-adevărat.

— Nu știu cine-o să fie, căci nu apare în palmă, răspunse Nina, cu o figură contrariată. Dar, fii atent, văd că ești o persoană foarte tandră, cu o mare capacitate de a iubi, foarte bun și foarte generos. O spune linia inimii tale, care e foarte lungă, uită-te și tu! Și Nina își plimbă degetul pe acea linie aflată sub degetul mic și până la baza celui arătător.

— Mă gâdili! râse el cu o voce spartă și își trase mâna.

— Haide, lasă-mă să continui! Vedeam ceva important. Vicente îi întinse din nou mâna. Fii atent! Vezi linia asta de-aici? Asta care pornește chiar din mijlocul palmei. Vicente se străduia așa de tare să o vadă, încât îi curgea puțin saliva. E linia destinului, care în mod normal pornește de mai jos, de lângă încheietură. La tine apare aici pentru că va trebui să lupți împotriva unor evenimente nefavorabile. Uneori o să-ți fie greu, dar până la urmă vei învinge.

Vicente nu înțelegea totul, sau, mai degrabă, nu pricepea nimic, dar îi plăcea apropierea de Nina, parfumul ei, cum îi suna glasul, căldura mâinilor și felul în care degetele ei îl gâdilau când îi arăta viitorul. Când nu mai putea fi atent, murmura:

— Frumoaso!

Nina îl certa:

— Tu pricepi ce-ți spun?

— Da, da, da.

— Nu ești atent !

— Nu, nu, nu.

Dar uita foarte curând de bunele sale intenții. Imediat repeta:

— Frumoaso!

Nina continua:

— Nu vei avea copii.

— Nu? Vicente făcuse o figură dezolată. N-o să mă căsătoresc?

Nina minți:

— Asta nu văd.

Vicente păruse să se însuflețească un pic.

— Frumoaso!

— Șșșt! Iar nu ești atent.
— Da?
— Concentrează-te!
— Da, da, da.

În realitate, Nina văzuse mai multe decât spusese. Pe unele le trecuse sub tăcere pentru a nu-l mâhni, ca, de pildă, faptul că nu avea să se căsătorească niciodată. Pe altele nu le spusese pentru că îi era rușine, ca, de exemplu, faptul că la baza degetului mare era un monticul foarte robust, ceea ce însemna întotdeauna o senzualitate foarte energică, exacerbată, aproape incontrolabilă. În schimb, îi spusese că linia vieții era destul de lungă – deși văzuse altele mult mai lungi –, semn că avea să trăiască cel puțin șaizeci de ani. Lui Vicente îi plăcuse această veste și fusese, în sfârșit, fericit.

Tuturor le părea rău pentru Vicente. Cu trupul acela de bărbat și chipul de copil.

Nina ar fi vrut să încerce să-i citească viitorul și unei călugărițe, dar singura ocazie când îndrăznise să încerce fusese cu sora Presentación, care era cea mai tânără. După cum ar fi trebuit să bănuiască, aceasta se înfuriase din cale-afară. Îi spusese despre chiromanție că era o practică eretică ce atrăgea după sine excomunicarea și o acuzase în fața stareței. O pedepsiseră să stea două zile în capelă. Apoi nu mai încercase niciodată.

După vara lui 1950, ultima petrecută de Julia și de surorile Viñó la internat, Nina și Lolita rămaseră încă un an și o vară acolo. Deveniră prietene nedespărțite. Fusese o prietenie care izvorâse, ca majoritatea, din necesitate. Fiecare fusese colacul de salvare al celeilalte, refugiul ei la internat și în lume. În timpul anului, se aliară pentru a memora numele râurilor, al afluenților, al regiunilor Spaniei și al tuturor capitalelor ei, în timp ce o călugăriță arăta cu un băț harta desfășurată pe tablă. Pătimiră împreună de pe urma dificultăților aritmeticii și ale gramaticii. Studiară game la patru mâini la pianul cel vechi și dezacordat (Lola cu mult mai multă delăsare), își țuguiară la fel de mult buzele la lecțiile de franceză, unde Nina avea un avantaj: o învățase de la o dădacă din Alger, care o îngrijise în primii zece ani de viață.

Peste vară, în timpul vacanțelor solitare la internat, învățară să fumeze (bineînțeles, pe ascuns), băură împreună vin dulce în capelă și, într-o zi, când Lola primi vizita vărului ei Emilio (care era cel mai plin de el din întreaga lume, pentru că locuia la San Sebastián și tot ce vedea acolo i se părea provincial), se suiră cu el pe terasă numai pentru a-l enerva. Acolo își întindeau măicuțele lenjeria intimă, și chiar în acea zi fluturau în vânt șase perechi de chiloți tip pantalon și o duzină de tampoane igienice de eponj. Nu fuseseră date afară printr-o minune.

Dar cel mai important lucru pe care-l împărtășiră fuseseră confidențele. În nopțile toride, în cântecul greierilor din grădină, vorbiră despre tot ce era interzis. Trupul călugărițelor. Proasta dispoziție a maicii Presentación. Propriul lor trup. Trupul lui Vicente (care acum petrecea mai tot timpul închis cu lacătul în cămăruța lui). Unde-o fi Julia. Noaptea nunții. Virginitatea fecioarelor. Motivele pentru care nu trebuia să ajungi în iad. Fantomele care dormeau în fântâna de la internat.

Ultima oară când Nina îi citise în palmă Lolitei fusese în vara anului 1951. Pe gratis.

— Ai mâini de artistă. Degete groase și puternice. O să fii pianistă, ca tatăl tău! îi prezise Nina.

— Bine, asta știam. Ce altceva? se impacientă Lolita, care voia să audă lucruri mai puțin evidente.

— În viața ta o să ai o dragoste foarte mare, care o să umple totul. Nu, așteaptă… Vor fi două iubiri! Ai două linii unite aici, uite! Arăta un punct aflat aproape în mijlocul palmei. Ca două poteci care se bifurcă. Ar putea fi două iubiri foarte apropiate, legate între ele. Asta e cam ciudat. Lasă-mă să văd și cealaltă palmă!

Când termina cu liniile principale, Nina se ajuta de o lupă pentru a căuta cruci, triunghiuri și dreptunghiuri, semne foarte importante, care nu se vedeau cu ochiul liber. Trebuia să cauți bine și să știi multe ca să le găsești. Uneori puteau însemna lucruri funeste.

— Crucea asta de-aici, de pe muntele lui Jupiter, arătă ea un punct de la baza degetului arătător, înseamnă că vei aștepta destui ani până să te măriți.

— Câți ani?

— Destui, nu știu câți.

— Dar o să mă mărit?

— Da.

— Sigur?

— Foarte sigur. Uite-aici! Dar cel mai important e că vei iubi de două ori, și cu aceeași intensitate în ambele cazuri.

— Aha!

Toate știau deja, datorită Ninei, că există patru sute treizeci și trei de sisteme diferite și recunoscute de interpretare a liniilor palmei. Că primul chiromant fusese un domn german din secolul al XIV-lea, care se numea Bartolomeu Nu-știu-cum. Că prezicerile trebuie făcute când ești curat pe mâini, în vreme de post, la cel puțin trei ore după ce ai terminat orice fel de treabă și preferabil la lumina zilei (dar nu direct în soare). Nu se poate ghici viitorul persoanelor bolnave, nici al celor care au mai puțin de șapte ani. Cititul trebuie făcut mereu în mâna stângă, care e cea mai apropiată de inimă și e guvernată de planeta Jupiter, cu toate că, dacă există îndoieli, poate fi cercetată și mâna

dreaptă. În dreapta se află doar moștenirea noastră din trecut; în stânga, contribuția noastră la viitor. Falangele degetelor sunt și ele foarte importante: pe prima se află lumea divină, pe a doua, lumea abstractă, iar pe a treia, cea materială. Dacă a treia falangă e foarte lungă, apare ceea ce se cunoaște sub denumirea de „mână sub formă de spatulă“, tipică pentru artiști, filozofi și, în general, pentru persoanele utile în societate. „Lumea progresează datorită mâinilor sub formă de spatulă“, zicea Nina, solemnă, când dădea lecții.

După citit venea interpretarea, care era lucrul cel mai dificil, evident. Nina studiase mult, dar avea și o imaginație foarte bogată.

— S-ar putea să te îndrăgostești de gemeni, îi spuse Lolei.

— Gemeni?

— Poate nu vor fi gemeni, dar sunt frați.

— Aha!

— În orice caz, sunt din aceeași familie.

Lolita lua foarte în serios prezicerile Ninei, ca toate celelalte fete. O ascultau cu seriozitatea și respectul datorat oracolelor.

Nina nu-și citea niciodată în propria palmă, pentru că toți cunoscătorii susțineau că nu trebuie s-o facă și pentru că nu era firesc, dar își petrecuse atâtea ceasuri studiind exemplele din carte în propriile mâini, încât își cunoștea în amănunt personalitatea și destinul. Palmele, spunea cartea, sunt ca niște hărți de navigație ale marinarilor. Acolo se află totul, dar trebuie să știi să le descifrezi.

Știa, bunăoară, că va avea o căsătorie scurtă și nefericită, pentru că linia căsniciei, cea perpendiculară pe degetul mic, care pornește de la marginea mâinii, era bifurcată la capăt. Urma să aibă doi copii, o fată și un băiat: linia fină și cea mai groasă care se despărțeau sus, spre linia căsniciei. Totuși, nu văzu nicăieri greșeala care avea să-i schimbe viața ca un cataclism. Dacă ar fi văzut-o, poate că i-ar fi mers altfel.

Ani de zile, nu mai crezu în puterile ei. Le ținu departe. Avea alte preocupări. Începu să creadă din nou în ele când, mulți ani mai târziu și călăuzită de ceea ce îi spuneau mâinile, se hotărî să studieze limbi străine. Avea ultima falangă a degetului mic puțin mai mare decât celelalte, cum se întâmplă cu cei care au abilități lingvistice. Se hotărî să studieze engleza și puțină germană (știa deja franceza). Profită de perioada în care era însărcinată cu cei doi copii. Avea timp liber și își căuta un loc în lume. Înțelesese că trebuia să facă rost de o slujbă. Nu avea striații sub arătător, așa că, potrivit cărții, trebuia să renunțe la gândul de a triumfa în viață. Se liniști: renunțând să realizeze lucrurile măreațe, își îngăduia să se concentreze asupra celor obișnuite.

Începu să lucreze la scurtă vreme după nașterea mezinului. Își căută o slujbă, pentru că avea nevoie, și găsi una care să-i permită să supraviețuiască: secretară la un birou de avocatură. Mai târziu lucră ca recepționeră, pe timp de noapte, la un hotel de lux. Nu știa câți ani

și-ar fi petrecut acolo dacă nu ar fi avut loc o răsturnare de situație care se întâmplă doar o dată în viață. Se afla la recepție când sosi un client obișnuit al hotelului, plângându-se că i se dăduse o cameră prea zgomotoasă, deși el ceruse una liniștită, pentru a se putea odihni. Era târziu, Nina era singură de serviciu. Cu toate acestea, se hotărî să-l trateze bine pe clientul nemulțumit. Îi dădu imediat o cameră net superioară celei în care fusese cazat – fără costuri suplimentare –, se ocupă de mutarea bagajelor și, drept compensație pentru neplăcerile cauzate, îi trimise o sticlă de vin bun. Riscase, pentru că nu se consultase cu nimeni cu privire la nici una dintre deciziile sale. Avu noroc. Conducerii hotelului îi plăcu spontaneitatea ei, deși îi reținură sticla de vin din salariu. Decizia ei, în schimb, îl încântă pe client, care era Francisco Bermúdez, cel mai important impresar artistic din Spania acelei vremi.

De dimineață, pe când își plătea nota, Bermúdez o întrebă, cu un zâmbet:

— V-ar deranja dacă vă întreb câți ani aveți?

— Sigur că nu. Douăzeci și doi.

— Nu vorbiți, din întâmplare, o limbă străină?

La care Nina, cu mândrie, răspunse:

— Engleză, franceză și germană.

— Atunci am să vă ofer o slujbă. Și cred, sincer, că ar trebui să o acceptați.

Francisco Bermúdez era un bărbat serios, cult, vorbea puțin, avea faima că se ține de cuvânt, că are o viziune amplă asupra lumii, întrucât călătorea neîncetat și avea relații cu tot felul de ciudați. Traversa o perioadă bună, deși cea mai bună nu sosise încă. Prima slujbă pe care i-o oferi Ninei a fost aceea de secretară la departamentul de relații internaționale. Trebuia să trateze cu reprezentanții artiștilor străini pentru a negocia clauzele lor contractuale. Îi oferi un salariu bun. Exista un singur inconvenient, deși pentru ea nu reprezentase unul: slujba era la Madrid.

Nina nu stătu pe gânduri. Își făcu bagajul și plecă, însoțită de cei doi copii, în capitală. Acolo lucră mai întâi ca secretară responsabilă cu contractele internaționale și, mai târziu, ca secretară personală a lui Bermúdez. Fusese nevoită să suporte multe comentarii, pentru că în acea epocă nimeni nu înțelegea o ascensiune atât de rapidă pentru merite care puteau fi mărturisite. Ajunse să simtă atât de multă simpatie față de șeful ei, încât ori de câte ori auzea o prostie de genul acela îi sărea în apărare, în loc să se apere pe sine. Francisco Bermúdez, zicea ea, era incapabil de vreo josnicie. „N-are nevoie să se coboare atât de jos“, obișnuia ea să decreteze.

La agenția de impresariat artistic, Nina se simți ca peștele în apă. Acolo nu distona cu restul lumii atât de tare ca în alte părți, nu

trebuia să poarte oribila uniformă a secretarelor, nici pe cea a recepționerelor de hotel și avea șansa de a cunoaște o mulțime de oameni ciudați și, prin urmare, interesanți. Toți artiștii erau puțin nebuni, dar erau, desigur, altceva. Majoritatea refuzau să se supună mediocrității lumii în care trăiau. Mulți dintre clienții lor erau străini. Îi confirmau că lumea nu era locul unde se născuse ea și că, atunci când lucrurile aveau să înceapă, în sfârșit, să se schimbe, ea avea să se afle cu mult înaintea celorlalți.

Anii petrecuți la Madrid au fost ani intenși, în care a muncit mult și a învățat multe. Cu timpul, avea să-i califice drept „cea mai bună perioadă din viața mea“. Abia după moartea dictatorului, care s-a produs în 1975, i se dădu permisiunea de a se întoarce acasă. Drumul de întoarcere fusese puțin mai complicat. Împrejurările se schimbaseră. O lăsă în urmă pe fiica mai mare, care-și făcuse deja o viață la Madrid. Îl luă cu ea pe cel mic. Închirie un apartament pe strada Hospital și își căută o slujbă de secretară la o companie producătoare de filme care începea să facă lungmetraje în catalană. Evident, primise slujba imediat după ce trimisese un curriculum vitae. De asemenea, generoasa scrisoare de recomandare a lui Bermúdez o ajutase mult.

Nina avea impresia că trăise mai multe vieți. Cea de fată de familie bună care-și petrece verile într-un internat de călugărițe. Cea de femeie măritată înainte de vreme. Cea de mamă singură, cu doi copii mici. Cea de femeie de treizeci de ani, independentă din punct de vedere financiar și emoțional, gata să facă orice pentru a răzbate. Cea de femeie matură căreia nu-i pasă nici cât negru sub unghie de părerea celorlalți despre ea. Se simțea alcătuită din fragmente ale tuturor acestor existențe, ca un puzzle în care toate piesele sunt obligatorii pentru a obține imaginea finală.

Colegele de cameră stăteau în continuare în întunericul în care furtuna le lăsase brusc.

— Ai lumânări? întrebă Olga.

— Mă duc după ele.

Marta deschise pe bâjbâite sertarele bufetului până dădu peste câteva sfeșnice, cu lumânările corespunzătoare. Olga o ajută să lumineze locul cu flacăra minusculă a unei brichete.

— Ascultă, Nina! sări deodată Lola, îmboldită de o altă amintire care-i venise brusc în minte. Mai citești în palmă?

— Bineînțeles! Și mult mai bine ca înainte. Am mai făcut câteva cursuri, cu profesori foarte buni.

— Ai vrea să ne ghicești?

— Sigur că da. Palmele femeilor mature sunt cele mai bune. Hohot de râs. Au mai multă istorie. Și cele ale bărbaților maturi, evident. Uite, chiar în după-amiaza asta i-am ghicit noului meu iubit în palmă

pe gratis.

De data asta se auziră râsete generale.

— Nu știu dacă să te-ntreb ce-a ieșit, spuse Lola.

— În linii generale? Că e un derbedeu și un curvar. Dar mi-e totuna. Din ăștia am avut mai mulți. În plus, cât timp e cu mine, n-o să aibă putere să mai meargă la altele. El zice că toate astea fac parte din trecut, că eu l-am salvat. Nina slobozi o altă salvă de râsete zgomotoase.

— Și tu-l crezi? întrebă Lola.

— Nu, dar nu-mi pasă. Deocamdată îl tratez ca pe un amant ocazional. Fără explicații.

Ochii li se obișnuiseră cu acele umbre, în care se întrezăreau unele pe altele, fără să se vadă de-a binelea.

Lola, cu o furculiță în mână și încă mestecând, făcu observația:

— Uau, ce gustoasă e salata asta! Ce-ai pus în ea?

— Zeamă de lămâie, smântână lichidă, gălbenuș de ou, puțin brandy și un praf de piper, recită Marta pe de rost, în timp ce rezolva problema întunericului și căuta o cutie de chibrituri, care trebuia să fie pe undeva pe-acolo. Prospețimea i-o dă lămâia.

— Și chestia asta, Marta?

Lola încerca să vadă ceva în farfurie.

— Budincă de vinete, îi dezvălui Marta.

— Vinete! Se înveseli. Bineînțeles! Se văd semințele aici…

— Foarte discrete, încuviință Nina.

Marta aprinse lumânările și așeză sfeșnicele pe mijlocul mesei. Cele patru femei se văzură iluminate ca un tablou tenebros. *Cina din Emmaus* al lui Caravaggio, în versiune feminină.

— Să sperăm că n-o să mai dureze mult până să vină curentul, spuse Olga foșnind din rochia de tafta și cu brățara zornăind, în timp ce se așeza.

Marta se întorcea din nou de la bucătărie. Înainte de a pleca, ajutoarea ei umpluse clătitele cu pasta de pește-undițar și le stropise din belșug cu un sos *velouté* cremos. Erau gata să fie băgate un minut la cuptor, cu toate că, văzându-le, li se făcu poftă să mânânce una pe loc. Era un fel de mâncare sofisticat, aproape exuberant, cu succes garantat. Aprinse altă lumânare și o lăsă lângă cuptor. Verifică dacă acesta mergea. Din fericire, funcționa cu gaz. Clătitele aveau să se gratineze imediat.

Vinul Monopole era pe cale să se termine, dar mai avea o sticlă în frigider. Marta se duse după ea, îi scoase dopul și turnă din nou în pahare.

— Bucurie! ținu să toasteze Nina.

— Ai nevoie de ajutor? întrebă Olga, văzând-o pe sora ei cum se agita.

Dar Marta îi răspunse scurt:

— Tu stai acolo liniștită.

Când Marta veni cu clătitele, se auziră aplauze în salon.

— Ce deliciu! se entuziasmă Nina. Luni am să le povestesc totul colegilor mei și o să vrea să mă strângă de gât. Marta, draga mea, putem să ne întâlnim mâine sau poimâine să-mi dai un autograf pentru colega mea? Mi-e jenă să-i spun c-am uitat.

— Sigur. Mă uit mai încolo în agendă.

— Mulțumesc, scumpo.

Umplutura era făcută din peștele tăiat în bucățele mici – de nerecunoscut –, un păhărel de vin de Jerez sec, altul de vin alb și un strop de smântână lichidă. Gustul era intens și îmbietor. Faptul că erau gratinate nu strica aproape deloc textura sosului delicat, dar îi dădea un interesant aspect crocant. Părea un fel de mâncare greu de pregătit, dar în realitate nu era chiar așa. Și le plăcu tuturor. Dovadă a fost tăcerea în care invitatele îl devorară.

— Pentru Dumnezeu, Marta, ce deliciu! exclamă Nina, moartă de plăcere.

— Am păstrat rețeta Juliei la bucătărie, spuse amfitrioana în timp ce băga în gură o bucățică din clătita ei.

— Tu nu mănânci mai nimic, Marta, observă Lola.

— Nu prea mi-e foame.

— Cine gătește nu mănâncă niciodată, dădu Nina verdictul. E o lege universală. Data viitoare mergem la alt restaurant, ca să poată și Marta, săraca, să mănânce.

— La altul? Nici pomeneală! răspunse Olga zornăind din nou. Unde ne-am fi simțit mai bine ca aici?

Marta nu spuse nimic, pentru că luase o înghițitură de vinete. Când terminară tot ce era în farfurie și a doua sticlă de Monopole era aproape golită, Nina propuse:

— Bine, și acum ce facem? Jucăm ceva?

— Vreți să mâncăm rața? Marta își continua rolul, foarte profesionistă, dar mai puțin încordată. Căpătase încredere. Teoria cu pisica, potrivit lui Álex Baudet. O să se răcească.

— Te rog! O pauză! Să mai așteptăm puțin! o imploră Nina.

Olga, cu o figură care părea îndurerată, adăugă:

— Eu, desigur, n-o să mai mănânc nimic. Azi am exagerat.

— Și eu, îi ținu Lola isonul. Mult!

— Asta pentru că aici nu mai încape nimic, frumusețe, observă Nina, privindu-i burta mare. Trebuie să lași ceva să iasă.

— Ar fi mai rău dac-ar plesni rochia elegantă a Olgăi, râse Lola, într-un mod care nu o caracteriza.

Olga începu să râdă, dar râsul îi sună forțat.

— Uf, dacă-mi plesnește rochia, o să leșin. La cât m-a costat!

— Dar măcar o să te simți mai comod, adăugă Nina.

Râdeau ca apucatele, îndoite de mijloc (cele care o puteau face), cu ochii închiși, ștergându-și lacrimile. Marta continua să fie vocea înțelepciunii.

— Ce-ați zice dacă am păstra rața pentru când ajunge Julia? propuse ea. Așa o să vadă măcar un fel de mâncare neatins.

Toată lumea a fost de acord.

— Da, da, să o așteptăm pe Julia, spuse Lola.

— Da, da, păstrează rața.

Nina abia vorbea de râs.

— Vă amintiți de jocul cu gajuri? spuse Lola fără să gândească, cu lacrimi în ochi din cauza râsului, trezind o amintire pe care toate o împărtășeau. Ce-ați zice dacă l-am juca din nou? Ne-ar prinde bine, ca să ne punem la curent cu ce s-a mai întâmplat în ultimii treizeci și unu de ani.

— Să ne punem la curent? repetă Olga, încruntându-se. Ce aiureală!

— Tu conduceai întâlnirile cu o mână de fier, Olga, își aminti Nina. Erai cea mai autoritară dintre noi.

— Autoritară? Era afurisită! șuieră Marta.

Olga își înclină capul într-o parte, justificându-se:

— Cruzimea vârstei.

— Nu! Marta își agită arătătorul în fața nasului surorii sale. Erai răutăcioasă.

Olga clătină din cap și se uită în altă parte, după cum îi era obiceiul. Orice, numai să nu-și strice seara amintindu-și cum era la paisprezece ani.

— Toate eram, îndulci ea sentința.

— Tu în mod special, insistă Marta.

Nina întrerupse duelul celor două surori, întrebând:

— Te-ai încumeta să fii din nou maestra de ceremonii?

— Nu știu…

— Haide, surioară, nu te mai preface. Știu că-ți dorești.

— Ar fi amuzant, recunoscu Olga. Puțin cam deplasat, dar amuzant.

— Deplasat? Pe naiba! interveni Nina zgomotos.

— Am putea să punem câte un gaj fiecare, ca înainte, și după asta să facem ceva ca să-l recuperăm. Dar trebuie să fie dificil, continuă Lola, care începea să pună la cale răutăți, de parcă ar fi imitat-o pe Olga cea grasă, cu trei decenii în urmă.

— Și amuzant! Ca să râdem, adăugă Nina.

— Bine, cu condiția să joace și Olga, ceru Marta.

— Da, da. Nu scapă nimeni!

— Ce nebunie! spuse Olga, nervoasă. Mai e vin?

— Ba bine că nu, bețivancelor! N-am jucat niciodată pilite. Asta ar fi grozav.

— Mai aduc vin, se oferi Marta.

— Ăsta alb e periculos.

— Atunci așteptați-l pe cel roșu! zise gazda, din bucătărie.

Auziră un zgomot care venea dinspre ușa de la stradă. Le veni greu să o recunoască – poate din pricina întunericului –, dar o umbră se transformă încet, încet în Lidia în carne și oase, udă fleașcă, de parcă tocmai ar fi ieșit dintr-o piscină.

— Vai, ce m-am speriat! tresări Olga.

Marta dădu cu ochii de ea când se întoarse în salon cu o sticlă de Cariñena Banda Azul, proaspăt destupată. Era vinul pe care îl păstrase pentru a-l servi lângă rață, dar merita să-l savureze puțin mai devreme, acum că petrecerea părea să fi atins punctul culminant. Grație alcoolului și vânzolelii, aproape că reușise să nu se mai gândească la Álex. Era hotărâtă să meargă mai departe pe același drum.

— Lidia! Ce cauți aici?

— E potop afară, șefa. Nu funcționează semafoarele și străzile s-au transformat în râuri. În plus, traficul e blocat pentru că se pare că a avut loc un accident. Aș putea să stau aici până se mai potolește nițel?

— Bineînțeles. Poți să stai aici cât vrei.

— Mulțumesc, spuse fata, zâmbind. Mă duc să mă usuc.

Își aprinse singură un sfeșnic și o porni spre cămăruța din fund, care slujea drept vestiar și cămară.

În salon, fetele se organizaseră deja. Zâmbeau, mulțumite de acea întoarcere în trecut. Nina strânsese farfuriile goale și le lăsase pe bufet. Pe mijlocul mesei era un spațiu pregătit să primească gajurile. Un fel de altar de sacrificiu. Lola se mutase pentru a o lăsa pe maestra de ceremonii să stea în centru.

— Olga, Olga! Atenție! Lola a avut o idee foarte bună, anunță Nina. Las-o pe ea s-o spună.

— Propun ca fiecare să scrie o întrebare pe o bucată de hârtie. Cu cât mai compromițătoare, mai picantă, mai impertinentă, sau pur și simplu fără răspuns, cu atât mai bine. Desigur, trebuie să fie ceva intim. Trebuie să întrebăm ceea ce nu se întreabă niciodată.

— Bine. Și pe urmă?

— Pe urmă va trebui să răspundem la întrebare, cu excepția celei care a scris-o. Autoarea scapă.

— Nu-i așa că e genial?

Ninei îi străluceau foarte tare ochii la lumina lumânărilor.

— Și dacă cineva nu vrea să răspundă? întrebă Olga.

— În cazul ăsta, își pierde gajul! răspunse Lola, ideoloaga. O să rămână un fond comun, ca atunci când eram mici, vă amintiți?

Olga încuviință. Își amintea prea bine.

— Eu sunt de acord, aprobă ea. Cine alege ordinea răspunsurilor?

— Cea care a scris întrebarea, bineînțeles. Astfel, toate vom fi maestre de ceremonii. Spuneți drept, nu-i așa că muriți de dorința de a o imita pe Olga? Vă amintiți de jurământul sacru? Și de acel turban negru pe care și-l punea?

— Turbanul mamei! își aminti Olga. L-am luat dintr-un sertar.

— Ne înspăimântai foarte tare când îl purtai pe cap și îți tremura gușa, adăugă Lola.

Marta stătea pe gânduri, în timp ce un zâmbet tot mai malițios i se deschidea larg pe față. Nu știa dacă era din cauza vinului, a jocului sau din altă pricină, dar, deodată, absența lui Álex nu mai era așa de importantă.

— Sunteți niște harpii! spuse ea, dar era încântată. Se așeză și lovi masa cu ambele mâini. Haideți, de unde trebuie să-ncepem?

— Regulile! Mai întâi, Olga trebuie să spună regulile, își aminti Nina.

— Mă rog, cele dintotdeauna, spuse Olga. E interzis să mințim, să ascundem informații sau să ieșim din joc.

Nina devenea nervoasă. Nu mai avea stare. Se ridică, se așeză din nou pe masa de alături cu picioarele desfăcute, dând iarăși la iveală marginea chiloților ei negri. Spuse:

— Bine, bine. Începem sau nu?

— Mai torn vin, spuse Marta.

— Mie nu-mi mai pune, zise Lola, energică. Cred c-am băut destul pentru astăzi.

— Foarte bine, spuse Olga, care redevenise, după trei decenii, maestră de ceremonii. Gândiți-vă la întrebări! Marta, avem nevoie de hârtie și creion.

— Da, sigur.

Marta se duse după un caiet cu foi liniate pe care-l ținea într-un sertar din bucătărie. Smulse câte o pagină pentru fiecare. Aveau un creion și un pix, pe care trebuiau să le folosească pe rând.

De afară se auzea un bubuit de tunete care începeau să se îndepărteze, amestecat cu muzica de la radioul din bucătărie. De data asta era o voce de femeie, cu accent italian: „Și mi-a zis: «Dacă nu ești tu, ce voi face dacă tu nu ești? / Am aflat că e periculos să spui mereu adevărul…»“

Olga continuă să dea porunci. Și ei îi străluceau ochii mai tare decât de obicei. Nici nu se mai încrunta la vorbele Ninei.

— În timp ce vă gândiți la întrebare, trebuie să puneți gajurile. Țineți minte: numai obiecte personale! Vom urma ordinea în care suntem așezate, de acord? O nouă încuviințare generală. Începi tu, surioară.

Toate păreau să se gândească mult, cu ochii la hârtia albă.

— E-n regulă. Cheile de la mașina mea sunt bune?

Ceru aprobarea celor prezente și o obținu.

— Bineînțeles. Mașina e proprietatea ta, nu? spuse Olga.

Marta lăsă în mijlocul mesei brelocul care fusese motiv de ceartă, și apoi de despărțire, în după-amiaza aceea.

— Lola?

— Foarte bine, e rândul meu. Lola se aplecă pentru a scoate ceva din poșeta ei, care se afla pe podea. Asta o să vă placă la nebunie, fetelor. Scoase un plic lung, șifonat, pe care se întrezărea o caligrafie școlărească. Eu pun o scrisoare de dragoste pe care am primit-o săptămâna asta.

Se auziră exclamații generale de bucurie.

— Ooooooooo! La naiba, Lola! Citește-ne-o!

— Mai târziu, mai târziu! zâmbi ea, fermecătoare ca un copil. După ce-o recuperez.

— Devine interesant!

Urmând ordinea stabilită, venise rândul Olgăi.

— Ce-aș putea să pun? Dacă aș fi adus poșeta cea nouă…

Stătea pe gânduri.

— Pune brățara, propuse Lola.

— Nu, brățara nu. Nu mi-o dau jos niciodată.

— Păi tocmai de-asta, spuse Lola. Așa o să te străduiești să o recuperezi.

— Brățara, brățara! îi ținu Nina isonul.

În fața insistențelor, Olga își scoase comoara zornăitoare cu medalioane de aur și o puse în mijloc, lângă chei și scrisoarea de dragoste.

— Următoarea, spuse. Ai mai rămas doar tu, Nina.

— A, e adevărat! De ce pic mereu ultima? Lăsați-mă să mă gândesc. N-am venit cu poșetă… Nu port nici sutien. Gata, știu! Se aplecă și luă ceva ce aruncase sub masă. E bună o umbrelă?

— E-a ta?

— Da.

— Fie!

Nina depuse pe masă gajul: o umbrelă pliabilă, neagră cu picățele roz, care avea două spițe rupte.

— Ați terminat cu întrebările?

Fără să se grăbească, cele patru împăturiră biletele și le așezară pe mijlocul mesei.

Ultima a fost Marta. Avusese nevoie de mai mult timp, de două încercări și de două foi aruncate în coșul de gunoi, înainte de a-și așterne pe hârtie întrebarea. Când în sfârșit o făcu, Nina aplaudă și exclamă, mulțumită ca un copil:

— Bravo! Acum putem începe!

Julia

Julia și asistenta ei, María, ajunseseră la Barcelona cu zborul de ora nouă, în dimineața acelei zile de miercuri, 29 iulie 1981, care a rămas în memoria populară drept ziua „nunții secolului“. La aeroport le aștepta un șofer la volanul unui Citroën negru pentru a le duce la sediul Radio Nacional, pe Paseo de Gracia numărul 1, în capătul opus al orașului. Pe drum, recapitulară punctele cele mai importante din discursul Juliei, care avea să intre în direct în emisiunea prezentată de Luis del Olmo, „De la un țărm la altul“, care avea atunci cea mai mare audiență. De săptămâni în șir, tema interviului era cea care dădea bătăi de cap întregii opinii publice, asta ca să nu mai vorbim despre Biserică și sectoarele ultraconservatoare: recent aprobata Lege a divorțului, din a cărei echipă de redactare făcuse parte și Julia. Trebuia recunoscut faptul că nu era o zi propice pentru a vorbi despre rupturile matrimoniale, dar ea își asumase provocarea cu umor.

Ajunseră cu puțin timp înainte de ora stabilită, acceptară o cafea în anticameră și, la scurtă vreme după aceea, Julia intră în studio, îl salută pe cunoscutul ziarist, își desfăcu nasturele de la taior și așteptă prima întrebare. În prezentare, del Olmo scoase în evidență trecutul ei în cadrul Tineretului Socialist, etapa franceză, doctoratul ei în Drept la Sorbona, activitatea ca militantă feministă și – inevitabil, desigur – dubla ei condiție de femeie și deputată. Când îi veni rândul să răspundă, Julia încercă să vorbească cu moderație și delicatețe, fără nici cea mai mică intenție de a se lăsa stârnită de provocări, dacă ar fi existat. Îl pomeni pe ministrul Fernández Ordóñez, alături de echipa căruia contribuise la elaborarea legii, îi lăudă curajul și hotărârea de „a aproba o lege destinată modernizării societății noastre învechite“ și îl citi, spunând: „Nu putem împiedica destrămarea anumitor căsătorii, dar putem evita suferința din căsătoriile destrămate“.

Revăzându-și hârtiile pe care le întinsese pe masă, ziaristul o întrebă ce aveau de gând să facă în cazul în care s-ar fi confruntat cu cele cinci sute de mii de cereri de divorț preconizate de unii și dacă ea credea că cele douăzeci și șase de complete de judecată în domeniul dreptului familiei ar fi făcut față avalanșei. Julia se simți îmboldită să râdă, dar nu o făcu, fiind conștientă de rolul ei. Vocea nu îi tremură când spuse:

— După cum se poate presupune, nici eu și nici nimeni altcineva nu cunoaște numărul de cereri care vor fi înaintate. Avem câteva indicii, asta da, bazându-ne pe experiența noastră anterioară limitată, când, în cadrul Republicii, a fost aprobată prima și singura lege a divorțului pe

care a cunoscut-o țara noastră. E semnificativ faptul că, între martie 1932 și decembrie anul următor, s-au prezentat doar 7 891 de cereri, una dintre ratele cele mai scăzute din Europa, la acea vreme. Credem că de data asta s-ar putea întâmpla același lucru și că primele cupluri care vor cere divoțul vor fi cele care sunt, de mulți ani, destrămate. În orice caz, dacă numărul lor va fi mai mare, nu e cazul să ne alarmăm. Divorțul trebuie înțeles ca un mijloc de apărare a familiei, nu invers.

Întrebările continuară. Dată fiind importanța socială a chestiunii, la emisiune fuseseră invitați să participe ascultătorii, care să-i adreseze deputatei întrebările și comentariile lor. Unii erau foarte neliniștiți din cauza acelei noutăți. Un domn din cartierul Gracia nu înțelegea dacă un bărbat divorțat care murea după ce se recăsătorea urma să aibă două văduve în loc de una. Un oarecare Alonso deplângea faptul că crezuse în UCD[10] și în personaje precum acest „ministru al divorțurilor", care părea să-și fi trădat cele mai profunde idealuri. Un grup de tineri catolici amintea că, pentru Biserică, căsătoria continua să fie indisolubilă și le propunea tuturor credincioșilor să-și reînnoiască jurămintele matrimoniale, în semn de protest față de noua lege. Mai erau și cei care se bucurau că, „în sfârșit", țara lor făcuse un pas real înainte, dar ei păreau să fie cei mai puțini.

10. Uniunea Centrului Democratic. (N. red.)

Veniră apoi întrebările inevitabile: statutul ei de femeie într-un mediu eminamente masculin, cum era Congresul Deputaților, și ce se întâmplase cu ocazia loviturii de stat[11]. Repetă ceea ce spusese de atâtea ori, în fața diferiților interlocutori: „Bărbații vor trebui să se obișnuiască cu prezența femeilor pretutindeni", „Nu vreau să am parte de un tratament diferit față de colegii mei bărbați, nici măcar pentru a obține anumite beneficii", și alte locuri comune care deja o plictiseau.

11. Pe 23 februarie 1981 a avut loc în Spania o lovitură de stat eșuată.

Se făcură glume cu privire la nunta regală din Anglia.

— Dumneavoastră vă imaginați că Prințul de Wales ar putea ajunge să divorțeze? o întrebă del Olmo.

— Bineînțeles, ca toată lumea. De fapt, Anglia e una dintre țările care înregistrează cele mai multe divorțuri din Europa, precum și una dintre țările care au cea mai veche Lege a divorțului, din 1857, asta ca să vă faceți o idee. Deși poate că azi nu e ziua potrivită să ne gândim la asta, nu credeți? Să-i lăsăm mai întâi pe tinerii aceștia să se căsătorească și o să vedem cum le merge.

Ultima întrebare, de natură personală, o luă prin surprindere:

— Dumneavoastră sunteți căsătorită, doamnă deputat?

La care ea dădu un răspuns mai scurt decât obișnuia:

— Nu.

— Și dacă ați fi, ați divorța?

Atunci își îngădui un hohot de râs.

— Aș divorța dacă aș crede că trebuie s-o fac, bineînțeles.

Interviul dură treizeci și două de minute, pentru că trebuiau să transmită din nou de la Londra, în direct, mult așteptata nuntă. Julia și del Olmo se despărțiră printr-o strângere de mână grăbită și rece, cum se întâmplă de obicei între oameni ocupați sau care nu se suportă.

Julia și María se aflau în mașină pe drumul de întoarcere, cu puțin timp înainte de ora unsprezece. Terminaseră pentru ziua respectivă. María îi spuse șoferului să le ducă pe strada Socrate.

— Cum a fost? întrebă Julia.

— Nimic neașteptat. Ai fost minunată. Chiar și în cazul întrebărilor personale, răspunse asistenta, care o cunoștea bine.

María știa că șefa ei se eschiva mereu când i se puneau întrebări despre viața personală. O făcea dând dovadă de siguranță de sine și de fermitate, fără să fie stânjenită. Considera că sunt chestiuni care nu priveau pe nimeni în afară de ea, dar, în general, lumea părea să fie de altă părere. Puțini înțelegeau de ce nu se căsătorise niciodată și nici nu avea de gând să o facă. Ziariștii o întrebau de obicei dacă avea o relație și, cum discreția ei îi lăsa mereu fără răspuns, unii inventau tot felul de minciuni. Circulau zvonuri tot mai insistente cu privire la homosexualitatea ei. I-ar fi plăcut ca un ziarist să formuleze întrebarea direct: „Doamnă deputat, sunteți lesbiană?“, dar înțelegea că o țară care era încă scandalizată de Legea divorțului nu era pregătită să vorbească deschis despre relațiile între persoane de același sex. În lipsa altor știri, vorbeau despre felul ei de a se îmbrăca, subiect ce umplea pagini întregi în revistele de scandal sau în rubricile mondene ale anumitor ziare. Considerau că se aranja prea mult, că dădea prea mulți bani pe haine sau că era prea cochetă. Nu o mai mira să întâlnească fotografi pe lângă poarta casei ei din Madrid, care o așteptau ore în șir. Nici măcar într-o singură dimineață nu renunțase să-i salute spunându-le: „Bună ziua, cum vă simțiți azi?“ Nici măcar o singură dată nu văzuseră pe nimeni altcineva ieșind din casa ei.

Pe María o scotea din sărite tot acel circ și era mult mai critică decât Julia, când îi judeca.

— Nu te întreabă niciodată despre munca ta în cadrul comisiei, sau despre viitorul tău politic. Nu-i interesează decât cum te îmbraci sau cu cine te culci. Ce adunătură de analfabeți!

Julia expedia chestiunea printr-un zâmbet.

— Femeile încă plătesc scump pentru că au devenit vizibile, îi răspundea ea. Trebuie să te obișnuiești.

Cu toate astea, mai exista și alt gen de întrebări personale care, atât în public, cât și în privat, o incomodau. Nici măcar María nu știa din ce motiv, dar Julia evita mereu orice discuție despre copilăria ei și

prima tinerețe. Doar o dată îi povestise că era orfană și că începuse să studieze grație unor călugărițe, dar era evident că o deranja să vorbească despre asta. Era ca și cum viața ei ar fi început în ilegalitate, când se afiliase la Tineretul Socialist. Înainte, era doar un gol.

María nu avea de unde să știe, totuși, că Julia se afla într-o etapă de schimbări, de purificare, de restructurare. Vine întotdeauna un moment, după o îndelungată acumulare de vechituri, când se impune să faci curățenie prin cămări, dulapuri, sertare, prin toate cotloanele. Să vezi ce se ascunde la fund, să analizezi dacă poți să păstrezi ceva și să arunci restul la gunoi. Dacă nu o faci, într-un fel sau altul transferi acel martor neplăcut altei persoane.

Cu viața se întâmplă la fel. Această călătorie, de care ministrul ei profitase pentru a o trimite în locul lui să dea interviu la Radio Nacional, făcea parte din primul plan de curățare a dulapurilor vieții ei. Fără doar și poate, metafora dulapurilor și a sertarelor nu îi aparținea ei, ci dragei sale Ramona. Vai, ce s-ar fi întâmplat cu ea dacă n-ar fi existat prietena ei Ramona, se întreba Julia din nou, în timp ce așteptau la culoarea roșie a unui semafor de pe bulevardul Meridiana. Se uită la ceas. Abia aștepta s-o vadă.

— Vrei să mai stau? o întrebă María.

— Nu-i nevoie. Scapă de mine, zău așa.

— Sunt cazată la Majestic. În caz că ai nevoie de mine.

— N-o să am, stai liniștită.

— Nu uita că mașina vine să te ia la cinci.

— N-o să uit.

— După vizita din după-amiaza asta, o să te ducă la cină la restaurantul prietenei tale, care se află pe strada… María își consulta agenda, plină de îndatoriri notate cu o caligrafie măruntă.

— Laforja colț cu Augustina, își aminti Julia.

— Exact. Mașina te va aștepta în fața institutului. Nu uita că cina e la opt și jumătate. El știe toate adresele. Și, adresându-i-se șoferului: Dacă are nevoie de ceva sau intervine ceva, mă sunați pe mine, de acord? Aveți numărul meu de la hotel.

Șoferul încuviință.

— Opt și jumătate. Julia calculă. Poate ești drăguță să suni și să le zici că voi întârzia puțin, dar că mă voi duce. Urăsc întâlnirile fixate atât de devreme.

— Perfect, sun mai încolo, din cameră. Și María își notă în agendă: „Marta Viñó – să anunț că întârzie“. Și confirm ședința de mâine după-amiază la birou. Altceva?

— Le-ai spus fetelor din seara asta că sunt azi aici toată ziua?

— Nu le-am zis nimic. Doar că aveai o întâlnire importantă.

— Ceea ce e adevărat. Foarte bine, María, ca de obicei. Suspină, își

lăsă capul pe spate, eliberată de responsabilități. Ce-ai de gând să faci în continuare? Rămâi în camera de la hotel și te uiți la nunta regală?

— Nici vorbă. María, care avea douăzeci și patru de ani și un salariu deloc de disprețuit, zâmbi: M-am gândit să mă duc la cumpărături. Sunt reduceri.

— Excelent. O zi cum nu se poate mai bună pentru așa ceva. Azi, toate femeile în vârstă vor lăcrima în fața televizorului.

Tocmai intrau pe strada Socrate. Mașina se opri în fața intrării unui bloc de locuințe cenușiu, proletar, una dintre acele arhitecturi de duzină, vulgare, rod al planurilor urbanistice din anii ’60. Șoferul ieși din mașină ca să-i scoată valijoara din portbagaj și să o ajute pe Julia să coboare.

— Dacă până la urmă te răzgândești și vrei să vii cu mine la Majestic…

— Să vedem nunta împreună?

— Sau să mergem la cumpărături.

Julia zâmbi, recunoscătoare. Fata asta era o minune. Spuse:

— N-am să mă răzgândesc, María. Am chef să stau acasă. Chiar dacă e doar pentru o noapte.

— Și cu mâncarea? Va trebui să…

— María, știu că e greu de crezut, dar voi fi capabilă să supraviețuiesc fără tine. Îți promit.

María își încreți puțin nasul, ca și cum n-ar fi înțeles.

— Vai, unde mi-e capul? Era cât pe ce să uit. Își deschise uriașa servietă și scoase un obiect pe care i-l dădu Juliei.

Era o cutiuță de plastic căptușită cu burete, ca acelea folosite pentru bijuterii. Înăuntru se afla o piatră șlefuită, puțin mai mare decât o migdală, de culoare roșu-carmin strălucitor.

— Jasp roșu, îi explică asistenta.

Julia privi cutiuța zâmbind.

— E minunată, spuse. Mulțumesc, María. Te ocupi de absolut toate.

Julia întoarse cutia și citi cu voce tare cuvintele scrise pe spate cu litere foarte mici:

— „Jaspul roșu era folosit în Grecia antică drept amuletă aducătoare de noroc. Se credea că îi ocrotea de rele pe deținătorii ei“. Zâmbi înainte de a spune: O să-i placă enorm.

Julia puse cutiuța în buzunarul hainei. Cele două femei se despărțiră sărutându-se pe obraz.

— Să nu încurci orele, te cunosc, îi aminti pentru ultima dată María. A, și vezi c-au anunțat c-o să plouă.

— Iar tu uită puțin de mine, zău așa. Cumpără-ți lucruri frumoase!

Mașina așteptă până ce Julia intră și ușa blocului se închise în urma ei cu un zgomot metalic neliniștitor, ca și acum ar fi stat să se facă bucăți. Julia lăsă valiza jos și deschise cutia poștală pentru a scoate

corespondența adunată – mai bine zis presată – în cele patru luni de absență. Nu exista lift, așa că urcă pe scări până la apartamentul ei de la etajul al treilea, de șaizeci de metri pătrați, cu tot cu sufrageria mică, bucătărie americană, o singură baie (cu o cadă tip fotoliu) și un balcon cu vedere către curtea interioară (urâtă) a vecinului de dedesubt. Nu se aștepta ca María să înțeleagă de ce preferase să rămână acolo decât să meargă la un hotel de cinci stele în plin centru, pe Paseo de Gracia, și nici nu se gândea să-i dea explicații. Poate că María era prea tânără ca să înțeleagă. Sau poate că se născuse cu mai mult noroc decât ea. Julia era convinsă că cei care nu au ceva al lor decât târziu simt un atașament diferit față de lucruri. Cât de dor îi era de casa ei se observa doar când era acolo, ca acum, după multă vreme.

Odată, Ramona o întrebase:

— Nu ți-e dor de apartamentul tău, sau de orașul tău? Nu te simți străină la Madrid?

Iar ea nici nu stătuse pe gânduri.

— Nu. Sunt recunoscătoare pentru că trăiesc într-un loc fără memorie.

Nu-și schimbase părerea, dar timpul îi îmblânzea amintirile. Nu mai erau fiarele sălbatice de care trebuia să se ferească. Acum, din când în când, se apropiau de ea și o lăsau să le mângâie pe spinare. Juliei îi plăcea această schimbare, trăia mai bine de când făcuse pace cu trecutul ei.

Își scoase taiorul și îl atârnă pe un umeraș, în dulapul din camera ei. Cutiuța cu jaspul roșu o puse pe noptieră. Își dădu jos fusta, bluza albă și pantofii cu toc. Jos cu uniforma asta oficială, care în zile de arșiță ca aceea era foarte incomodă. Lăsă valiza deschisă pe pat. Un pat mic, după cum îi era obiceiul. Nu suportase niciodată paturile prea mari: îi aminteau că, trecându-i jumătate de viață, nu întâlnise încă pe nimeni dispus să doarmă cu ea pentru tot restul zilelor. Deși, cu timpul, învățase să se bucure de singurătate, de canapeaua numai a ei, de muzica preferată sau de liniște, încât nu mai voia să renunțe la ele.

— Singurătatea e o nefericire doar atunci când alegerea nu-ți aparține, spusese de mai multe ori, cu convingere.

Străbătu apartamentul desculță și în lenjerie intimă, deschizând ferestrele. Voia să lase curentul să răcorească puțin casa. În picioare în mijlocul sufrageriei, formă un număr de telefon cu prefix de Madrid. O conversație scurtă, doar pentru a da un semn de viață.

— Am ajuns acasă. Totul e bine.

La celălalt capăt răspunse o voce masculină și rece:

— Sunt liniștit. Cu toate că știam că ești bine. Mulțumesc c-ai sunat.

— Știai? M-ai ascultat?

— Bineînțeles. Ca de obicei.

— Și a fost bine?

— Excelent. Tot ca de obicei.
— Cât ești de serios! Ai vreo întrevedere?
— Exact.
— Cu clienți importanți?
— Întocmai.
— Atunci nu te mai reții.
— Nu știi cât de recunoscător vă sunt.
— Ești caraghios când vorbești așa, știi? Parc-aș fi eu.
— Aveți dreptate.
— Voiam să-ți zic că sunt în lenjerie intimă, dar constat că nu e momentul potrivit.
— Așa e. Dar apreciez nespus informația. Pot să vă sun mai târziu?
— Poți, doar că voi fi deja îmbrăcată.
— Voi regreta profund acest lucru.
Julia izbucni în râs.
— Profund?
— Sau poate și mai mult.
— Succes la întrevedere, dragule.
— Mulțumesc, doamnă, la revedere.
Se amuzau cu aceste jocuri. Mai mult ca sigur că, în acele momente, el o bodogănea. Când se vor revedea, iubitul ei avea să-i amintească de faptul că, vreme de douăzeci de secunde, nu se mai gândise la strategia procesului intentat unei firme atotputernice din cauza unei concedieri nedrepte și se văzuse nevoit să și-o imagineze pe jumătate goală în apartamentul ei din Barcelona. A doua zi, la cină, vor râde când își vor aminti. Pe urmă vor merge la un hotel. El se ocupa mereu de tot, având în vedere situația lui și interesul de a nu încuraja comentariile. Zâmbi. Ăsta era genul de lucruri pe care ziariștii ar fi fost înnebuniți să-l afle și pe care nu aveau să-l știe niciodată.
Dădu la o parte cearșaful care acoperea canapeaua și se întinse să citească corespondența. După cum se aștepta, erau numai facturi. Toate plătite. Să deschizi cutia poștală o dată la patru luni te salvează de multe neplăceri. În plus, acea adresă nu i-o cunoștea aproape nimeni.
Cerul era tot mai plumburiu, dar pe fereastră pătrundea o adiere de vânt ca o binecuvântare. Se simțea atât de bine, încât adormi.
Se trezi speriată de țârâitul interfonului. Ramona. Se ridică de pe canapea dintr-un salt, îi deschise prietenei sale, dădu fuga să-și pună o bluză înflorată, de vară și fără pernițe de burete la umeri – nu suporta acea modă ridicolă –, și o pereche de pantaloni de vâscoză, verde-deschis. Ramona ajunse gâfând, plângându-se de căldură și înjurând, ca întotdeauna.
— Ce vreme de rahat, n-o sufăr! Eu aș interzice vara fără să stau pe gânduri! Crezi c-o să plouă, în sfârșit?

Era o femeie mai degrabă bondoacă, adusă de spate. La asta se gândi Julia văzând-o, deși prietena ei spuse prima:

— Ce frumoasă ești, doamnă deputat! Și cât de elegantă! Îi întinse o pungă albastră. Uite. Administrația. Ai apă rece, nu? Că, altfel, plec de unde am venit.

Julia scoase o sticlă de apă din frigider și turnă în două pahare. În timp ce Ramona bău din paharul ei, îl umplu și îl goli din nou, Julia puse o față de masă în carouri, farfuriile și paharele din vesela ei Duralex de culoare caramel și două tacâmuri. Din punga albastră, Ramona scoase o cutie de plastic plină cu salată de cartofi.

— Mâncare adevărată, făcută în casă! se bucură Julia.

— Îți place?

— Nu știi cât de mult!

— Pâine nu avem, că îngrașă.

— O, nu, mai bine.

— Mai ales că mi-a interzis și medicul, ceea ce mă scoate din minți.

— Și-l iei în seamă? Ce bărbat norocos!

Avea o privire întrebătoare, pe care Ramona se făcu că nu o observă.

— Haide, mănâncă și taci, îi spuse Ramona.

Julia își puse două porții generoase de salată. Se așezară și începură să mănânce în tăcere, până când Ramona spuse, dezvăluind ce gândea:

— Cât de anost e tipul ăsta, del Olmo. Ce interviu insipid ți-a luat!

— Așa ți s-a părut?

— În schimb, tu ai fost minunată, ca întotdeauna. Dar el e foarte plicticos.

— Mă rog, de fapt nu contează. Trebuia explicată legea, în așa fel încât oamenii să înțeleagă și să ia hotărâri în cunoștință de cauză, dacă simt nevoia. Plicticosul ăsta, cum îi zici tu, are o audiență enormă.

— Da, da, despre asta-i vorba. Ai făcut foarte bine. O să plouă cu divorțuri. Toate fraierele astea care, de ani de zile, au stat să suporte un nerușinat pot băga spaima în el rostind, pe nepusă masă, cuvântul demonic. La asta te refereai când ziceai „să înțeleagă“?

— În fine, de undeva trebuie să începi.

— Bineînțeles. Unde ai lăsat-o pe secretara ta? I-ai redat libertatea?

— A plecat la cumpărături. Sunt reduceri.

— Aha, și logodnicul tău?

— La Madrid. Dar nu e logodnicul meu.

— Mă rog. Concubinul tău, amorezul tău, amantul tău, țiitorul tău. Taie ce nu se potrivește.

— Prietenul meu?

— Nu. Cu prietenii nu faci amor.

— Limbă ascuțită! E un prieten intim.

— În fine, cum e? Ai de gând să-mi spui, sau e secret?

— Muncește mult.

— Uite cine vorbește. De câți ani sunteți împreună? De cinci?

— De șapte.

— Și lucrurile se vor încheia printr-o nuntă, nu?

— Nuntă? La vârsta mea?

— De ce nu?

— Uită de asta. Mi-e foarte bine așa. Fiecare la el acasă. Dar o să-l ajut să divorțeze, pentru că e timpul. Apropo de nunți, te-ai uitat la televizor azi-dimineață?

— Eu? Vorbești serios?

— Nu, evident.

— Mă speriasem.

— Nimeni nu mai vorbește decât despre asta.

— Ce vrei să-ți spun, mi-e milă de fata aia. Ai văzut ce fețișoară avea? E convinsă că s-a însurat cu ea din dragoste.

— Tu nu crezi asta?

— Viitorul rege al Angliei? Bineînțeles că nu! De când contează dragostea în căsătoriile regale? Dragostea e o invenție a stângii.

— Iarăși vii cu discursurile tale comuniste.

— Nu sunt discursuri, nu fi toantă! E cultură generală. N-au fost oare comuniștii primii care au îndrăznit să dezlege căsătoria de interesele economice? Au aprobat legi cu mult înaintea vremii lor: egalitatea copiilor legitimi și nelegitimi, divorțul, avortul… Și cine a făcut toate astea? Pauză, ca la concursurile televizate. Uniunea Sovietică, desigur, în 1917! Cu toate că ideea noii „familii socialiste“, care admitea și divorțul (după cum tu ar trebui să știi, doamnă deputat), nu s-a născut în Rusia, ci în Germania, și a avut-o Engels.

— Știi ceva? Data viitoare o să te duci tu la radio, spuse Julia mestecând și zâmbind amuzată.

— Să nu devii conservatoare, acum că trăiești în bunăstare, te rog! Arătă spre ea cu furculița. Sunt destui retrograzi pe lumea asta, mulțumesc.

— Nu fi exaltată, că-ți pică greu cartofii. Eu n-am făcut decât să deschid o posibilitate pentru ca vremurile să se schimbe. E împotriva firii ca oamenii să nu se căsătorească din dragoste. Ramona făcu un gest care însemna: „Evident, asta spuneam și eu“. În plus, fata e tare frumușică. Poate clăpăugul ăla chiar o iubește puțin.

— Prostii! își dădu cu părerea Ramona, ducând un cartof la gură. În timp ce mesteca, păru să se mai liniștească. Totul o să se termine printr-un divorț, pun pariu pe ce vrei.

— În fine, știi ce se spune: „Singurul inconvenient al divorțului este că îi incită pe oameni să se căsătorească din nou“.

— Asta cine-a mai zis-o?

— Alfred Naquet. Cel care a făcut legea în Franța, în 1884. Asta ca să ai motive să-mi spui că sunt toantă, doamnă deșteaptă.

— A, Naquet. Alt socialist, bineînțeles.

— Desigur.

— N-am nimic de adăugat. Ramona termină de mâncat din farfurie și lăsă furculița pe masă. Ce planuri ai pentru diseară?

— Mă duc la institut, să văd cum merg lucrurile. Apoi iau cina cu vrăjitoarele.

— A, da, vrăjitoarele tale! Până la urmă te-ai hotărât să te duci?

— Da. Tu ești vinovată.

— Faci curat prin dulapuri?

— Începem cu sertarul cel mai de jos.

— Știi că după asta va trebui să continui cu celelalte.

— Știu.

— Și ce-o să faci cu grămada de rahat pe care-o vei găsi?

— Ce se face cu rahatul, presupun. O să scap de el. Ridică furculița în aer. Cu o mică excepție. Există o porție pe care mă gândesc să i-o restitui proprietarei.

— O să-i dai înapoi ce mă gândesc eu?

— Îhî.

— Crezi că-i absolut necesar s-o faci? Îți aparține mai mult ție decât ei.

— N-a fost niciodată a mea.

— Cum se numea?

— Olga. Alias Grăsunica.

— De ce? Era plinuță?

— Nu. Era rotundă.

— Mă rog, dă-i înapoi ce crezi tu că merită, dar asigură-te că după aia n-o să-ți fie dor de acel obiect.

— Să-mi fie dor? Mie nu mi-e dor decât de tine!

Ramona zâmbi, foarte mulțumită, și își încrucișă brațele la piept.

Ramona Claramunt González. Dosar de intrare în închisoarea femeilor Les Corts numărul 1 049. Originară din Badalona. Starea civilă: necăsătorită. Ocupația: femeie de serviciu. Vârsta: când o cunoscuse avea treizeci și trei de ani și era de zece ani la pușcărie. Mai avea de ispășit încă douăzeci. Alta nu ar fi suportat – existau destule care nu fuseseră în stare –, dar Ramona era puternică, hotărâtă, avea idei clare. Una dintre puținele care uneori îndrăznea să le țină piept călugărițelor, temnicerele ei.

— Să ne tratați ca pe niște animale face parte din plan, sau vă iese în mod firesc, maică?

Ramona era acuzată de un dublu delict. O închiseseră pentru că încercase să avorteze și lucrurile ieșiseră prost. Un medic credincios regimului o denunțase, pe când agoniza, cu uterul plin de acid

clorhidric, pe holul unui spital din Barcelona. I se recomandaseră serviciile unei individe care făcea avorturi și care se presupunea că e „de încredere“, dar se dovedise a fi o măcelăreasă. Acidul o arsese pe dinăuntru și o lăsase stearpă pe viață, dar măcar supraviețuise. Medicul care o consultase anunțase autoritățile. „Eu am studiat ca să salvez vieți, nu ca să le distrug“, îl auzi spunându-le. Ramonei i se păru un motiv bun. Îl înțelegea, deși nu era în stare să-i împărtășească părerea, poate pentru că nu era medic, nici bărbat, nici de familie bună, nici nu avea studii și nici măcar nu știa să citească și să scrie. „Atâta bunăvoință de tot rahatul o să mă coste viața într-o zi“, își spuse. Despre tatăl copilului nenăscut nu vorbi cu nimeni. Nici măcar ea nu voia să și-l amintească.

Când o arestară, sub acuzația de avort clandestin, știa ce urmează. În timp ce aștepta la comisariatul de pe Vía Layetana să fie dusă undeva – bineînțeles, fără judecată –, cei din brigada politico-socială îi percheziționau locuința. Găsiră pașapoartele false și mai multe serviete pline de propaganda partidului. Ramona era unul dintre agenții de legătură între grupările din Madrid și cele din Barcelona. Înmâna scrisori, serviete și ce i se mai cerea. Apartamentul era al partidului, și în el locuiau mai mulți camarazi, nimeni permanent, toți foarte tineri. În acea zi, îi arestară pe alți trei camarazi. Camarazi și camarade, pentru că, la ea acasă, așa se vorbea, la plural, chiar dacă suna urât și era plictisitor, pentru că acolo genul feminin și cel masculin erau la fel de importante. Polițiștii se simțiră ca și cum ar fi câștigat premiul cel mare la loterie.

Pentru cei din brigada politico-socială existau însă diferențe. Pe bărbați îi torturară. Celui mai tânăr, de douăzeci și trei de ani, îi scoaseră toți dinții lovindu-l cu pumnii. Cu femeile se abținură puțin, dar și pe ele le loviră. Pe Ramona o acuzară că e comunistă și că făcuse avort. Ambele lucruri erau adevărate.

După paisprezece zile petrecute pe Vía Layetana, o urcară într-o mașină și străbătură bulevardul Generalisimului până în Piața Reginei María Cristina, care pe vremea aceea era înconjurată de terenuri agricole și abia începea să fie sistematizată. Pe stânga zări, în spatele unui zid și al vegetației, vechiul azil Buen Consejo, care funcționa încă de pe vremea Republicii ca închisoare de femei. Înainte, fusese o fermă fortificată, Can Durán, și din acea perioadă păstra terenurile întinse care o înconjurau și care, în parte, continuau să slujească drept grădină a închisorii.

Înaintară spre intrarea principală, pe care Ramona nu o văzuse niciodată. Nu obișnuia să meargă prin părțile acelea ale orașului. Aleea cu palmieri i se păru frumoasă, ca și clădirea albă din piatră pe care o zări la capătul ei, cu clopotnița și turnul înalt cât un turn de veghe. De departe părea un loc plăcut. Călugărița de la intrare, cu

veșmintele ei de in deschise la culoare și chipul de gardian, îi spuse:

— Amintește-ți că aici nu-ți aparține nimic.

Acele cuvinte fuseseră un anunț a ceea ce urmase. Îi luară tot ce avea, chiar și lenjeria intimă. Îi dădură alte haine, urâte, de femeie bătrână. Îi cerură să dea o declarație, pe care ea o semnă cu degetul mare, pentru că nu știa să scrie și să citească. Ăsta era cel mai mare atu al ei, dacă o arestau: să întrebe unde credeau ei că putea ea să meargă cu atâtea manifeste ale partidului, de vreme ce era analfabetă. La momentul adevărului, nu îi sluji la nimic.

O duseră într-o sală unde erau zeci de femei care coseau. O întrebară:

— Știi să coși?

Ea răspunse că da.

— Și să brodezi?

— Da.

— Perfect, poți începe.

Croitoria era activitatea principală la închisoarea femeilor. Călugărițele vindeau munca deținutelor. Broderiile valorau mai mult.

Zilele începeau cu ele cântând *Cu fața către soare*[12] în timp ce mergeau la misa de la ora opt. Pe urmă, croitoria. Mâncarea consta aproape întotdeauna din napi și varză fiartă. După-amiezile, coseau sau făceau o scurtă plimbare prin curtea interioară și lucrau în grădină. Pentru somn, aveau doar o saltea subțire de pânză de sac, atât de aspră și de jegoasă, încât cele mai multe preferau să doarmă pe jos. În sălile-dormitor, deținutele erau atât de înghesuite, încât pe podea nu încăpeau toate, dacă nu stăteau culcate pe o parte. „Ca lingurile în sertar“, spunea câte una care nu-și pierduse buna dispoziție. Dacă voiau să se întoarcă pe cealaltă parte, o făceau pe grupuri și la un semn. Aceste mișcări nocturne erau primele lucruri pe care le învăța cineva când ajungea acolo.

12. *Cara al sol* era imnul Falangei spaniole a Juntelor Ofensivei Naționale Sindicaliste.

Cel mai bun lucru erau relațiile de prietenie care se formau. Femeile trăiau în grupuri, împărțite pe săli. În cadrul acestor grupuri exista o înțelegere tacită: ceea ce primeau de la familiile lor din exterior împărțeau cu celelalte. Astfel, cele care nu aveau pe nimeni afară se puteau bucura, la rândul lor, din când în când, de câte o plăcere. Cel mai rău lucru era igiena personală. Condițiile erau deplorabile. Nu puteau face duș, pentru că abia dacă existau băi, darămite suficiente dușuri pentru toate. Vara se umpleau de păduchi, lindine, ploșnițe și căpușe. „Dacă am face o supă din toate gângăniile astea, ne-am ghiftui ca niște regine“, râdea câte una. Prostituatele le dădeau râie deținutelor politice. Râia era mai temută decât călugărițele sau decât pedepsele; nimeni nu voia să facă duș cu femeile ușoare, ca să nu fie nevoite să împartă cu ele păturile pe care le primeau ca să se șteargă.

Locul acela fusese conceput pentru a adăposti opt sute de deținute, și ele ajunseseră să fie peste două mii. Deși asta, bineînțeles, nu interesa pe nimeni. Dimpotrivă: dacă înghesuiala le ucidea, cineva avea să fie scutit de muncă.

În numeroșii ani petrecuți la închisoare, Ramona avu parte de toate. Celule de pedeapsă, torturi, bătăi, împușcături – uneori se întreba cum de nu murise și ea în Camp de la Bota, cu zece gloanțe în trup –, denunțuri, colege care începeau, ca prin minune, să simpatizeze cu noul regim, altele care își luau viața atârnându-se de o grindă, singurătate, furie, tristețe. Doar caracterul său și un soi de credință neclintită în camarazii și în ideile ei o făcură să fie în stare nu doar să supraviețuiască, ci și să le ajute pe altele să o facă. Se transformă pe dată în protectoarea celor mai slabe, cea la care apelau femeile care nu aveau pe nimeni. Ajunse să se bucure chiar de simpatia anumitor călugărițe, pe care le studia, pentru a le deosebi pe cele inumane de cele miloase și a le cere din când în când favoruri pentru altele.

— Oi fi tu comunistă, îi spusese la un moment dat maica Ausencia, dar pari de treabă.

Ramona fusese menită să trăiască în clandestinitate și înconjurată de mașinațiuni. Îi merse bine la închisoare. Făcu multe favoruri, nu doar deținutelor politice, nu doar camaradelor ei. Nu acceptă niciodată vreo formă de recunoștință. Laudele o stânjeneau, le respingea. Asprimea caracterului ei era un scut împotriva lumii.

— Trebuia să fac ceva ca să nu mor de silă închisă acolo, zicea ea cu modestie, când ceilalți voiau să o facă să se simtă importantă.

Datorită felului ei de a fi o cunoscuse pe Julia. Prima dată când o văzu se gândi că nu era normal să i se citească atâta tristețe în ochi. Era cea mai tânără din dormitorul comun – și din închisoare –, avea mâinile pline de pustule și părea o mică pasăre căzută din cuib. Avea doar șaptesprezece ani. Nenorociții ăia care o băgaseră acolo nu avuseseră deloc milă de ea! Julia obișnuia să spună că îi salvase viața.

— Taci, proasto! Eu nu sunt Dumnezeu. Te-ai salvat singură.

Mai întâi o protejă, încercă să o facă să mănânce, stătu de vorbă cu ea, avu grijă să nu se ia nimeni de ea. Era puțin, dar suficient. Mai târziu, când fusese sigură că avea să supraviețuiască, începu să o încerce. Voia să vadă dacă era potrivită pentru partid. Aveau nevoie de oameni tineri, acum când erau atâtea grupuri în închisoare și atâția dispăruți. Prezise faptul – și nu se înșelase – că avea calități deosebite și că trebuia ajutată să și le descopere. O băgă la secțiunea de tineret, le vorbi despre ea câtorva prieteni, o pregăti pentru ce urma să vină.

— O să rezistăm până la capăt; am demonstrat că suntem foarte puternici, îi spunea. Și tu ești la fel. Se vede pe tine. Știu asta.

În schimb, între timp, Julia o învață să citească. Puțin câte puțin, cu ajutorul memoriei – pentru că nu aveau hârtie –, scriind literele pe

pereții murdari ai dormitorului comun. Ramona era lentă, dar își dădea interesul. Interesul cuiva care vrea să profite de singura șansă ce i se oferise în viață.

— Tu unde ai învățat să citești? o întrebă odată.

— Nu-mi aduc aminte, îi răspunse Julia.

Apoi sosi vremea luptei clandestine din Franța. Ramona o ajută din nou. Un prieten de-al ei, vechi coleg de partid, evadat din închisoarea Las Ventas, îi găsi de lucru la Paris, la Renault. Partidul, tot la recomandarea Ramonei, îi finanță studiile de Drept. Efortul îi aparținu în totalitate, deoarece se dovedi că mica pasăre neajutorată se născuse pentru a studia. Puțin câte puțin, viața ei se transformă în ceva despre care putea vorbi cu alții. Deși cu mari rezerve. Nimic despre primii ei ani, petrecuți în internate din ce în ce mai rele. Nimic despre închisoare. Nimic despre perioada intermediară. Pentru Julia, în multe sensuri, viața începu la nouăsprezece ani, când temnicerele îi înapoiară puținele lucruri și o lăsară să plece.

— Sunt sigură că te vom vedea din nou în curând pe-aici, îi spuse gardiana de la poartă. Unele dintre voi merită să fie închise.

Vreme de mulți ani, Julia suportă acea rușine de parcă ar fi fost cu adevărat vinovată de ceva. Petrecuse, în comparație cu altele, puțin timp în închisoare, dar simțea că acel stigmat avea să o însoțească pentru tot restul vieții. Nu îndrăznea să vorbească despre el, să-l recunoască, nici măcar nu voia să se gândească la el. Nu putea trece prin Piața Reginei María Cristina fără să-i sară inima din piept ori de câte ori vedea minunatul centru comercial care ocupa acum locul unde fusese închisoarea. Locul unde ea și atâtea altele își petrecuseră cele mai cumplite ore din viață.

Ascunsese pentru multă vreme tot rahatul în cel mai adânc sertar și refuzase să recunoască faptul că se afla acolo. Abia acum, după atâta timp, începea să înțeleagă că sosise momentul să accepte. Să accepte, de pildă, că rahatul nu era al ei. Că nu fusese niciodată.

— Am dosarul tău, spuse Ramona pe neașteptate, conștientă de impactul cuvintelor sale. Aștepta o reacție din partea prietenei sale.

Julia se ridică și întrebă:

— Vrei o cafea?

— Te rog.

— N-am lapte.

— Nu contează, acum o beau simplă și fără zahăr.

Julia se aplecă pentru a scoate din dulap vechea cafetieră Oroley, deșurubă cele două părți, le clăti, umplu rezervorul cu apă, puse filtrul și căută cutia de cafea într-unul din dulapuri. Mișcările ei nu trădau nervozitate. Ramona începea să creadă că nu o auzise, când Julia întrebă:

— De unde l-ai scos?

— Mi l-a dat grupul de istorici despre care ți-am vorbit. Au găsit registrul de intrări și ieșiri al închisorii Les Corts. Mi-au adus o mapă plină de dosare, peste cinci sute, și m-au rugat să le revăd, poate recunosc pe cineva. Bineînțeles, le-am recunoscut pe multe. Printre ele, pe tine. Am făcut o mulțime de însemnări. Înainte de a le înapoia mapa, ți-am scos fișa. M-am gândit c-ai prefera să stea la tine decât să sfârșească prin vreo arhivă.

Ramona lăsase documentul pe masă. Scris la mașină, un model oficial. Îngălbenit, ferfenițit.

Julia presă cafeaua în filtru cu o lingură de supă. Nu trebuia apăsată nici mult, nici puțin, deși cu privire la asta existau diferite teorii. În timp ce executa aceste mișcări, își dădu seama că nu dăduse încă drumul la gaz. Merse în mica spălătorie pentru a răsuci robinetul, se întoarse, aprinse din nou focul, puse cafetiera pe masă, se așeză și luă foaia de hârtie.

> „Julia Salas (numele de familie îi aparține mamei ei defuncte / nu are nume de familie din partea tatălui). Dosar de intrare în închisoarea femeilor Les Corts numărul 1 262. Originară din Barcelona. Starea civilă: necăsătorită. Ocupația: nu are. Vârsta: 17. Arestată pentru că a agresat și vătămat un jandarm cu un obiect metalic ascuțit (probabil o foarfecă de broderie; informație neverificată). Urmează să fie supusă judecății. A fugit de la Centrul pentru Copii Orfani Los Pinos, unde a intrat la treisprezece ani, ca măsură de corecție. E o tânără nesupusă.“

Dedesubt, scris de mână: „Se atașează raportul Centrului de Observare și Clasificare“.

Raportul era prins de dosar cu o capsă ruginită. Avea același aspect ferfenițit ca și cealaltă foaie. De îndată ce văzu semnătura acelui medic, îi îngheță sângele în vine. Nu voia să citească, dar o făcu:

> Istoric: „Întreținea relații ilicite cu un tânăr retardat care, potrivit ei, a abuzat-o, pe când locuiau amândoi, prin bunăvoința Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul, la un internat de fete.
>
> Rezultatul examenului ginecologic: „Incomplet“.
>
> Recomandare: „Măsuri drastice care să corecteze antecedentele de corupere și să o aducă pe drumul cel bun. Va fi scoasă din mediul ei, pentru a evita să le contamineze, prin prostul ei exemplu, pe colegele sale“.

Pagina următoare era o copie la indigo a declarației pe care o dăduse la comisariatul împuțit de pe Vía Layetana. Abia dacă avu putere să citească niște rânduri:

> … acuzata a afirmat că agresiunea s-a produs în legitimă apărare, după ce jandarmul a întrecut măsura și a atins-o în zona

genitală…

… informația a fost confruntată cu declarația jandarmului, care are un dosar ireproșabil și și-a dovedit valoarea, și care dezminte totul…

… și afirmă că el, crezând-o suspectă, s-a limitat la a-i cere acuzatei documentele…

… când aceasta a avut o reacție isterică și exagerată, ca urmare a fricii de a nu fi descoperită sau a altui tip de activitate ilicită (nu este exclusă prostituția, deținuta având vârsta și constituția potrivite)…

… arma crimei ar putea fi o foarfecă de broderie, pe care deținuta o avea asupra ei, în buzunarul uniformei…

Se opri doar când citi numele jandarmului. Asta chiar că era o noutate. Un nume de botez dintre cele mai comune, urmat de două nume de familie obișnuite. Ramona o întrebă:

— Vrei să mergem după el? Mi s-a spus că e-n viață.

Julia clătină din cap. Făcu rapid un calcul în minte. Jandarmul care încercase să o violeze pe o șosea pustie, când tocmai scăpase din al doilea internat din viața ei, și împotriva căruia opusese o rezistență jalnică folosindu-se de foarfeca pe care o purta în buzunarul uniformei uzate, trebuia să fi avut, când se întâmplaseră toate acestea, în aprilie 1953, vreo patruzeci de ani. Asta însemna că acum avea în jur de șaptezeci de ani. Nu era sigură că ar fi fost în stare să-l recunoască, nici măcar dacă avea în continuare acel miros pestilențial de tutun și transpirație pe care se străduise atât de mult să-l uite. Nu voia să fie nevoită să-i spună de ce îl acuza. În realitate, nici n-ar fi știut de unde să înceapă. Îl acuza pentru că îi răpise ceea ce-i mai rămăsese din inocență? Că-i umpluse visele de coșmaruri pentru mai bine de douăzeci de ani? Pentru bătăile accelerate ale inimii ei, ori de câte ori vedea o uniformă? Pentru fobia față de bărbați, împotriva căreia continua să lupte? Julia se temea că nici o pedeapsă, oricât de aspră, n-ar fi putut-o despăgubi pentru toate acele lucruri. În schimb, dacă l-ar fi acuzat, ar fi trebuit să retrăiască oroarea coșmarurilor ei. Degetele groase și aspre care îi pătrundeau în vagin, mâinile mari care își croiau drum printre pliurile uniformei ei spre sânii mici, de copilă, porcăriile pe cale le spunea, răsuflarea care duhnea a rachiu, forța nemăsurată împotriva căreia nu se putuse apăra, neputința și lacrimile… Nici măcar nu știa cum reușise să scoată forfecuţa din buzunar și s-o împlânte în carnea moale a acelei fiare, în primul loc pe care-l găsise mâna ei. Măcar nu rămăsese stană de piatră, ca atunci când Vicente se aruncase asupra ei, cu trei ani în urmă, măcar de data asta făcuse ceva ca să se apere. Sigur că acea mică armă nu putea face mare lucru, dar dăduse naștere unui moment de derută. Bestia se îndepărtase pentru o secundă de ea și își dusese mâna la umărul care-l

durea. Suficient pentru ca Julia să o rupă la fugă în josul străzii, cu uniforma de la internat sfâșiată și cu lacrimi uriașe, care-i împăienjeneau vederea. Nu ajunsese prea departe, pentru că alți doi jandarmi o opriseră puțin mai jos. Deși, cel puțin, ei nu încercaseră să o violeze. Numai o duseseră la închisoare.

Julia închise ochii pentru o clipă și își aminti cuvintele Ramonei prima oară când fusese în stare să-i povestească acea istorie.

— Într-o zi va veni și ceasul celor răi, draga mea. Nu trebuie decât să aștepți. Clipa sosește întotdeauna.

Se pare că ceasul celor răi era chiar sub nasul său și poate că prietena ei se aștepta ca ea să facă ceva.

— Nu vreau, Ramona. Nu am puterea să fac asta.

— Bine, îți respect hotărârea.

Julia lăsă foile pe masă. Acolo era acea poveste, povestea vieții ei, a motivului pentru care devenise ea însăși. Era bine acolo unde era. Lăsă să-i scape o lacrimă pe care nu și-o putu stăpâni. Ramona o observă, dar nu spuse nimic.

— Mulțumesc, spuse Julia. Vezi? Faci în continuare ce ai făcut mereu.

— Mă bag unde nu-mi fierbe oala?

— Și asta.

— Călugărițele trebuie să se fi închinat de șase ori citindu-ți biografia.

— Sărmanele, cred că se gândeau că fac ceea ce e corect.

— Sărmanele?! Le cauți scuze?

— Nu. Încerc doar să le înțeleg. Își făceau datoria.

— S-au aliat cu cei răi.

— Tu chiar crezi că ele, călugărițele care m-au crescut, s-au aliat cu cineva? Sau că ne supravegheau la închisoare? Nu-ți amintești chipurile lor? Îți aduci aminte de cea căreia i-ai smuls tu vălul? Începu să râdă. Prima victorie.

— O, da. A devenit isterică. Uite, încă mai am semnul ghearelor ei pe braț. Îi arătă o cicatrice ciudată, parcă lăsată de lupta cu o pasăre de pradă.

— Și te-au trimis la izolator.

— O săptămână întreagă am făcut pipi într-o cutie de tablă! Mi-ar fi plăcut să i-l dau maicii Visitación să-l bea.

— Maica Visitación. Ce s-o fi întâmplat cu ea?

— Să dea Domnul să fie în iad, sorbind urina diavolului.

— Taci, măgărițo!

— Deși cel mai probabil și-a petrecut dimineața uitându-se la nunta regală.

— Tu crezi că mai trăiește?

— Iarba rea… știi și tu.

— Gândește altfel, îi spuse Julia. Dacă n-ar fi fost ea, maica Rufina și toate celelalte, nu ne-am fi cunoscut, n-am mai fi stat aici așteptând să fie gata cafeaua, eu n-aș fi acum deputată…

— Te pomenești că trebuie să le mulțumim?

— Eu una le sunt foarte recunoscătoare, pe cuvânt.

— Tu ești proastă.

Aroma cafelei începea să se răspândească pretutindeni în micul salon, iar bolboroseala anunța că era gata. Julia o turnă în cești. Lăsă hârtiile pe bufetul din bucătărie, poate pentru a nu le păta.

— Ți-am povestit că acum vreo cinci sau șase ani m-a căutat maica Rufina?

— Nu. Expresie de mare surprindere. Și ce naiba voia?

— Nu mai era călugăriță.

— Cum adică nu mai era călugăriță?

— Lepădase veșmintele.

— Serios?

— Da. Și se măritase.

— Te-a sunat ca să te invite la nuntă?

— Nu. M-a sunat pentru că era pe moarte. Și ca să-mi ceară iertare pentru ce ne făcuse lui Vicente și mie. A spus că nu știa nimic despre școala de corecție unde am fost trimisă. Că abia mult mai târziu i s-a povestit că era un loc oribil.

Ramona rămase cu gura căscată de uimire. Întrebă:

— Să-ți ceară iertare?!

— Da. Mi-a spus că se căia foarte tare. Mi-a povestit versiunea ei despre viața mea. A fost interesant.

— Te-ai dus s-o vezi pe această Rufina pe patul de moarte?

— Da. Locuia într-un apartament în Turó Park.

— Aha! Chipul stupefiat al Ramonei în timp ce sorbea din cafeaua neagră. Și ce s-a întâmplat?

— Nimic. Am vorbit.

— Ați vorbit?

— Da.

— Cât timp?

— Vreo două ore.

— Ai vreme să spui multe lucruri în două ore.

— Așa zic și eu. Mi-a vorbit despre mama mea. Se numea Carmela și avea grijă de sacristie. Își petrecuse toată viața în slujba preoților, mai exact a unuia dintre ei, de când era abia o copilă. Una din acele vieți hărăzite Bisericii fără nici un motiv. După toate aparențele, o femeie foarte dăruită, foarte generoasă, dar fără prea multă personalitate. A murit la nașterea mea, în chinurile facerii. O ascunseseră atât de bine într-o cămăruță de deasupra sacristiei, încât nici măcar n-a avut alături un suflet cumsecade care să-i vină în ajutor. Să cheme un

medic ar fi însemnat să stârnească scandal; singurul lucru care conta era să ascundă „slăbiciunea“ sfântului bărbat care, pentru a doua oară, o lăsase însărcinată pe servitoarea lui. Pe mama au preferat să o încredințeze Domnului și să se gândească că toate acelea erau o pepeapsă divină pentru numeroasele ei păcate datorate desfrâului. În fine, un mod ca oricare altul de a-mi spune că au lăsat-o să moară fără să facă nimic.

— Ce simpatică, măicuța asta, ce chestii ți-a povestit ea!

— Așteaptă, așteaptă, că acum vine partea bună. M-a lăsat să înțeleg câteva lucruri foarte suculente despre tatăl meu. Se pare că preoțelul de care avea grijă mama mea era o persoană foarte influentă, Ramona. O persoană cu adevărat importantă.

— O persoană foarte importantă de unde anume?

— De la arhidioceza din Barcelona. Asta a fost tot ce mi-a spus.

— De la arhi…? La naiba, la naiba, la naiba! Ești fiica unui preot?

— Și nu a oricărui preot. Julia mesteca de parcă ceea ce povestea ar fi fost normal. A unui cap al Bisericii! Mi-a spus că nu era deloc ieșit din comun ca aceia care erau copii de episcopi, arhiepiscopi sau cardinali să fie închiși pe viață în diferite mănăstiri „de încredere“. Se pare că monseniorul Libidinos era vărul ei primar. Ea și restul măicuțelor nu avuseseră încotro și dăduseră ascultare ordinelor, trecând sub tăcere puținul pe care îl știau. Mi-a povestit că ea a fost cea care m-a botezat, în cinstea Juliei de Cuvillar, o sfântă care-și dedicase viața ocrotirii orfanilor în vremurile tulburi ale Revoluției Franceze. Destinul meu era să devin călugăriță și să nu ies niciodată dintre acei patru pereți, dar lucrurile au ieșit prost. Cine putea să prevadă ceea ce s-a întâmplat: războiul, răzvrătirea mea, Conciliul Vatican, plecarea ei de la mănăstire… În fine, nu voia să moară cu povara asta pe conștiință.

— Ia te uită ce maică plină de căință!

— Biata femeie nu mai era în toate mințile. Era mai mult pe cealaltă lume decât pe-aici. Poate că diavolul îi șoptea la ureche toate astea. Sau poate că nu și, oricum, nu contează. Mie mi-e totuna dacă sunt fiica arhiepiscopului din Barcelona sau a preasfinției sale, papa.

— Degenerato!

— În plus, ți-am spus că ea voia să-mi ceară iertare pentru ce ne făcuse lui Vicente și mie. De-asta m-a chemat.

— Și tu ai iertat-o, desigur.

— Nu.

Ramona izbucni în râs.

— Să fiu a dracului! Figură neîncrezătoare. N-ai iertat-o?

— Ce urât vorbești, Ramona! Nu vezi că nu mai ai vârsta potrivită pentru asta?

— Du-te naibii! Povestește-mi tot. Ce-ai făcut?

— I-am zis că nu o pot ierta, că tot ceea ce mi-a povestit cu speranța că eu voi considera căința ei sinceră nu-mi mai slujea la nimic. Că nimeni nu poate ierta în numele altcuiva, așa că trebuia să rezolve personal cu Vicente. Că iertarea nu e un schimb, ci un dar. Un dar gratuit și lipsit de logică, pe care nimeni nu-l poate cumpăra. Pentru că, dacă e cumpărat, nu mai e iertare și se transformă în altceva. Ăsta era motivul, i-am zis, pentru care nu puteam să fac ce-mi cerea. Puteam doar să o compătimesc, sau, mai bine, ceea ce și aveam de gând să fac, să o uit.

— I-ai ținut călugăriței o lecție de filozofie?

— De fapt, cred că n-a priceput nimic. Mi-a spus că îi era de-ajuns să știe că se bucura de compasiunea mea pentru a muri liniștită. Biata femeie. Probabil se temea că Dumnezeu o va chema la tronul de judecată imediat cum avea să ajungă dincolo. Nu-i lipseau motivele, desigur.

— Bravo, Julia. Bravo!

Ramona se ridică în picioare pentru a o aplauda.

— Nu știu, rămase ea în cumpănă o clipă. Știi ceva? Cred că-mi pare rău.

— Nu începe din nou! Ești o nătăfleață! Mereu ai fost și mereu vei fi. Îți pare rău că nu ai iertat-o pe o nemernică de călugăriță care ți-a nenorocit viața?

— De fapt, îmi pare rău că nu i-am spus adevărul. O iertasem de mult.

— Nu te-nțeleg.

— Iertarea e absurdă, pentru că nu apare decât atunci când nu se poate face dreptate, pentru că nimeni nu poate (ori probabil nu vrea) să te despăgubească pentru ce ți-a făcut. Cu cât e mai absurdă, cu atât e mai mult iertare. Biata femeie era pe moarte. Aș fi putut să cedez puțin și să-i spun ceea ce-și dorea atât de mult să audă.

— Toată lumea va muri la un moment dat. Presupun că asta e cheia tuturor lucrurilor, nu? Să ne gândim, câtă vreme suntem în viață, că într-o zi nu vom mai fi. Scuză-mă, dar mie toată treaba asta cu iertarea îmi sună a poliloghie catolică.

— S-ar putea. Dar eu sunt catolică, spuse Julia, foarte convinsă. Și, văzând privirea neîncrezătoare a prietenei sale, adăugă: O catolică laică și pe jumătate răzvrătită, dar catolică, în fond și la urma urmei. Ideologic vorbind, n-am cunoscut nimic altceva. Dacă-mi iei asta, nu mai am nimic de care să mă agăț.

Ramona făcu ochii mari.

— Fals. Îi ai pe Marx, pe Engels și pe Adam Smith. Și pe bunul de Naquet! Și în pofida tuturor lucrurilor, îți pare rău că n-ai cedat în fața stareței tale.

— A ceda. A accepta. A ierta. A uita. Adeseori sunt sinonime.

— Le accept pe toate, mai puțin a uita. A uita nu se poate. Nu pentru tine, ci pentru noi toate.

Lăsară să se aștearnă liniștea timp de câteva secunde, ca să se așeze ideile.

— Când ai următoarea întâlnire cu fetele din grupul de la istorie? o întrebă Julia.

— Peste o lună.

— Mi-ar plăcea să asist. Dacă nu vă deranjează.

— Să ne deranjeze, zici? O să moară de emoție. Doamna deputat se interesează de ele! Sigur că poți! Care e obiectivul?

— Poate că sprijinul meu va sluji la ceva în privința revendicărilor voastre. Aș putea încerca să stabilesc o întâlnire cu directorul centrului comercial.

— Îngâmfatul ăla…

— În fond și la urma urmei, nu cereți nimic prea complicat. Doar să se pună o plăcuță la intrarea în minunata lui clădire de opt etaje, întru pomenirea victimelor. A sutelor de victime. Dacă se află că sunt una dintre ele, poate că se va schimba ceva. O să văd dacă reușesc să aranjez un interviu cu cineva de la Madrid. Lasă-mă să vorbesc cu María și-ți spun ce-am făcut.

Ramona deschise din nou gura.

— Nu cumva ești bolnavă? Lucrurile astea se fac când afli că ești pe moarte.

— Nu sunt bolnavă, din câte știu. Doar îmbătrânesc. Zeul Cronos îmi cere să fac bilanțul. Ție nu ți s-a întâmplat?

Întrebarea o puse pe Ramona pe gânduri. Treaba cu bilanțul nu funcționase prea tare în cazul ei. Nici cea cu îmbătrânirea. Ea voia să moară ca o tinerică de nouăzeci de ani.

Sună telefonul. Era cinci fără cinci.

— Bună, Julia, sunt María. Mașina trebuie să fi ajuns la poartă.

— Deja? Uau, ce târziu e! Nu mi-am dat seama, răspunse Julia, conștientă că, la celălalt capăt al firului, María se gândea: „Ce noutate!“ Mulțumesc că m-ai anunțat.

— Pentru nimic. E datoria mea.

Își puse un colier cu imitații de pietre. Se încălță cu espadrilele cu talpă ortopedică, în ton cu poșeta de pai. Își băgă în poșetă cutiuța cu piatra roșie. Înainte de a ieși, îi înapoie Ramonei dosarul de deținută cu numărul 1 262.

— Uite, draga mea. Du-l înapoi la locul lui. Că-mi place sau nu, acolo e locul meu.

Ramona, gata să plângă și foarte nemulțumită din această pricină, coborî cu Julia scara îngustă. Își luă rămas-bun strângându-i mâinile, lângă mașina neagră.

— Vrei să-ți povestesc cum a fost în seara asta?

— De-a fir a păr.

— Te sun mâine.

— Ai grijă de tine, camaradă.

— Tu și mai mult.

În mașina oficială, dându-i indicații șoferului – care nu avea nevoie de ele pentru că știa totul mai bine decât ea –, Julia Salas se transformă din nou în doamna deputat. Doar că, de data asta, îmbrăcată în haine obișnuite, fără taior și tocuri groase, de doamnă serioasă. Dar nu mai puțin stilată.

În timp ce mașina înainta pe strada Socrate, se auzi un tunet îndepărtat și începu să plouă. Picături mari răpăiau pe capota vehiculului. Anticipând gândurile Juliei, șoferul spuse:

— Nu vă faceți griji, avem umbrelă. María a lăsat una în portbagaj, pentru orice eventualitate.

Uneori, María era de speriat. Prevedea totul. Chiar și imprevizibilul. Întotdeauna.

Vechea șosea a spitalului de nebuni se numea acum strada Doctor Pi i Molist. Era o schimbare în bine, desigur, care făcea dreptate întemeietorului Institutului de Boli Mintale din Nou Barris, în ale cărui încăperi – amenințate cu dispariția de către noile planuri urbanistice – nu mai erau decât câțiva bolnavi. Nici o legătură cu vremurile înfloritoare, când clădirea avea proporții colosale și ocupanții ei se bucurau de tratamente inovatoare pe tot continentul. Din cele unsprezece pavilioane mai rămăseseră în picioare doar două, iar demolările continuau. Pe ceea ce fuseseră vastele terenuri ale sanatoriului se înălțau acum blocuri de apartamente ieftine, câteva construite în mare grabă înainte de Congresul Euharistic din 1952, pentru a le oferi un adăpost locuitorilor din cocioabe, pentru ca nu cumva Papa Pius al XII-lea, în trecerea lui prin oraș, să dea nas în nas cu mizeria. Rezultatul era un cartier trist, întunecat, unde cenușiul și decăderea vechii instituții pentru boli mintale nu distonau deloc.

Julia coborî din mașină și luă umbrela pe care i-o deschisese șoferul.

— Sunt aici dacă aveți nevoie de mine, spuse bărbatul.

— S-ar putea să întârzii destul.

El făcu un gest care însemna: „Stați cât doriți“.

Julia merse cu pași repezi printr-o ploaie care se întețea la răstimpuri. Traversă curtea din față, flancată de două aripi de cărămidă roșie, pe a căror fațadă se deschideau ferestre mari.

La poartă o aștepta directorul centrului, care se uita cum plouă.

— Dacă aș fi știut că mă așteptați, aș fi încercat să ajung mai devreme, spuse Julia.

— Vă rog, nu vă scuzați, răspunse bărbatul, întinzându-i o mână mare. Sunt aici pentru că voiam să vă salut personal, asta-i tot. În ultima vreme vă văd numai la televizor. Atitudinea dumneavoastră în

timpul tentativei de lovitură militară de stat ne-a impresionat pe toți. Vă felicit din toată inima.

Julia se prefăcu că nu auzise complimentul. Spuse:

— Ce seară!

— Încă din zori plouă și stă să se dezlănțuie furtuna, observă directorul. Om vedea. Poate se mai răcorește puțin.

Intrară în clădire traversând prima galerie, cu podelele acoperite de figuri geometrice și mozaicuri de ciment hidraulic ciobite, singurele rămășite ale unei splendori apuse. Infirmierele se luptau să închidă geamurile, pentru a evita ca apa de ploaie să pătrundă înăuntru. Scaunele de pe holuri erau goale. Nici un pacient nu privea grădina cu aer absent, așa cum se întâmpla de obicei. Nimeni în zonele de trecere, nici pe scări. Sala de mese, pustie și în penumbră. Totul avea un aer fantomatic și, pe alocuri, de totală delăsare, de ultim horcăit.

— Unde e toată lumea? întrebă Julia.

Directorul chicoti ușor.

— Unde să fie? În salonul unde se află televizorul, uitându-se la nunta secolului. Sunt acolo de la zece dimineața. Unii plângeau de mama focului, de parcă Lady Di ar fi nepoata lor.

Tot ceea ce auzise se confirmă când ajunse în salonul comun. Vreo douăzeci de pacienți permanenți așteptau în fața ecranului alb-negru ca proaspeții însurăței princiari să iasă în balconul Palatului Buckingham, unde se ținea banchetul nupțial. Pentru moment, în prim-plan apărea fațada clădirii regale, cu balcoanele împodobite, și, în față, mulțimile de oameni care, la fel ca ei, așteptau să-i vadă pe miri. Restul erau imagini pe care le văzuseră de vreo douăsprezece ori și pe care realizatorul le repeta ca să câștige timp: intrarea miresei, la brațul tatălui ei, în catedrala Saint Paul, momentul jurământului, mai multe prim-planuri cu o Lady Di tulburată de împrejurări, privindu-l cu coada ochiului pe soțul ei, o imagine cu trena foarte lungă. Rochia miresei, ce-i drept, iscă o înflăcărată polemică în sala unde se afla televizorul. Unii o găseau prea încărcată, iar alții, foarte romantică, și era imposibil să afli cine avea dreptate, pentru că erau aproape la egalitate. Pacienții erau foarte agitați și vorbeau întruna. Existau câțiva care încercau să-i reducă la tăcere, pentru că voiau să-l audă pe prezentator.

Julia se opri în pragul ușii și zâmbi.

— Ar fi păcat să-l deranjez, văd că se simte bine, observă ea.

— Nu cred să existe, în toată Barcelona, un loc unde nunta să fi fost trăită cu mai mult entuziasm decât aici, glumi directorul.

— Ați primit ultimul meu cec?

— Da, sigur. Fără probleme.

— A fost suficient? Dacă estimați, în orice moment, că trebuie să măresc suma, nu am nici o…

Directorul trasă cu mâna o linie paralelă cu podeaua, tranșant.

— E mai mult decât suficient, nu vă faceți griji. Ba chiar rămâne, lunar, o mică sumă care mi-a îngăduit să fac economii, dacă pe viitor vor apărea din nou complicații.

— De când primește atenție individualizată, mi se pare că e mult mai bine. Mai liniștit.

— Și noi suntem de aceeași părere.

— Fata asta e o minune.

Amândoi o priveau pe infirmiera tânără care se uita la fel de atentă ca și ceilalți la balcoanele palatului regal din Londra.

— E-adevărat. Am avut mare noroc cu Matilde, observă directorul. Îl înțelege foarte bine, e foarte drăguță și are o răbdare infinită. Se pare că a avut un frate redus mintal, care a murit acum doi ani.

— Nu știam, spuse Julia, gânditoare. Dar asta explică multe lucruri.

În acel moment, se observă o mișcare ușoară în spatele uneia dintre ferestrele palatului. Operatorul se grăbi să focalizeze și să mărească imaginea, și imediat văzură perechea de tineri însurăței ieșind în balcon, la braț. Spectatorii din salonul comun izbucniră în ovații entuziaste. Și cei care vedeau scena pe viu, în piață, aplaudară.

— Frumoaso! strigă cineva, ca și cum Prințesa de Wales l-ar fi putut auzi.

Se încinsese o atmosferă de bucurie, specifică unei mari sărbători. În toiul agitației, Matilde își dădu seama că Julia se afla acolo și se aplecă spre cineva pentru a-i anunța sosirea. Imediat, puse mâna pe un scaun cu rotile și îl întoarse cu fața către ușă.

— Încă mai trebuie să folosească scaunul cu rotile? întrebă Julia.

— Uneori. E mai bine să nu meargă mult pe jos, explică directorul. Mai e puțin.

Vicente avea bucuria întipărită pe față și Julia știa că nu era doar din pricina nunții din Anglia.

Când scaunul cu rotile ajunse suficient de aproape, Vicente se repezi asupra Juliei, cum făcea ori de câte ori o vedea. Ea știa și era pregătită. Uneori, imboldurile lui erau atât de puternice, încât o făceau să-și piardă echilibrul. Vicente o îmbrățișă cu putere și o ridică la o palmă de podea. Era salutul lui obișnuit. Întâmpinarea unui adevărat uriaș. Julia era în continuare mirată de forța lui.

— JuliaJuliaJuliaJuliaJulia, șopti el, strângând-o atât de tare, încât pentru o clipă nu mai putu să respire.

Vicente avea șuvițe albe în păr, fața roșie, pomeții brăzdați de vene subțiri, ridurile foarte pronunțate și barba nerasă de două sau trei zile. Împlinise cincizeci de ani, dar părea mai în vârstă. Poate că era mai slab decât ultima oară? Una peste alta, i se păru că arăta bine. Se simți foarte ușurată că starea lui nu se înrăutățise. Mereu îi era teamă de primul impact, din timpul unei vizite.

— Mi-ai adus un cadou, mi-ai adus un cadou, mi-ai adus un cadou?

— Bineînțeles. Dar mai întâi așază-te în scaunul cu rotile, îi ceru Julia.

— Pot să merg! protestă el, întărâtat ca un copil.

— Știu că poți să mergi. Dar e mai bine să nu o faci. Ca să nu te lovești. Trebuie să te faci bine cu totul.

— Sunt bine cu totul!

— Nu, nu ești. Julia deschise doar puțin poșeta de pai, cum se face cu copiii mici, pentru a-l momi. Vicente se așeză în scaun, docil. Atunci, Julia scoase cutiuța pe care i-o dăduse María în acea dimineață și i-o puse lui Vicente în palmă. El își lipi nasul de plasticul transparent și tresări de bucurie.

— Ia te uită! Ce frumoasă e!

— E jasp roșu. O amuletă aducătoare de noroc, după cum spun grecii.

— Care greci?

Directorul și Matilde râseră, amuzați de reacția lui Vicente.

— Cei din Antichitate.

— La naiba! Ăștia știau multe. Ce frumoasă e! E foarte frumoasă! repetă Vicente. O ducem la locul ei?

— Sigur. Julia se întoarse spre director. Putem merge acum?

— Condu-i în camera lui Vicente, ceru directorul, adresându-i-se lui Matilde, iar după asta du-i în sufragerie, unde vor fi mai în largul lor. Eu rămân aici, ca să mă uit la ăștia doi, spuse el scuzându-se și arătând către televizor cu bărbia.

Matilde o lăsă pe Julia să apuce mânerele, iar aceasta împinse scaunul cu rotile de-a lungul coridorului.

— Ce frumoase sunt miresele! spunea Vicente, mulțumit. Leididi e cea mai frumoasă mireasă din lume. Nu-i așa?

Pronunța „leididi“ într-un mod muzical, care te făcea să râzi. Matilde se uită înspre grădină și făcu observația:

— Mamă, cum plouă!

— Prințesele adevărate sunt mai frumoase decât cele din basme, nu-i așa? continuă Vicente.

— Sigur. Asta e cea mai frumoasă pentru că e adevărată, răspunse Julia.

— Nu, e mai frumoasă pentru că e blondă, o corectă Vicente. Mie îmi plac prințesele blonde.

— Dar prințesele din basme sunt și ele blonde, spuse Matilde, cu vocea ei dulce.

— Nu! Nunununununununu! Vicente ridică degetul arătător și îl mișcă prin aer, întărindu-și negația. Albă-ca-Zăpada e brunetă!

— Ai dreptate, admise Matilde.

— Ar fi trebuit să fie blondă! i-o trânti Vicente, foarte vehement.

Dacă aș fi prinț, le-aș omorî pe toate prințesele brunete și m-aș culca cu toate cele blonde.

— Ascultă, ceea ce spui acum e foarte urât, îl certă Julia. Nu trebuie să omori nici o ființă, chiar dacă e brunetă.

— Da, da, fie. Dar m-aș culca cu cele blonde, de acord?

Julia rosti apăsat cuvintele când răspunse:

— Asta dacă ar vrea și ele, nu-i așa?

Vicente rămase pe gânduri, incapabil să găsească un răspuns.

Ajunseseră pe coridorul lateral, unde se aflau puținele camere rămase. O odaie strâmtă, cu două paturi prăpădite, lipite de perete, o noptieră comună, două scaune și o fereastră prea înaltă și cu gratii. Părea celula unei închisori. Singurul lucru care le deosebea era colecția care se odihnea lângă unul din paturi, pe o etajeră fixată în perete. Era formată din optsprezece pietre diferite, toate în cutiuța lor și cu descrierea scrisă cu o caligrafie măruntă pe spate. Mai erau și destule pietre fără cutie, strânse de-a lungul anilor cu ocazia plimbărilor prin diferite locuri. Cele care valorau cel mai mult pentru el erau cele mai vechi, pe care le păstra din copilărie și pe care le adunase din pădurea de lângă școala măicuțelor pauline. Pe vremea aceea, colecția lui era mai mare, pentru că includea și crengi de copac, conuri de brad, piulițe, insecte moarte, bucățele de sticlă și chiar un șoarece de câmp mai țeapăn decât un băț. Când ajunsese la institut, îi spuseseră că unele dintre acele lucruri erau „o porcărie“ și îl obligaseră să le arunce. Din când în când își amintea de comoara lui – mai ales de gângănii – și îi venea să plângă. Atunci, îl ura pe director din toată inima.

— O s-o punem aici, spuse Vicente, așezând cutiuța cea nouă lângă celelalte. Îți place?

Ceea ce nu-i plăcea Juliei era acel loc, care-i amintea prea mult de închisoare. Și asta în pofida companiei Matildei, care zâmbea dulce, neștiutoare.

— Îți place sau nu? insistă el.

— Îmi place mult. Hai să mergem în sufragerie, spuse Julia, ieșind din cămăruță.

— O să-i spun „Piatra lui Charles și a lui Leididi“, anunță Vicente, solemn.

Străbătură din nou coridorul până ajunseră într-o sală pătrată, unde se aflau patru fotolii, un lampadar cu abajurul din hârtie de pergament și o masă de melamină pe care se odihnea o mușcată de plastic, pe un milieu.

Julia orientă scaunul cu rotile spre două dintre fotolii și se așeză într-unul din ele. Pe celălalt îl ocupă Matilde, care nu înceta să zâmbească.

— Ai văzut nunta? o întrebă Vicente.

— Nu.

— O! Figură dezolată. Și de ce, mă rog?

— Pentru că am avut de lucru. Și pentru că nu-mi plac nunțile.

— Nu-ți plac?

— Nu foarte tare.

— Nici prinții și prințesele?

— Nici prinții și prințesele nu-mi plac.

— La naiba, cât ești de dificilă! Vicente răsuflă, dezgustat, și căută aprobarea Matildei. Nu-i așa? Nu-i așa că Julia e foarte dificilă?

Matilde râse înainte de a spune:

— Toți suntem puțin dificili.

Vicente ținu să lămurească, ridicând un deget:

— Bine, nici mie nu-mi plac prinții. Îmi plac prințesele. Cele blonde.

— Ascultă…

— Cele brunete, nu.

— Vicente.

— Bine, îmi plac și fetele blonde. Cele care nu sunt prințese. Dar trebuie să fie blonde.

— Da, dragule.

Deseori, conversația cu Vicente se împotmolea într-un cerc fără sfârșit. Dacă nu făceai nimic ca să îndrepți asta, erai în primejdie să petreci ore în șir repetând aceleași lucruri.

— Ascultă. Vicente. Ascultă. Ești mai frumos decât ultima oară, îi spuse Julia, pentru a ieși din cerc.

— Ba nu, tu ești. Tu ești frumoasă. Vicente se repezi din nou la ea, pentru a o îmbrățișa. De data asta, o prinse și de sâni. Fiecare sân cu o mână. Ce frumoasă ești! Te iubesc mult!

— Stai așa! Julia îi îndepărtă mâinile cu delicatețe și i le așeză lui Vicente în poală. Îți amintești ce-am vorbit despre obiceiul de a le atinge sânii tuturor fetelor?

— Tu nu ești toate fetele. Tu ești Julia.

— Da, dar nici mie nu-mi place.

— Mie, da.

— Știu că-ți place, dar nu putem face mereu numai ce ne place, nu-i așa? Există niște reguli.

— Bine. Nu părea foarte convins. Dar aici regulile nu contează, pentru că toți oamenii ăștia sunt nebuni. Nu-i așa?

Julia continuă:

— Te-ai purtat bine în ultima vreme?

Vicente lăsă capul în jos și o privi vinovat. Părul începuse să i se rărească în creștet. Julia se uită la infirmieră.

— S-a purtat bine, Matilde?

— Oarecum, da. Fata zâmbea cu blândețe. S-a străduit mult, nu-i așa, dragule? Dar mult de tot. Problema e că nu-i iese mereu.

— Și asta ce înseamnă?

— Nu și-a mai făcut rău. N-au mai existat răni sau infecții. Asta e o veste bună.

Vicente continua să-și țină capul în pământ, dar trăgea cu ochiul în lateral, ca să se uite la Matilde. Aceasta conchise:

— Eu cred că asta se întâmplă pentru că începe să se controleze.

— Pablito zice că sunt un porc și că o să mă duc în iad, precizează Vicente.

Pablito era colegul lui de cameră, un domn chiar mai în vârstă decât el și care se supăra ori de câte ori îl prindea masturbându-se. Adică foarte des. Acum totul părea să fie sub control, dar cu numai câteva luni în urmă existase o problemă serioasă: două infecții grave în mai puțin de șase luni. Una dintre ele, foarte gravă.

— Tu nu-ți face griji din cauza asta, pentru că iadul nu există, replică Julia.

— Ba da, ba da, există. Acolo s-a dus mama.

— Ba nu, Vicente. De data asta, Julia se străduia să folosească tonul ei cel mai convingător. Din nefericire, nu avea răbdarea lui Matilde. Am mai vorbit despre asta. Mama ta nu s-a dus în iad. Mamele merg în rai. Toate, fără excepție.

— Astea sunt altfel de mame. De exemplu, maica Rufina, și maica Presentación, și sora Antonina, și toate celelalte. Ele merg în rai fără să plătească bilet. Dar a mea s-a dus în iad. Mi-a spus maica Rufina.

— Sunt călugărițele de la internatul unde am crescut, îi explică Julia lui Matilde, care nu cunoștea povestea lor. Al Fiicelor Carității Sfântului Vincențiu de Paul. De aceea Vicente poartă acest nume. Ele l-au botezat. Se întoarse spre el și continuă: Maica Rufina nu avea dreptate.

— Ba avea, întotdeauna.

— În fine, ai încredere în mine, de acord? Tu n-ai să mergi în iad, orice-ar spune Pablito.

— Și unde am să merg?

— În rai. Unde vrei tu.

— Nu, nu, asta nu funcționează așa. Nu mergi unde ai tu chef.

— Ascultă-mă. Mă asculți?

— Da.

— Trebuie să te porți bine. Înțelegi ce înseamnă asta?

— Da.

— Ce înseamnă?

Vicente făcu o figură supărată.

— Să nu mă ating.

— Exact.

— E greu.

— Îmi închipui că e greu. Dar când te atingi, te îmbolnăvești.

Vicente continua să stea cu capul plecat, privind în jos. Îți amintești ce bolnăvior ai fost? Cât de tare te durea? Febra, injecțiile? Îți amintești toate astea?

— Nu, nu, nu! Nu vreau să-mi amintesc, strigă Vicente.

— Atunci nu vrei nici să ți se întâmple iar, nu-i așa? Noi nu vrem să mai fii bolnăvior niciodată.

— Nici eu. Niciodată.

— Vezi?

— Dar e greu.

— Știu, dragule.

Julia îl luă de mână. Era prea puțin obișnuită să-și arate afecțiunea, nu-i plăcea prea mult contactul fizic, dar Vicente o înduioșa mai mult decât oricine altcineva.

Matilde interveni:

— Îți amintești ce-ți spun ori de câte ori te porți greșit?

— Da. Mâinile sus, străine!

Și Vicente ridică ambele mâini, ca și cum ar fi fost un tâlhar surprins de un șerif.

— Așa te vreau, continuă Matilde. Asta trebuie să faci noaptea, când îți vine cheful. O să-ți amintești?

Vicente clătină din cap.

— Noaptea e și mai greu.

— A, da? Și de ce, mă rog?

— Pentru că mă plictisesc.

— Cum adică te plictisești? Păi, dormi! Noaptea trebuie să dormi.

— Pablito sforăie.

— Sforăie și te trezește?

— Nu, pentru că nu pot să dorm.

— Înțeleg… Julia rămase o clipă pe gânduri și se întoarse spre Matilde. Poate c-ar trebui să-i cerem directorului să-l mute. Sau să-i dea o cameră numai pentru el.

— Da, da, numai pentru mine, bătu Vicente din palme, ridicând apoi o mână. Și pentru colecția mea!

— Cred că e mai bine să aibă companie, observă Matilde. Singur în cameră n-ar mai ști să se controleze și ar fi și mai rău. Am putea să-i căutăm un coleg care să nu sforăie.

— Tu sforăi, Matilde? Vrei să dormi cu mine?

Matilde râse.

— Eu nu pot, dragule.

— Bine. Ar putea să fie o colegă? Care să nu sforăie nici ea.

— Nu, Vicente. Trebuie să fie un băiat.

— E groaznic. Nu-i așa?

Julia aprobă argumentul.

— Da, sunt de acord. Un băiat și care să nu sforăie.

— Nu cred că va fi nici o problemă să-i dăm o altă cameră. Sunt destule libere. Nu mai aduc pe nimeni, o informă Matilde.

Julia se pregătea să-i povestească infirmierei ceea ce știa: că se vorbea despre transferul pacienților în alt centru, pentru că institutul avea să se închidă definitiv în doi ani, poate chiar mai devreme. În cele din urmă, preferă să nu spună nimic, pentru a nu-l tulbura pe Vicente. Schimbările nu-i plăceau deloc și nici nu-i făceau bine. Desigur, personalul sanitar se opunea transferului, dar nimeni nu ținea cont de părerea lor. Nu există surd mai mare decât administrația publică atunci când nu îi convine să asculte.

Julia reluă discuția de unde o lăsase.

— Promite-mi că te vei purta frumos, îi ceru.

— Egreuegreu…

— Bine, tu amintește-ți doar treaba cu mâinile… cum era? Poți să repeți?

— Mâinile sus, străine! repetă Vicente, izbucnind în hohote de râs groase și sparte.

Cele două femei ridicară mâinile.

— Foarte bine, așa, așa, îl încurajă Matilde.

— Ce frumoase sunteți! spuse Vicente, ale cărui instincte începeau să-și ia din nou nasul la purtare, deși, de data asta, știu să se abțină și să nu mai apuce pe nimeni de sâni. Doar le privi pe cele două foarte stăruitor, în timp ce spunea: Sunteți cele mai frumoase!

— Și tu ești foarte frumos, Vicente. O să te descurci nemaipomenit.

— Și ești foarte tandru, Vicente, spuse Matilde. La asta nu-l întrece nimeni, nu-i așa?

— Jucăm ceva? spuse deodată Vicente, care se vedea că era foarte mulțumit.

— Vrei să facem o partidă de „Nu te supăra, frate!“? propuse Matilde, care-i cunoștea foarte bine gusturile.

— Da, da, da! „Nu te supăra, frate!“! „Nu te supăra, frate!“!

— Vrei să joci cu Julia sau vrei să rămân și eu?

Vicente bătu din palme:

— Toți trei, toți trei! O să vă bat!

Matilde se duse să caute tabla de joc, care era în sala de mese. În absența ei, Vicente se apropie de Julia și îi spuse, în șoaptă:

— Te iubesc.

Ea îi răspunse, neavând multă experiență:

— Și eu te iubesc, dragule.

Matilde se întoarse cu tabla de joc, pionii și zarurile.

— Vicente vrea să joace mereu cu albastru, spuse ea. Nu-i așa?

— Dadadadada, răspunse el. E culoarea mea norocoasă!

— Și dacă am lăsa-o azi pe Julia să aleagă prima?

— Nununununu. Eu joc cu albastru.

— Mie-mi place galbenul, spuse Julia, făcându-i cu ochiul Matildei. Asta e culoarea mea norocoasă.

— Verde sau roșu? o întrebă Vicente pe Matilde.

— Roșu. Ca piatra ta cea nouă.

— Uraaa! izbucni Vicente, în timp ce dădea cu zarul, repetând: Vreau un șase, un șase, un șase, un șase!

— Vicente. Matilde îl luă de mână. Ascultă-mă. Mă auzi? Hai să ne calmăm puțin. Ca să jucăm „Nu te supăra, frate“ trebuie să fim puțin mai liniștiți. Știu că ești bucuros. Dar trebuie să te calmezi. Da? Te calmezi?

— E greu…

Totuși, Vicente reuși. Nu prea tare. Jocul îl încânta și îl stârnea, deopotrivă.

— Prevăd că va fi o partidă emoționantă, spuse Julia, zâmbind.

— Cu Vicente, totul sfârșește prin a fi astfel. E un artist.

După trei partide interminabile de „Nu te supăra, frate!“ și după ce discută cu directorul problema camerei, Julia îi spuse lui Vicente că trebuia să plece.

— Știi cu cine am să iau cina azi? îl întrebă. Cu fetele de la internat, îți amintești de ele?

— Nu, răspunse Vicente, care era mereu morocănos când pleca Julia.

— Cum să nu, dragule! Nina, Lolita, Olga și Marta. Sigur îți amin…

— Olga e foarte grasă! își aminti el fără să o privească, concentrându-se.

— Chiar așa. Vezi că-ți amintești?

— De celelalte, nu.

— Nina ți-a citit în palmă o dată. Te gâdila.

— Nina, da. Nina, da. Nina e foarte frumoasă.

— Vrei să le spun ceva din partea ta?

— Da. Spune-le să sunt toate foarte frumoase. Și că le iubesc mult. Dar pe tine și mai mult. O strânse din nou pe după mijloc, cu acea forță care nu îi dădea voie să respire.

— Foarte bine, am să le spun că le iubești.

— Și că nu vin niciodată să mă vadă. Sunt foarte supărat pe ele.

— Bine. Am să le spun și asta.

Julia mai rămase o vreme ca să stea de vorbă cu Matilde. Voia să audă versiunea celei care îl îngrijea, a persoanei care-l cunoștea cel mai bine pe Vicente.

— E-adevărat că, de la o vreme încoace, se masturbează mai puțin, dar continuă să o facă. Sunt zile în care nu se gândește decât la asta; e un comportament obsesiv-compulsiv. Nu vrem să ajungem să-l legăm de mâini ca să doarmă, dar nici nu putem să-l păzim douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. Îi adresă Juliei un zâmbet liniștitor. Am

încredere că îl voi putea face să înțeleagă. În ultima vreme e mai calm, mai stabil. E un moment bun pentru schimbări.

„Alt lucru pe care-l avem în comun, eu și Vicente“, se gândi Julia.

— Am încredere în tine, Matilde. Dă-mi de știre ori de câte ori apare ceva nou, te rog.

— Bineînțeles.

Se auzi un tunet asurzitor. Unii pacienți țipară.

— Sunteți sigură că vreți să plecați acum? Poate că ar trebui să așteptați puțin, până se mai potolește ploaia, îi sugeră infirmiera.

— Sunt invitată la cină și deja am întârziat.

— Frumoasă noapte pentru a lua cina în oraș! Probabil că e importantă.

Julia nu răspunse. Îi ceru permisiunea directorului să o sune pe María, care se afla în camera ei de la hotelul Majestic, uitându-se cum plouă pe Paseo de Gracia. De multă vreme nu asistase la un asemenea spectacol senzațional.

— Poți să o suni din nou pe Marta Viñó și să-i spui că plec acum și să înceapă fără mine?

Trecuse puțin de ora nouă.

— Sigur. Ai idee cât o să întârzii, aproximativ?

— Cât îmi ia să străbat orașul. Cu ploaia asta, s-ar putea să ajung mâine.

— Bine, asta nu-i zic. Spune-i șoferului să meargă cu grijă.

Pe drumul către restaurant, îngreunat de ploaia torențială, Julia își puse din nou acea întrebare care o frământa de câteva săptămâni: de ce-ar merge să ia cina cu vechile ei colege de la internat?

Avea prezența ei o justificare mai puternică decât absența? Ce sens avea să apară, după treizeci și unu de ani? Să dea o șansă cui, pentru ce anume? Poate ei înseși? Să-și demonstreze ceva? Să le demonstreze ceva celorlalte? Voia doar – ce josnicie! – să se fălească? Dar oare micile josnicii nu sunt de multe ori singura formă posibilă de despăgubire? Cine crede că timpul vindecă totul nu a avut niciodată parte de răni profunde.

De pe bancheta din spate a Citroënului negru, orașul i se părea de nerecunoscut. Să traverseze cartierul Horta îi luă mai mult decât prevăzuse. Pretutindeni, șuvoaiele de apă îi obligau să se oprească sau să-și schimbe direcția. În acea zonă a orașului, să te vezi luat prin surprindere de forța apelor pluviale era un real pericol, de care trebuia să ții seama. Șoferul, din fericire, știa asta și conducea prudent. Din când în când, câte un fulger brăzda cerul, urmat de una dintre acele bubuituri înfricoșătoare.

În Carmelo, lucrurile nu stăteau cu mult mai bine. Acolo începură să vadă copaci prăbușiți, tomberoane târâte de apă, oameni care scoteau apa de la parterul clădirilor. Potopul continua, stăruitor, obligându-i

în mai multe rânduri să se oprească în mijlocul carosabilului pentru a aștepta să se domolească puțin, înainte de a îndrăzni să-și continue drumul. Aproape că nu vedeai mașini pe stradă. Cui i-ar fi trecut prin minte să iasă într-o noapte ca aceea?

Julia era cufundată în gânduri. Încerca să și le amintească pe cele cinci fete de la internat. Olga, Marta, Lolita, Nina și pe ea însăși. Olga cea grasă. Marta scriitoarea. Lolita cea dulce. Nina chiromanta. Nu se putu stăpâni să nu se gândească: „Și Julia, orfana“, sau, mai rău, „Julia, nefericita“.

Singura cu care reluase legătura era Marta. Marta Viñó, faimoasa consilieră pe teme culinare de la rubrica de răspunsuri pentru radioascultători, în care aveau încredere toate casnicele. Devenise faimoasă. Descoperise asta observând efectul pe care îl avea asupra colegelor ei de partid când le spunea că o cunoaște.

— Chiar o cunoști pe Marta Viñó? Nu pierd nici o emisiune de-a ei. Datorită ei am învățat să gătesc.

Din curiozitate, începu să o asculte. Nu-i recunoscu deloc vocea, nici felul de a vorbi, nimic. Ca și cum ar fi fost altă persoană. I se păru interesant ce spunea și, mai ales, cum o făcea. Cu un profund respect față de ascultătorii ei, fără demagogie, fără a se deda acelui limbaj grețos, inevitabil încă pe vremea aceea. Ceea ce i se păru că întrezărește în ea o făcu să reia legătura. De aceea îi scrise. De la prima scrisoare să tot fi trecut vreo zece ani.

Dragă Marta,

Presupun că primești multe scrisori de felicitări, și asta va fi una dintre ele. Totuși, nu cred că primești în fiecare zi epistole de la ascultători care să te cunoască de când erai o copilă și care să-ți scrie pentru a-ți spune cât de mândri sunt de tine. Sunt încredințată că îți amintești zilele petrecute împreună la internat, care s-au sfârșit atât de brusc. În acești ani am făcut multe lucruri, unele fericite, dar în continuare nu știu să prăjesc nici măcar un ou, iar la vârsta mea nu cred că voi mai învăța. Și da, sper să ne revedem cândva. Între timp, îți trimit o foarte caldă îmbrățișare,

JULIA SALAS

Nu se aștepta să primească răspuns, dar îl primi, după două săptămâni:

Dragă Julia,

Ce surpriză! Ce bucurie să primesc scrisoarea ta, atât de caldă, atât de neașteptată! Și ce bucurie, de asemenea, să aflu că mă asculți și că ți se pare cât de cât valoros ceea ce fac! Sigur că îmi aduc aminte de tine, mult mai mult decât crezi. De-a lungul acestor peste douăzeci de ani m-am întrebat de multe ori ce s-a întâmplat cu tine, unde ești. Asta ca să nu mai spun de câte ori nu

mi-am pus aceeași întrebare când eram mici, atunci când te-au separat de noi în mod inexplicabil și nu ne-au zis niciodată unde ai plecat și de ce. Dar eram niște biete copile! În fine, se ascunde ceva teribil în amintirile trecutului. Sfârșești prin a vorbi despre ele, deși n-ai fi vrut s-o faci. Te rog să mă ierți. Ceea ce mă interesează cu adevărat să știu e prezentul. Cu ce te ocupi? Văd că adresa pe care mi-ai dat-o e o căsuță poștală din Barcelona. Locuiești aici, în oraș? Ne-am putea vedea într-o zi? Nu-ți închipui cât de mult mi-ar plăcea. A, și nu-ți face griji pentru abilitățile tale culinare deficitare. Să prăjești un ou e unul dintre cele mai grele lucruri din lume! Eu încă mai exersez. Mai bine începe cu altceva.

Îți trimit un sărut. Și, te rog, nu înceta să mă asculți. Mă simt fericită dacă te știu de cealaltă parte.

MARTA VIÑÓ

De mai multe ori, în acea scurtă corespondență, vorbiră despre posibilitatea de a se revedea, dar nu se întâmplase niciodată. „Trebuie să luăm prânzul împreună într-o zi“, „Haide să ne vedem“, dar dorința nu ajunsese să se materializeze, cum se întâmplă de obicei între persoane care, de fapt, nu au multe motive pentru a se întâlni sau n-au căutat suficient motive s-o facă.

În a treia scrisoare, pe care Julia o începu prin „Dragă Marta, îmi vei îngădui să las deoparte trecutul și să mă concentrez exclusiv asupra prezentului și, poate, a viitorului“, îi povesti, atât cât o putea face, despre sine. Adică, aproape nimic. Că era doctor în Drept și că nu avea copii – „și nici chef să am“, adăugă –, și că își făcuse planuri mari „pentru când s-o mai îndrepta puțin vremea“. Era în 1971 și dictatorul avea zilele numărate, dar era mai prudent să vorbești cifrat, pentru că nu se știa ce se putea întâmpla. Nu puteai avea încredere în nimeni, toată lumea era suspectă. Peste tot mișunau spioni.

Marta răspunse imediat: „Doctor în Drept? Ce nebunie! Asta chiar că-i impresionant. Ești cu adevărat o excepție. Mi se părea mie că felul tău de a te exprima dovedea superioritate intelectuală. Să-ți spun drept, draga mea, m-ai lăsat cu gura căscată“. Simțiră empatie una față de cealaltă în privința descendenței. „Nici eu n-am avut copii, deși mi i-am dorit. Adevărul e că nu le simt deloc lipsa“. În privința schimbării vremii, folosi următorii termeni: „Și eu sper să se facă dintr-odată frumos, deși nu pot nega că mi-e teamă să mă gândesc că, după cele mai aspre ierni, vin de obicei veri teribile“.

Apoi, scrisorile se răriră. O felicitare de Crăciun, câte un mesaj izolat. Persista dorința sinceră de a se vedea, dar nu căutau, mai departe, modul de a o aduce la îndeplinire. Se transformase aproape într-un apendice pe care-l adăugau la fiecare mesaj, ca o semnătură.

De la scrisori trecură, după moartea lui Franco, la apelurile

telefonice. Puține, dar plăcute. Când Marta auzi pentru prima oară vocea Juliei, avu un sentiment la fel de ciudat ca acela pe care-l trăise colega ei când o ascultase prima oară la radio. Își telefonau de două ori pe an – o dată pentru a se felicita de sărbători. Acum nu mai vorbeau cifrat. Julia îi povesti că făcea parte din conducerea partidului socialist și că ea și colegii ei își propuseseră să câștige alegerile. Îi vorbi în premieră despre trecutul ei clandestin, pe care, în sfârșit, îl putea lăsa în urmă.

Cu o mai mică sau mai mare întârziere, Marta a fost mereu la curent cu evoluția vieții Juliei. Tot astfel, Julia primi, cu punctualitate, toate cărțile Martei, cu dedicații pline de afecțiune. Julia le păstra ca pe ceva valoros, deși niciodată nu i-ar fi trecut prin minte să prepare nici măcar o singură rețetă „care nu dă greș niciodată“ a prietenei sale.

Și tot așa, mai mult mai mai puțin, până la lovitura de stat, când Julia dăduse dovadă de acel comportament eroic și exemplar, iar Marta o sunase pentru a-i spune că era foarte mândră de ea și pentru faptul că o cunoștea de când erau copile. Îi vorbi și despre moartea tatălui vitreg, despre moștenire, despre vechiul atelier, despre visul ei de a-și deschide un restaurant. Dintr-un oarecare motiv, se gândi că o femeie puternică asemenea Juliei ar fi aliata perfectă pentru planurile sale.

— Mi-a venit ideea brusc, e o nebunie, îi mărturisi Marta. Dar astami doresc cel mai mult în acest moment al vieții mele și simt că, dacă n-o fac acum, n-o voi face niciodată. Álex nu înțelege.

— E criza vârstei mijlocii, îi spuse Julia. Și mie mi se-ntâmplă. Simți că a sosit clipa să faci lucrurile altfel, să te împaci cu tine însăți, poate să-ți plătești datoriile personale.

— Așa e.

— Păi, trebuie să mergi până la capăt, fără să te descurajezi, orice ți-ar spune cei din jur.

Aceste cuvinte fuseseră imboldul de care avea nevoie Marta ca să-și ia avânt. Până într-atât, încât, câteva zile mai târziu o sună, entuziasmată, pe vechea ei colegă doar pentru a o anunța că angajase o decoratoare de interioare, care avea să-și asume sarcina de a schimba cu totul vechiul atelier.

— Și am și un nume, adăugă ea. Ghicești care e?

— Ar trebui? întrebă Julia.

— Jumătate de viață.

La puțin timp, sosi scrisoarea Olgăi, ridicol de oficială, prin care era invitată la cină. Impulsul de a refuza. Îndoielile, pe care le discută cu Marta, iar aceasta, bineînțeles, o încurajă:

— Măcar așa reușim să ne vedem, în sfârșit, îi spuse pentru a o convinge. Altă datorie plătită.

— E-adevărat.

Îi ceru Maríei să-i confirme prezența. Trebuia să înfrunte ce era mai rău în viața ei. Acea idee despre rahatul care se acumulează în sertare și nevoia de a face curățenie începeau să se transforme într-un gând persistent.

Cu toate astea, în drum spre restaurant, pe o furtună care părea scoasă dintr-un film de groază, continua să-i dea târcoale aceeași întrebare: de ce mergea ea la cina asta?

Nici acum nu avea răspuns.

— Ăsta e un adevărat potop, murmură Julia.

— Nu vă faceți griji. Ajungem imediat, răspunse șoferul. Laforja e foarte aproape de-aici.

Se aflau pe strada Balmes, pe unde apa cobora ca un șuvoi. Ultimul fulger lăsase fără electricitate partea înaltă a orașului, care era cufundată în beznă. Semafoarele nu funcționau.

Mașina prinse viteză. Juliei îi trecu prin minte un gând fugar, de numai o secundă, cum că se deplasau prea repede. Șoferul voia să o lase la destinație și să plece acasă, la soția lui și, poate, la copii, sau cel puțin la asta se gândi ea. Era foarte târziu, trecuse de zece, fetele probabil că terminaseră cina, convinse că doamna deputat nu avea să mai apară, deși în sfârșit era pe cale să ajungă.

O camionetă viră pe Vía Augusta. Șoferul încercă să o evite. I se păru că era mai aproape decât în realitate. Camioneta trecu mai departe, fără să se oprească. Citroënul derapă, traversă în diagonală strada Balmes și se urcă pe trotuarul de pe partea opusă. Se ciocni de o cutie poștală aflată pe colțul cu Vía Augusta. Din fericire, căci, altfel, deznodământul ar fi fost mult mai tragic. În cele din urmă, se izbiră de fațada unui bloc luxos. Julia se lovi de geam și, pe urmă, la ceafă. Impactul strivi capota mașinii. Șoferul era și el rănit, cu un picior prins sub fâșiile de tablă ale caroseriei făcute zob. Parbrizul se făcu țăndări și ploaia începu să inunde interiorul vehiculului. Scrisorile din cutia poștală distrusă se împrăștiară pe trotuar și se îmbibară de apă în numai câteva secunde.

Chiar înainte de a închide ochii, Julia găsi răspunsul pe care-l căuta de câteva săptămâni. În sfârșit aflase de ce mergea la cină, ce motiv o îmboldea să le revadă pe cele patru colege de la internatul maicilor pauline. Era simplu. Mereu fusese.

Pentru a le ierta.

Tenebrism

I-ai fura soțul unei prietene?

Trecuseră abia zece minute de când Lola întrebase, prăpădindu-se de râs:

— Vă amintiți de jocul cu gajuri? Ce-ați zice dacă l-am juca din nou?

Erau pe punctul de a începe.

Marta a fost prima – privilegiul amfitrioanei, cu care toate fuseseră de acord – și își citi întrebarea pe un ton voit neutru, prefăcându-se că era primul lucru care-i venise în minte și că singura ei intenție era aceea de a se amuza. Apropie hârtia de flacăra lumânării, pentru ca fetele care începeau jocul să o poată vedea. Nu venise curentul și nici nu-și făceau speranțe să vină prea curând. Încă mai ploua.

De îndată ce auzi întrebarea, Nina se însufleți.

— La naiba! Începem în forță! Bravo! Le privi pe rând. Cine răspunde prima?

— Marta hotărăște. Ea conduce. E întrebarea ei, îi aminti Lola regulile.

Marta ceru:

— Te rog, Lola, începe tu.

Lola își umplu plămânii cu aer și se îndreptă de spate, pentru a se dezmorți.

— Ce se înțelege prin a fura soțul cuiva? întrebă.

— Lola, te rog! La vârsta ta întrebi asemenea lucruri? spuse Nina râzând.

— Vreau să spun, dacă femeia a murit, se consideră furt?

Marta răspunse:

— Nu, bineînțeles că nu.

— Aha! Atunci eu n-am făcut niciodată așa ceva, spuse Lola – și părea ușurată –, v-am mai zis că Merche era prietena mea. Chiar cea mai bună prietenă pe care am avut-o vreodată. N-aș fi putut niciodată să-i fur soțul.

— Bravo ție! sări Marta.

— Cine e Merche? întrebă Olga, care era derutată.

— Soția celui pe care l-a iubit, explică Nina.

— Aha!

— Dar mai devreme ai lăsat să se înțeleagă că, dacă ai fi încercat, poate ai fi reușit, îi aminti Nina.

Lola răspunse, sigură pe sine:

— Nici nu mi-am pus problema.

Nina simțea nevoia de a expune, cu mândrie, teoria universală cu

privire la cuplurile nefericite, a cărei autoare era. Era cu totul convinsă de infailibilitatea ei și o folosea pentru a-și justifica, în fața lumii și a ei înseși, comportamentul. Spuse:

— Da, dar eu sunt de părere că, dacă ai șanse de succes, atunci nu e furt. Lola se încruntă, făcând un gest care cerea explicații. Nina voia să i le dea. Continuă: Vreau să spun că, dacă ești fericit alături de cineva, nu îți îndrepți atenția spre o altă persoană. Când ești îndrăgostit, nu te mai poți îndrăgosti de altcineva, pentru simplul motiv că lumea întreagă nu mai prezintă interes pentru tine. Iar tu ai recunoscut că prezentai interes pentru el. Concluzia mea este că Andrés nu era îndrăgostit de soția lui și că tu ai fost o proastă că nu ai luptat pentru el.

— Eu cred că era îndrăgostit de soția lui, a fost de părere Lola.

Nina clătină din cap.

— Se plictisea cu ea. Și știm bine ce fac bărbații atunci când se plictisesc.

— Mă rog, anumiți bărbați dezleagă rebusuri, interveni Olga.

— Da, când ajung acasă după ce s-au culcat cu secretara!

Nina izbucni într-un hohot de râs aproape agresiv.

Olga se încruntă. Nu îi plăcea să se gândească la infidelitățile doctorului Pardo, la numeroasele lui nopți petrecute în oraș, la absența pasiunii sexuale, la placiditatea împăiată care-i caracteriza întreaga viață. Se obișnuise cu toate astea. Le considera un avantaj, la fel cum era dimensiunea impresionantă a apartamentului în care locuia sau răceala nurorilor ei. Mai puțin când le analiza, ca în noaptea aceea.

— Deci, întrebă ea, tu crezi că toți bărbații sunt infideli din fire?

— Da, dragă, și la fel sunt și toate femeile, râse Nina. Împotriva naturii e fidelitatea.

— Ce prostie! i-o trânti Olga.

— Dragostea veșnică ține șapte ani.

— Și pe urmă?

— Pe urmă nu mai privești persoana iubită prin lentila deformată a dragostei și trebuie să-ți cauți altă iubire – veșnică, desigur. Sau un magician bun, care să-ți țină de urât cât timp aștepți, deși mereu vei sfârși prin a-i vedea trucurile.

— Atunci, Nina, tu crezi că adulterul e consecința plictiselii? întrebă Marta. Întotdeauna?

— Da, un „da“ categoric, răspunse Nina.

Olga pufni.

— Dar tu, Olga? continuă Marta. Ce părere ai?

Olga se simțea în largul ei pe terenul speculațiilor. Asta îi permitea să se expună fără riscuri.

— Să râvnești la femeia aproapelui tău e un păcat de moarte, spuse

ea. Și, bineînțeles, asta e valabil și pentru bărbatul aproapelui tău. Și râse ușor.

— Dacă e păcat de moarte, nici Dumnezeu nu te mai salvează, râse Nina.

— Ai dreptate, aprobă Olga. Biblia e plină de adultere. Uită-te la regele David, de pildă. A sechestrat-o pe soția lui Urie, s-a culcat cu ea, a lăsat-o însărcinată și pe urmă l-a trimis pe rivalul lui la război, ca să fie ucis și să scape de el.

— Și a fost ucis?

— Sigur, dragă. N-ai citit Biblia? „Acum, niciodată nu se va depărta sabia din casa ta". Ăsta a fost blestemul pe care Urie i l-a trimis lui David după moarte. Blestemul încornoraților față de cei care săvârșesc adulter.

— Un adevărat foileton! E mai bun decât *Dallas*!

— Dar adulterul e un păcat foarte delicat, continuă Olga, pentru că poate fi săvârșit și cu gândul: „Oricine se uită la femeie, poftind-o, a și săvârșit adulter cu ea în inima lui", recită ea.

— Of, la naiba, n-o să mai avem loc în iad, i-o trânti Nina.

— Eu n-am mai deschis Biblia de când am terminat liceul, recunoscu Lola.

— Și, pe urmă, mai era o încurcătură teribilă cu Avraam, nu? întrebă Nina. Cum era?

— Avraam a avut un fiu cu slujnica lui, le informă Olga, care fusese profesoară de religie pe vremea când copiii ei se pregăteau să primească prima comuniune și era la curent cu toate. Dar în cazul ăsta e diferit, pentru că a fost îmboldit de Dumnezeu și atât slujnica, cât și soția legitimă au fost de acord.

— Da, dar pe urmă Dumnezeu a făcut ca Sara, care era soția legitimă, să rămână însărcinată, ținu Marta să precizeze. Ce nasol!

— În cazul ăsta, era justificat. Sara avea nouăzeci de ani, continuă Olga.

— Sfântă Fecioară!

— Biata femeie!

— Vedeți? Nina avea fața celei care știe că dreptatea e de partea ei. Până și Dumnezeu recunoaște că adulterul e necesar. Într-o zi va ajunge să fie recomandat de medicul curant!

Toate aceste lucruri o descumpăneau pe Olga.

— Deci, recapitulând, continuă Marta, ținând-o pe-a ei, i-ați fura sau nu soțul unei prietene?

— Nu, spuse Lola.

— Niciodată, spuse Olga. Nimănui.

— Depinde, admise Nina. E o întrebare prea complexă pentru a da un răspuns facil. Ca una dintre acele probleme filozofice în care toate soluțiile sunt corecte. Uneori s-ar putea să-i faci o favoare prietenei

respective, eliberând-o de cineva. Eu, ca să nu zic mai mult, odată… Nina tăcu, o privi pe Lola, păru să stea în cumpănă o clipă, apoi se hotărî: Lola, trebuie să-ți spun ceva. Îți amintești de Sebastián? Sebas, plicticosul. Mereu se prefăcea că te întâlnește întâmplător.

— Sigur. Vrei să-mi zici că erai complicea lui? Întâlnirile nu erau întâmplătoare?

— Da, și asta. Dar, în plus, m-am culcat cu el.

Așa era Nina. Nici măcar Lola nu s-ar fi gândit la așa ceva. Nu că i-ar fi păsat prea tare. Chiar și atunci i-ar fi fost indiferent.

— Nu știam că-ți plăcea de el.

— Nu-mi plăcea deloc.

— Când s-a întâmplat?

— La o zi după concertul Beatleșilor. M-a sunat să-mi vorbească despre tine, ca întotdeauna, am ieșit în oraș, am băut câteva pahare și ne-am trezit mergând la mine la hotel. Pe atunci, eu nu aveam apartament în Barcelona, eram cazată cu echipa producătorilor, la Avenida Palace. Artiștii se întorseseră deja la Londra și își lăsaseră camerele într-un hal fără de hal. Ne-am culcat în patul unde dormise John Lennon.

— Și pe urmă?

— Pe urmă, nimic. I-am confirmat că nu-ți plăcea de el. Era mult mai plicticos decât crezusem. Le privi pe celelalte și făcu un gest care se voia inocent. Asta ar trebui să se pună la socoteală când vorbim că i-am furat iubitul unei prietene, nu?

Lola preciză:

— Nu era iubitul meu.

— Dar v-ați jucat.

— Mă rog, da. Dar eu nu eram prea interesată.

— Nu mă miră! Băiatul nu merita, îți spun eu.

— Nu-mi pasă, Nina. A trecut mult timp de atunci, o iertă Lola, fără să știe prea bine ce anume ierta.

— Pot să vă vorbesc și despre experiența opusă, dacă vă interesează, continuă Nina, care se simțea grozav. Am mai multe, de fapt. Prima a fost cu dobitocul. M-a lăsat baltă cu cei doi pitici și s-a încurcat cu o târfă bătrână de la sindicat. Avea pielea ca mumia lui Tutankamon. Ar fi trebuit s-o vedeți. Cel dintâi lucru pe care l-am învățat a fost să nu-mi mai pun întrebarea absurdă pe care toate femeile și-o pun, în asemenea cazuri: ce naiba vede la asta cel care înainte a văzut ceva la mine? Al doilea, să nu mai gândesc în termeni interogativi: de când, de ce, unde? Toate lucrurile astea nu ne slujesc la nimic. Al treilea: să încetez să mă mai consider victima unei catastrofe. Totul e mult mai simplu. Viața e un risc, ca o revărsare de ape. Există oameni care merg întotdeauna bine mersi pe mal, contemplând ravagiile din viețile altora, și alții care cad în apă și sunt luați de curent. Unii nu scapă

întregi. Alții cad, se scufundă, se rostogolesc de trei sau patru ori în noroiul de la fund și, în cele din urmă, reușesc să se agațe de ceva ivit în cale. Sau de cineva. Ies de acolo și, pentru tot restul vieții, pot povesti experiența de a se fi tăvălit în mocirlă. Eu sunt una dintre aceștia.

— Și femeia asta, mumia lui Tutankamon, era o prietenă de-a ta? se interesă Marta.

— Era o vecină la care îmi lăsam copiii când aveam ceva important de făcut. Era mai în vârstă decât mine, îmi inspira încredere, îmi amintea de mama. Iar eu aveam atât de multă nevoie… Mi-a făcut-o. Mi-au făcut-o. Ea nu avea copii, bineînțeles. Asta era principala problemă pentru el, pe vremea aia. Copiii. Dar știți ceva? Îi sunt profund recunoscătoare mumiei. Păcat că n-am înțeles asta dinainte. Apropo, v-am arătat vreo poză cu copiii mei? Văd c-am uitat.

Nina își luă poșeta de sub masă, scotoci în ea puțin până dădu peste portofel și îi deschise buzunarul unde ținea fotografiile, apropiindu-le de flacăra lumânărilor. Avea trei poze. În prima, alb-negru, ea părea extrem de tânără – ca și cum ar fi fost făcută în anii petrecuți la internat – și ținea doi bebeluși în brațe. Fetița, doar cu puțin mai mare decât fratele ei, toți trei foarte frumoși și zâmbitori, uitându-se către aparatul de fotografiat. Celelalte două erau color, recente, cu cei doi copii: o frumusețe de douăzeci de ani, cu părul ondulat, și un băiat brunet, cu privirea pătrunzătoare și fruntea senină.

— Nu-i așa că mi-a priit să fac copii?

Se uitară la ele pe rând, făcându-i complimente și căutând asemănări. Toate au fost de acord că fiica îi semăna leit și că băiatul avea ochii ei. Nina lăsă portofelul deschis la fotografii, pe masă, înainte de a continua:

— Cum ar zice mama, dintr-un munte de rahat, mereu se găsește cineva care să scoată ceva bun. În plus, adăugă ea, ridicând o mână amenințătoare, treaba asta cu coarnele și despărțirile e statistică pură. Într-un an, cel mult, toată lumea e din nou cu altcineva. Mai ales acum, cu binecuvântata Lege a divorțului, uraaa! În sfârșit vom arăta că suntem o țară europeană! Când vine Julia, am s-o îmbrățișez doar pentru a-i mulțumi din toată inima. În sfârșit, în sfârșit o să pot divorța de dobitoc.

— Și o să te recăsătorești? o întrebă Lola.

— O, nu, nu cred. Deși, cine știe? Se apropie de mijlocul mesei, lăsând impresia că le-ar destăinui un mare secret. Chiar în după-amiaza asta m-a cerut în căsătorie. Hiii! Bărbații nu știu ce spun când sunt înfierbântați. Dar trebuie să recunoașteți că e sensibil…

— Și tu ce-ai răspuns? a întrebat-o Marta, care de o bună bucată de vreme observa cu mare interes spectacolul oferit de Nina.

— Ceea ce spun fetele bine-crescute în asemenea cazuri, bineînțeles,

glumi Nina. Că trebuie să mă gândesc. Adevărul e că nu prea am chef să mă mărit din nou. La ce bun? Cu ce mă aleg eu? În plus, el trebuie mai întâi să divorțeze, și nu cred că va fi nici ușor, nici rapid. Mă rog, de fapt, nu știu, pentru că nu vorbește niciodată despre soția lui. Mai bine, mai bine! E o temă care nu mă prea interesează. Începu să râdă și făcu o pauză. Știți ceva? O să mă gândesc, dar cred că prefer să mă culc cu el pe ascuns, e mult mai incitant. Râsete peste râsete. Fetelor, fetelor! Un toast! Haide, ridicați paharul! Pentru divorț! Pentru cea mai mare realizare din istoria noastră! Și Nina ridică un pahar umplut de curând cu whisky.

Celelalte, mai mult sau mai puțin convinse, o urmară.

Până și Marta.

Ce notă ați da vieții voastre sexuale?

Întrebarea Ninei îi purta semnătura, în toate sensurile. O citi cu voce tare și cu o figură de copil năzdrăvan. Era cu adevărat interesată de răspunsuri.

Olga sări imediat, jignită, înainte ca Nina să apuce să termine.

— Dar asta… asta ce fel de întrebare e? Nu se vorbește în public despre asemenea lucruri.

— Tocmai. Nina zâmbi, amuzată. E rândul meu să stabilesc cine începe, nu-i așa? Celelalte încuviințară. Foarte bine. În cazul ăsta, începe tu, Olga. Așa, o să scapi mai repede de hapul amar.

— Eu? Olga căscă ochii. Eu n-am nimic de spus.

— Ba sigur că ai. De câți ani ești căsătorită?

— De douăzeci și patru.

— Suficient timp pentru a face o evaluare corectă, cred. Nina zâmbi, malițioasă.

— Asta e foarte neplăcut…

Marta tocmai își umpluse din nou paharul și lăsase sticla de Chivas pe masă, în fața ei, lângă vinul roșu Cariñena. Îi oferi o înghițitură surorii sale, dar Olga o refuză, plină de demnitate, preocupată fiind să găsească ceva de spus.

— Ce notă îi dau eu acestui aspect concret al vieții mele…? Păi, nu știu… Nu m-am gândit niciodată la asta. Un zece, presupun. Nu știu, sunt întrebări pe care nu le pui nimănui, cred. Adevărul e că n-am de ce să mă plâng. Doctorul Pardo a fost mereu foarte atent cu mine, un adevărat cavaler. Am avut cinci copii, și cu asta am zis tot, nu-i așa? Tonul din vocea ei era de evidență, de descumpănire, de autoapărare. În rest, el e un om foarte ocupat, nu-și petrece ziua gândindu-se la lucruri indecente. Are chestiuni mai importante de care să se ocupe. Nici măcar la început n-a fost altfel. V-am zis că e un domn adevărat. Dacă n-ar fi fost el, n-aș fi putut… Și pe urmă, lucrurile astea evoluează. Odată cu trecerea timpului, vine o zi, mi se pare mie, în care senzualitatea lasă loc pentru ceva mai profund – o afecțiune adevărată, o armonie autentică între două persoane care au ales să străbată același drum în viață, ceea ce se ridică deasupra înfiorărilor din noaptea nunții sau capriciilor trecătoare ale primei tinereți, când încă n-ai habar cum o să curgă viața, care…

— Mă rog, într-un cuvânt, o întrerupse Nina, vrei să zici că viața ta sexuală cu Pardo e un adevărat rahat.

Olga se sufocă. Începu să-și facă vânt cu șervețelul.

— N-am spus asta. Tu nu asculți, sau ce?

— Fiecare cuvințel. Tocmai de-aia ziceam.

— Tu ai fost vreodată cu un cavaler, Nina? se apără Olga.

— Eu am fost cu tot felul de elemente, răspunse Nina râzând.

— Mă îndoiesc foarte tare că ai cunoscut vreodată pe cineva ca bărbatul meu. Cavalerii nu se comportă ca hamalii din port.

— Ba uneori, da, dragă. Ai rămâne surprinsă.

— Firește, eu n-am experiența ta.

— Păcat, pentru că ți-ar fi îngăduit să faci comparații.

— Există bărbați care nu admit comparație.

— Eu nu cunosc nici unul.

Duelul dintre Nina și Olga devenea tot mai aprig. Lola interveni, împăciuitoare:

— În fine, Olga a răspuns. Eu cred c-a făcut-o foarte bine.

— Da, da, *La vie en rose*. Și Nina începu să cânte, histrionică: „*Quand il me prend dans ses bras il me parle tout bas je vois la vie en rose*“[13].

13. Când mă ia în brațe și-mi vorbește în șoaptă, văd viața în roz – versuri din cântecul interpretat de Edith Piaf, *La vie en rose.* (N. red.)

— Mă rog, nu sunt eu de vină dacă n-ați avut norocul meu. Eu n-am nevoie să-mi compar soțul cu nimeni ca să știu că e cel mai bun. Și își turnă o doză generoasă din whisky-ul pe care-l păzea Marta, ca să încheie mai repede acea prostie.

— Pardo are vreo problemă în pat? întrebă Nina, mijindu-și ochii.

— Află că n-am de gând să mai răspund la alte impertinențe, spuse Olga tranșant, stând picior peste picior și uitându-se în altă parte, ca o fetiță supărată.

— Las-o acum, Nina. E greu pentru ea, n-o face să se simtă rău, interveni Lola. Trebuie să recunoști că întrebarea asta e greu de digerat.

— Da, s-ar putea. Doar un singur lucru, Olga. Olga se uită în tavan, ca și cum ar fi implorat o divinitate inexistentă ca discuţia să se încheie pe loc. Tu vorbești despre lucrurile astea cu soțul tău?

— Bineînțeles că nu! După părerea mea, sunt chestiuni despre care nu e nevoie să vorbești. Lucrurile se întâmplă de la sine, nu e nevoie de teorie, răspunse Olga.

— Ai vrea să ne povestești despre noaptea nunții? o întrebă Nina, sub privirile întrebătoare ale Lolei.

— Bineînțeles că nu! E ceva foarte intim, care ne privește strict pe doctorul Pardo și pe…

— Sigur a fost un fiasco. Ca a tuturor, nu-i așa? Vreuna dintre voi a avut parte de o noapte a nunții glorioasă?

Nu răspunse nimeni. Olga se îmbătoșă, vrând să dea de înțeles că a ei fusese perfectă. Marta o provocă pe Nina.

— Dar a ta cum a fost?

Nina slobozi unul din hohotele ei de râs.

— Inexistentă.

Doar Lola știa la ce se referea Nina, care trase o înghițitură zdravănă și le povesti gemenelor:

— Am rămas însărcinată la șaisprezece ani. Deși am ghicit viitorul în palmele atâtor oameni, n-am știut să citesc nimic la mine. Îi văzusem pe copiii mei, desigur; îi am aici. Arătă spre două linii din palma stângă. Dar n-am știut când și cum aveau să vină. În fine, abia începusem să învăț câte ceva despre trupul meu, că m-am și trezit însărcinată. S-a întâmplat într-o zi de sărbătoare, de Sfântul Ioan, cu fiul unui pescar din cartier. Da, da, nu râdeți. Un derbedeu care nu se gândea decât la motociclete și la cum să-l ucidă pe Franco. N-avea cum să-mi meargă bine, ar fi trebuit să mă gândesc la asta înainte să-mi dau jos chiloții.

Cea care a primit vestea cel mai rău a fost mama. M-a întrebat de multe ori cum de am putut să le fac una ca asta, mi-a vorbit mult despre „rușine“, despre ce-o să zică vecinii, ce-o să creadă despre ei, despre cum puteau să ascundă acest lucru. Pe urmă a plâns o săptămână încheiată. Când, în sfârșit, s-a liniștit, lucrurile erau clare pentru ea. M-a alungat din casă și l-a convins pe tata să mă șteargă din testament. Iată! „Ești blestemată și vei bântui veșnic fără odihnă pe pământ.“ Ei, ce zici, Olga? Și eu știu să citez din Biblie. Ciudat e că n-a dat nici o importanță faptului că iubitul meu – dobitocul – voia să se însoare cu mine. Tot aia era. Singurul lucru care conta era cola. Ha! Ce față ați făcut! Credeți c-ați înțeles greșit? Ei bine, nu. Vina pentru toate astea a avut-o o sticlă de cola. Râse îndelung. O să vă explic, dragelor.

În acel moment – vara anului 1953 – se dădea o bătălie surdă, dar cumplită, în scopul obținerii licenței pentru a îmbutelia zeama americană, pe care regimul o distribuia cu circuit închis. Dacă voiai să obții aprobare, trebuia să faci dovada că ai merite suficiente, dintre care cel mai mare era să fii un falangist cu reputația nepătată. În privința asta nu existau probleme, părinții mei îndeplineau condițiile cu vârf și îndesat. Reputația implica să mergi la misă și să urmezi preceptele acelui catolicism medieval de pe vremea aia. Să ai o fiică de șaisprezece ani însărcinată cu un sindicalist nu făcea parte din statut. N-au primit licența, cu toate că tata și-a pus în mișcare toate pilele de la Madrid. Au fost nevoiți să se mulțumească să fie simpli distribuitori ai acelei licori infecte, ceea ce nu era rău deloc, dar era mult mai puțin decât își doreau ei. Firimituri.

Poate că n-ar fi reușit niciodată, dar presupun că le-a fost mult mai ușor și mai rentabil să dea vina pe mine pentru toate. Familia Borrás-Truyol a pierdut pentru totdeauna șansa de a se număra printre elitele comerciale ale „marii și liberei Spanii“, ca să nu mai vorbim despre

beneficiile economice, care le-ar fi asigurat pensia proprie și pe cea a generațiilor viitoare, cum de altfel s-a și întâmplat cu cei aleși. Cu alte cuvinte, nu m-au iertat niciodată. Și, pe urmă, au fost nevoiți să suporte privirile vecinilor, când s-a aflat de sarcină. Nici asta.

M-au alungat din casă, după cum cereau bunele obiceiuri, iar eu am plecat cu hainele de pe mine și cu o valiză de lemn. Primul meu refugiu a fost o alegere logică: i-am cerut Lolitei, îngerul nostru păzitor, să mă țină la ea acasă, dacă putea, pentru câteva zile. Din fericire, unchiul ei mi-a dat voie. Acolo am aranjat actele pentru nuntă, Lolita mi-a făcut rochia. Priviri către prietena ei și către acea amintire îndepărtată. Îți amintești? Era foarte frumoasă. Și m-am măritat. Însărcinată în patru luni și izgonită de familie. Dar fără să renunț la nimic, zău! M-am dus îmbrăcată în alb, ca să-i necăjesc pe cei care știau. Preotul era un bătrân de nouăzeci de ani, pe jumătate surd, care n-a observat nimic și n-a ridicat nici o obiecție, sărmanul. Ne-am căsătorit la biserica Sfintei Fecioare din Gracia, am dat o petrecere pentru familie, la care au venit paisprezece invitați (toți din familia pescarului) și, în noaptea aia, ne-am culcat devreme și am fost cât pe ce să facem o indigestie. Mâncaserăm orez ca sparții. Eu n-aveam chef decât să plâng, dar m-am abținut, curajoasă. El a adormit după cinci minute. Bărbații dorm tot timpul, n-am să pricep niciodată treaba asta. Nici măcar nu ne-am urat „noapte bună“. În fine. Așa a fost. V-am povestit despre noaptea nunții mele. A avut careva o experiență mai tare ca asta?

Lola întoarse capul.

— Mă rog, a mea a fost total pe dos, spuse ea cu o voce suavă. Eram deja mare când s-a întâmplat… Se lăsă o liniște expectativă. Să continui? E rândul meu? întrebă.

— Da, da, te rog. Continuă, acceptă Nina.

— Vreau să spun că nu mai eram la vârsta la care să fiu speriată. Să nu mai fiu fecioară devenise o chestiune de demnitate.

— Ce vârstă aveai, Lola?

— Treizeci și nouă de ani.

— Erai fecioară la treizeci și nouă de ani? întrebă Nina.

— Sigur. M-am măritat fecioară. Ce păcat!

— Săraca de tine! Nina își arătă sincer și deschis compasiunea.

— Și asta pentru că i-am declarat-o, că, altfel, aș fi murit fecioară.

— Mă rog, n-ar fi fost nici o tragedie, interveni Olga. Multe femei au murit fecioare pe vremea când erau mamele noastre tinere și nu li s-a întâmplat nimic. Asta ca să nu citez din nou din Biblie, pentru că acolo sunt multe cazuri de fecioare mulțumite. Dacă nu găsești un soț sau nu sunt bărbați suficienți, ce să faci?

— Păi, să te culci cu cine-ți iese în cale! zise Nina cu veselie.

Olga își duse mâinile la obraji, pentru a-și ascunde roșeața și a

teatraliza stinghereala. Nu se putu abține și murmură:

— Ce prostii spui, Nina, pentru Dumnezeu!

— Nici tu nu te lași mai prejos. Cum să fie mai înțelept să mori fără să ți-o tragi?

— Fără să ți-o tragi! Vorbești despre feciorie de parcă ar fi o pereche de ciorapi.

— Măcar de-ar fi așa! E ușor să rupi o pereche de ciorapi, i-o trânti Nina.

Olga strânse din buze, dezgustată. Rochia ei de tafta foșnea ori de câte ori se mișca pe scaun, de parcă și ea ar fi fost rușinată de acea conversație.

— Nu știam că ești așa, Nina, spuse Olga, supărată.

— Așa cum?

Olga se abținu să rostească cuvântul pe care-l avea în minte. Nu se cădea. I-o cerea educația primită, cu toate că, în seara aceea erau șubrezite lucruri pe care ea le socotea sfinte.

— Lola, te rog, continuă, ceru Nina, în calitate de maestră de ceremonii. Ce notă dai acestui aspect al vieții tale, în cazul ăsta?

— Nota de trecere, dar numai din milă. Cred că un cinci forțat, spuse Lola, după ce stătu pe gânduri o clipă. Poate că, în cele mai bune momente, un șase. Un cinci cincizeci. În fine, media e între cinci și șase. Lola vorbea fără tristețe și cu multă seninătate. Făcea multe pauze, ca și cum ar fi avut nevoie de ele ca să-și ordoneze gândurile. Vă amintiți ce ni s-a spus cu privire la căsătorie? Asta dacă ni s-a spus vreodată ceva, desigur, pentru că am fost o generație de dezinformate și de autodidacte. Eu credeam că totul avea să vină la timpul său. Că urma să mă mărit, să fac copii. Nimeni nu mi-a vorbit niciodată despre detalii, despre mecanisme. De exemplu, despre dorință. O femeie trebuie să fie întotdeauna la locul ei. Suntem dorite, dar nu avem dorințe. Suntem luate, pur și simplu. Nimeni nu mi-a povestit că și noi vrem să luăm, să posedăm. Că dorința poate fi sfâșietoare și dureroasă, o autentică obsesie fără leac și pe care n-o poți mărturisi nimănui. O simțeam ca pe ceva animalic, imposibil de controlat și care mă umplea de rușine.

Făcu o pauză lungă, căreia întunericul îi amplifică misterul. Așa că viața mea sexuală a constat în douăzeci și patru de ani de așteptare, dorind un bărbat care nu putea fi al meu. Încă un an în care l-am consolat pentru moartea soției lui. Altul în care m-am insinuat și am murit de vinovăție și de furie pentru că el nu se hotărâse, deși eu vedeam că voia să o facă. În cele din urmă, ca în scena culminantă a unei serbări de Crăciun, numai cinci ani pentru a-mi potoli o sete prea mare, înainte de boala lui. Și, asta, desigur – arătă spre burtă –, care era tot ce-mi doream mai tare pe lume.

— Iar el, în plus, nu mai era un tinerel. Avea… Marta calcula.

— Șaizeci și patru.

— Presupun că și asta a contat.

— Totul a contat. Lola zâmbi strâmb.

— Câți ani aveai când te-ai îndrăgostit de soțul tău, Lola? întrebă Nina.

— Șaisprezece. Imediat după ce-am plecat de la călugărițele pauline.

— Șaisprezece ani, vârsta greșelilor, stabili Nina.

— M-am dus să locuiesc cu unchiul meu, fratele mai mare al mamei, povesti Lola. El tocmai se întorsese de la San Sebastián, unde stătuse pe perioada războiului și după aceea, având grijă de familie. Din câte mi-a spus, venise ca să preia fabrica familiei, până când fiul lui, Emilio, avea să fie suficient de mare. În realitate, se hotărâse să se despartă de soția lui și să înceapă o viață solitară. Eu am fost piesa-cheie în această decizie, pentru că îi țineam casa și aveam grijă de el. Știți deja, independența bărbaților se bazează întotdeauna pe munca unei femei. Cred că a așteptat să împlinesc șaisprezece ani pentru a-mi încredința atâtea răspunderi. Când a venit să mă ia de la mănăstire, mi-a spus: „Vei fi fiica pe care mi-am dorit mereu s-o am“. Și m-a tratat ca atare, niciodată nu mi-a lipsit nimic. Andrés era prietenul lui de suflet, colaborator în afaceri, confident. Venea de obicei seara. El și unchiul meu stăteau de vorbă în fumoar până în zori. Era un bărbat foarte elegant, foarte chipeș. Mi-a zis „Lola“ din prima zi. Nu m-a tratat niciodată ca pe o fetiță, nici măcar pe vremea când eram. Am căzut la picioarele lui de cum l-am cunoscut.

— Și nu i-ai spus niciodată că-l iubeai? întrebă Olga.

— Ba da, sigur că i-am declarat, v-am spus doar! Numai că abia atunci când rămăsese văduv. Adică, douăzeci și patru de ani mai târziu.

— Pentru Dumnezeu, Lola! Ce disperare! zise Nina.

Marta era fascinată de acea poveste și voia să știe amănunte. Întrebă:

— Și cum ai făcut?

— N-a fost prea romantic, ce-i drept. I-am zis: „Te iubesc la nebunie de când eram o copilă și, dacă nu mă bagi în seamă cât mai curând, o să fac atac de cord“. Începură toate să râdă. Nu mi-a ieșit prea bine, știu. Eram foarte supărată pe el. Trecuse aproape un sfert de secol fără ca el să-și fi dat seama de nimic.

— Ce imbecil! își dădu cu părerea Nina.

— Ce complicație, nu-i așa? În ce încurcături intrăm din cauza sentimentelor! continuă Lola.

Olga simplifică lucrurile.

— Mă rog, în cele din urmă, v-ați căsătorit. Final fericit!

— Mor după finalurile fericite! i-o trânti Nina.

— Știți că eu cred că nu există? spuse Lola pe același ton imperturbabil.

— Ce? Fericirea?

— Finalurile. Nimic nu se termină, niciodată. Dacă lucrurile s-ar termina, totul ar fi foarte ușor.

Nu avură timp să se gândească. Olga curmă acel brusc ton metafizic printr-o reflecție spusă cu voce tare.

— Ce ciudat, Lola! Eu n-am simțit niciodată ce spui tu. Pentru mine, totul a fost așa cum ni s-a povestit. Normal, ușor, pas cu pas, totul la timpul său.

— Ce plictisitor! făcu Nina.

— Ce noroc! zise Lola.

Dar Marta deschise noi teme de meditație.

— De ce nu vorbește nimeni, niciodată, despre dorința femeilor? Nici măcar noi. E ca și cum n-ar exista.

— Dorința femeilor, repetă Olga. Alt lucru pe care nu-l înțeleg…

— Tu n-ai simțit niciodată o dorință animalică, Olga? o întrebă Nina, care, de fapt, se amuza ascultând părerile colegei sale.

Olga scoase un sunet gutural. Medita. Formulă concluzia astfel:

— Singurul lucru animalic pe care l-am experimentat vreodată e ultima fază a actului… în fine, mă înțelegeți, ultimele convulsii înainte de… Olga prefera să lase frazele neterminate decât să rostească anumite cuvinte. Când se întâmplă asta, strâng foarte tare din pleoape și nu vreau decât să treacă mai repede. E atât de neplăcut… Știți de ce îmi amintește? De faza finală a unei nașteri. Ceva scârbos de fizic… unde totul se întâmplă fără control. Simulă un fior. Îmi repugnă numai să mă gândesc la asta. Vedeți, n-am povestit asta nimănui, niciodată.

— Mai bine, mai bine… Pentru orice eventualitate, nu-i spune soțului tău că orgasmele lui îți amintesc de faza finală a unei nașteri, o sfătui Nina, stupefiată.

— A, cuvântul ăsta! Nu-mi place deloc, adăugă Olga. Nu, nu, sigur că n-o să-i spun nimic. Rămâne între noi, femeile, care ne înțelegem unele pe altele.

Nina preferă să nu răspundă la ultimul comentariu al Olgăi și să continue jocul.

— Marta, e rândul tău, spuse.

De când aflase care era întrebarea, Marta își umpluse de două ori paharul de whisky și își schițase în minte un scenariu perfect cu privire la ce avea să spună. Bea cu înghițituri lungi și dese. Începuse să i se împleticească limba când luă cuvântul, cu aparentă solemnitate.

— Fetelor, văd că asta e noaptea mărturisirilor. Și atmosfera e prielnică, fără îndoială… Arătă spre flacăra lumânărilor. De-asta o să vă spun ceva ce nu am povestit nici eu, vreodată, cuiva, și nu pentru

că n-aș fi vrut, vă jur. Viața mea sexuală e o porcărie și o escrocherie! Dacă trebuie să-i dau o notă, îi dau unu din zece, cel mult. Nu vă gândiți că din lipsă de activitate, ci dimpotrivă! A trebuit să mă culc cu el în fiecare noapte, singura excepție fiind atunci când sunt la ciclu. Menstruația mea îi produce o silă teribilă, așa că mă lasă în pace vreo trei sau patru zile. În restul lunii, oricât de grea i-ar fi fost ziua, oricât de obosit s-ar întoarce de la muncă, oricât de târziu ar fi… trebuie să-și îndeplinească obligația conjugală. Sărmanul de el nu adoarme dacă nu se eliberează de tensiune, așa zice. Mă caută pe sub cearșafuri și eu mă încordez. Aștept ceva ce el nu are, sau nu știe să-mi dea. Un cuvânt tandru, o apropiere, o mângâiere. El nu e dispus să-și piardă vremea, sau cel puțin asta pare să-mi spună prin atitudinea lui. Nici nu-și dă seama că îl resping. Rigiditatea soțiilor legitime e, pesemne, un lucru normal, mai ales după aproape douăzeci de ani de căsnicie.

Cred că am făcut amor de peste șase mii de ori. Cel mai trist e că abia dacă îmi amintesc cum a fost o singură dată. Înainte de a ne căsători a existat o primă ocazie în care și-a pus la bătaie toate farmecele pentru a mă seduce. A fost ca un păun care se fălește cu penajul său impresionant. M-a cucerit, m-a lăsat cu gura căscată și convinsă de marele meu noroc. Păcat că, de îndată ce a obținut ceea ce voia, și-a luat înapoi toate farmecele și nu mi le-a mai arătat niciodată. Nici măcar o singură dată. În restul timpului a făcut eforturi pentru a deveni bărbatul important ce aștepta să găsească acasă oaza de liniște și de plăcere pe care numeroasele sale ocupații o meritau. Eu eram o piesă de mobilier în plus.

De fapt, totul are o explicație. Ceea ce îi place soțului meu cu adevărat e să-și etaleze penajul. Să impresioneze, să cucerească, să se simtă tânăr și activ. Nu se îndrăgostește niciodată de nici una, dar are nevoie de ele mai mult decât ele de el. Le impresionează, le vorbește ceasuri întregi, le invită la restaurante pe care puține persoane și le pot permite… pun pariu pe ce vreți că are un fel de scenariu prestabilit, că le spune până și aceleași bancuri și le aruncă aceleași fraze galante. Păcat că nu e bine văzut să convoci un congres de amante și ex-amante ale soțului tău, pentru că eu aș participa cu plăcere. Una dintre conferințe s-ar putea intitula: „Tehnici de seducție ale lui Alejandro Baudet“. Alta: „Parcursul geografiei intime a lui Alejandro Baudet“. Ele s-ar putea întreba, unele pe altele: „Te-a dus să iei cina la Hispania?“, „Și la Motelul Empordà?“ Mereu în afara Barcelonei, desigur, ca să se poată lăuda cu mașina lui Golf GTI, cumpărată de curând (din banii mei, desigur) și să evite întâlniri nedorite. „Ți-a propus deja să bei un pahar la clubul de noapte de la Windsor?“ Asta e informația decisivă. Mai mult ca sigur că a rezervat un apartament la Ritz, unde portarii îl cunosc, dar nu arată. Mereu îi spun însoțitoarei sale „doamna Baudet“, deși poate că de fiecare dată

e alta.

Nina își arcui spatele și își întinse gâtul, ca o sălbăticiune ce ascultă un sunet pe care doar ea îl poate auzi. Marta o privea stăruitor.

— La congresul ăsta, evident, eu aș ține un interesant discurs de încheiere, continuă, cinică, Marta. „Alejandro Baudet ca amant: mit și realitate.“ Aș putea-o intitula, cu intenții mai rele: „Neînsemnatele talente genitale ale lui Alejandro Baudet“, de pildă. Sau, bunăoară: „De ce e preferabil să nu-l iubești pe Alejandro Baudet“. Sunt lucruri rezervate în exclusivitate soției legitime, la fel cum sunt cămășile de spălat, alifia pentru hemoroizi sau întoarcerile acasă, după fiecare aventură. Niciodată nu m-am resemnat cu rolul ăsta. Am învățat doar să-i văd partea bună. Pauzele pe care mi le oferă absențele lui. Libertatea, pe care n-am cunoscut-o niciodată cu adevărat și pe care noul meu rol de soție trădată îmi îngăduia să o descopăr. În realitate, nu era atât de grav. Cel mai rău lucru era umilința. Umilința e ultimul lucru care se iartă.

M-am întrebat de multe ori de ce se întoarce. Sunt convinsă acum că nu mă iubește. Cel puțin, nu așa cum îl iubesc eu pe el. Poate că ele se satură de el, poate îi reproșează ceva, poate îi cer o compensație. Poate că doar îi e dor de cărțile lui, de salteaua lui. Ne străduim să căutăm motive solide pentru a ne justifica viața, când, de fapt, zilele noastre sunt pline de motive mărunte. Când se întoarce e prost dispus, mă caută pe sub cearșafuri, îmi găsește trupul încordat, sătul. Totul revine la normal. Eu continui să-l iubesc la nebunie. Și tot așa, la nesfârșit.

Nu v-ați întrebat niciodată cine e vinovat pentru aceste comportamente? Al lui, al meu, al altora ca noi. Pe mine nimeni nu m-a învățat niciodată nimic folositor despre relațiile dintre bărbați și femei. Nici măcar mama mea. Când mi-a venit menstruația, puțin mai devreme decât surorii mele, ea mi-a spus o poveste de neînțeles despre albinuțele care, primăvara, fecundează flori ca să apară fructele. Și apoi a adăugat: „Ăsta e motivul pentru care, începând de azi, trebuie să ai mare grijă cu băieții“. Eu nu mă mulțumeam cu turuiala aceea botanică, eram curioasă. Odată am întrebat-o pe unde ies bebelușii. S-a înroșit, a devenit foarte nervoasă și mi-a zis: „Asta o să afli când o să ai unul“. Am insistat: „Dar de ce trebuie să aștept până atunci? Ce-o să se întâmple dacă n-o să-mi placă? Eu vreau să știu acum“. Mama era foarte supărată când a zis, în cele din urmă: „Prin buric, desigur. Și nu mai întreba“. Puțin mai încolo, am întrebat-o pe unde intră. Mi-am dat seama imediat că pusesem sare pe rană, pentru că, în loc de răspuns, mama mi-a tras o palmă strașnică. N-am mai întrebat-o niciodată nimic.

Cu toate că vina le aparține, deopotrivă, acelor călugărițe, ale noastre și ale tuturor celorlalte, care ne obligau să ne înfășurăm strâns

pieptul, ca să nu ni se vadă prin uniformă. Vă amintiți? Lola, tu ai fost prima. Era o adevărată tortură, pe lângă faptul că era o umilință. Cum să facem baie cu cămașa pe noi? Afurisita de maică Presentación voia să ne facă să ne rușinăm de propriile trupuri, să negăm natura. Așa cum Biserica le obliga pe proaspetele mame să-și ceară iertare în genunchi pentru presupusul lor păcat prin desfrânare. E același tip de abuz care ne interzice să facem maioneză când suntem la menstruație. Superstiții menite să-i țină în frâu pe oamenii simpli și inocenți, care nu gândesc, care cred tot ce li se spune. Eu le urăsc pe călugărițele din copilăria mea ori de câte ori mă văd dezbrăcată în oglindă. Au trecut atâția ani și încă mă simt stânjenită.

Am spus că n-a existat nici o noapte memorabilă. De fapt, ceea ce vreau să zic (Olga, astupă-ți urechile, fiindcă am să te jignesc) este că n-am reușit niciodată să am orgasm cu el. Sau n-a reușit el? Ha! N-aș fi știut nici unde să-l caut! Le-am îngăduit atât de multă mediocritate acestor bărbați ai noștri. Ne-am mulțumit cu nimic. E de râs, nu-i așa? Soțul meu, donjuanul lumii editoriale barceloneze, cel mai dorit dintre editorii din generația sa, aduce în pat doar nepăsare și cheful de a termina cât mai repede. Desigur, el e convins că e exact pe dos. Crede că mă înnebunește cu mișcările lui greoaie. Orgasm? Nici măcar nu știam că există așa ceva, de parcă ar fi fost numele unei pisici. Mă prefăceam ca să nu-l dezamăgesc, dar asta numai la început. Până când mi-am descoperit, deodată, propriile puteri și mi-am dat seama de potențialul pe care-l avea trupul meu și de ceea ce pierdeam.

Ochii Ninei, care o priveau stăruitor pe Marta, străluceau ca două oglinzi. Marta observă și citi în ei o justiție greu de explicat, care o bucură.

— S-a întâmplat într-o noapte, în timp ce mă spălam, după ce făcusem dragoste. M-am gândit că nu aveam de ce să mă mulțumesc cu atât de puțin. Am deșurubat capul de duș și am încercat cu apă. Olga, draga mea, ai nevoie de o sticluță cu săruri? Ești sigură că vrei să asculți în continuare? Iată o altă mare lacună: ne-a vorbit cineva vreodată despre plăcere? Ne-au spus că o putem experimenta? Pentru mine a fost o descoperire minunată să-mi dovedesc că plăcerea mea era superioară plăcerii lui, și, de asemenea, mult mai prelungită. Natura a fost atât de generoasă cu femeile, încât probabil că s-au temut de noi. De-asta au avut atât de multă grijă să ne ascundă adevărul, să evite să obținem suficiente informații pentru a le cere ceva.

Am început să mă masturbez la patruzeci de ani. De atunci am făcut-o în fiecare noapte, după actul sexual cu Álex. Preferabil în cadă, după ce el adormea. Îmi place să stau acolo o vreme, ascultându-l cum sforăie. E singura viață sexuală pe care mi-o pot permite. Singura cu adevărat plăcută pe care am avut-o până azi. Și știți ce e cel mai trist?

Că în timp ce o fac, mă gândesc mereu la el, la soțul meu. La cel de prima dată.

În fine. Închei aici, fetelor. Încă ceva și gata. De-a lungul acestor ani de infidelități, m-am întrebat adeseori ce-aș face dacă m-aș întâlni vreodată, față în față, cu una dintre amantele soțului meu. A fost o vreme când visam la asta. Ce i-aș spune? Ce i-aș face? Uneori mă gândeam că aș fi incapabilă să mă stăpânesc să nu o pocnesc. Probabil că trecerea anilor m-a făcut mai rece, sau poate că deja nu-mi mai pasă. În clipa asta tocmai am văzut, în mod clar, ce trebuie să-i spun, deși sunt puțin cam beată, sau tocmai de-aia. Și sună cam așa: „Pentru tine, colega. Păstrează-ți-l cu totul. Ți-l dăruiesc. Ca să mă masturbez în baie nu am câtuși de puțin nevoie de el. Fără ranchiună. N-am nimic împotriva ta, dimpotrivă, te simpatizez foarte mult. Și ca să-ți demonstrez, am să-ți povestesc despre metoda capului de duș, pentru când o să ai nevoie de ea. Nu te supraestima. O să ai nevoie sigur“.

Marta făcu o pauză înainte de a încheia. Trase adânc aer în piept și spuse:

— Acestea fiind zise, dragele mele, nu-mi rămâne, spre marele meu regret, decât să-i dau dreptate Ninei și să adaug: Trăiască divorțul!

Ridică paharul, îl întinse către celelalte mijindu-și ochii și bău tot whisky-ul dintr-o răsuflare.

Scurt intermezzo cu ciondăneli și vorbe stânjenitoare

Din beznă se auzi un suspin.

— Lidia?

Ajutoarea ei la bucătărie era la câțiva pași de masă, cu sfeșnicul stins în mână, smiorcăindu-se.

— Am auzit totul, șefa. Îmi pare foarte rău. Faptul că tu îl iubești și el nu… E atât de trist… Nu meriți asta… Îmi pare foarte rău. Plângea și suferea sincer, ca și când tocmai ar fi văzut un film sfâșietor.

Marta mai luă o înghițitură de whisky, iar Olga îi smulse cu violență paharul din mână.

— Nu mai bea, Marta, spuse și, întorcându-se spre Lidia, adăugă: Și tu nu mai sta acolo ca o stană de piatră. Adu puțină apă, te rog. Rece, dacă se poate. Aici începe să se simtă o zăpușeală oribilă.

Lola își făcea din nou vânt cu meniul. Frunțile străluceau la lumina lumânărilor. Marta încerca să-și recupereze paharul din ghearele date cu ojă ale Olgăi.

— N-o să mai bei azi, Marta, spuse cu fermitate cea mai mare dintre surorile Viñó.

— Ce spui? Tocmai acum, când îmi vărs năduful? protestă Marta, ridicându-se pentru a-și mai lua un pahar, pe care-l umplu cu gheață și cu whisky.

La bucătărie, Lidia își sufla nasul, în timp ce la radio, o voce fredona: „Aer, a, a, sunt ca aerul, a, a, lipit de tine, urmărindu-ți pașii…“

Nina lăsă deoparte tonul ei de veselie nemăsurată, pentru a spune:

— La naiba, Marta! Ce poveste cumplită!

Marta ridică din umeri, parcă ar fi zis: „Vezi tu, asta e“.

Lola o întrebă:

— Și unde ai învățat metoda asta? Cea cu dușul, vreau să zic. Nu mi-ar fi trecut niciodată prin minte.

— A, aia! Când am citit *Raportul Hite*[14].

14. *Raportul Hite. Noul studiu Hite despre sexualitatea feminină* de Share Hite, carte publicată în 1973, care a revoluționat complet modul în care femeile își privesc propriul corp. (N. red.)

— Să isprăvim odată! izbucni Olga, privind în tavan, ca și cum în sfârșit ar fi descoperit originea acelei depravări atât de mari. Ai citit tu așa ceva?

— De mai multe ori. E cartea care mi-a schimbat viața. Înainte de a o fi citit nu m-aș fi gândit niciodată… Nu fi proastă, surioară. Nu e

pornografie. E o lucrare serioasă de cercetare, scrisă de o sexoloagă americană, pornind de la mii de răspunsuri din partea unor intervievate anonime.

— Halal temă de cercetare! o cenzură Olga.

— Știți de ce mi-am cumpărat-o, deși nu știam nimic despre ea? continuă Marta. Pentru că, pe copertă, apărea scris de două ori cuvântul „orgasm“. Pentru mine a fost o momeală. Mi-a fost limpede că aveam nevoie de ea.

— Măcar tu ai avut parte de el, spuse Lola privind fața de masă, paharul, un punct nedeslușit. De… orgasm, rosti ea cuvântul cu un efort, ca și când ar fi înghițit o pastilă foarte mare.

— Tu nu, Lola? se interesă Marta.

— Adevărul e că nu știu prea bine… Le privi. Dac-aș fi avut vreodată, mi-aș fi dat seama?

Marta se grăbi să-i răspundă:

— Te asigur că da.

Nina încuviință și ea, puțin absentă. Olga nici nu clipi, era perplexă, cu privirea ațintită asupra Lolei.

— Atunci cred că n-am avut niciodată. Eu simțeam dragoste. Multă dragoste.

— Bineînțeles, sări Olga. Asta pentru că există cuvinte care se folosesc la sensul figurat. Sunt o metaforă!

— Tu crezi că orgasmul e o metaforă, Olga?

Acum cea perplexă era Marta.

— Mă rog… Eu cred că lucrurile astea sunt personale. Fiecare le simte în felul său, spuse ea, cu tonul celei care rostește un adevăr absolut. La fel ca dragostea pe care tocmai a descris-o Lola. Ce minunăție! Iată că se poate!

Lolei îi scăpă un mic hohot de râs când spuse:

— Doamne, Marta, cred că va trebui să ne dai lecții tuturor.

— Eu n-am nevoie să mai învăț nimic, se lăudă Olga.

Lola era ușor scandalizată.

— Dar tu confunzi orgasmul cu o figură de stil!

— Se pare că nu știți să vorbiți despre altceva!

Din postura celui care simte o satisfacție orgolioasă, Olga deveni de-a dreptul contrariată.

— Ești foarte tăcută, Nina, observă Lola, care avea un al șaselea simț pentru a intui când cineva e deranjat de ceva.

Nina reacționă. Cu toate că avea multe lucruri în minte, fusese atentă la conversație.

— Tu nu vrei să înveți să ai orgasm? o întrebă pe Olga cu o voce suavă.

— Eu știu tot ce am nevoie, mulțumesc, răspunse Olga, tăioasă.

— Marta ne poate învăța minunata ei tehnică. Nina nu îndrăznea să

o privească pe Marta decât cu coada ochiului.

— Dacă vreți să continuați pe drumul ăsta, eu plec, se supără Olga, dându-le un ultimatum. Nu suport tonul acestei discuții. Luați în derâdere lucruri foarte serioase.

Lola, mereu înțelegătoare, îndreptă conversația spre alte făgașuri.

— Cred că ai dreptate, Marta, suntem o generație de anorgasmice.

— Mă rog, nu toate. Unele s-au dezmeticit binișor. Marta o privi țintă pe Nina, care o fixa la rândul ei.

Nina se apără.

— N-am avut încotro! Să rămâi fără soț la douăzeci de ani te face să te dezmeticești de-a binelea. Măcar tot am rămas cu ceva bun de la rahatul ăla: m-am eliberat dintr-odată de controlul celorlalți. Înveți multe când nu te ai decât pe tine. Cu toate că sunt în continuare interesată de tehnica dușului. Zâmbi.

Marta, foarte serioasă, îi recomandă:

— Ar trebui să o deprinzi cât mai repede.

Numai ele două înțelegeau despre ce vorbeau.

— Mi-o arăți sau îmi cumpăr cartea lui Shere Hite?

— Îți pot împrumuta exemplarul meu.

Olga își sprijinise bărbia în palmă și privea prin întuneric cu o expresie descumpănită, ca o fetiță pradă unui acces de furie.

— N-aveți de gând să vorbiți despre altceva? Mai sunt încă două întrebări pe masă.

Își susținură privirea preț de câteva secunde. Lola își dădu seama, cu toate că nu știu să interpreteze ce se întâmpla. Din fericire, Olga formulă o întrebare salvatoare:

— Și când te-ai întors să-ți vezi părinții, Nina? Vreau să spun, după ce te-au dat afară din casă.

— Niciodată, răspunse ea, pierindu-i zâmbetul. Am încercat o dată, dar nici n-au vrut să mă vadă. Mă rog, fata în casă mi-a spus că erau foarte ocupați, că nu puteau primi vizite. Vizite! M-au expediat, pe mine și pe copii. Tata mi-a trimis un mesaj (am presupus că fără știrea mamei): dacă aveam nevoie de bani, putea să-mi împrumute. Eu nu voiam nimic. Eram pe punctul de a pleca la Madrid. Nu voiam decât ca fiica și fiul meu să-și cunoască bunicii. Mă durea atât de tare că nu mă aveau decât pe mine! Ba chiar îmi pusesem o bluziță cu mânecă lungă și o fustă oribilă, care-mi venea până sub genunchi. Mă dusesem acolo dispusă să recunosc că avuseseră dreptate cu privire la dezastrul căsniciei mele. Dar nici pentru asta nu mi s-a dat nici o șansă.

— Cât de trist, Nina! o compătimi Olga.

— *Yes*!

— Părinții tăi mai trăiesc?

— Nu, nu. Tata s-a prăpădit în ’63, pe când eram la Madrid. Mama, în ’70. Nici măcar n-am aflat. Mă rog, am aflat, dar foarte târziu și din

întâmplare. În ziua în care a murit Franco, nu-i așa că e absurd? Binecuvântate fie lucrurile absurde! Ele sunt sarea și piperul vieții!

— Așa că nici una dintre noi nu mai are tată și mamă.

— Unele n-am avut niciodată, din nefericire, murmură Lola.

— Și unchiul tău, Lola? Mai trăiește?

— Unchiul meu a murit de tânăr, la cincizeci și ceva de ani.

— A, da? Și cum te-ai descurcat fără el? Ai început să dai ore de pian?

— În realitate, trăiesc din acțiunile pe care le am la firma lui. Director e vărul meu, Emilio. Vă amintiți de el?

— A, Emilio! Frumușelul cel îngâmfat! Îți amintești ce s-a speriat când i-am arătat chiloții călugărițelor? râse Nina. Mai avea puțin și făcea apoplexie. Nu v-ați avut bine niciodată, nu-i așa?

— Mă rog, tatăl lui i-a abandonat la San Sebastián ca să se mute cu mine la Barcelona. E logic că nu mă poate suferi.

— Dar n-a fost vina ta.

— Nu, dar niciodată n-am avut ocazia să-i spun.

— Of, familiile sunt cel mai dificil lucru, remarcă Marta.

Nina era curioasă.

— Înseamnă că nu vă vorbiți?

— Ba da, ba da. Prin secretara lui. E o fată fermecătoare.

— E-adevărat, întări Olga.

— În fine, gata cu problemele familiale, că ne abatem de la subiect, conchise Nina. Ați răspuns toate, nu-i așa? Ați făcut-o foarte bine. Vă dau o notă mare. Nu, nu, ce spun eu, un zece! Chiar și ție, Olga.

— Vai, ce ușurare! răsuflă Olga, privindu-și sora cu dezgust. Sper că la celelalte răspunsuri nu veți fi la fel de indiscrete. Chiar era nevoie să povestiți toate porcăriile astea?

Care e cea mai importantă hotărâre pe care ați luat-o în viață?

Când îi veni rândul, Olga luă hârtia, o despături, o apropie de lumânare, șovăi o clipă și își citi întrebarea. Era primul lucru care-i trecuse prin minte și, în comparaţie cu celelalte, părea insipidă.

— Ce întrebare discretă!

— Știți doar că mie impertinențele nu-mi ies cum vă ies vouă, răspunse împricinata, cu figura celei care nici usturoi n-a mâncat, nici gura nu-i miroase.

Se priviră unele pe altele.

— Încep eu, spuse Lola. E foarte ușor. Cea mai importantă hotărâre pe care am luat-o în viața mea a fost să-mi vopsesc părul roșcat! Se auziră chicoteli. După ce aflaseră despre Lola toate lucrurile acelea, se așteptau la ceva mult mai dramatic. Am făcut-o în ’66 și a fost un fel de strategie disperată. Vă amintiți cum eram înainte?

— Blond-închis, sări Marta.

— Nu, spuse Lola. Anostă.

— N-ai fost niciodată anostă, o apără Olga, aveai un păr superb, te invidiam toate.

Marta și Nina încuviințau din cap, dându-i dreptate.

— E anost cel pe care nu-l observă nimeni. Simțeam nevoia să fiu văzută, o dată pentru totdeauna. De asta într-o zi, fără să premeditez acest lucru, trecând prin fața unui coafor, am intrat și i-am spus coafezei: „Schimbă-mă“.

— Și a funcționat?

— Cred și eu! Andrés m-a privit în după-amiaza aia mai mult decât în toată viața lui. Cred că îi păream ciudată, ca o extraterestră. Mă transformasem într-o persoană diferită, grație faptului că-mi vopsisem părul. Nu e minunat? Și nu a fost singurul care a observat. Am atras mai mulți elevi. Roșul mi-a schimbat viața. Eu cred că mi-a dat chiar curajul de a-i spune ce simțeam. Am făcut-o la scurt timp după ce mă transformasem în noua Lola, în seara următoare. V-am zis deja c-am avut succes.

— Să fii bine coafată e extrem de important, recunoscu Olga, pe un ton foarte serios. Dacă ai părul nearanjat, nu faci nimic.

— O să-mi fac programare la coafor, preciză Marta.

— Da, dar să nu te faci roșcată. Nouă ne stă mai bine blonde.

Marta se făcu că nu aude comentariul și că nu observă intervenția. Era obișnuită. În schimb, luă cuvântul și spuse:

— Hotărârea cea mai importantă pe care am luat-o în viață…

— Nu spune! Să vedem dacă ghicesc, sări Nina. Să deschizi restaurantul!

Celelalte două încuviințară. Erau de acord. Totuși, Marta le contrazise pe toate trei, spunând:

— Să îndrăznesc să fiu eu însămi.

Prea abstract pentru acea oră și acea stare. În bucătărie era o liniște suspectă. Marta se gândi că Lidia trăgea probabil cu urechea, dar nu-i păsa. Nu prea mult. Spuse:

— Presupun că povestea a început în ziua în care mi s-a oferit colaborarea la radio. Am stat mult pe gânduri. Álex nu era de acord, fiindcă nu el pusese totul la cale. Mie îmi era teamă să înfrunt singură o asemenea provocare; nu mai făcusem niciodată așa ceva. Eram pe punctul de a refuza oferta. Ar fi fost cel mai simplu. În ultimul moment, totuși, m-am răzgândit și am acceptat. A fost ca și cum aș fi întors timona în direcția opusă celei către care credeam că mă îndrept.

— Și ce s-a întâmplat? întrebă Lola.

— Cel mai important lucru – mi-am dat seama că eram capabilă să fac față provocării. Și încă ceva la care nu mă așteptam: ascultătorii au început să-mi scrie, să-și arate recunoștința. Mă prețuiau. Le plăcea emisiunea. Toate astea au fost foarte importante pentru mine. Până în ziua aceea, eu am fost ori sora mai mică a Olgăi, ori umbra, invenția și proiectul lui Álex. Radioul mi-a oferit șansa de a deveni eu însămi, cea care sunt acum. Cu alte cuvinte, consecința celei care am fost și cauza a ceea ce voi fi.

— La naiba, Marta! Dacă spui asemenea lucruri când ești beată, ce-ai spune când ești trează?

— Ha! Când e trează nu scoate-o vorbuliță, interveni Olga.

— Radioul a fost primul pas. Fără el, n-aș fi îndrăznit să deschid restaurantul, conchise Marta.

— Ne e teamă să ne gândim până în ce punct depinde viața noastră de hotărârile pe care le luăm? reflectă Lola, contaminată de importanța subiectului. Ce s-ar fi întâmplat dacă n-ai fi ajuns să iei decizia corectă, Marta?

— Nu spun c-a fost decizia corectă, recunoscu Marta, și că, dacă n-aș fi luat-o, acum n-aș fi pe cale să divorțez. Problema e că hotărârile fac ceva mai mult decât să ne schimbe viața. Ne și transformă în alte persoane. Uneori, cei din jur nu suportă asta. O privi pe Olga, dar se gândea mai ales la Álex.

— Divorțezi? Nu știam ni…

Fraza Lolei a fost întreruptă de un gest hotărât, aproape violent, al Martei, care voia să însemne: „Acum nu vreau să vorbesc despre asta“.

După o scurtă pauză, Lola întrebă:

— Și tu, Nina?

— Eu cred că cea mai importantă hotărâre a mea a fost să mă întorc la Barcelona. Am luat-o în ’75, deși îi dădeam târcoale de mai multă vreme. De fapt, îmi lipsea curajul. Îmi amintesc foarte bine acea dată, pentru că ceea ce-o să povestesc s-a întâmplat în ziua în care a murit Franco. Participam la producția unui documentar despre schimbările aduse de Conciliul Vatican II în viața mănăstirilor. Unul dintre acele lucruri ciudate pe care, din când în când, mi le încredința șeful meu. Ceea ce îl interesa, de fapt, era subiectul renunțării unor călugări și călugărițe la viața monahală. Au fost multe asemenea cazuri în acei ani, deși nimănui nu-i trecea prin cap să vorbească deschis despre asta.

Când ne pregăteam de filmare, am pomenit în treacăt despre internatul nostru și despre surorile pauline. Scenariștii au găsit fascinant subiectul. Mi-au cerut să vorbesc cu ele, să văd dacă le puteam include în program. Am făcut-o. Le-am trimis o scrisoare foarte politicoasă, povestindu-le cine eram (am amintit de băuturile gazoase ale părinților mei), unde lucram și ce îmi propuneam. M-am gândit că vor refuza, dar, spre surprinderea mea, au acceptat. Scrisoarea de răspuns era semnată de maica Presentación Yuste, noua stareță.

Așa că m-am întors la școală cu echipa de filmare, pentru că maica Presentación a cerut să mă duc eu. Dar voi? V-ați mai întors acolo? Toate clătinară din cap, absorbite de poveste. A fost o adevărată experiență. Ne-au lăsat să filmăm în sălile de clasă, în sala de mese, în curte, chiar și pe terasă (de data asta, nu erau chiloți acolo). O echipă a reușit să intre în zona chiliilor, dar nu și în ele. Am întors mănăstirea cu fundul în sus. Și totul s-a întâmplat chiar pe 20 noiembrie 1975, vă puteți imagina o coincidență mai mare? Nu, pentru că nu există coincidențe. Pur și simplu așa trebuia să se întâmple și așa s-a întâmplat.

Eu îmi băgam nasul peste tot, cu gândul în altă parte. Totul era neschimbat. Camera noastră, sălile, ferestrele, paturile, pupitrele, tablele, vechiul pian… totul. Măicuțele închiseseră școala de puțin timp, și acea parte din clădire părea abandonată de curând. Ca și cămăruța de lângă magazia de lemne, unde încă se mai afla patul jalnic al bietului Vicente, lada lui de portocale și etajera pe care își ținea toate acele porcării adunate de prin pădure. Locul ăla, recunosc, m-a înfiorat. N-am putut să nu mă gândesc la ultima noapte, la Julia și la dragul nostru nătâng. Ce răutăcioase eram la paisprezece ani!

Mi-a fost ghid o tânără novice, pe care am întrebat-o dacă știa de un băiat ce locuise acolo.

— Am auzit vorbindu-se despre el, da.

— Se numea Vicente.

— A, sigur. După Sfântul Vincențiu de Paul.

Am întrebat-o dacă știa ce se alesese de el.

— Am înțeles că l-au dus de aici. Să tot fie vreo trei sau patru ani.

— L-au dus? Cine? Unde?

— Eu nu știu, doamnă, nu eram încă aici. Va trebui s-o întrebați pe maica Presentación.

Dacă îi priveai chipul, maica Presentación nu părea să fi îmbătrânit. Era la fel de slabă și de osoasă ca înainte și se mișca la fel de vioi, în tăcere, ca o nevăstuică. Rictusul ei, în schimb, scotea la iveală mai multă amărăciune, mai multă nemulțumire ca niciodată. Am calculat că era încă tânără, nu cred să fi avut nici cincizeci de ani. S-a străduit să fie amabilă. Chiar m-a invitat la o cafea în sala de așteptare, acolo unde erau ținuți părinții în duminicile când era program de vizitare.

— Sper că-ți merge bine, Ana María, mi-a spus ea, folosind numele pe care mă strigau de mică.

Am întrebat-o de maica Rufina. M-am mirat că n-am găsit-o acolo.

— Din nefericire, maica Rufina nu mai e cu noi, mi-a răspuns.

— A murit?

— Doar pentru viața de mănăstire. S-au împlinit vreo cinci ani de când ne-a părăsit.

Am înțeles că maica Rufina își lepădase veșmântul călugăresc. Era exact ce căutam noi. Mi-a trecut prin cap că aș putea obține o întrevedere cu ea, dar n-a fost chip să aflu de la stareță unde o puteam găsi. Mai mult, mi-a cerut să nu o pomenim în reportajul nostru.

— Sunt treburi pe care e mai bine să nu le scoți la iveală, mi-a spus.

M-am gândit că maicile știau multe despre aceste lucruri. Mi-am amintit de Vicente. M-am hotărât să îi amărăsc cafeaua maicii Presentación.

— Mi-ar plăcea, de asemenea, să-l văd pe Vicente, i-am spus.

— Pe cine?

— Pe băiatul retardat care locuia în cămăruța de lângă magazia de lemne.

— A, da. Vicentín. Mă tem că nici cu asta nu te pot ajuta, a zis ea, strângând din buze. L-au dus de aici. La o instituție pentru boli mintale, cred.

— Cine l-a dus?

— Una dintre colegele tale, Julia. Sunt peste zece ani de atunci.

— Julia? Probabil că a observat descumpănirea mea. Sunteți sigură?

Maica Presentación a făcut un gest superior, ca și cum ar fi zis: „Evident“ și a adăugat:

— Foarte sigură. Chiar eu am deschis ușa de la încăperea unde era închis bietul băiat.

— Închis?

— Trebuia să-l ținem închis. Devenise un pericol pentru noi. Nu-ți poți închipui ce temperament avea și ce forță! Eram speriate. Ne

rugam la Dumnezeu să-l ia odată.

— Eu nu-mi amintesc ca Vicentín să fi fost violent, *maică*. Poate că nu l-ați tratat bine.

A lăsat ceașca pe masă. Și-a împreunat mâinile. M-a privit cu un rictus de ură, de neîncredere. Cum îndrăzneam să mă îndoiesc de judecata ei! Voiam să-i spun cât de ciudat era că Dumnezeu le ascultase rugile prin Julia. Dar ea a preluat frâiele conversației, în care îmi rezerva o ultimă surpriză. Cireaşa de pe tort pentru o vizită nemaipomenită.

De la ea am aflat că mama, ca ultimă dorință, lăsase întreaga ei avere mănăstirii. Ăsta fusese motivul, mi-a zis, pentru care se grăbise atât de mult să mă primească, deși filmarea unui documentar nu făcea parte din planurile sale și pângărea profund tihna mănăstirii. Dar cum i-ar fi putut face o figură urâtă fiicei celei care se îngrijise de congregație, lăsându-le tot ce avea?

— Tot? am întrebat-o. Chiar și fabrica de băuturi gazoase?

— Fabrica am vândut-o, mi-a spus maica Presentación, de parcă ar fi vorbit despre ceva care nu mă privea. Dar la etajul superior al casei amenajăm o reședință pentru maicile în vârstă. Iese minunat. E un loc foarte mare, cu multă lumină. Vai, ce caraghioasă sunt, tu trebuie să-l știi mult mai bine decât mine.

Etajul de deasupra. Casa mea. Era adevărat. O cunoșteam mai bine decât ea. A continuat:

— Datorită mamei tale am reușit să rămânem aici după ce-am închis școala. Nu știu cât timp vom mai putea întreține clădirea, dar ei îi datorăm totul. Când am primit cererea ta, am știut că trebuia să te primesc. Îi eram datoare mamei tale, care a fost atât de bună cu noi!

I-am spus că, poate, ea n-ar fi fost de acord.

— Maicile și cu mine ne rugăm în fiecare zi pentru mântuirea sufletului ei. Era o femeie foarte bună, a adăugat.

N-am zis nimic. N-aveam nimic de zis.

— Poate vrei să ni te alături la rugăciune.

Am refuzat invitația, i-am urat mult noroc și am șters-o de-acolo imediat. Bineînțeles, am pomenit de cazul maicii Rufina în documentarul nostru. La câteva zile de la difuzarea lui la televizor, maica Presentación mi-a scris ca să îmi spună că îmi încălcasem promisiunea făcută și că era „profund dezamăgită“. M-am bucurat mult.

În după-amiaza zilei de 20 noiembrie, după tot ce v-am povestit, nu m-am putut întoarce la Madrid, după cum voiam. Se decretase doliu național, ca-n filme, pentru moartea iubitului nostru conducător, și fuseseră anulate toate zborurile dintre Barcelona și Madrid. Mi-am căutat un hotel pe lângă Ramblas, am ieșit să iau cina singură, m-am gândit. M-am gândit mult. Toate acele lucruri mă afectaseră mai tare

decât credeam. Nu-mi puteam scoate din cap că, nici măcar în ultima clipă, mama nu renunțase la ura față de mine și față de copiii mei. M-am gândit mereu că o să-mi lase ceva, o bijuterie, o mică sumă de bani, sau casa. În sfârșit, înțelesesem că vorbiseră serios când, în 1953, mă alungaseră din viața lor. În toți acei ani – ce proastă! – refuzasem să văd de ce erau în stare.

În ziua următoare, am zărit pe strada Hospital un afiș care anunța că se închiriază un apartament. Am sunat la ușă, mi-au deschis și am urcat să întreb. Un cuplu tocmai ieșea, după ce îl vizitase. L-am văzut, plină de îndoieli, întrebându-mă dacă era sau nu momentul să fac o altă nebunie, poate ultima din viața mea. Am ajuns la concluzia că nebuniile îmi ieșiseră bine aproape întotdeauna și că, pentru a-ți pierde mințile, nu ești niciodată prea bătrân. Le-am plătit pe loc garanția, am revenit la Madrid, mi-am dat demisia și am revenit acasă. Barcelona îmi plăcea mult mai mult acum, după moartea celor care o făcuseră de nelocuit pentru mine.

Așa că asta a fost hotărârea cea mai importantă pe care am luat-o până azi. Dar mă cunoașteți, cu siguranță nu va fi ultima. Ce zici, Olga? Îmi dai notă mare? Fii generoasă, că eu ți-am dat un zece!

Ați putea să vă îndrăgostiți de un bărbat mai tânăr decât voi?

Ultima întrebare era cea a Lolei. Despături hârtia încet și citi, pronunțând clar cuvintele, ca o educatoare de grădiniță. La lumina lumânării, pletele ei erau roșii ca ale unei vrăjitoare din basme. Nina sări imediat, impulsivă.

— Da, bineînțeles. Mi s-a întâmplat de mai multe ori!

— Un moment! zise Marta, ridicând o mână. Mai tânăr cu cât?

— Suficient de mult încât să vă poată fi fiu, răspunse Lola și își coborî din nou privirea.

— A, nu! Eu nu! Nici pomeneală! Olga închise ochii și clătină din cap, mișcându-și buclele coafate. Eu am nevoie de bărbați adevărați.

— Copiii tăi nu sunt bărbați adevărați?

Vai, copiii ei! Olga prefera să nu se gândească la ei.

— Vreau să spun că eu căutam un soț care să aibă mai multă experiență decât mine, mai multă pregătire și o viziune mai amplă asupra vieții decât a mea, care să mă poată sfătui în toate și să mă călăuzească în momentele de rătăcire.

— Tu nu căutai un soț. Tu căutai un confesor, i-o trânti Nina.

— Nu neg că faptul de a-mi fi pierdut tatăl atât de mică și atât de brusc a lăsat urme, se justifică Olga. Dar trebuie să recunoașteți c-am reușit. Sunt singura dintre noi care are o căsnicie durabilă și normală.

— Asta-i adevărat, Grăsunico, spuse Nina. Trebuie să recunoaștem.

— Auzi, ție ți-a fost mereu atât de clar? o întrebă Lola. Vreau să zic, că voiai un bărbat mai în vârstă decât tine.

— Întotdeauna, spuse Olga cu o convingere totală. Am respins mai mulți pretendenți pentru că erau prea tineri. În special pe unul, săracul, care era tare drăguţ, deși avea și toate datele că va fi un nefericit. Olga suspină, amintindu-și nici ea nu știa ce. Mi-a scris sute de poezii. Cum vi se pare? M-a ridicat la rang de muză.

— Care ți se potrivește, își dădu cu părerea Lola.

Nina făcuse ochii mari, ca și cum n-ar fi putut pricepe că ar putea exista motive ca să respingi un pretendent. Întrebă:

— Și nu i-ai dat nici o șansă?

Olga tăgăduia din cap și închidea ochii.

— Nu, nu. Era evident că nu era pentru mine. Mi-am dat seama imediat. Avea prea multe defecte.

— De ce? Cum era? vru să știe Nina, foarte curioasă.

— Ei, acum n-aș ști să vă spun. În acel moment n-aveam nici un

dubiu.

— Am să răspund eu, surioară, sări Marta, uitându-se la celelalte cu coatele sprijinite de masă și lungindu-și gâtul. De ceva vreme nu mai era doar ametită, ci beată de-a binelea. Principalul lui defect a fost să creadă că inima dură a surorii mele poate fi cucerită prin poezioare. Era un idealist. Și era îndrăgostit de ea până peste urechi. În realitate, ea doar s-a folosit de el ca să ajungă la soțul ei. Pe urmă s-a descotorosit de el ca de-o batistă de hârtie.

— Taci din gură, Marta. Ce știi tu? Nu m-am descotorosit de nimeni și nu m-am folosit de nimeni.

— Mă rog, el vede altfel lucrurile.

— Cum adică „el vede…“? Expresia de pe chipul Olgăi deveni din mirată, furioasă. Ai vreo legătură cu Damián?

În acel moment, Lidia împinse ușa de la bucătărie și apăru cu două sticle de apă rece și cu ochii roșii de plâns. Lăsă sticlele pe masă și rămase încremenită acolo, privindu-le pe gemenele Viñó.

— Suntem buni prieteni de ani de zile, i-o trânti Marta.

Acea frază căzu asupra Olgăi ca o lovitură de trăsnet.

— De… ani de zile?

— De când l-ai respins tu. Cineva trebuia să-l consoleze.

Olga își luă cel mai patetic ton.

— De ce nu mi-ai povestit niciodată?

— Dar când ți-am povestit eu ție ceva, surioară?

Acest adevăr incontestabil o duru și mai tare pe Olga. Alese să disimuleze. Se întoarse spre Nina și Lola, care erau stupefiate, și le aruncă un zâmbet forțat.

— Iertați-o, vă rog. Sora mea nu știe să bea.

Marta îi aruncă o privire sticloasă Lidiei și arătă înspre ea.

— V-o prezint pe noua logodnică a lui Damián.

Olga nu știu ce să spună.

— Nu suntem logodiți oficial, zise Lidia, stânjenită.

— Oficial! Ce demodat! își dădu cu părerea Marta. Dar ieșiți împreună, nu?

— Da.

— Sunteți făcuți unul pentru celălalt. Marta zâmbi. Eu le-am făcut cunoștință. Două suflete singuratice care aveau nevoie unul de altul, nu-i așa? Lidia încuviință, rușinată. Sunt foarte mândră.

Olga rămase ca paralizată, cufundată în gânduri. Ajutoarea Martei la bucătărie era logodnica lui Damián *al ei*? Ce lucruri ciudate se întâmplau! Și atunci apelul? Nu fusese oare „Lidia“ numele pe care-l rostise Damián când…? Nu se putu stăpâni să nu o scruteze cu privirea, căutând ceva, făcând efortul de a înțelege. Nu văzu nimic care să o lămurească.

— Ce te-ai mai cherchelit, Marta! disimulă ea, ca să nu-i arate fetei

că vestea o afecta.

— Ei bine, cred c-aș putea și mai bine de-atât. Marta își turnă o porție zdravănă din sticla de Chivas. Și încă n-am scos șampania.

Lidia îndrăzni să intervină, pe un ton moderat.

— Șefa, o să ți se facă rău.

— Tu vezi-ți de treabă, draga mea. Vreți niște profiterol?

Toate clătinară din cap. Nimeni nu se mai putea gândi la mâncare. Nina se simțea stânjenită pentru prima oară în seara aceea. Lola, de asemenea. Când Lidia dispăru în bucătărie, Olga se apropie de Marta și îi șopti:

— Nu e puțin cam tânără pentru el?

Marta ridică din umeri pentru a răspunde:

— Și ce? Își lăsă capul pe brațe și adăugă: Of, ce ametită sunt!

— Bine, să trecem la următoarea, ce ziceți? spuse Lola. Nina, tu n-ai răspuns încă.

Lidia apăru din nou, cu demnitatea unei vestale, și începu să adune, pe rând, tăvile goale cu aperitive și platourile cu clătite. De fiecare dată când împingea cu fundul ușa de la bucătărie, muzica de la radio pătrundea în încăpere. De data asta, o voce de bărbat interpreta o baladă: „*Love of my life, can't you see? Bring it back, bring it back. Don't take it away from me because you don't know what it means to me…*“[15]

15. Dragostea vieții mele, nu-ți dai seama? Redă-mi-o, redă-mi-o. Nu mi-o lua, deoarece nu știi cât de mult înseamnă pentru mine – în engl., în orig. (N. red.)

Olga era absentă, absorbită de gândurile sale. Marta simula o atenție pe care nu era în stare să o acorde. Nina contemplă imaginea de ansamblu, păru să stea în cumpănă o clipă și, în cele din urmă, spuse:

— Răspunsul meu îl cunoașteți, fetelor. Da, un „da“ categoric! Eu mă îndrăgostesc de tot ce mișcă. Trupurile tinere sunt irezistibile. Uneori îmi pierd capul privind câte un tinerel și, când mi se spune ce vârstă are, mă gândesc: „Nina, ai devenit o bătrână libidinoasă și o să te duci în iad, cu tot cu poșetă“. Apropo, să iau de-aici poza cu fiul meu, fiindcă n-am încredere în voi nici cât negru sub unghie și fiindcă, în plus, e deja luat. Își puse portofelul în geantă.

— Și ce s-ar întâmpla dacă el ar fi acela? întrebă Lola, fără să privească pe nimeni.

— Poftim?

— Dacă fiul tău ar fi acela?

Nina începu să râdă, nervoasă.

— Vezi-ți de treabă, n-am atins deloc coarda asta. Am trecut de la adulter la incest? Fabulos!

— Vorbesc serios, Nina, insistă Lola.

— Ce zici tu acolo? Dacă m-aș îndrăgosti de fiul meu? Chiar și Nina deveni serioasă de data asta.

— Mă rog, aproape. De fiul vitreg, spuse Lola.

— A, nu, asta e altceva! Fiu vitreg înseamnă fiul soțului tău?

— Al soțului meu mort, încuviință ea.

— La naiba, Lola! Ești o cutie cu surprize! strigă Nina. Celelalte două amuțiseră. Chiar aștepți un răspuns?

Lola apropie paharul de mijlocul mesei și spuse:

— Îmi mai pune și mie vin cineva, vă rog?

Marta i-l umplu cu Cariñena.

— Cred că sunt nebună. Când erați mici, vă plăcea să vă destăinuiți secrete în beznă? Eu făceam asta cu Nina, când rămâneam singure, îți amintești? Era așa de palpitant! Pe întuneric te încumeți să vorbești despre orice. Ne povesteam totul! Călugărițele ar fi murit de frică. Făcu o pauză, pentru a face loc amintirilor, înainte de a adăuga: Până azi n-am mai experimentat senzația aia.

— Și fără călugărițe.

— Cine-a spus adineauri că viața e un risc continuu?

— Cine să fi fost? Nina ridică mâna, ca o școlăriță. Subsemnata!

— Știu că ceea ce spun e foarte grav, continuă Lola și toate tăcură. S-ar putea să fie chiar o infracțiune, nu? Bineînțeles, n-am premeditat nimic. Andresito era adolescent când i-a murit mama. Atunci am început să am grijă de el. La început, îi cumpăram cadouri când veneau în vizită. Mai ales cărți și benzi desenate: *Spiderman*, *13 Rue del Percebe*[16], *Cele 7 secrete*. Îi plăcea și pianul, uneori îl lăsam să cânte. Îi arătam unde să pună degetele, să facă octave simple. Era un băiat introvertit, serios, prea matur pentru vârsta lui. Strălucit la școală. Juca în echipa de baschet a liceului. Uneori mergeam cu tatăl lui să-l vedem jucând și mă simțeam mândră de el, ca și cum ar fi fost puțin și fiul meu. După meci, ne duceam toți trei să luăm cina la unul din acele restaurante chinezești, atât de ciudate, care tocmai fuseseră inaugurate în cartierul nostru. Lui Andresito îi plăceau la nebunie.

16. O serie de benzi desenate celebre în Spania, create începând din 1961 de către Francisco Ibáñez.

Abia lăsase în urmă copilăria, vorbea despre fete, avea un puf întunecat în loc de mustață și un trup ciudat, în plină transformare. Vă jur că niciodată nu mi-a trecut prin minte să-l privesc altfel. Pentru mine era un copil, nimic altceva, iar eu eram mama lui vitregă, deși îmi era limpede că ținea la mine și își dăduse binecuvântarea pentru nunta noastră. Odată mi-a spus că îmi e foarte recunoscător că-l fac fericit pe tatăl lui, că amândoi erau foarte norocoși că mă aveau alături. Atât de politicos, atât de chibzuit. Părea că joacă rolul cuiva mai în vârstă. L-am mângâiat pe cap drept răspuns. I-am spus că fericirea tatălui său era și a mea. A zâmbit. Asta era relația noastră.

Cel puțin așa a fost până s-a îmbolnăvit Andrés. Atunci, totul a început să se schimbe. Sau poate m-am schimbat eu. Durerea îi

schimbă pe oameni, nu? Trecuseră câteva luni de când soțul meu hotărâse să nu continue tratamentul și până când a început să se întrevadă finalul. Ne-a spus că voia să moară acasă, ne-a cerut să avem grijă de el, să nu-l lăsăm să sufere. În ultimele șase săptămâni n-a vrut să primească pe nimeni. A fost o închidere în sine dureroasă, tristă. Andresito și cu mine făceam cu rândul de veghe la căpătâiul lui, zi și noapte. Îi administram sedative, îi chemam pe medici când era nevoie. Am împărțit suferința, despărțirea, mâhnirea finală.

S-a întâmplat fără să-mi dau seama. Deodată am observat că și el se schimbase. Nu mai era copilul pe care-l mângâiam pe cap. Nu avea să mai fie niciodată. Acum era un bărbat înalt, atrăgător, cu care era o plăcere să stai de vorbă. Ca o versiune întinerită a tatălui său. Am stat împreună douăzeci și patru de ore pe zi, vreme de șase săptămâni, fără să ieșim din casă, în timp ce Andrés se stingea încet. Mi-am pierdut mințile. Asta trebuie să fi fost, nu există altă explicație. Brusc, am descoperit că mă îndrăgostisem de fiul meu vitreg. Acolo, lângă patul în care se sfârșea soțul meu. Mai erau șase luni până la final.

Într-o zi, Andrés a deschis ochii, ne-a privit, a zâmbit ca și cum nu s-ar fi simțit rău și ne-a spus: „Mă duc liniștit, pentru că știu că vă aveți unul pe altul și că vă iubiți“. Noaptea nu pot să dorm gândindu-mă la cuvintele astea. Mă întreb dacă sunt o persoană rea sau doar inconștientă. Zi de zi lupt împotriva a ceea ce simt, încerc să mi-l scot din cap. Dar nu reușesc. Dimpotrivă. Cu cât mai mult vreau să nu mă mai gândesc la el, cu atât mai mult îl iubesc. În fine. Acum știți cum sunt. Oribilă.

— Nu, Lola, susură Olga, văzând deodată o cale de salvare, se-ntâmplă așa pentru că ești în continuare îndrăgostită de soțul tău! Ceea ce vezi în fiul tău vitreg e umbra lui, de-asta îl iubești. Pe de altă parte, e normal. E fiul tău vitreg.

Lola clătină din cap, sigură pe sine.

— Nu e vorba despre asta. Nu-l iubesc în felul ăsta. Aș vrea să nu fi fost fiul meu vitreg, pricepi? Noaptea mă gândesc la el, nu la tatăl lui. Mi-ar plăcea să-i spun că-l doresc, dar nu pot, și mor de neliniște. Lola zâmbea cu multă seninătate și cu multă tristețe.

— Ferească Dumnezeu! Eu nu pot să ascult așa ceva! Asta nu e normal! Olga își acoperi urechile cu palmele.

— Nu e chiar așa de ciudat, surioară. Uită-te la Fedra, eroina lui Euripide. I se întâmpla, mai mult sau mai puțin, ceea ce i se întâmplă Lolei, ținu să precizeze Marta, făcând paradă de cunoștințele ei literare, pe de altă parte destul de prăfuite.

Dar Olga nu avea chef de lecții de tragedie greacă.

— Porți în suflet suferința asta de șase luni? interveni Nina, iar Lola încuviință. Sărmana de tine! Lui i-ai spus?

Lola neagă din nou.

— Cum vrei să-i spun așa ceva? Mă rușinez numai când mă gândesc la asta.

— Ce s-ar întâmpla dacă și el ar fi îndrăgostit de tine? continuă Nina.

Lola schimbă subiectul foarte repede și vorbi cu hotărâre:

— În seara asta am luat o decizie, chiar când veneam încoace. Poate că mâine va fi ziua cea mai importantă din viața mea, cine știe?

— Nu vreau să aud, spuse Olga, care continua să-și țină mâinile pe urechi.

— Am acceptat o întâlnire. Cu un bărbat de vârsta mea. Puțin mai devreme vorbeai despre el, Nina.

— Sebastiáaaaaan? ghici Nina. Doar n-o fi Sebas! Zi-mi că nu e Sebas!

— Ba e.

— În sfârșit, puțină înțelepciune! își exprimă Olga părerea, suspinând și lăsându-și mâinile în jos.

— Dar ești nebună, sau ce? Dacă tocmai ți-am zis că m-am culcat cu el! Și că e un plicticos și jumătate!

— Dar au trecut mulți ani, spuse Lola. Poate că s-a schimbat.

— Da, acum e probabil un plicticos cu treizeci de ani de experiență, spuse Nina.

— E cel mai bun lucru pe care-l pot face, dădu verdictul Lola, care-și accepta propriile cuvinte așa cum își acceptă osânda un condamnat la moarte.

— Cel mai bine pentru cine?

— Pentru mine, pentru Andresito. Andrés. Și, de asemenea, pentru Sebas.

— Sebas ți-a dat întâlnire?

— Da.

— După cincisprezece ani?

— Șaisprezece. De la concertul Beatleșilor.

— *Oh, my God* ! Și-ai acceptat?

— Da.

— E-adevărat. Îți pierzi mințile, Lola. Deja ți le-ai pierdut de tot.

— Zice c-a fost îndrăgostit de mine în toți acești ani. Scrie asta aici, uite. Lola luă scrisoarea din teancul de gajuri, o deschise, o apropie de flacăra lumânării, trecând peste dificultatea provocată de abdomenul ei umflat, și citi câteva fraze, pe sărite: „Iartă-mă pentru că îți trimit această scrisoare… Sper că de data asta voi avea curajul de a o pune la poștă… Ai fost, ești și vei rămâne singura iubire din viața mea…“ Și aici vorbește despre tine, uite.

— E de necrezut! Dar nu s-a însurat?

— Fără să înceteze să se gândească la mine. Așa zice.

— Ai grijă! Se comportă ca un psihopat! Nici să nu te gândești! Nina

se apleca înainte, apăsând pe fiecare cuvânt.

— Cât de puțin preț pui pe dragostea adevărată, spuse Olga, cu o figură dezgustată.

Iar Nina, tăioasă:

— Mai ales când se confundă cu mania persecuției.

Marta se uita pe rând la ele: Olga, Nina, Lola. Ca și cum ar fi urmărit un joc cu mingea. Îi era greu să-și țină ochii deschiși.

— Fie ce-o fi! E deja hotărât, tranșă problema Lola. Când Sebas îmi va propune ceva, orice, am să-i spun „da".

— Orice-ar fi? Logodnă, concubinaj, căsătorie?

— Orice-ar fi.

— Și te vei mărita cu el?

— Dacă mi-o cere, da.

— Par-ai fi Ioana d'Arc în drum spre rug. Credeam că, odată cu vârsta, am învățat ceva.

— Exact. De exemplu, cum să facem ceea ce e corect.

— Și ce-ai de gând să-i spui fiului tău vitreg?

— Nimic. Că mă căsătoresc. O să părăsesc apartamentul. Îi va fi mult mai bine fără mine.

— El te iubește? întrebă Nina și își dădu imediat seama că formulase o întrebare nepotrivită.

Lola nu spuse nimic. Rămase cu ochii la tacâmuri, încercând să le alinieze perfect. În realitate, ceea ce încerca să ordoneze nu se afla pe masă. Nina repetă ceea ce tocmai spusese.

— Lola, Andrés te iubește? E un amănunt important, nu crezi?

Lola nu avea de gând să răspundă la această întrebare. Îi era teamă de răspuns. Se simțea din ce în ce mai rău. Spuse doar:

— E deja hotărât, Nina. Am pus scrisoarea la cutia care se află la intersecția dintre strada Balmes cu Vía Augusta, chiar când veneam încoace. Nu trebuie decât să aștept să mă sune și totul se va termina. Te rog, hai să schimbăm subiectul.

Dar Olga strică totul.

— Nina, ce vrei să facă? Îl poartă în pântece pe fratele după tată al celui de care e îndrăgostită! E oribil, dar oribil, oribil! Eu cred c-ai făcut foarte bine, Lola, te felicit! Olga își întări verdictul lovind masa, stătu pe gânduri o clipă și adăugă: Adevărul e că Biblia, pe lângă asta, pare un fel de *Heidi*.

Marta se dezmetici brusc, doar pentru a formula o întrebare care, pentru ea, avea un interes științific. Toate își dădeau seama că nu se simțea bine.

— Auzi, Lola… o curiozitate care-mi trece prin cap. Că tot suntem la ora mărturisirilor. Cu burtoiul ăsta mai ai dorințe sexuale?

Rochia galbenă de tafta foșni din nou.

— Marta, te rog! o imploră Olga. Nu începe iar!

Dar Lola răspunse cu o răceală care îți dădea fiori:

— Da, la fel. Sau chiar mai mult.

Marta căscă ochii mari și strânse din buze, cu o expresie care voia să-nsemne: „Admirabil!“

— Cred că am nevoie să merg la baie, spuse Olga, ridicându-se în foșnetul rochiei.

— Și eu, adăugă Lola. În mod clar, mi-a făcut rău c-am mâncat atât de mult.

— Te însoțesc.

Se înarmară cu una din cele două lumânări care erau pe masă și se pierdură în întuneric, mergând cu pași mici și legănați. Pași de femeie însărcinată.

Clauze contractuale speciale, potrivit Martei și Ninei

Profitând de plecarea celor două prietene și pentru a pregăti mai bine ceea ce urma, Marta aduse una din cele două tăvi cu profiterol pe care le ținuse în frigider. Avea poftă de ceva rece și dulce și avea convingerea că nu era singura. Nina luă imediat o gogoașă și o duse la gură. O devoră din două înghițituri, cu o figură încântată. După a doua, spuse:

— Ești o bucătăreasă excepțională.

Marta mâncă și ea una.

— Merge cu șampanie, dar nu cred că e momentul potrivit să toastăm.

Marta se prefăcea, mai mult sau mai puțin bine, de când văzuse apărând din nou acea umbrelă în viața ei. Umbrela aceea oribilă, pliabilă, neagră cu picățele roz și cu două spițe rupte. Cu câteva ore înainte își dorise să fie ea umbrela aceea, însă acum gândul părea foarte ciudat. Alcoolul și tristețea îi schimbau starea de spirit. Nici măcar nu simțea dorința de a o strânge de gât pe Nina, ceea ce o surprindea.

— Álex Baudet, șopti Nina, atacând subiectul care le stătea amândurora pe limbă. E-o mare porcărie că e soțul tău.

— De nouăsprezece ani.

— Habar n-am avut. Nu mi-a povestit niciodată despre… Nici măcar nu ți-a rostit numele.

— E una dintre regulile lui. Să nu vorbească niciodată cu o femeie despre alta.

— În realitate, ce s-a întâmplat în după-amiaza asta n-a fost chiar așa. Știi doar că sunt exagerată.

— Nu, nu știam. Mi-am dat seama imediat că el e rățoiul.

— Și cum de ai…?

— Umbrela.

— Poftim?

— Stătea așezat chiar acolo – arătă spre scaun cu bărbia –, spunându-mi că mă părăsește. Pe urmă mi-a cerut o umbrelă, iar eu i-am împrumutat-o pe prima pe care am găsit-o.

— Și eu am plecat în mare grabă și am luat-o fără să mă gândesc. Era în suportul meu pentru umbrele.

— Acum știi de ce.

— Și cu toate astea, te-ai apucat să gătești!

— Ce ciudat! Privire sticloasă, gânditoare. Eram convinsă că se combinase cu o tinerică. O secretară de douăzeci de ani de la editură.

— Mă rog, sunt o secretară de patruzeci și cinci de ani. Marta schiță un zâmbet trist. O fi mai bine, o fi mai rău?

— Nu știu ce să zic. Douăzeci e mai puțin umilitor. Respectă o logică mai simplă: bărbați de cincizeci de ani în căutare de carne proaspătă. Înțelegi ce vreau să spun.

— Chiar prea bine.

— E o consolare să nu fiu nevoită să mă confrunt cu prostia unei tinerele.

— Nici cu sânii ei.

— Dar dacă m-a lăsat pentru tine înseamnă că nu cu sânii are el o problemă. E groaznic să fii nevoită să accepți asta.

Nina clătină din cap, privindu-și decolteul plat. Voia să glumească, așa cum făcuse toată viața când lucrurile mergeau prost, dar înțelese că, de data asta, nu era cazul.

— Chiar atât de multe amante a avut? întrebă Nina, iar Marta scoase un suspin, cu ochii în tavan. Ai ținut socoteala?

— Aș putea să jur că tu ești a treisprezecea. Plus, minus una.

— Cred că nu ți-a fost deloc ușor.

— A trecut deja mult timp. Făcu o pauză uitându-se la flacăra lumânării, care pâlpâia încet. La fel cum decurgea discuția lor. Începea să creadă de-adevăratelea că nimic din toate acelea nu avea prea mare importanță, sau nu conta deloc. Era un moment de inflexiune, nimic mai mult. Pot să te întreb cum v-ați cunoscut?

— Din întâmplare. Producătoarea pentru care lucrez o să facă un film bazat pe unul dintre bestsellerurile lui. Trebuia să convenim asupra unor clauze contractuale speciale.

— Și de atunci au trecut…?

— Trei luni.

Prin urmare, proiectul Ninei și proiectul restaurantului se desfășuraseră în paralel. Chiar și în acele împrejurări era important să afle de când dura și care era amploarea trădării. Așadar, vreme de trei luni, cât ea se ocupase de amenajarea localului și de zecile de pregătiri, Álex fusese și el foarte ocupat. Și, în plus, îi reproșase că era absentă și prinsă cu treburi. Nu o mira câtuși de puțin. Întrebă:

— Ți-a zis că soția lui nu se ocupa de el, sau ceva asemănător?

— Nu mi-a zis nici măcar că are o soție. Cu toate că e ușor să-ți dai seama. Poartă verighetă.

— Pentru că e cochet. Crede că așa agață mai ușor. Nu te-a dus la Hispania?

— Te rog, Marta, nu-mi mai pune întrebări.

— Numai una. E important pentru tine?

— Era, când am plecat de-acasă.

— Și ce s-a schimbat?

Nina se gândi puțin înainte să răspundă, pe tonul cel mai serios de care era în stare:

— Și eu mă întrebam cum e soția lui. Nu știi cât de rău îmi pare că ești tu.

— Mulțumesc.

— O persoană strălucitoare, interesantă, frumoasă. Oamenii te admiră. Aș fi preferat să fii un fel de târfă a sindicatului.

— Nici să nu-ți treacă prin minte să mă compătimești!

— De acord.

— Bine.

— În plus, n-ar fi trebuit să te lase singură de ziua ta.

— I-am spus și eu asta.

— Atunci suntem de acord.

— Bineînțeles.

Există persoane, iar Nina era una dintre ele, care interpun între sine și lume o imagine atât de puternică, încât e foarte greu să afli cum sunt de fapt. Din fericire, acea noapte le oferise o șansă extraordinară de a se cunoaște. Marta își dădea seama că o judecase prea superficial. Că, în fond, alegerea lui Álex nu era chiar atât de rea.

Marta crezu că sosise momentul de a aborda câteva chestiuni practice.

— Odată lămurite lucrurile și înainte să se întoarcă cele două, hai să stabilim și noi clauzele contractuale speciale. Unu la mână: ceea ce ți-am spus mai devreme era adevărul gol-goluț. Ți-l dăruiesc. Bucură-te de el cât vrei, dacă îl vrei, și amintește-ți că nu se admit retururi. Doi la mână: oferta include, din partea casei, tehnica dușului. Deși nu cred că tu vei avea nevoie de el. Iartă-mă că vorbesc pe șleau, dar sunt puțin beată. Crezi c-am uitat ceva?

— Ce noapte ciudată! Probabil că se întâmplă ceva acolo sus, de vreme ce lucrurile de aici, de jos, sunt atât de dereglate. Am plecat de-acasă gândindu-mă că, în sfârșit, am o viață normală, ca restul oamenilor pe care-i cunosc. Fericită, fiindcă mi s-a întâmplat de foarte puține ori. Și uite și tu! În numai câteva ore, am aflat că sunt combinată cu un nerușinat, care, pe deasupra, mai e și soțul tău, iar eu sunt ca de obicei, adică varză.

— În după-amiaza asta mi-a cerut divorțul. Am să i-l acord.

— Iar mie mi-a cerut să mă mărit cu el.

— Spune-i „da“.

Nina clătină din cap.

— Nu se poate.

— Bine. Atunci nu va fi nici al tău, nici al meu.

— Nu-mi spune că vrei să divorțezi oricum.

— Am schimbat yala de la ușă. De azi locuiesc singură.

— În fine, presupun că se poate duce la un hotel.

— La Ritz i se face reducere.

— Cu toate că, din câte ai spus, vor fi foarte surprinși să-l vadă singur.

— Ești sigură să nu vrei să mergi cu el?

— Și să mi se spună „doamna Baudet“?

— În felul ăsta, o să te obișnuiești.

Foșnetul rochiei de tafta și zgomotul pașilor care se apropiau îi amintiră că trecuse ceva vreme de când colegele ei plecaseră la baie.

Graba cu care se apropiau aduse o schimbare de ritm în desfășurarea evenimentelor, după cum foarte curând o confirmară cuvintele Olgăi.

— Lola naște, fetelor. Trebuie să o ducem la El Pilar. Și trebuie să-l anunțăm pe fiul ei vitreg. Strângea între degete o bucată de hârtie. Am aici numărul.

— Mă duc să scot mașina. Marta încercă să se ridice, dar i se învârtea atât de tare capul, încât se așeză la loc imediat.

— Tu glumești? turui Olga. Ești îngrozitor de beată!

— Bine, hai să fim practice, organiză Nina lucrurile. Toarnă cu găleata. Pe umeri nu o putem căra. E cineva de aici în stare să conducă?

— Of, murmură Marta, care închidea ochii ca să vadă dacă-i trece amețeala.

— O să-l sun pe Andresito, spuse Olga și dispăru în beznă. Puteți să vă ocupați de Lola?

Nina se duse să o ajute pe parturientă. Încercă să-și țină echilibrul mergând pe o singură linie de plăci de gresie, dar nu reuși nici ea.

— O duc eu, șefa, spuse Lidia prin ușa întredeschisă a bucătăriei.

Radioul amuțise. Marta încercă să pronunțe toate silabele frazei următoare, dar nu reuși.

— Ne-ai face favoarea asta?

— Nu e o favoare. E o necesitate. Uitați-vă în ce hal sunteți!

Marta le dădu cheile mașinii. Când se întoarseră celelalte – Olga cu ochii ieșiți din orbite, deși nu la fel de mult ca Lola –, le comunică soluția:

— Lidia s-a oferit să ne ducă. Vă luăm de la poartă. Pentru că mergem toate patru, nu-i așa?

Iar Nina confirmă, cu veselia ei obișnuită:

— Bineînțeles. Eu n-am de gând să pierd asta pentru nimic în lume!

Foarfeca de broderie

În sala de așteptare a secției de Urgență de la clinica El Pilar, douăsprezece persoane ascultau, răsuflând ușurate, cum furtuna de-afară începea să se domolească. Un televizor mic, agățat pe perete, transmitea în reluare imagini de la nunta regală din Anglia, la ultimul buletin de știri de dinainte de încheierea emisiei. Trecuseră câteva minute de când bătuse de miezul nopții. O oră minunată pentru a naște, potrivit Ninei, care se lăuda că știe câte ceva și despre hărțile astrale.

După ce o puseră pe Lola într-un scaun cu rotile și o lăsară în grija personalului medical, Nina și Olga se așezară pe două scaune de plastic rămase libere. Marta nu le însoți pentru că avea alte urgențe, de natură personală. Ajunsese la spital atât de răvășită, încât, în prima clipă, personalul crezuse că ea era cea care avea nevoie de ajutor. Se duse direct la baie, unde vomită și regretă că băuse ca o fetişcană care nu știe ce face. Când, după ce își goli stomacul, începu să se simtă puțin mai bine, se spălă pe față cu apă rece, își văzu în oglindă chipul jalnic, încercă să-și amintească ce debitase (fără prea mult succes), observă că măcar era în stare să-și țină echilibrul și se întoarse la celelalte. Intră în sala de așteptare când imnul național anunța sfârșitul programului televizat al zilei. Nina și Olga vorbeau încet, comentând acea zi plină de peripeții. Cineva se ridică să închidă aparatul. Liniștea făcu să se audă deodată ticăitul unui ceas de perete care acoperea zgomotul ploii și foșnetul rochiei Olgăi. De asemenea, se auzeau conversațiile, care continuau în șoaptă.

— Nu ți-e puțin milă de Lola? întrebă Olga, care stătea pe gânduri.

— Milă?

— Un bebeluș la vârsta ei, vă imaginați? Nopți nedormite, pediatri, plimbări cu cărucior. Of, numai când mă gândesc mă trec fiorii. Avem patruzeci și cinci de ani! Ce neplăcut!

— Ea și-l dorește mult, interveni Nina. Nu cred că i se pare neplăcut. Dacă tu n-ai fi avut copii atât de tânără, n-ai fi vrut să ai unul mai târziu, oricând?

— Ba da, afirmă cu toată convingerea Olga. N-aș fi vrut să mor fără să am copii.

— Nici eu, spuse Marta, dar vezi tu…

— Eu nici măcar n-am avut timp să mă gândesc dacă mi-i doream sau nu. Dar cred că mi i-aș fi dorit, spuse Nina și, întorcându-se spre Marta, o întrebă: Tu de ce n-ai avut copii? Dar imediat ridică o mână și spuse: Iartă-mă, îmi dau seama că întrebarea mea e foarte

impertinentă. Te rog, nu mă lua în sea…

— Nu contează, Nina. În noaptea asta nu mai contează nimic. Făcu o pauză, deși nu avea nevoie de ea. Pur și simplu n-a fost să fie. Am suferit, desigur, dar n-am rămas traumatizată. Ni s-au recomandat câteva analize medicale, ca să aflăm cauza problemei, după cum ne-au zis medicii, dar le-am tot amânat… Mereu eram ocupați… Sau poate că nici unul din noi nu și-a dorit suficient. Eu cred că m-am născut fără instinct matern.

— Și Julia? Știți cumva de ce nu are copii? întrebă Nina.

— Nu e măritată, răspunse Olga, cu convingerea celei care rostește un adevăr absolut.

— Ce mai motiv, Grăsunico! râse Nina.

— Tu crezi că deputatele pot avea copii? Din nou Olga.

Marta, vehementă:

— Ei, na! Și de ce nu, mă rog frumos? E interzis prin lege?

— Nu cred că au timp, spuse Nina.

— Poate că, mai degrabă, n-au chef.

Marta tresări.

— Fetelor! Am uitat ceva foarte important! Dacă Julia ajunge la restaurant, n-o să găsească pe nimeni.

Nina și Olga schimbară priviri îngrijorate.

— Când vine Lidia, o să-i cer să treacă pe-acolo.

— Să lase un bilețel în ușă, propuse Nina.

— Și să bage mâncarea în frigider, adăugă Olga, mereu atentă la mărunțișuri. Cu zăpușeala asta, o să se strice toate. Păcat de rață! Și ce poftă îmi era s-o gust!

— Te simți mai bine? o întrebă Nina pe Marta, pe un ton care se voia îngrijorat.

Marta nu răspunse. Se simțea prea rău ca să recunoască. Deodată, se auziră pași pe coridor. Toate intrară în alertă. Un medic tânăr în uniformă verde și cu saboți întrebă din prag:

— Rudele Juliei Salas?

Se ridică o femeie cu părul cărunt, cam bondoacă și adusă de spate, care stătea așezată la câțiva metri de cele trei colege și care se uita la ele de ceva vreme, discret, dar ascultându-le cu mare atenție.

Olga și Nina își aruncară o privire plină de întrebări. Marta nu le ținu isonul; era prea confuză ca să dea atenție numelui abia rostit.

— A spus Julia Salas? șopti Nina.

Olga ridică din umeri.

— Sunteți sora ei? o întrebă medicul pe femeia adusă de spate.

— E ca și cum aș fi. Sunt prietena ei de-o viață.

— În regulă. Doamna Salas și-a revenit. Nu are fracturi sau alte leziuni, dar o s-o ținem sub observație toată noaptea. Din cauza loviturii la cap și pentru că nu-și amintește c-a leșinat. Dacă vreți,

puteți merge s-o vedeți acum.

— Da, da, sigur.

— Mai e cineva cu dumneavoastră?

Medicul se uită la cei care se aflau în sala de așteptare.

— Nu, nu, am venit singură. În scurt timp va mai ajunge cineva.

— Bine. În cazul ăsta, vă rog să mă urmați. Medicul și vizitatoarea ieșiră. Prietenele curioase izbutiră să audă o altă întrebare: V-ar deranja dacă mi-ați spune cum vă numiți?

— Ramona Claramunt, răspunse ea.

Olga se încruntă, trecând în revistă toate Ramonele de care-și aducea aminte. Era unul dintre acele nume care nu se uită. O întrebă pe sora ei, în șoaptă:

— O cunoaștem pe Ramona Claramunt?

— Eu nu, se grăbi să răspundă Marta, nepăsătoare.

Nina șovăia și ea. Murmură:

— Ești sigură c-a spus Julia Salas? O fi Julia noastră?

Întrebarea rămase fără răspuns, pentru că în acea clipă își făcu apariția un tânăr brunet, îmbrăcat cu o elegantă gabardină neagră, care ţinea în mână o umbrelă mare, bărbătească. Îl recunoscură după chipul lui de tinerel și hainele de bărbat matur, înainte ca el să rostească primul cuvânt.

— Tu trebuie să fii Andresito. Vreau să spun, Andrés, le-o luă Olga înainte, netezindu-și poalele rochiei. Eu sunt Olga Viñó, am vorbit adineauri la telefon. Încântată. Și îl sărută pe amândoi obrajii.

Prezentările însuflețiră puțin atmosfera din sala de așteptare. Gălăgia atrase priviri dezaprobatoare din partea câtorva necunoscuți care erau de față. Imediat cum o pupă pe Nina, nou-venitul o recunoscu.

— O clipă! Figura dumneavoastră mi-e familiară! Sigur! Nu-și ascunse bucuria de a o fi recunoscut. E cea din fotografiile cu cei patru Beatleși!

— Măi, să fie, ce ochi buni ai! își exprimă Nina părerea.

— Nicidecum. Chiar ieri m-am uitat cu Lola la poze. Eu credeam că erau trucate! Râse. În plus, nu v-ați schimbat deloc de-atunci.

— Băiatul ăsta o să-mi placă, glumi Nina ridicând vocea. Deși, dacă mă mai iei cu „dumneavoastră“, îți dau una de nu te vezi.

Marta îi întinse mâna și păstră distanța, ca să nu-l supere cu amestecul de mirosuri pe care-l emana.

Băiatul părea descumpănit.

— Nu-mi imaginam că o să nască în noaptea asta, spuse. N-aș fi lăsat-o să plece. Dar s-a încăpățânat să meargă pe jos, îndărătnica, pe vremea asta. Ar fi trebuit s-o însoțesc. Vorbea de ea ca și cum ar fi fost răspunzător pentru ce i se întâmpla. Sau ca și cum n-ar fi vorbit despre mama lui vitregă.

— Lucrurile astea sunt imprevizibile, dragule.

Olga îi adresă cel mai minunat zâmbet matern al ei.

Andrés își scoase gabardina și lăsă umbrela într-un colț. Se așeză alături de Olga, pe unul din scaunele de plastic. Întrebă:

— Cât durează? Trebuie s-o văd.

— Nici asta nu știe nimeni. Fiecare naștere are ritmul ei. Calmează-te, respiră adânc. Lolita e la prima naștere. Primele naşteri durează mai mult. Nu fi nervos. Olga îl mângâia pe Andresito pe genunchi, cum ar fi făcut cu fiul ei mai mic, dacă acesta ar fi fost la ananghie.

Andrés pufni, în încercarea de a scăpa de tensiune. Părea îngrijorat. Nu așa cum ar fi fost un fiu vitreg. Marta, care era așezată în fața lui și nu-l scăpa din ochi, se apropie de Nina și îi șopti la ureche:

— Ce chipeș e!

— A, aici erați! se auzi brusc vocea Lidiei. Nu vă găseam.

Gâfâia din cauza grabei și avea obrajii mai îmbujorați decât până atunci. Îi înapoie Martei cheile de la Golf.

— Am lăsat mașina pe strada Madrazo, spuse.

Marta băgă cheile în buzunar.

— Mulțumesc, Lidia. Stătu o clipă în cumpănă dacă să o trimită la restaurant ca să lase un bilețel în ușă, dar chiar și în starea în care era își dădu seama că lucrurile se schimbaseră din nou. Era noaptea surprizelor fără sfârșit. Așa că întrebă: Te duci acasă?

— Dacă nu mai aveți nevoie de mine…

Fata încă mai avea nasul roșu din cauza plânsului și părea afectată de acel catarsis sentimental în care se văzuse implicată fără să vrea. Cu toate că s-ar fi putut ca treaba cu nasul să fi fost normală.

Marta o încurajă.

— Du-te acum, că nu mai plouă așa tare.

— Și tu cum te întorci?

— Pe jos. O să-mi facă foarte bine.

— Și mașina?

Marta făcu un gest din mână, aproape coregrafic, cu încetinitorul, și răspunse:

— O să mă gândesc mâine. Nu-ți mai face griji pentru mine.

— Bine… Sigur? Lidia încă mai șovăia, tenace, credincioasă. În fața tăcerii Martei, se hotărî: O să-l sun pe Damián să vină să mă ia. Și ieși să caute o cabină telefonică.

Olga se încordă ușor, dar se calmă imediat. Andresito își sprijinea coatele pe genunchi, stătea cu capul plecat și își trecea degetele lungi și albe prin părul lung și bogat, închis la culoare. Îi ieșeau în evidență oasele omoplaților și linia coloanei, în pofida cămășii. Toate își amintiră de perfecțiunea statuilor antice.

— Nu suport să aștept, murmură tânărul, pufnind din nou.

Olga îl înțelese imediat. Spuse:

— Și fiul meu mai mic e foarte nerăbdător. Viața te învață să ai răbdare.

Andrés își lăsă capul într-o parte și singura reacție față de comentariul Olgăi a fost o privire disprețuitoare. Considera că nu merita să răspundă, pentru că probabil nu ar fi fost luat în serios. Era obișnuit să i se întâmple asta, chiar și cu persoane care – asemenea celor de față – nu știau nimic despre el. Nu avea de gând să se lase intimidat.

Nina își sprijinise capul de faianța de pe perete. Se gândea că băutura nu-i mai pica la fel de bine ca înainte și că n-ar fi trebuit să bea atât de mult. Medita la felul în care timpul ajunge să schimbe totul. Oricâte planuri ți-ai face, timpul te surprinde întotdeauna. Dar, mai ales, se gândea la Marta și la Álex, la partea de vină care-i revenea ei în toată povestea aceea. Dacă relația cu el era suficient de puternică pentru a rezista în fața acelei poveri enorme. Ajunse la concluzia că nu.

— N-ar trebui să-l suni? propuse Marta, apropiindu-și răsuflarea care duhnea a alcool de gâtul Ninei.

— Pe cine?

— Pe rățoiul fierbinte. Chicoti. Probabil că acum e doar călduț.

Nina adăugă:

— Mai degrabă rece.

Zâmbiră. În ciuda situației, era un zâmbet aproape complice, pentru care amândouă se simțiră recunoscătoare. Puțină relaxare, după atâta tensiune. Apoi nu mai scoaseră nici o vorbă. Nina rămase cu privirea ațintită într-un punct fix și șopti:

— Îmi pare sincer rău. Și, cum Marta nu spunea nimic, adăugă, fără să-și ia ochii de la fiul vitreg: La naiba, chiar că e chipeș băiatul ăsta! Ce șmecheră!

Oamenii veneau și plecau din sala de așteptare în ritmul obișnuit. Unii dintre ei răspundeau când erau strigați de câte un medic. Alții își luau rudele care se întorceau de la consultație. Se auzeau noi povești, care se întretăiau cu a celor trei prietene și a tânărului Andrés. Viața își urma cursul.

Deodată, Olga profită de faptul că lângă sora ei era un loc liber, pentru a începe cu ea o discuție privată pe care și-o dorea de ceva vreme. La originea ei se afla telefonul pe care i-l dăduse lui Andrés de la restaurant, înainte de a pleca. Intrase în cămăruța cu pereți de lemn, ținând lumânarea în mână. Observase dezordinea de pe masă, lăsase lumânarea cu grijă, ca să nu dea foc la ceva, pe teancul de hârtii, și se așezase pe scaun. O făcuse mai mult din dorința de a-și imita sora decât din nevoia autentică de a sta jos. Îi plăcea să se joace pretinzând că e altcineva, fie și numai pe durata unui apel telefonic. Dar, întinzându-și picioarele pe sub masă, dăduse peste o vechitură. Se

aplecase să vadă ce e. Cum era întuneric și nu se vedea despre ce era vorba, se ajutase de lumânare. Ceea ce văzuse se afla la originea întrebării pe care era pe punctul de a o formula:

— Marta, draga mea, aș putea să știu ce caută un telefon de-al meu sub masă la tine?

— A, l-ai găsit! răspunse Marta, indiferentă.

— Din pură întâmplare.

— Nu credeam că-ți vei da seama. Tu nu-ți dai niciodată seama de nimic. Toată viața ai încercat să afli totul despre toată lumea și, vezi tu… Lucrurile trec prin fața ochilor tăi, și tu nici nu observi. Mereu e la fel, de ani de zile.

Olga preferă să nu recunoască că sora ei avea dreptate. O ținu pe-a ei și se agăță de singurul lucru care o interesa în acel moment: să îi descopere pe cei vinovați pentru furtul telefonului. Întrebă, ca un polițist:

— Tu ai fost cea care a smuls telefonul de la mine din casă?

— Eu? Marta ridică din sprâncene. Nu, dragă. Casa ta nu e sub jurisdicția mea.

— Și atunci?

— A fost soțul tău. Eu i-am cerut.

— Benito? Cum…? Reacționă cu aceeași mirare cu care Iulius Caesar îl privise, probabil, pe Brutus. Nu se poate!

— Te bănuiesc de mai multă vreme, surioară, îi explică Marta. N-ai fost deloc grijulie, să știi. Uneori te auzeam ridicând receptorul. Alteori, respirând. Adevărul e că nu mă surprinde. La cât de mult îți place să-ți bagi nasul în viețile altora… Ceva tot trebuie să faci ca să nu mori de plictiseală, nu-i așa? Să spionezi convorbiri, să organizezi cine plăcute… Dar eu eram sătulă. Vreau să vorbesc la telefon fără ca tu să fii lipită de urechea mea. Sper să-ți găsești cât mai curând o altă formă de amuzament.

— I-ai cerut lui Benito să smulgă telefonul? întrebă Olga, care nu auzise nimic din ceea ce tocmai îi spusese sora ei.

— I-am vorbit despre straniul cuplaj al liniei mele telefonice și despre zgomotele care se auzeau în timpul convorbirilor mele. N-a trebuit să-i spun mai mult. A doua zi mi-a adus aparatul.

— Și cum l-a găsit?

— Chiar eu i-am zis unde trebuia să-l caute.

— Dar tu de unde știai…?

— Pentru că, odată, am surprins-o pe mama ascultând convorbirile tatălui nostru vitreg, ascunsă în dulap. Marta zâmbi. Ea a fost cea care a cerut ca aparatul să fie instalat într-un loc atât de ciudat. Nu știai?

Olga voia să afle misterul, dar nu putea suporta faptul că sora ei, care părea mereu atât de ocupată și de puțin interesată de mărunțișurile acestei lumi, avea mai multe informații decât ea. Nu

putea suporta să afle asta de la Marta, la câte strădanii depusese ea și la câte verificări făcuse, fără a mai pune la socoteală timpul investit. „Așa-mi trebuie dacă am plecat de-acasă înaintea Martei“, își spuse, convinsă. „Ar fi trebuit să mai rămân.“

Episodul spionajului despre care Marta tocmai îi vorbise avusese loc cândva între 1956 și 1962, în anii dintre nunțile amândurora, când ea, sora mai mică, rămăsese ca fiică unică în apartamentul tatălui lor vitreg. Atunci se apucase să cerceteze comportamentul mamei sale, cu perspicacitatea pe care i-o dădea vârsta. Ușurare când rămânea singură. Neliniște când suna cineva la ușă. Rigiditate când venea soțul ei acasă. Liniște totală, deși mereu alertă, în restul timpului. Telefonul din dulap, bine ascuns într-o cutie de lemn, dosit în spatele hainelor de piele, fusese indiciul de bază.

— Mama trăia cu frica în sân, îi povesti Marta. Mereu se gândea că soţul o s-o denunțe pentru trecutul ei de partea roșiilor. Se aștepta necontenit să vină să o ridice, să o întrebe de tata, să o descopere. N-a avut niciodată încredere în tatăl nostru vitreg. Bineînțeles, nici nu cred că l-a iubit vreodată. Când el pleca la atelier, se gândea probabil la ce era mai rău. De-asta s-a hotărât să-l spioneze. Ca să trăiască mai liniștită sau, cel puțin, ca să nu fie luată prin surprindere de ce era mai rău.

Olga stătea încruntată. Avea nevoie de un răgaz ca să priceapă ce auzise și să-și refacă imaginea pe care o avusese mereu despre mama ei. Cu toate că ceea ce îi spunea Marta se potrivea perfect cu indiciile, cu micile detalii de care ea însăși își amintea. Deseori, adevărul se află în lucrurile mărunte, pe care e atât de greu să le observi. În loc de orice răspuns, Olga șopti, în chip de verdict:

— Biata mama!

Încălțată în pantofi cu talpă de cauciuc, Ramona intră fără zgomot în camera Juliei.

— La naiba, până și aici arăți elegantă.

Julia schiță un zâmbet. Ramona se apropie de pat. Se aștepta să o găsească mai rău. Văzând-o, nimeni n-ar fi zis că avusese un accident.

— Ești accidentata cel mai frumos coafată pe care am văzut-o în viața mea, adăugă.

— Elegantă? Cu ăsta? Julia trase puțin de halatul albastru-deschis cu cordon la spate, pe care o obligaseră să și-l pună. Arătându-mi fundul? Lasă-te de glume! Deși nu mă mir că ești mulțumită de cum arăt. M-ai văzut în cele mai proaste momente ale mele.

Prezența unui perfuzor lângă pat, care-i picura un lichid transparent în vene, și urma unor cearcăne albastre – care poate că erau acolo încă înainte de coliziune – reprezentau singurele dovezi că sănătatea Juliei nu era, probabil, foarte bună. Contuzia de la cap o durea puțin și începea să se ghicească începutul unui hematom albăstrui pe umăr,

nimic mai mult. Când se trezise, era confuză și avea o migrenă, dar scăpase de starea de ameţeală, iar durerea era pe trecute.

— Cum e șoferul? vru să știe Julia. Ți-au zis ceva? El n-a scăpat așa ușor ca mine.

Ramona ridică din umeri.

— Am sunat-o pe María. Trebuie să apară. Cu siguranță că ea știe sau găsește o cale de a afla în douăzeci de secunde.

— Așa e. Julia zâmbi și își puse o mână pe brațul prietenei sale. Iartă-mă că te-am scos din casă pe o noapte ca asta. Mai mult ca sigur dormeai deja.

— Da, dar nu contează. La vârsta mea, singurul lucru pe care-l fac în pat e să sforăi. Nu există victime inocente.

Julia râse. Era unul dintre lucrurile pe care Ramona le admira la ea: capacitatea de a înfrunta cu zâmbetul pe buze complicațiile.

— De ce atunci când sunt la ananghie ești mereu prima persoană care-mi vine în minte?

— Mă onorați, doamnă deputat.

Camera era dublă, dar patul de alături era gol. Singura fereastră dădea spre strada Madrazo, pe unde la ora aceea circulau doar câteva vehicule și aproape nici un pieton. Asfaltul ud dădea peisajului urban aspectul unui tablou. Sub fereastră, lângă perete, o canapea de trei locuri își aștepta vizitatorii. Julia stătea sprijinită comod pe două perne mari, într-unul din acele paturi concepute pentru a înlesni munca personalului sanitar, semănând cu un intrument de tortură. O veioză pe noptieră împrăștia un cerc de lumină caldă, care contrasta cu neonul din tavan, ce fusese aprins cu câteva minute înainte. Totul dădea senzația de liniște și de siguranță.

O infirmieră intră în cameră să o întrebe pe Julia cum se simțea.

— Bine, spuse ea cu un surâs recunoscător.

— Dacă vă simțiți rău, apăsați pe butonul de la capul patului, de acord?

Julia încuviință.

— Scuzați-mă, adăugă înainte ca grăbita infirmieră să iasă. Odată cu mine a fost internat un bărbat, șoferul mașinii în care mă aflam. Știți cumva dacă e bine?

— O să întreb. Cum se numește?

Julia nu reuși să-i dea acea informație. Se simți prost să constate că își petrecuse ziua cu cineva pe care nici măcar nu-l întrebase cum se numește. Pentru o clipă, se gândi că poate uitase. Dar, de fapt, nu o interesase.

— O să vă spunem când o să aflăm, tranșă Ramona problema, intuind gândurile prietenei sale. Se întoarse spre Julia pentru a adăuga: Avem nevoie de María. Iar tu nu te mai frământa atât. Pentru asta o ai pe cea mai eficientă secretară din sistemul solar.

Infirmiera plecă să-și continue vizitele, impasibilă. Ramona se așeză pe canapeaua albastră și întrebă:

— Bine, ai de gând să-mi povestești ce s-a întâmplat?

— Nu mare lucru. Pe carosabil era un vehicul mare, am derapat, sau ceva de genul ăsta, ne-am lovit de o cutie poștală și pe urmă de zidul unei clădiri. Cred că mașina s-a făcut acordeon. Nu știu dacă mai sunt și alte pagube. Și toate astea s-au petrecut aici, pe colț cu Vía Agustina.

— Mai e și ghinion la mijloc. Erai aproape pe punctul de a ajunge la restaurantul prietenei tale.

— Da. Așa e. Trebuie să-i spun Maríei să o anunțe pe Marta Viñó. Adu-mi aminte.

— S-ar putea să nu fie nevoie. Am impresia că le va găsi la restaurant. Crezi în coincidențe?

Julia ridică din sprâncene, întrebătoare.

— Ar trebui?

— Cred că prietenele tale din copilărie se află aici.

— Aici unde? În clinică?

— În sala de așteptare.

— Sigur?

— Aproape sigur.

— Și ce fac acolo?

— Multă gălăgie.

— De ce crezi că sunt ele?

— O fustă mini care pare să fie a fiicei sale și pe care n-ar trebui să și-o permită; are picioare de pasăre flamingo. N-am auzit cum o cheamă. Cealaltă e beată, beată criță. A vomitat în baie și s-a întors cu o față de parcă era în transă, ca să se așeze lângă celelalte două. Abia dacă deschide gura, pentru orice eventualitate. Ele îi spun Marta. Dacă te uiți bine, vezi că seamănă mult cu a treia, cu toate că femeia băută e o versiune simplificată a celeilalte. Iar ultima e indescriptibilă. Ca un fel de păpușă Nancy care le place fetelor din ziua de azi, un amestec între Jackie Kennedy și regina carnavalului. Nu-i lipsește nimic din garderobă. E îmbrăcată într-o chestie oribilă de culoare galben-muștar, care n-o lasă nici să se miște. Dar nu știi amănuntul cel mai important: celelalte două îi zic Grăsunica. Făcu o pauză, așteptând să vadă efectul vorbelor sale. Ei bine? În concluzie?

— Ele sunt.

— Așa mi s-a părut și mie.

— Cea în galben trebuie să fie Olga.

— Dar e ca o silfidă.

Julia dădu din cap.

— Serios? Mă rog, nu i-a lipsit timpul necesar ca să slăbească. Mai rămâne Lolita. Unde e?

— Aș zice că naște, zâmbi Ramona, pe care o amuza jocul de-a ghicitul.

— Naște? Lolita Puncel? La patruzeci și cinci de ani?

— Aș putea să jur că despre asta vorbeau. Și că ele o așteaptă acolo. Ocupate să o compătimească.

— Nu știam că e gravidă.

— Sunt mult mai ridicole decât mi-ai povestit.

— Ce rea ești!

— Eu, dac-aș fi în locul tău, n-aș vrea să le mai văd niciodată.

— De ce ridicole? Ei bine, acum chiar am chef să le văd. Chicoti. Mereu ai fost bună la spionaj, Ramona!

— Mi-am pierdut foarte tare antrenamentul, dar trebuie să recunoști că era destul de ușor. Vorbesc ca niște coțofene. Și sunt cherchelite toate trei.

— Ce coincidență! Parcă și-ar fi băgat dracu' coada.

— N-ar fi exclus. Dracului îi plac la nebunie femeile ridicole. Sunt sigură că astea trei i se par minunate. Ei, și acum ce-ai de gând să faci?

— Ele știu că mă aflu aici?

— Nu cred. Dar medicul a rostit numele tău tare și clar în sala de așteptare. Presupunând că sunt îndeajuns de treze, probabil c-au auzit și acum își storc creierii.

— Ai vrea să-mi faci o altă favoare? Julia miji ochii.

— A, de asta îmi era frică. Vrei să le chem aici, nu-i așa? Nu-ți ajung explicațiile mele?

— Știi doar că niciodată nu-mi ajung.

Ramona pufni, dând de înțeles că era sătulă.

Nina tocmai le explica teoria ei cu privire la destin și la întâmplare (bazată pe credința că, atunci când lucrurile se întâmplă precipitat și dezordonat, haosul astrelor se transmite pe Pământ), când sosi infirmiera cu un bebeluș minunat în brațe.

— Tatăl e aici? întrebă.

Ca împins de un resort, Andresito se ridică.

— Eu sunt cel care seamănă cel mai mult cu el, spuse, schițând un zâmbet.

Infirmiera îl privi bănuitoare, fără să înțeleagă, imaginându-și ceva complicat și tulbure. Cu toate astea, îi spuse:

— Vrei s-o iei în brațe?

Andresito încuviință. Infirmiera îi puse bebelușul în brațe, care păreau prea lungi sau prea osoase pentru o asemenea treabă. Sau poate că era doar o stângăcie trecătoare.

— Ești fetiță, zâmbi Andrés, vorbindu-i cu glas dulce surorii sale după tată. Zău așa… asta chiar că e o surpriză.

Olga, Nina și Marta se ridicară să o privească. Olga își forță glasul și

își arătă latura cea mai caraghioasă, care nu cunoștea limite. Nici Nina nu se lăsă mai prejos cu ieșirile necontrolate. Numai Marta își ținu firea. Nu-i plăcuseră niciodată bebelușii, obișnuia să-și spună că nu compensau numeroasele aspecte neplăcute pe care le aduceau cu sine. Deși, dacă ar fi avut unul, poate că și-ar fi schimbat părerea.

— Mama ei spune că se va numit Mercedes, Merche, le dădu vestea infirmiera și le zâmbi, neînțelegând de ce toată lumea rămăsese împietrită de groază.

— Nici nu se pune problema, spuse Andrés tăios, cu o siguranță care le făcu pe toate să rămână suspendate între admirație și surprindere. O să se numească Lola. Numele am de gând să i-l dau eu.

— Mai bine Lolita, își dădu Olga cu părerea. Deocamdată.

Infirmiera interveni:

— Dacă vreți, puteți intra să vorbiți cu mama.

— Pot să intru? Bucuria evidentă cu care Andrés primi vestea fermecă asistența cu totul.

— Sigur.

— Să mergem.

Infirmiera îl conduse și părea dispusă să i-o ia din brațe pe nounăscută, dacă Andrés ar fi dat vreun semn că voia să o lase. Intră ca un tată extrem de tânăr și de radios, cu micuța fără nume la piept.

— Cred că Lola va trebui să-i scrie o altă scrisoare amicului vostru plicticos, spuse Marta.

— Eu aș zice că nu, sări Nina, evident bucuroasă. Dacă a lăsat-o în cutia poștală de la colț, n-o să mai fie nevoie. N-ai văzut în ce hal arăta? S-a lovit o mașină de ea. Scrisorile au ajuns o pastă de hârtie întinsă peste tot în jurul ei. Ce v-am zis eu? În cer sunt turbulențe. Păcat că n-am apucat să vă citesc în palmă. Aș fi văzut orice.

— Poți începe chiar acum, dacă vrei. Și Marta îi întinse o palmă netedă, brăzdată de linii ca niște râuri adânci.

Deodată, pe coridor se auzi un nou zgomot de pași. O infirmieră robustă și înaltă, care mergea cu picioarele foarte depărtate unul de celălalt și își mișca brațele cu vigoare, se opri în prag și întrebă:

— Cineva de aici este Marta Viñó?

Marta se dezmetici și o privi pe femeie de parcă tocmai ar fi ieșit dintr-o peșteră foarte adâncă.

— Eu sunt.

— Puteți veni cu mine?

— Eu și mai cine?

— Dumneavoastră și toate prietenele dumneavoastră. Câte sunteți?

— Două. Cu mine, trei.

— Urmați-mă, vă rog. Julia Salas dorește să vă vadă.

Olga și Nina schimbară din nou o privire plină de înțeles. Auziseră bine.

Tocmai când alaiul se înșirase pe coridorul pardosit cu dale, în drum spre ascensor, din celălalt capăt venea Damián. Olga îl zări cu coada ochiului, prefăcându-se că nu-l vede. Damián făcu același lucru. Amândoi simțiră o mare ușurare că nu fuseseră nevoiți să se întâlnească.

Cele trei colege și infirmiera care îi conducea luară liftul. În timp ce urcau în tăcere, Olga se uita, oripilată, la brațele păroase ale angajatei spitalului. Se gândea cât de multă nevoie ar fi avut de o decolorare cu apă oxigenată. Nina spuse:

— Ce emoționant e s-o revedem pe Julia a noastră, nu-i așa?

Nici Marta, nici Olga nu răspunseră. Infirmiera, care avea fizionomina și atitudinea unui războinic viking, spuse:

— Încercați să nu creați prea multă agitație. Sunt pacienți care se odihnesc.

Sus îi aștepta Ramona, sprijinită de perete, în fața liftului, fumând. De îndată ce le zări, se prezentă.

— Voi trebuie să fiți Marta, Nina și Olga, nu-i așa? Colegele de la internat ale Juliei. Ea a avut un accident chiar când venea să ia cina cu voi. Din fericire, la mai puțin de cinci sute de metri de aici. Au adus-o imediat încoace. E bine, n-are decât câteva contuzii. Cu puțin noroc, mâine o externează. Vrea foarte mult să vă vadă. E în camera asta. Arătă spre una din ușile închise.

— Cum a aflat că eram aici? întrebă Olga, încruntându-se.

— De la mine, spuse Ramona. V-am recunoscut mai devreme. Eram și eu în sala de așteptare și Julia mi-a vorbit despre voi în mai multe rânduri.

— Scuză-mă, tu ești…? insistă Olga.

— A, da, desigur. Eu sunt Ramona. Camarada Juliei. Le întinse mâna și toate trei i-o strânseră, gândindu-se ce ciudat era să se salute așa între femei.

— Camaradă? se miră Nina.

— Pe parcursul mai multor revoluții, o lămuri Ramona. Ne-am cunoscut în închisoare.

— Cum adică în închisoare? Fruntea Olgăi se încreți și mai mult.

— A, bineînțeles, voi nu știți nimic despre acea perioadă din viața Juliei, nu-i așa? Mai bine să vă povestească ea, dacă vrea. În realitate, condamnarea ei n-a avut importanță, a fost foarte scurtă, doar câteva luni la Les Corts. Eu am trecut dintr-o închisoare în alta vreme de douăzeci și doi de ani.

— Vai, spuse Olga, și de ce ți s-a întâmplat una ca asta?

— Pentru că eu chiar am fost rea.

Ramona rostea acele cuvinte cu o seninătate aproape justițiară, tulburată doar de ceea ce părea a fi începutul unui zâmbet. Ambiguitatea ironiei. De fapt, se distra.

Martei, Olgăi și Ninei li se citea pe față acel gen de curiozitate care nu se poate manifesta. Toate trei așteptau explicații care să le umple lacunele din imaginea ce o aveau despre Julia. Toate trei bănuiau că aceste explicații nu puteau fi cerute și, probabil, nu trebuiau date. Niciodată până atunci nu se confruntaseră cu genul acela de adevăr. Potrivit canoanelor lor, cu mici variațiuni, Ramona avea înfățișarea cuiva care stătuse în închisoare. Nu știau cum să se poarte cu ea.

— Vă rog doar să nu o obosiți prea tare, adăugă Ramona. A tras o sperietură zdravănă și e încă sub observație, oricât de bine s-ar simți. O să mă duc să dau niște telefoane, să fumez două țigări și mă întorc să vă dau afară. De acord?

Toate ascultară ordinele fără să crâcnească. Era impresionant modul în care Ramona vorbea despre Julia și, în plus, cum o îngrijea. Femeia deschise ușa camerei și le invită printr-un gest să înainteze pe un hol aflat în penumbră, în timp ce ea rămase afară.

Intrară încet, cu pași mici. Olga ultima, intenționat. Simțea deodată un soi de vertij, pe care-l punea pe seama băuturii și a orelor înaintate. În realitate, era panică.

Holul dădea brusc într-o încăpere pe care întunericul și mica veioză de pe noptieră o umanizau. Julia zâmbea, cu mâinile împreunate la piept. Alături de ea, metalic și strălucitor, perfuzorul stătea ca o santinelă. Tocmai se fardase și se dăduse cu ruj, dar asta n-ar fi observat decât Ramona. De asemenea, își netezise halatul albastru-deschis și cearșaful de pe pat, ca să facă o impresie mai bună.

De cum intrară, începură să încalce ordinele date de infirmiera vikingă. Își adresară cuvinte de surprindere, de laudă și de bucurie, mai mult sau mai puțin în această ordine, pe un ton exagerat de înalt. Râseră, nervoase, în fața realității reîntâlnirii. Julia avu cuvinte măgulitoare pentru toate, cu excepția Olgăi. Pe Olga o evită de două ori, prima dată nerăspunzându-i și a doua oară nebăgând-o în seamă. În toiul hărmălaiei, numai împricinata își dădu seama. Infirmiera intră brusc în cameră și spuse răspicat, de parcă ar fi fost reîncarnarea maicii Rufina:

— Vorbiți mai încet! V-am spus că sunt pacienți care se odihnesc.

Se potoliră, privindu-se cu expresia unor fetițe neastâmpărate, chicotiră din nou și, în cele din urmă, reușiră să vorbească la un volum adecvat.

Primul lucru pe care Julia îl întrebă a fost:

— E adevărat că Lola naște?

Îi oferiră detalii cu o acuratețe jurnalistică. Se mirară împreună de coincidențe, ajunseră la concluzia că nu erau totuși prea mari, având în vedere că restaurantul era foarte aproape de acolo, Nina pomeni de alinierea planetelor, stabiliră să-i facă o vizită proaspetei mame când acest lucru avea să fie posibil și, deodată, se reinstală liniștea. Atunci,

Julia spuse:

— Stați jos, vă rog. Nu stați în picioare.

Se așezară pe canapeaua albastră, sub fereastră. Olga, bățoasă și foșnitoare din pricina rochiei de tafta. Marta, încercănată și neîngrijită, cum îi șade bine unei femei părăsite de curând. Iar Nina, picior peste picior și făcând să danseze prin aer una din sandalele cu tocuri vertiginoase.

— Dacă aș putea, v-aș face o poză, râse Julia, văzându-le aliniate. Nu v-ați schimbat prea mult, fetelor.

— Mă rog, eu da, o corectă Olga.

Julia se văzu nevoită să-i dea dreptate. Și să-i adreseze cuvântul, pentru prima dată.

— E-adevărat. E ca și cum te-ar fi împărțit la patru.

Olga zâmbi și își lăsă capul într-o parte, mulțumită. Obținuse ce voia.

— A trecut atâta timp, că nici nu-mi amintesc de vremea când eram grasă, se făli ea.

— Pe tine nu te găsim diferită pentru că suntem sătule să te vedem la televizor, observă Nina. Ne-ai luat-o cu mult înainte.

— Dar e mai bine în realitate, nu-i așa? adăugă Olga, căutând zadarnic aprobarea colegelor de pe canapea.

— Eu îmi amintesc foarte bine cum arătai când erai mică. Cu cămașa găurită (nu voiai să vedem găurile, dar le vedeam) și cu pletele foarte negre. Deși îți stă bine blondă, spuse Marta, și cuvintele ei provocară imediat o reacție din partea Olgăi. Cât te-ai schimbat, Julia! Trebuie să fii foarte mândră de tine.

Pe Julia, amintirea cămășii găurite nu o deranjă câtuși de puțin. Mai degrabă i se părea amuzant să evoce grija ei permanentă de a ascunde acele găuri de ochii colegelor ei înstărite. Viața ordonează în funcție de mărime, de la mare la mic, amintirile dureroase. Dacă cele mari ocupă mai mult spațiu, cele mici nici nu mai știi unde se află.

Cu privire la motivele de a se simți mândră de sine, se întâmpla mai mult sau mai puțin același lucru. Făcuse, în momente foarte delicate, lucruri atât de dificile, depășise atâtea nenorociri, încât faptul de a face parte din guvern și de a schimba legile i se părea cea mai neînsemnată realizare a ei, aproape o consecință firească a întregii furii acumulate ani de zile. Spuse numai, pentru a sublinia cuvintele Martei:

— Nu mă pot plânge.

Erau multe de zis, dar nici situația și nici locul nu te îmbiau deloc să faci mărturisiri. În plus, cele trei nou-venite aveau, la rându-le, senzația că se aflau în fața unei necunoscute. Cineva care mai semăna doar vag cu Julia din copilăria lor, acea sărmană ființă pe care călugărițele o obligau să le servească la masă, să strângă și să spele

farfuriile murdare, o mică servitoare în slujba celor norocoase. Acum, Julia avea studii – superioare, singura dintre ele patru –, o secretară, o coafură perfectă, un trecut misterios și maniere de diplomat expert. Le privea de la înălțimea patului cu un zâmbet mulțumit, așteptând momentul potrivit pentru a lansa următoarea întrebare.

— Bine, nu aveți de gând să-mi povestiți nimic despre voi? se interesă Julia, cu zâmbetul ei neșters pe buze. De ce nu mă puneți la curent? Ce-ați făcut în ultimii treizeci și unu de ani?

În fond, era întrebarea pe care o așteptau toate. Nu doar pentru că avea logica ei, ci mai ales pentru că, oferind informații, aveai dreptul să le ceri, la rândul tău. Și toate voiau să știe cu ce se ocupase Julia în ultimele trei decenii.

Fiecare dintre ele începu să-și facă propriul inventar de lucruri trăite. Un rezumat în câteva secunde, fără a uita nici un eveniment important. Mai întâi Marta. Vorbi despre tatăl vitreg, despre lucrul la editură, despre nunta cu moștenitorul edițiilor Baudet, despre transformarea ei în autoare de cărți de bucate, succes, radio, revistă și restaurant. În cele din urmă adăugă, ca și cum nu i-ar fi păsat deloc:

— A, și se pare că acum o să divorțez. Voi fi prima care va încerca această lege a ta.

Julia o corectă:

— Nu e numai a mea.

— Mă rog.

Julia era gata să întrebe ceva despre divorț, dar percepu un tremur în glasul Martei, care se uita în altă parte, și i se păru că nu trebuia să o facă. O persoană care știe să poarte o conversație se distinge nu doar prin ceea ce spune, ci, mai ales, prin ceea ce trece sub tăcere.

Urmă Nina, cu ceea ce știm: sarcina, alungarea din rai, căsătoria, copiii, iadul, separarea, munca, Madrid, Beatles, Barcelona și nepotul. Nici un cuvânt despre Álex. Deja nu mai conta.

— Un nepot! Julia își ridică, impresionată, capul de pe perna cea mare.

— Nu-i așa că nu s-ar zice? Nina se întinse, cu figura unei bunici mândre, îmbrăcată în fustă scurtă.

— Deloc, îi dădu Julia dreptate.

Conversația trată, pentru un moment, chestiunea descendenței. Olga se lăudă cu cele cinci nașteri ale sale, Marta glumi, spunând că ea nu avusese copii pentru a compensa fecunditatea surorii sale, iar Nina recunoscu că i-ar fi plăcut să mai aibă unul, dar rămăsese „fără armăsar“. Râseră, și conversația reveni, docil, pe făgașul ei. Era rândul Olgăi.

În inventarul ei, copiii, cărora tocmai le rostise numele, ocupară locul principal. Cei patru mai mari – două fete măritate foarte bine, doi fii foarte muncitori – plecaseră de acasă de ceva vreme, spuse, iar

ea se ruga ca nepoții să nu întârzie mult. Toți se descurcau foarte bine fără ea – urmă de amărăciune în glas –, cu excepția celui mic, „care cântă la chitară, studiază filozofia și face ce vrea el, ca toți tinerii din ziua de azi“, explică. Nimic nu i-ar fi plăcut mai mult decât să devină medic – „pentru a-i ajuta pe oameni“, menționă –, dar fusese nevoită să-și sacrifice studiile pe altarul căsătoriei cu doctorul Pardo, pe care îl catalogă drept „un bărbat foarte inteligent“. Vorbi și despre isprava de a-și fi luat carnetul de conducere din a treisprezecea încercare, „deși abia dacă folosesc mașina“, precizează, iar vieții sale îi atribui câteva adjective mai degrabă insipide: „liniștită“, „de familie“ și „relaxată“.

Isprăvise, dar, când se gândi mai bine, adăugă:

— Mi-ar plăcea numai să pot schimba anumite lucruri din trecut“. Nu spuse ce lucruri, nici din ce trecut, însă acea mărturisire, venind din partea ei, le emoționă. Pe când încă o priveau în tăcere, Olga își netezi părul, își privi unghiile și își împreună mâinile în poală, în timp ce rochia ei protesta.

Până să ia cuvântul, Julia adoptase față de Olga o atitudine evazivă, de care numai împricinata își dădu seama. O asculta, dar fără să o arate. După intervenția autobiografică, atitudinea Juliei se schimbă. De la rezervă la compătimire. Era o schimbare importantă, deși nu foarte vizibilă. Ba chiar se hotărî să-i pună o întrebare:

— Nu te gândești să-ți reiei studiile, Olga?

Olga clătină din cap, fără tristețe, decisă.

— Doctorului Pardo nu i-ar plăcea.

— De ce nu? se miră Julia.

— El vrea ca eu să stau acasă.

— Și tu? insistă deputata.

Olga râse strâmb, își lăsă capul într-o parte și spuse:

— În fine, ce mai contează! N-o să încep acum să-l contrazic, bietul om.

O spuse pe un ton trist, ca și cum n-ar fi avut încotro. Julia o privi, stupefiată, gândindu-se dacă trebuia sau voia să-i spună ceva care să o încurajeze. Tăcerea care urmă era stânjenitoare, așa că Marta se simți obligată să schimbe subiectul.

— Ți-am păstrat mâncare, Julia. Avem budincă de vinete, rața cu pere e neatinsă și mai sunt profiteroale foarte gustoase, nu-i așa, Nina?

— Delicioase! precizează interpelata, singura care avusese privilegiul de a gusta desertul.

— Dacă am fi știut că ești aici, interveni Olga, care-și mai revenise, ți-am fi pregătit o gustare, nu-i așa, Marta?

— Ar fi fost bine, pentru că mi-e o foame… Deși rața, mă tem, va trebui s-o mâncați voi. Zâmbi, fermecătoare, înainte de a adăuga: Sunt vegetariană.

— Hai nu, zău, ce ciudat! sări Olga, făcând ochii mari și tresărind

de mirare, ca și cum vechea ei colegă tocmai i-ar fi zis că e amfibie sau că respiră prin branhii. Nu-i înțeleg pe vegetarieni.

Julia ridică din umeri, dându-i oarecum dreptate Olgăi din priviri. Ele două nu se înțeleseseră niciodată grozav.

— Noaptea devine tot mai grea pentru sărmanul rățoi, murmură Nina, amuzată.

Intră altă infirmieră. Se opri la picioarele patului. O întrebă pe Julia cum se simțea și spuse ceva despre compania magnifică pe care o avea dintr-odată. Julia îi răspunse că era bine, că îi trecuse durerea de cap și că ar fi dorit să-i scoată perfuzia, care o incomoda. Marta profită de ocazie pentru a o întreba pe infirmieră dacă avea ceva pentru migrene, deoarece simțea că-i crapă capul. Femeia o privi de parcă n-ar fi văzut niciodată pe cineva care să aibă o migrenă și îi spuse: „Aduc imediat ceva“, după care ieși.

— Nu ți-e bine, Marta? vru să știe Julia.

Răspunse Olga în locul ei:

— A supt de una singură o sticlă de Chivas.

— Sunt mai bine, adăugă Marta, ștergându-și sudoarea de pe frunte cu palma.

— Poate că mâine, dacă mă externează, aș putea trece pe la restaurantul tău ca să gust acele lucruri delicioase pe care mi le-ați păstrat, spuse Julia.

— Ar fi o onoare.

— Chiar așa! Să ne vedem mâine! La ora prânzului. Am să-ți aduc și cartea colegei mele, ca să-mi dai un autograf, Marta, se bucură Nina.

— Eu cred că mâine n-am nimic în program, făcu Olga pe interesanta.

Nina continuă cu planurile fericite.

— Și după asta le facem o vizită celor două Lolite, mamă și fiică.

— Și fiului vitreg! spuse Marta ridicând un deget, deși Julia nu înțelese la cine se referea.

Îi povestiră pe scurt: cei doi Andrés, vinovățiile Lolei și acel zeu păgân în gabardină pe care-l cunoscuseră în sala de așteptare.

— Ia te uită la Lola! Nouăsprezece ani? întrebă. Vreau și eu să-l cunosc! Deși trebuie să vă cer să faceți încă un popas pe drum. O priviră toate, dispuse să facă orice le-ar fi propus. Am vorbit despre voi cu Vicente, vă amintiți de el? Vicentín al nostru. Îi ziceam „nătângul“, ce rușine! Are chef să vă vadă, vrea să mergeți să-l vizitați. I-am promis c-o să vă spun. Acum locuiește la Institutul de Boli Mintale din Nou Barris. E puțin cam departe, dar putem lua un taxi, după masă. Sper să nu plouă.

Simpla pomenire a numelui de Vicente cel nătâng, amintirea acelei nopți din iulie 1950 și stupoarea că Julia fusese cea care le vorbise despre el dădu naștere unei tăceri bruște.

— Ții legătura cu Vicentín? Nina a fost singura care a îndrăznit să întrebe.

— Mai puțin decât mi-aș dori. Merg să-l vizitez ori de câte ori vin la Barcelona.

— Și cum e? se interesă Olga, cu vocea afectată de unul din accesele ei teatrale.

— Încântător, ca de obicei. A avut câteva mici probleme de sănătate, dar acum se simte mai bine.

Pe Julia o amuzau figurile nedumerite, aproape temătoare, ale colegelor sale. Tocmai experimentaseră una dintre acele deconectări de realitate pe care le simt, probabil, cei care-și pierd brusc memoria. Datele pe care le aveau nu se potriveau cu logica lumii. Julia zâmbi. Nu era deloc obosită. Singurul sentiment pe care-l avea era unul de eliberare. Viața în ordine, lumea afară, ea la adăpost de toate, trecutul aliniat în fața ochilor ei. Și nedumerirea fetelor, desigur, de care se bucura intenționat.

— În fine, mi se pare c-ar trebui să vă povestesc două sau trei lucruri despre viața mea, pe care nu le cunoașteți.

Începu cu noaptea caniculară din 1950, în care Vicentín o violase. Le-o spuse clar, fără ocolișuri, fără eufemisme. Viol. Cuvântul teribil. Le aminti că băiatul era treaz când Marta ieșise din cămărița de lângă magazia de lemne – „Îți amintești că pe tine te-a tras de cămașă?“ o întrebă, și toate trebuiră să recunoască – și, într-un anume fel, aștepta, nedumerit și mort de curiozitate, următoarea vizită. Aceste emoții amestecate nu i-au făcut niciodată bine lui Vicente, explică ea. Se masturba când ea intrase în camera lui, deși, la vârsta aceea, ea nu reușise să-și dea seama ce anume făcea. Se speriaseră amândoi. Le aminti de evidenta exacerbare a sexualității de care încă de pe-atunci dădea dovadă Vicente. Era proprie vârstei, dar mai ales, în starea lui, se datora bolii. Se jucaseră cu focul provocându-l în acel mod. În realitate, deși îi trebuise un timp ca să realizeze asta, el nu o făcuse cu rea intenție. Pur și simplu o făcuse. O privi pe Olga atunci când spuse:

— S-a nimerit să fiu eu, însă ar fi putut să fie oricare dintre voi, și asta o știm toate. N-ați fi avut parte de aceeași soartă ca mine, dar și pe voi v-ar fi pedepsit. Maica Rufina a fost de părere că meritam o pedeapsă exemplară, pe măsura păcatului meu extrem de grav. După ea, eu eram vinovată pentru ce se întâmplase, în parte fiindcă nu purtam chiloți. Și asta pentru că, nu se știe de ce, chiloții mei erau pe scară. S-a luat hotărârea să fiu trimisă la un internat din munții Collserola, un loc oribil, numit „Colegiu“, dar care era, de fapt, o școală de corecție unde primeau numai cazuri dificile. Toate fete, toate orfane, majoritatea din părinți care fuseseră de partea roșiilor și care muriseră sau dispăruseră. Nu aveam pe nimeni pe lume care să le poată cere explicații călugărițelor pentru cât de rău eram tratate.

Puteau face orice cu noi. Eram – și așa ne făceau să ne simțim – drojdia societății.

Nu vă speriați. Nu voi intra în amănunte. Ar fi prea multe de povestit. Vă voi spune doar că, în cei trei ani pe care i-am petrecut închisă acolo, nu m-au învățat niciodată nimic, n-am trecut nici măcar o singură dată pragul unei săli de clasă. Lucram din zori și până-n noapte spălând și peticind cearșafuri. Făceam și curățenie în clădire. Întotdeauna cu sodă caustică; o foloseau la orice. Cea mai mare parte a timpului petrecut acolo am avut mâinile arse. M-am hotărât să fug și am avut noroc. Pe altele le-au prins înainte să iasă din grădină. Eu am reușit, am scăpat – ascultătoarele răsuflară ușurate –, am ieșit pe fereastră, noaptea, am escaladat poarta principală, am așteptat să se crape de ziuă, ghemuită sub un copac. Pe urmă am coborât muntele pe jos, bucurându-mă de peisaj. Ce senzație de libertate! Niciodată n-am mai experimentat-o de atunci. Nu știam încotro mă îndrept. Mă gândeam să pornesc în căutarea lui Vicente, să-l salvez din internat, fără nici un plan premeditat. Mă simțeam responsabilă, mă gândisem mult la el în nopțile petrecute la școala de corecție; Vicente era singurul pe care-l aveam pe lume. Îmi spuseseră că existau locuri unde îi adunau pe copiii orfani și nu îi maltratau. Voiam să găsesc un asemenea loc și să rămân acolo cu el. Habar n-aveam.

În acel moment intră în rezervă infirmiera. Aducea calmantul Martei pe o tavă, alături de un pahar cu apă. Împricinata îl luă dintr-o înghițitură, dornică să asculte în continuare povestea Juliei.

— Dacă vă simțiți rău, vă puteți întinde pe canapea, spuse infirmiera înainte de a ieși din nou.

Istorisirea continuă, fără alte întreruperi. Juliei nu îi tremura glasul. Începea să scape de teama de a privi în față adevărul gol-goluț.

— Îmi pare rău să vă spun că drama nu s-a încheiat încă. Această parte a vieții mele seamănă cu *Lucecita*[17]. Pe drum, un jandarm mi-a cerut documentele. Am avut un raport sexual nefericit – zâmbi, mirată că putea să facă glume pe tema asta – și m-am apărat cum am putut. M-au arestat pentru că l-am agresat. M-au dus la Les Corts, închisoarea femeilor, unde am petrecut opt luni. Nu mă priviți cu fețele astea triste, că imediat începe partea bună. La închisoare am cunoscut-o pe Ramona. În realitate, această schimbare de direcție mi-a salvat viața. Hazardul e ciudat, nu-i așa? Dacă tot șirul de calamități pe care vi le-am povestit n-ar fi avut loc, nu știu ce s-ar fi ales de mine. Ramona m-a băgat în partid, a avut grijă de mine, mi-a oferit mai multe șanse, a crezut în acel ciuruc uman care eram eu când m-a cunoscut, la șaisprezece ani. O fată cu mâinile arse de sodă, care la școală nu învățase decât să fie servitoarea altora. Toate schimbară priviri vinovate. Și să ia asupră-și povara unor amintiri pe care nu putea nici să le schimbe, nici să le uite. Trebuie să faci ceva, dacă asta e tot ce ai.

17. Telenovelă venezueleană de mare succes, produsă între anii 1967–1968.

Julia se opri și asupra părții bune din viața ei: ieșirea din închisoare, faptul că militase în partid, Franța, universitatea, colegii, eliberarea Ramonei, prietenia, întoarcerea în Spania, moartea lui Franco, legalizarea partidului comunist… În timp ce vorbea, vechile ei colege continuau să se gândească la trecutul ei, la anii duri, rumegând o căință pe care toate se străduiau să o ascundă. Mai ales Olga. Olga se gândea la soda caustică, la evadarea în toiul nopții, la cele opt luni de închisoare și, încet, încet, simțea că inima o apasă ca și cum s-ar fi transformat în piatră. O piatră mare și grea, pe care nu o mai putea duce. Se întrebă dacă nu cumva le invitase la cină pentru asta, pentru a afla, pentru a-și confirma, pentru a-și ispăși în sfârșit vina. Se întrebă dacă nu cumva vreo instanță superioară orchestra toate astea. Să-l socotim răspunzător pe Dumnezeu pentru ce ni se întâmplă e un mod de a ne scuza pe noi înșine.

Julia continuă:

— În ziua în care a murit Franco, Ramona și cu mine ne-am îmbătat cu lichior de anason. Cred că niciodată în viața noastră nu ne-am simțit mai fericite. Iar beția cu lichior de anason e dintre cele mai rele.

Râsetele au fost timide de data asta. Nu se putea altfel. Ascultând-o pe infirmieră, Marta se lungise pe canapea și asculta fără să i se clintească nici un mușchi. Rochia de tafta nu mai foșnise de o bună bucată de vreme. Ochii Ninei, larg deschiși, străluceau în întuneric.

— Primul lucru pe care l-am făcut într-una din escapadele mele la Barcelona, pe când eram încă în ilegalitate, a fost să-l caut pe Vicentín. Voiam să-l scot cu orice chip din internatul maicilor pauline. Ar fi trebuit să vedeți cum îl țineau călugărițele. Vă amintiți camera lui, acea cocină de lângă magazia de lemne? Toate încuviințară. Îl închiseseră. Era un lacăt la ușă și îl lăsau să iasă doar puțin duminica, „ca să-l vadă soarele“, ziceau. Sărmanul își petrecea nopțile plângând și strigând să-i deschidă ușa, nu pricepea nimic. Călugărițelor le era teamă de el; ce caraghioslâc, de vreme ce ele erau vrăjitoarele din poveste și nu mai lipsea decât să-l mănânce. Făcu o pauză, cu gândul la o amintire pe care nu le-o împărtăși. În fine, m-am dus la internat și l-am luat. Călugărițele păreau foarte ușurate, ce-i drept, aproape că nici nu mi-au cerut explicații. Maica Presentación era acum stareță. Lui Vicente i-am căutat un loc mai bun unde să trăiască și de atunci se află la Institutul de Boli Mintale din Nou Barris. Are o infirmieră care-l îngrijește, o mulțime de oameni care-l iubesc, e campion la „Nu te supăra, frate!“, colecționează pietre și se masturbează necontenit. Cred că e destul de fericit. Zâmbi din nou, în chip de prețios colofon.

Nina se încruntase. În pofida explicațiilor și a ceea ce știa, continua să existe o importantă neconcordanță între logica vieții și ceea ce tocmai ascultase. Încă o dată, a fost singura suficient de curajoasă

pentru a întreba:

— Dar… Dădu din cap și închise ochii pe jumătate. De ce ai făcut toate astea pentru el?

— E ceea ce mi-a rămas de povestit. O pauză necesară. Vicentín e fratele meu.

Se lăsă o liniște atât de profundă, încât până și Julia se sperie.

— Vreți să vă repet? întrebă.

Nina își acoperi gura cu mâna și încercă să-și stăpânească lacrimile, dar nu reuși. Spuse:

— Acum înțeleg.

Olgăi îi tremura buza de jos. Și mâinile. Era rigidă, cu picioarele strâns lipite. Nu scoase nici o vorbă. Nu putea.

Marta adormise pe canapea, cu capul pe spate și cu gura întredeschisă. Julia zâmbi complice, când o văzu.

— Tu știai că e fratele tău? bâigui Nina.

— Mi-a povestit maica Rufina în acea noapte îndepărtată, înainte de a mă pedepsi pentru cumplitul meu păcat și a mă trimite la acel internat oribil unde am avut mult timp la dispoziție ca să mă gândesc. Și, văzând că fetele aveau nevoie de o explicație suplimentară, Julia adăugă: Mama a avut, de fapt, doi copii ilegitimi, amândoi fiind un motiv de rușine. Două păcate, la distanță de cinci ani, pe care trebuia să le ascundă de lume. Al doilea, care am fost eu, a costat-o viața. Biata femeie! Și asta e tot. V-am plictisit?

Se auziră ciocănituri în ușă, bătea cineva. Julia îi dădu voie să intre. Hotărâtă, dinamică, după cum îi era obiceiul, și cu o agendă deschisă și un pix în mână, intră María.

— Julia! Strașnică sperietură! De ce nu m-ai anunțat imediat? spuse, pe un ton de indignare moderată.

Doamna deputat o liniști pe asistenta ei, minimalizând totul: accidentul, leziunile ei, faptul că se afla acolo. Le-o prezentă prietenelor sale: Nina, Olga, Marta cea adormită. María scoase ceva din servietă. Un mic pachețel învelit în folie de aluminiu.

— Ți-am cumpărat un sendviș, mă gândeam că ți-e foame. E cu ton și roșii, la ora asta nu mai era nimic altceva. Mănâncă-l pe ascuns, cred că aici e considerat ilegal. Am vești despre Antonio, șoferul. E bine. Are piciorul fracturat, dar o să-și revină fără probleme. Asigurarea se va ocupa de toate. Mai întâi, de refacerea lui. Mașina avea asigurare completă. L-am sunat pe Știi-tu-cine – se referea la iubitul Juliei – și i-am povestit cele întâmplate. Mi-a spus că ia mâine primul avion spre Barcelona (ajunge la șase și jumătate dimineața, o să-l ajut eu cu biletul). I-am rezervat o cameră la Majestic, în cazul în care vrei să fie cazat acolo. Mâine la prima oră o să-ți anulez întâlnirile pentru următoarele trei zile, deocamdată. Am vorbit cu șeful de la Urgențe și i-am atras atenția că nu trebuie să vorbească cu

presa, dacă e cazul. Am anunțat-o pe secretara ministrului că ești în concediu medical pe perioadă nedeterminată. Îți dorește însănătoșire grabnică. Ce altceva? María își privi însemnările, pentru a verifica dacă uitase ceva. A, da! Prietena ta Lola are o fetiță. Au înregistrat-o (la clinică) ca Lolita. I-am trimis niște flori din partea ta. Trandafiri de culoarea ceaiului. Crezi că mi-a scăpat ceva?

María își ridică privirea. Era ceva în ea care scăpa categoriei umanului.

— Fata asta e întotdeauna așa? întrebă Nina, impresionată.

— Întotdeauna. E norocul vieții mele, glumi Julia și, întorcându-se spre asistenta ei, spuse: Nu ți-a scăpat nimic, María, ca de obicei. Doar un mic detaliu. Lui Știi-tu-cine poți să-i dai cheile de la apartamentul meu. Asta în caz că nu sunt eu acolo când ajunge.

— Bine. María își notă. Atunci, o să anulez rezervarea la hotel.

— Mulțumesc că te-ai gândit la toate, chiar și la florile pentru Lolita, adăugă Julia.

— Pentru nimic. Asta mi-e slujba.

Nina profită de acea neașteptată sursă de informații pentru a o întreba:

— Nu cumva știi, din întâmplare, în ce cameră se află prietena noastră Lola?

María nu trebui să se uite în agendă.

— În 217.

— Cred c-o să mă duc să-i fac o vizită, dacă nu vă deranjează, se scuză Nina, cu un zâmbet. După asta mă întorc să văd ce face Marta.

— Te-aș însoți la 217, dar nu cred că mă vor lăsa să ies, spuse Julia.

— Eu rămân cu tine, interveni Olga, dacă nu te deranjează.

Nina răspunse printr-un gest, pentru a-i arăta că nu o deranja. De fapt, prefera să meargă fără Olga. Voia să încerce să recupereze ceva din prietenia cu Lola, pierdută undeva pe drum, și simțea că această etapă de schimbări în care intrau amândouă era o șansă minunată. De asemenea, simțea o nevoie acută de a găsi pe cineva căruia să-i poată povesti ce i se întâmpla și, poate, să primească un sfat. Cu toate că, în acel moment, Ninei îi era deja limpede că Álex Baudet nu avea să fie o persoană importantă în viața ei. Și, ce o înfricoșa cel mai tare: pusă să aleagă între Álex Baudet și Marta Viñó, prefera să rămână cu Marta. Când îi va spune și lui, dacă va ajunge să facă asta, el va crede despre ea că și-a pierdut mințile.

— María, o poți conduce pe prietena mea până la etajul unde e maternitatea? Cu tocurile astea, mi-e teamă să nu moară pe drum, îi ceru Julia.

— Bineînțeles, spuse María, care știa când șefa ei voia să scape de ea. Haidem, pe aici!

Nina și María ieșiră din cameră, în ritmul tocurilor amândurora.

Marta continua să doarmă. Atât de profund, încât începu să sforăie.

Olga și Julia rămaseră între patru ochi.

— Ești drăguță să-mi dai poșeta aia de pai, Olga? îi ceru Julia, arătând către picioarele perfuzorului metalic.

Olga se supuse și păstră tăcerea, observând cum deputata căuta ceva ce trebuia să fi fost mic, pentru că nu reușea să-l găsească în interiorul acelei genți de mărime considerabilă.

— Te ajut? se oferi ea.

— A, nu! Nu-i nevoie. E aici. Așază-te lângă mine, Olga, te rog. Aici, pe pat.

Olga făcu ce i se ceruse.

Julia o privi drept în ochi. Era ciudat cât de greu îi venea să facă ceva atât de simplu. Nu-i purta pică acelei femei aproape artificiale, cu rochia ei ridicolă și cu bronzul decupat din reviste, dar simțea că rolurile stabilite în copilărie rămân neschimbate, oricât de mult ne-ar transforma viața. O parte din Olga continua să fie maestra de ceremonii abuzivă, neplăcută și sferică de acum trei decenii. O parte din Julia încă mai era fetița săracă, îmbrăcată într-o cămașă plină de găuri, care le servea masa altora. Cu toate că erau, în același timp, fata grasă care se îndopa ca să nu plângă, suferind pentru că fusese abandonată de mama ei, și fata puternică și dezghețată care își începuse viața cu stângul, dar care avea tăria să depășească totul.

Olga se încumetă să o apuce pe Julia de mână și să o îmboldească, cu voce tremurătoare și cu obișnuitul ei simț al tragediei:

— Spune-mi tot ce vrei, descarcă-te. De mulți ani mă tot gândesc la ce ai să-mi spui.

Julia ridică din umeri și clătină din cap.

— N-am nimic să-ți spun.

— Înțeleg că mă urăști.

— Nu te urăsc.

Julia ar fi putut s-o întrebe pentru ce greșeli concrete credea că merită ura ei, dar nu o făcu. I se păru că Olga era mult prea dispusă să-și mărturisească vina. I se păru că nu avea sens să dramatizeze, cu atât mai puțin când vechea ei colegă era pe punctul de a izbucni în lacrimi. O treceau fiori pe șira spinării numai când se gândea la Olga descompunându-se, la toate fardurile de pe fața ei amestecându-se într-o singură culoare scârboasă, fără a pune la socoteală deriva genelor false sau apariția unei Olgi imposibile, fără mască, naturală; o Olgă necunoscută chiar și pentru ea însăși, se gândi. Nu, nu voia nimic de genul acela. Așa că Julia se hotărî să imprime o altă direcție acelei scene finale. Își promisese – și îi promisese Ramonei – că va face curățenie pe fundul sertarelor vieții ei, și trebuia să înceapă de undeva.

Julia răsfiră degetele vechii sale colege și așeză ceva în palma ei

umedă, spunându-i:

— Vreau să-ți înapoiez asta.

Olga făcu ochii mari de uimire, nevenindu-i să creadă ce vedea. Își luă un răgaz să cerceteze micul obiect, recuperat după atâția ani: delicata foarfecă aurită de broderie, cu mânerul împodobit cu motive vegetale. De îndată ce o văzu, își aminti de mama ei. Și de noaptea aceea din luna iulie a anului 1950. Simți o căință sinceră, poate pentru prima oară în viața ei, și făcu exact lucrul de care se temeau amândouă: începu să plângă.

Înainte ca machiajul să i se strice definitiv, avu puterea să spună:

— De ce nu mă urăști? Ceea ce ți-am făcut nu poate fi iertat.

— De-asta, răspunse Julia. Tocmai din cauza asta.

Nota autoarei

Pe 10 iulie 2015, douăzeci şi şapte de femei de patruzeci şi cinci de ani ne-am întâlnit la mine acasă pentru a sărbători treizeci şi unu de ani de la terminarea școlii medii la Colegiul Imaculatei Concepții din Mataró. La acea reuniune, le-am făgăduit vechilor mele colege de clasă că voi scrie despre ele, despre noi, despre acea educație a noastră, care astăzi începe să pară antediluviană. Nu mi-am ținut promisiunea întru totul, deoarece protagonistele acestui roman sunt femei din generația mamelor noastre și pentru că istoria pe care o povestesc nu este ecoul poveștilor noastre, dar sunt încredințată că cele care au participat la cină vor ști să se recunoască puțin în Nina, Marta, Julia, Lola și Olga și, de asemenea, să regăsească o parte din copilăria noastră. În orice caz, nu aș fi scris romanul fără acea întâlnire, motiv pentru care vreau să dedic cartea acelui grup ciudat, alături de recunoștința mea pentru toate cuvintele rostite în acea seară. Au fost multe, autentice și foarte greu de uitat.

Deliciosul meniu cu care Marta le răsfață pe invitatele sale a fost creat, special pentru acest roman, de bucătăreasa și scriitoarea Ada Parellada, căreia îi mulțumesc nu doar pentru profesionalismul și iscusința ei, ci și pentru marele ajutor pe care mi l-a dat în a-mi lămuri îndoielile mici și mari. Toate reușitele culinare din acest roman îi aparțin.

Vreau să-i mulțumesc lui Luigi Spagnol, editorul meu italian, pentru prețioasele informații despre tatăl său, și el editor, Mario Spagnol – căruia în aceste pagini am vrut să-i aduc un modest omagiu – și despre mama sa, Elena Spagnol, autoare de cărți de bucate de referință în Italia. Uneori, ficțiunea urmărește viața chiar fără să știe, cum s-a întâmplat în acest caz.

Teoria filozofică despre iertare pe care o expune Julia și care dă coloana vertebrală întregii povești o datorez lecturii mai multor opere ale filozofului și scriitorului catalan Joan- Carles Mèlich. Declanșatoare a fost *La lectura como plegaria* (Fragmenta, 2015), urmată de *La lliçó d ’Auschwitz* (Serra d’Or, 2001), precum și articolul „Paradojas (Una nota sobre el perdón y la finitud)“. Primei opere îi aparține citatul care slujește drept motto al romanului, unde autorul catalan îl parafrazează pe Jacques Derrida.

Poveștile studenților de la Medicină din anii ’50 sunt inspirate din povestirea memorialistică pe aceeași temă, scrisă de tatăl meu, Antonio Santos, bazată pe primul an de facultate pe care l-a urmat la Universitatea din Sevilla. Eu mi-am luat libertatea de a muta acele

amintiri ale sale la Universitatea din Barcelona, unde el și-a dat licența câțiva ani mai târziu.

Interviul luat femeilor cu studii universitare de către publicația săptămânală *El Español* are la bază exemple reale din anii ’50, strânse de Carmen Martín Gaite în eseul său, *Usos amorosos de la postguerra española*.

Cunoștințele de chiromanție de care dă dovadă Nina Borrás sunt extrase din manualul *El mapa del destino en la palma de la mano*, al Elenei Fortún (Aguilar, 1936).

Alte surse documentare au fost: *Els internats de la por* de Montse Armengou și Ricard Belis (Arta Llibres, 2016); *Stultifera Navis. La locura, el poder y la ciudad* de Josep Maria Comelles (Milenio, 2006); *Presas en las Ventas, Segovia y Les Corts* de Tomasa Cuevas Gutiérrez (RBA, 2006), *Historia y sociología del divorcio en España* de Inés Alberdi (Centro de Investigaciones Sociológicas, 1978) și *The Beatles en España* de José Luis Álvarez (Quarentena, 2013).

În final, vreau să-i mulțumesc Claudiei Torres pentru că mi le-a împrumutat pe călugărițele din copilăria ei, pentru infinitele detalii, pentru istorii, pentru amintiri și pentru corecturi. Angelitei Bermúdez și Maríei Rodrigo Aroca, pentru a-mi fi împrumutat excelenta lor memorie. Sandrei și Bertei Bruna, pentru credință și pentru anii trecuți și viitori. Mulţumirile mele pentru Diane Nakamura, Sara Cavarero și Sílvia Cantos, pentru efortul lor. Și, bineînțeles, îi mulţumesc lui Ángeles Escudero pentru că îmi iubește personajele aproape la fel de mult ca pe mine.